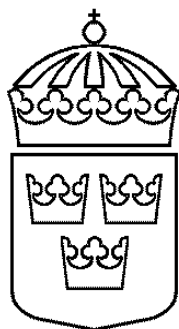

Regeringens skrivelse
2006/07:101

Årsredovisning för staten 2006

Regeringens skrivelse 2006/07:101

Årsredovisning för staten 2006

Regeringen överlämnar denna skrivelse till riksdagen.

Stockholm den 12 april 2007

Maud Olofsson

Anders Borg
(Finansdepartementet)

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen lämnar regeringen en redogörelse för det ekonomiska utfallet i staten 2006. Skrivelsen omfattar resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys samt det slutliga utfallet på statsbudgetens inkomstitlar och anslag under året. Vidare lämnas en uppföljning av de budgetpolitiska målen, uppgifter om utvecklingen av statens ekonomi de senaste fem åren, en redogörelse för statliga garantier och krediter, avgifter till och bidrag från EU, samt tillgångar och skulder i verksamheter där staten har ett väsentligt inflytande. Myndigheter som fått revisionsberättelse med invändning omnämns och skälen för invändningarna anges. En redogörelse för den Europeiska revisionsrättens granskning av EU-medel lämnas.

Sammanfattning

Sammanfattning

Det ekonomiska utfallet för 2006

Det samlade ekonomiska utfallet för 2006 ger en positiv bild när det gäller utvecklingen av statens finansiella resultat och ekonomiska ställning. Överskottet i de offentliga finanserna ökade från 2,9 procent av bruttonationalprodukten (BNP) 2005 till 3,1 procent 2006, vilket överstiger det av riksdagen fastställda målet för 2006 med 2,6 procentenheter.

Utgiftstaket för 2006 klarades med en marginal på 11,8 miljarder kronor. Utgifterna under utgiftstaket som andel av BNP uppgick till 31,5 procent, en minskning med knappt 1 procentenhet jämfört med 2005. Överskottet i statsbudgeten uppgick till 18,4 miljarder kronor, vilket är en ökning med 4,3 miljarder kronor jämfört med 2005.

Resultaträkningen uppvisade 2006 ett överskott på 104 miljarder kronor. Jämfört med 2005 har resultatet förbättrats med 67 miljarder kronor. Statsskulden har minskat med 41 miljarder kronor. Som andel av BNP har statsskulden minskat från ca 47 till 43 procent.

I följande tabell redovisas några nyckeltal avseende det ekonomiska utfallet 2006 jämfört med 2005.

Nyckeltal för det ekonomiska utfallet

Miljarder kronor

	Utfall 2006	Procent av BNP ¹	Utfall 2005	Procent av BNP ²
Den offentliga sektorns finansiella sparande	89 ³	3,1 ³	77	2,9
Statsbudgetens saldo	18	0,6	14	0,5
Utgiftstak	907	32,0	870	32,6
Takbegränsade utgifter	895	31,5	864	32,4
Statens nettoförmögenhet	-635	-22,4	-746 ⁴	-27,9
Statsskuld	1 220	43,0	1 262	47,2
Årets över-/underskott i resultaträkningen	104	3,7	37 ⁴	1,4
Garantiförbindelser ⁵	756	26,6	723	27,1
EU-avgiften ⁶	26	0,9	26	1,0
Nettoflöde till EU	12	0,4	12	0,5

¹ Prel. BNP för 2006 uppgår till 2 838 miljarder kronor (löpande priser).

² Rev. BNP för 2005 uppgår till 2 670 miljarder kronor (löpande priser).

³ Premiepensionssystemet svarar för ca 30 miljarder kronor eller ca 1,0 procent av den offentliga sektorns finansiella sparande.

⁴ Redovisningen för 2005 har justerats i enlighet med ändrade redovisningsprinciper m.m. För en närmare beskrivning, se avsnitt 4.4.5.

⁵ Exkl. kapitaltäckningsgarantier och investerarskydd.

⁶ Periodiserade uppgifter.

Överskott i de offentliga finanserna

Den offentliga sektorns finansiella sparande skall enligt riksdagens beslut uppgå till 2 procent av BNP i genomsnitt över en konjunkturcykel. I budgetpropositionen för 2003 angav regeringen att ett preciserat mål för överskottet för ett enskilt år bör anpassas till konjunkturläget. Osäkerheten i konjunkturutvecklingen är ett av skälen till att det bör finnas en avvägning mellan kortsiktig flexibilitet och långsiktig hållbarhet. Det kan finnas skäl att låta det finansiella sparandet understiga 2 procent av BNP i ett svagt konjunkturläge så att de automatiska stabilisatorerna kan verka fullt ut. På motsvarande sätt kan det överstiga 2 procent i ett starkt konjunkturläge.

Riksdagen fastställde hösten 2005 målet för överskottet i de offentliga finanserna för 2006 till minst 0,5 procent av BNP. Överskottet för 2006 beräknas enligt preliminära nationalräkenskaper uppgå till 3,1 procent av BNP, vilket betyder att målet överskreds med 2,6 procentenheter.

Det stora överskridandet av målet uppkom till viss del av en högre tillväxt. De förbättrade offentliga finanserna beror i stor utsträckning dock på ökade skatteintäkter.

Under perioden 2000–2006 var överskotten i de offentliga finanserna i genomsnitt 2,0 procent av BNP, inklusive sparandet i premiepensions-systemet. Överskottet är därmed i linje med målet om 2 procents sparande över en konjunkturcykel.

Marginal till utgiftstaket

Utgiftstaket för staten har sedan införandet budgetåret 1997 klarats samtliga år. Utgiftstaket omfattar statsbudgetens utgiftsområden 1–25 och 27 samt ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten. Utgiftsområde 26 Statsskuld-räntor m.m. ingår inte i de takbegränsade utgifterna eftersom riksdagen och regeringen i mycket begränsad utsträckning kan påverka dessa utgifter på kort sikt.

Det av riksdagen beslutade utgiftstaket för 2006 uppgick till 907 miljarder kronor. Enligt statsbudgetens utfall uppgick de utgifter som omfattas av utgiftstaket till 895,2 miljarder kronor. Utgiftstaket för 2006 klarades därmed med en marginal på 11,8 miljarder kronor.

Statens resultat- och balansräkningar

Resultaträkningen

Årets överskott, dvs. skillnaden mellan intäkter och kostnader i resultaträkningen, uppgår till 104 miljarder kronor, vilket är en ökning med 67 miljarder kronor jämfört med 2005.

Ökningen hänförs i huvudsak till att skatteintäkter har ökat med 62 miljarder kronor. Skatteintäkter uppgår därmed till 964 miljarder kronor för staten och utgör 92 procent av statens totala intäkter.

Skatter på arbete ökade med 31,5 miljarder kronor jämfört med 2005. Ökningen förklaras framför allt av den ökade sysselsättningen och löneutvecklingen. Skatt på kapital ökade med 16,6 miljarder kronor och skatt på konsumtion och insatsvaror ökade med 16,1 miljarder kronor, varav 13,4 miljarder kronor avsåg mervärdesskatt.

Kostnaderna för transfereringar har ökat med 17 miljarder kronor jämfört med 2005. Transfereringar till hushåll ökade med 14 miljarder kronor, varav 7 miljarder kronor avser ålderspensioner vid sidan av statsbudgeten. Transfereringar till utlandet ökade med 3,2 miljarder kronor. Ökningen avser i sin helhet bistånd och andra internationella bidrag.

Kostnaderna för statens egen verksamhet har ökat med 8 miljarder kronor. Kostnader för personal ökade med 13,8 miljarder kronor, främst till följd av att försäkringstekniska avsättningar avseende statens tjänstepensioner ökade med 10,7 miljarder kronor. Den kraftiga ökningen beror på en sänkning av räntan i de försäkringstekniska riktlinjerna, vilket höjer nuvärdet av de framtida pensionerna och därmed avsättningen. Vissa garanti- och kreditkostnader för statlig garanti- och utlåningsverksamhet har minskat med 1,4 miljarder kronor. Vidare har avskrivningar och nedskrivningar minskat med 3,9 miljarder kronor.

Resultat från andelar i dotter- och intresseföretag har påverkat utfallet positivt med 48,4 miljarder kronor, vilket motsvarar en ökning med 2,6 miljarder kronor jämfört med 2005. De större förändringarna avser förbättrade resultat främst för TeliaSonera AB med 2,4 miljarder kronor, Civitas Holding AB med 1,7 miljarder kronor och Sveaskog AB med 1,5 miljarder kronor. Försämrat resultat återfinns hos Akademiska Hus AB med 3,6 miljarder kronor till följd av att ökningen av

fastigheternas marknadsvärde är lägre än föregående år.

Nettokostnaden för förvaltningen av statsskulden uppgick till 28 miljarder kronor. Det motsvarar en kostnadsminskning med 39 miljarder kronor jämfört med 2005. Detta beror framför allt på att realiserade valutakursvinster uppgår till 23 miljarder kronor jämfört med föregående år då realiserade valutakursförluster redovisades på 30 miljarder kronor. Övriga finansiella intäkter minskade med 7 miljarder kronor jämfört med 2005. Orsaken är främst reavinsterna från försäljning av aktier som redovisats under föregående år.

Balansräkningen

Statens nettoförmögenhet, dvs. skillnaden mellan tillgångars och skulders bokförda värde (motsvarande eget kapital i ett företag), är negativ och uppgår till -635 miljarder kronor, vilket motsvarar -22,4 procent av BNP (se tabellen ovan). Nettoförmögenheten förbättrades med ca 110 miljarder kronor jämfört med 2005, främst till följd av årets överskott i resultaträkningen på 104 miljarder kronor.

Den konsoliderade statsskulden minskade med 41 miljarder kronor till 1 220 miljarder kronor.

Som framgår av tabellen ovan uppgår statsskulden 2006 till 43 procent av BNP. Lånen i svenska kronor har minskat med ca 5 miljarder kronor och lånen i utländsk valuta har minskat med ca 37 miljarder kronor. Andelen lån i utländsk valuta har därmed minskat, från 24 procent till 22 procent, i enlighet med regeringens riktlinjer om att långsiktigt minska valutaskulden.

Statsbudgetens utfall

Inkomster

Statsbudgetens inkomster uppgick till 810 miljarder kronor 2006, varav skatter m.m. utgjorde 744 miljarder kronor och övriga inkomster 66 miljarder kronor. Jämfört med statsbudgeten som antogs i december 2005 blev inkomsterna 65 miljarder kronor högre. Skatter m.m. blev 67 miljarder kronor högre än beräknat och övriga inkomster 2 miljarder kronor lägre än beräknat.

Statens skatteintäkter beräknas uppgå till 793 miljarder kronor, vilket är 49 miljarder kronor högre än beräknat i ursprunglig statsbudget. De största skillnaderna finns under skatt på kapital från hushåll och företagsvinster.

Utgifter

Statsbudgetens utgifter m.m. uppgick till 792 miljarder kronor 2006, vilket är 7,5 miljarder kronor högre än den beräkning som redovisades i statsbudgeten för 2006. På tilläggsbudget anvisades 11,1 miljarder kronor, varav 6,8 miljarder kronor avsåg jord- och skogsbruk (främst gårdsstöd). I förhållande till det som totalt anvisades på statsbudget och tilläggsbudget blev utgifterna 3,5 miljarder kronor lägre.

Skillnaden mellan utfall och ursprunglig statsbudget beror främst på ökade utgifter för Riksgäldskontorets nettoutlåning, vilket i sin tur beror på två års utbetalningar till premiepensionssystemet.

Statliga garantier och krediter

Statliga garantiåtaganden ökade med 33 miljarder kronor jämfört med 2005 och uppgick vid utgången av 2006 till 756 miljarder kronor. I förhållande till BNP har de statliga garantiåtagandena minskat med 0,5 procentenheter jämfört med föregående år.

De statliga subventionerna av garantiverksamheten via statsbudgeten uppgick till 0,3 miljarder kronor, varav 0,2 miljarder kronor avsåg äldre bostadskreditgarantier och 0,1 miljarder kronor avsåg Öresundsbron.

Statens externa utlåning med kreditrisk uppgick vid utgången av 2006 till drygt 194 miljarder kronor, varav 176 miljarder kronor avser studielån. Drygt 30 miljarder kronor av utlåningen bedöms som osäkra fordringar.

Avgifter till och bidrag från EU

Sveriges kostnader för EU-avgiften uppgick till knappt 26 miljarder kronor (0,9 procent av BNP), vilket är en ökning med 0,3 miljarder kronor jämfört med 2005. Ökningen är främst hänförlig till att den momsbaseade delen av avgiften har ökat med drygt 1 miljard kronor,

tullavgiften med ca 0,5 miljard kronor och en minskning på drygt 1 miljard kronor av den BNI-baserade delen av avgiften. Bidragen från EU ökade med ca 0,7 miljarder kronor, vilket innebär att nettoflödet till EU minskade med 0,4 miljarder kronor.

Kassamässigt (enligt statsbudgeten) är Sveriges avgift till EU både för 2005 och 2006 densamma som den kostnadsmässiga avgiften (25,6 respektive 25,9 miljarder kronor).

Statliga sektorns tillgångar och skulder

Utöver de myndigheter som konsolideras i statens resultat- och balansräkningar, innefattar sammanställningen över den s.k. statliga sektorn även Premiepensionsmyndigheten (PPM), AP-fonderna och Riksbanken. Vidare ingår statliga bolag, banker och finansinstitut där statens andel uppgår till minst 20 procent.

Vid utgången av 2006 var den statliga sektorns samlade tillgångar 3 186 miljarder kronor. Sammantaget innebär det en ökning av tillgångarna med 235 miljarder kronor jämfört med 2005.

De samlade skulderna uppgick till 2 605 miljarder kronor 2006, vilket motsvarar en minskning med 23 miljarder kronor. Sammantaget uppgick den statliga sektorns eget kapital, dvs. skillnaden mellan tillgångarnas och skuldernas bokförda värde, efter elimineringar till 581 miljarder kronor, en ökning med 258 miljarder kronor jämfört med 2005.

Till följd av ökad sysselsättning och en gynnsam utveckling på aktiemarknaden ökade AP-fondernas tillgångar med 91 miljarder kronor till 871 miljarder kronor (eget kapital har ökat med 89 miljarder kronor). PPM:s tillgångar ökade med 55 miljarder kronor och det egna kapitalet uppgick därmed till 293 miljarder kronor.

Statens ägande avseende andelar i de statliga bolagens tillgångar uppgick till 1 213 miljarder kronor, en ökning med 54 miljarder kronor jämfört med 2005. Statens andel av bolagens skulder ökade med 22 miljarder kronor till sammanlagt 908 miljarder kronor. Det egna kapitalet uppgår därmed till 305 miljarder kronor.

Innehållsförteckning

	Sammanfattning	7
1	Årsredovisning för staten 2006	21
2	Uppföljning av de budgetpolitiska målen	25
	2.1 Den offentliga sektorns finansiella sparande.....	25
	2.2 Utgiftstak för staten	26
3	Utvecklingen av statens ekonomi.....	31
	3.1 Statsbudgetens utveckling	31
	3.1.1 Statsbudgetens saldo	31
	3.1.2 Statsbudgetens inkomster	31
	3.1.3 Statsbudgetens utgifter	37
	3.1.4 Nyckeluppgifter i balans- och resultaträkningarna.....	40
4	Resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys.....	53
	4.1 Resultaträkning	53
	4.1.1 Intäkter	54
	4.1.2 Kostnader	55
	4.1.3 Transfereringar.....	55
	4.1.4 Kostnader för statens egen verksamhet.....	57
	4.1.5 Resultat från andelar i dotter- och intresseföretag	57
	4.1.6 Nettokostnad för statsskulden och övriga finansiella intäkter och kostnader	57
	4.2 Balansräkning	58
	4.2.1 Nettoförmögenheten.....	58
	4.2.2 Övriga förändringar i balansräkningen	59
	4.3 Finansieringsanalys	60
	4.3.1 Statens verksamhet.....	61
	4.3.2 Investeringar.....	61
	4.3.3 Utlåning.....	61
	4.3.4 Finansiella aktiviteter.....	61
	4.3.5 Statens nettoupplåning	62
	4.4 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar	62
	4.4.1 Transfereringar.....	62
	4.4.2 Nya principer för redovisning av skatter.....	63
	4.4.3 Avgränsning av redovisningsenheten	65
	4.4.4 Metoder för konsolidering m.m.....	65
	4.4.5 Ändrade redovisningsprinciper	66
	4.4.6 Undantag från generella principer m.m.....	68
	4.4.7 Kommentarer till särskilda poster.....	69
	4.4.8 Värderingsprinciper	72
	4.5 Noter	74

4.5.1	Noter till resultaträkningen	74
4.5.2	Noter till balansräkningen	91
4.5.3	Noter till finansieringsanalysen	114
5	Statsbudgetens utfall	121
5.1	Statsbudgetens saldo 2006	121
5.1.1	Statsbudgeten 2005 och 2006	123
5.2	Statsbudgetens inkomster 2006	123
5.2.1	Prognosförutsättningar	124
5.2.2	Totala skatteintäkter	126
5.2.3	Övriga inkomster	131
5.3	Statsbudgetens utgifter 2006	136
5.3.1	Sammanfattning	137
5.3.2	Indragningar	138
5.3.3	Begränsningsbelopp	140
5.3.4	Medgivna överskridanden	140
5.3.5	Politikområden	140
5.3.6	Realekonomisk fördelning av statsbudgeten	144
5.4	Utfall per utgiftsområde	150
5.4.1	Utgiftsområde 1 Rikets styrelse	150
5.4.2	Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	151
5.4.3	Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution	152
5.4.4	Utgiftsområde 4 Rättsväsendet	152
5.4.5	Utgiftsområde 5 Internationell samverkan	152
5.4.6	Utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	153
5.4.7	Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd	153
5.4.8	Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar	154
5.4.9	Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	155
5.4.10	Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	156
5.4.11	Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	156
5.4.12	Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	157
5.4.13	Utgiftsområde 13 Arbetsmarknad	157
5.4.14	Utgiftsområde 14 Arbetsliv	158
5.4.15	Utgiftsområde 15 Studiestöd	158
5.4.16	Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	159
5.4.17	Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	159
5.4.18	Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	160
5.4.19	Utgiftsområde 19 Regional utveckling	160
5.4.20	Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård	161
5.4.21	Utgiftsområde 21 Energi	161
5.4.22	Utgiftsområde 22 Kommunikationer	162
5.4.23	Utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	162
5.4.24	Utgiftsområde 24 Näringsliv	163
5.4.25	Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner	163
5.4.26	Utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.	164
5.4.27	Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska gemenskapen	165
5.4.28	Förändring av anslagsbehållningar	165
5.4.29	Riksgäldskontorets nettoutlåning	166

5.4.30	Kassamässig korrigerig	168
5.4.31	Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten	169
6	Statliga garantier och krediter	173
6.1	Statliga garantier	173
6.1.1	Garantiportföljens sammansättning	173
6.1.2	Portföljens riskprofil	176
6.1.3	Avsättningar för garantiförluster	177
6.1.4	Tillgångar i garantiverksamheten	178
6.1.5	Jämförelse mellan avsättningar för förväntade kostnader och olika slags tillgångar i garantiverksamheten	179
6.1.6	Betalningsflöden och garantiverksamhetens påverkan på statens finanser	180
6.2	Statlig utlåning med kreditrisk	182
6.2.1	Kreditportföljens sammansättning	183
7	Avgifter till och bidrag från EU	189
7.1	Avgiften till EU:s budget	189
7.2	Återflöde från EU-budgeten	190
7.3	Redovisning i resultaträkningen	190
7.4	Redovisning på statsbudgeten	191
7.5	Anslag finansierade med EU-medel	192
8	Revisionsfrågor	197
8.1	Revisionsberättelse med invändning	197
8.2	Revision av EU-medel	199
8.2.1	Väsentliga iakttagelser under 2005	200
8.2.2	Utgångspunkter för Sveriges agerande avseende revisionsrättens iakttagelser	200
8.2.3	Revisionsrättens iakttagelser för 2005 gällande Sverige	200
9	Sammanställning av verksamheter som staten har ett väsentligt inflytande över	205
9.1	Den statliga sektorns förmögenhet	205
9.2	AP-fonderna och Premiepensionsmyndigheten	208
9.3	Statliga bolag, banker och finansinstitut	209
9.4	Riksbanken	210
9.5	Pensionssystemets årsredovisning	210

Bilagor:

Bilaga 1	Ordlista
Bilaga 2	Statliga myndigheter m.m.
Bilaga 3	Statliga bolag
Bilaga 4	Skillnader mellan resultaträkningen och statsbudgeten
Bilaga 5	Specifikation av statsbudgetens inkomster
Bilaga 6	Specifikation av statsbudgetens utgifter

Tabellförteckning

Nyckeltal för det ekonomiska utfallet	7
2.1 Den offentliga sektorns finansiella sparande i procent av BNP.....	25
2.2 Den offentliga sektorns finansiella sparande.....	26
2.3 Det finansiella sparandet i delsektorerna.....	26
2.4 Utgiftstak för staten	27
2.5 Tekniska justeringar av utgiftstaket för staten 2006	27
2.6 Takbegränsade utgifter.....	28
3.1 Statsbudgetens utfall 2002–2006.....	31
3.2 Statens totala inkomster 2000–2006	32
3.3 Den offentliga sektorns skatteintäkter 2000–2006.....	34
3.4 Skattekvot 2001–2006.....	37
3.5 Statsbudgetens utgifter 2002–2006	39
3.6 Nyckeluppgifter ur balans- och resultaträkningarna 2002–2006	40
3.7 Statliga myndigheters innehav av statspapper 2006.....	41
3.8 Statsskuldens utveckling och sammansättning 2002–2006	42
3.9 Nominella lån i svenska kronor 2002–2006	42
3.10 Valutaskulden 2002–2006	43
3.11 Statsskuldens kostnader 2002–2006.....	43
3.12 Transfereringar 2002–2006	44
3.13 Socialförsäkringar 2002–2006.....	45
3.14 Pensionstagare med ålderspension 2002–2006.....	45
3.15 Utbetald ålderspension 2002–2006.....	45
3.16 Ersatta nettodagar med föräldrapenning 2002–2006	46
3.17 Arbetslösa personer i genomsnitt per månad 2002–2006.....	46
3.18 Studerande med studiemedel 2002–2006.....	47
3.19 Studerande med studiemedel 2002–2006: Studielån	47
3.20 Antal statligt anställda 2002–2006 fördelade på kvinnor respektive män.....	49
3.21 Antal statligt anställda 2002–2006 fördelade på åldersgrupper	49
3.22 Antal statligt anställda 2002–2006 fördelade på sektorer	50
4.1 Resultaträkning	54
4.2 Balansräkning	59
4.3 Materiella investeringar.....	61
4.4 Finansieringsanalys	62
4.5 Resultaträkningens saldo 2005	68
5.1 Statsbudgetens utfall 2006.....	121
5.2 Statsbudgetens saldo 2006 samt justering för större engångseffekter.....	122
5.3 Statsbudgetens utfall 2005 och 2006.....	123
5.4 Redovisning av skatteintäkter i årsredovisningen respektive 2007 års ekonomiska vårproposition.....	124
5.5 Inkomstreformer 2006.....	125
5.6 Antaganden i 2007 års ekonomiska vårproposition jämfört med budgetpropositionen för 2006.....	125

5.7	Totala skatteintäkter och statsbudgetens skatteinkomster jämfört med statsbudgeten för 2006.....	127
5.8	Övriga inkomster, sammanfattning.....	131
5.9	Inkomster av statens verksamhet	132
5.10	Rörelseöverskott	132
5.11	Ränteinkomster	133
5.12	Aktieutdelning.....	133
5.13	Inkomster av försåld egendom	134
5.14	Återbetalning av lån	135
5.15	Kalkylmässiga inkomster	135
5.16	Statliga pensionsavgifter	135
5.17	Bidrag m.m. från EU	136
5.18	Statsbudgetens utgifter m.m. 2006.....	137
5.19	Indragningar 2006.....	139
5.20	Utgiftsbegränsande åtgärder 2006.....	140
5.21	Medgivet överskridande 2006.....	140
5.22	Statsbudgeten fördelad på politikområden	142
5.23	Realekonomisk fördelning av statsbudgeten	144
5.24	Transfereringar till hushåll	145
5.25	Transfereringar till kommuner.....	146
5.26	Transfereringar till företag	147
5.27	Lön inkl. sociala avgifter	148
5.28	Omkostnader för konsumtion	149
5.29	Statsbudgetens utgiftsområden realekonomiskt fördelade 2006.....	150
5.30	UO 1 Rikets styrelse.....	151
5.31	UO 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	151
5.32	UO 3 Skatt, tull och exekution	152
5.33	UO 4 Rättsväsendet	152
5.34	UO 5 Internationell samverkan	152
5.35	UO 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	153
5.36	UO 7 Internationellt bistånd.....	153
5.37	Utfall för bistånd 1997–2006.....	154
5.38	UO 8 Invandrare och flyktingar.....	154
5.39	UO 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg.....	155
5.40	UO 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp.....	156
5.41	UO 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom.....	156
5.42	UO 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	157
5.43	UO 13 Arbetsmarknad	157
5.44	UO 14 Arbetsliv.....	158
5.45	UO 15 Studiestöd	158
5.46	UO 16 Utbildning och universitetsforskning.....	159
5.47	UO 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	159
5.48	UO 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	160
5.49	UO 19 Regional utveckling.....	160
5.50	UO 20 Allmän miljö- och naturvård.....	161
5.51	UO 21 Energi	161
5.52	UO 22 Kommunikationer	162
5.53	UO 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	162
5.54	UO 24 Näringsliv.....	163
5.55	UO 25 Allmänna bidrag till kommuner	163
5.56	UO 26 Statsskuldräntor m.m.....	164

5.57	Räntor på statsskulden 2002-2006	164
5.58	Räntor och valutakurser 2002-2006 årsgenomsnitt.....	165
5.59	UO 27 Avgiften till Europeiska gemenskapen.....	165
5.60	Förändring av anslagsbehållningar exkl. statsskuld räntor 2006	166
5.61	Specifikation av anslag med anslagsbehållning över 1 000 miljoner kronor....	166
5.62	Riksgäldskontorets nettoutlåning.....	166
5.63	Kassamässig korrigerig	168
5.64	Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten.....	169
6.1	Statliga garantiåtaganden och utfästelser 2006-12-31	174
6.2	Avsättningar för förväntade garantikostnader 2006-12-31.....	178
6.3	Värdepappersinnehav och andra placeringar, räntekonton hos RGK, likvida medel samt regressfordringar 2006-12-31	179
6.4	Garantiengagemang, avsättningar för förväntade kostnader, tillgångar i garantiverksamheten samt nuvärdet av framtida avgifter 2006-12-31	180
6.5	Anslag vars ändamål 2006 omfattade garantiverksamhet	181
6.6	Avgifter, infrianden, återvinningar samt administrationskostnader under 2006.....	181
6.7	Statens utlåning med kreditrisk före och efter avdrag för osäkra fordringar 2006-12-31	183
7.1	Periodiserade avgifter till EU 2002-2006 ¹	191
7.2	Avgiften till och återflöde från EU (kassamässigt) 2002-2006.....	192
7.3	Anslag finansierade med EU-medel.....	193
9.1	Den statliga sektorns samlade tillgångar, skulder och kapital.....	206
9.2	Eliminering avseende myndigheternas aktieinnehav (andelar i dotter- och intresseföretag)	207
9.3	Eliminering avseende AP-fondernas och PPM:s innehav av statspapper samt PPM:s övriga tillgångar och skulder gentemot Riksgäldskontoret	207
9.4	AP-fonderna 2006	208
9.5	Inkomst- och premiepension, resultaträkning.....	211
9.6	Inkomst- och premiepension, balansräkning	212

Diagramförteckning

3.1	Skatteintäkter 2000–2006, korrigerade för regeländringar	35
3.2	Skatt på kapital samt totala skatteintäkter 2000–2006, korrigerade för regeländringar	35
3.3	Skattebaser för skatt på kapital.....	35
3.4	Skatt på arbete samt totala skatteintäkter 2000–2006, korrigerade för regeländringar	35
3.5	Skattebaser för skatt på arbete.....	36
3.6	Skatt på konsumtion och insatsvaror samt totala skatteintäkter 2000–2006, korrigerade för regeländringar.....	36
3.7	Skattebas för skatt på konsumtion och insatsvaror	36
3.8	Statens nettoförmögenhet och statskulden 2002–2006.....	40
3.9	Transfereringar per sektor 2002–2006.....	44
3.10	Socialförsäkringar 2002–2006	45
3.11	Arbetsmarknad 2002–2006	46
3.12	Bistånd m.m. 2002–2006	46
3.13	Utbildning och studiestöd 2002–2006	47
3.14	Statens egen verksamhet 2002–2006	48
3.15	Statens över/-underskott	50
4.1	Statens intäkter	54
4.2	Statens kostnader.....	55
4.3	Transfereringar per sektor.....	55
5.1	Statsbudgetens faktiska och underliggande saldo 1990-2006.....	123
5.2	Procentuell fördelning av statsbudgetens utgifter 2006, realekonomiskt fördelade.....	144
5.3	Statsbudgetens transfereringar fördelade efter mottagarkategorier 2006.....	145
6.1	Garantiåtaganden 2002-2006	174
6.2	Återvinningar, statliga subventioner, avgifter, infrianden och administrationskostnader samt saldot för betalningsflödet 2002 - 2006.....	182
6.3	Statens utlåning med kreditrisk efter avdrag för osäkra fordringar 2002-2006	184

1

Årsredovisning för staten 2006

1 Årsredovisning för staten 2006

Enligt 38 § lagen (1996:1059) om statsbudgeten (budgetlagen) skall regeringen så snart som möjligt, senast nio månader efter budgetårets utgång, lämna en årsredovisning för staten till riksdagen. Efter önskemål från riksdagen lämnas årsredovisningen i anslutning till den ekonomiska vårpropositionen.

Årsredovisningen skall enligt 38 § budgetlagen innehålla resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys samt det slutliga utfallet på statsbudgetens inkomstitlar och anslag.

I 44 § budgetlagen anges vidare att regeringen är redovisningsskyldig inför riksdagen för statens medel och övriga tillgångar som står till regeringens disposition. Redovisningsskyldigheten omfattar även den verksamhet som bedrivs av staten samt statens skulder och övriga ekonomiska förpliktelser.

Regeringen beslutar årligen om avgränsningen av staten och former för uppställning av resultat- och balansräkning samt finansieringsanalys. Detta skedde senast den 14 december 2006 (dnr Fi2006/7114).

Den konsoliderade redovisningen i årsredovisningen omfattar myndigheterna, inklusive affärsverken, under riksdagen och regeringen med undantag för Riksbanken, AP-fonderna och Premiepensionsmyndigheten. Dessutom ingår de fonder som redovisas av myndigheter samt Riksbankens grundfond.

Redovisningen omfattar all verksamhet i de ingående organisationerna oavsett finansiering och baseras på information som de statliga myndigheterna och affärsverken lämnar till statsredovisningen och information som presenteras i myndigheternas årsredovisningar.

Redovisningen utgår från vedertagna redovisnings- och värderingsprinciper som i så stor ut-

sträckning som möjligt hålls oförändrade över tiden. En utveckling av den statliga redovisningen sker dock fortlöpande. Under de drygt tio år som en årsredovisning för staten tagits fram har redovisningsprinciperna i ökad grad tydliggjorts, bl.a. genom att tillgångar i större utsträckning invärderats och redovisats samt att redovisning enligt bokföringsmässiga grunder vidareutvecklats. Gällande principer och förutsättningar under det senaste året beskrivs i avsnitt 4.4 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar.

Resultaträkningen ger underlag för bedömning av statens samlade inflöde och förbrukning av resurser. Värdet av statens samlade tillgångar och skulder per den 31 december 2006 redovisas i balansräkningen. Finansieringsanalysen visar statens betalningsflöden. I skrivelsen jämförs utfallet för 2006 i resultat- och balansräkningarna samt finansieringsanalysen med utfallet för 2005.

Statsbudgeten omfattar inkomster och utgifter som påverkar statens lånebehov. I skrivelsen jämförs och kommenteras statsbudgetens utfall för 2006 dels med de budgeterade inkomsterna och utgifterna i budgetpropositionen för 2006, dels med utfallet för 2005.

Ekonomistyrningsverket, Riksgäldskontoret, och Försäkringskassan har lämnat underlag till denna skrivelse (dnr Fi2007/2004).

En samlad bild av statens ekonomi

Den årliga skrivelsen Årsredovisningen för staten syftar till att ge en samlad bild av hur statens finansiella resultat och ekonomiska ställning har utvecklats. Utöver den redovisning som krävs

enligt budgetlagen redovisar regeringen därför fler aspekter av det ekonomiska utfallet för 2006.

De budgetpolitiska målen följs upp och en översiktlig redovisning av utvecklingen av statens ekonomi lämnas för den senaste femårsperioden. Vidare lämnas en redovisning av statliga garantier och krediter, en fördjupad redovisning av EU-medel samt en redovisning av samlade tillgångar och skulder i verksamheter där staten har ett väsentligt inflytande.

Riksrevisionens iakttagelser i revisionsberättelser över myndigheternas årsredovisningar avseende 2006 samt en redogörelse för revisionen av EU-medel återfinns i kapitel 8.

Förändringar i årets skrivelse

I årets skrivelse lämnas en fullt periodiserad redovisning av skatter i resultat- och balansräkningen liksom i statsbudgetens utfall.

Kapitel 3 Utveckling av statens ekonomi omfattar inte en redovisning av de mål som den tidigare regeringen ansåg vara av betydelse för att följa utvecklingen av statens ekonomi.

I jämförelse med förra årets skrivelse avseende 2005 utgår kapitlet Sponsring m.m.

Kvalitetsgranskning

En granskning av kvaliteten i årsredovisningen för staten sker främst genom Riksrevisionens årliga revision av myndigheterna och deras årsredovisningar vilka ligger till grund för bl.a. de delar av skrivelsen som regleras i budgetlagen, dvs. resultat- och balansräkningarna, finansieringsanalysen samt statsbudgetens utfall.

En kvalitetskontroll sker även genom etablerade kvalitetssäkringsrutiner i samband med Ekonomistyrningsverkets konsolideringsarbete och genom Finansdepartementets arbete med att producera skrivelsen. Kvalitetssäkringen innefattar bl.a. att kontrollera att myndigheternas rapporterade finansiella information överensstämmer med deras respektive årsredovisningar, formella kontroller, rimlighetskontroller samt analys av poster.

Granskning av årsredovisningen för staten 2005

Enligt 3 § lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. granskas årsredovisningen för staten av Riksrevisionen. Granskningen omfattar den del av årsredovisningen som regleras i 38 § budgetlagen, dvs. resultat- och balansräkningarna, finansieringsanalysen och statsbudgetens utfall. Riksrevisionens bedömning avseende Årsredovisningen för staten 2005 var att redovisningen i allt väsentligt var rättvisande (redogörelse 2005/06:RRS20).

2

Uppföljning av de budgetpolitiska målen

2 Uppföljning av de budgetpolitiska målen

I detta kapitel redovisas uppföljningen av de budgetpolitiska målen för 2006, den offentliga sektorns finansiella sparande och utgiftstaket för staten. I budgetpropositionen för 2007 aviserades en översyn av det finanspolitiska ramverket. Regeringen redovisar i den ekonomiska vårpropositionen för 2007 bedömningar och förslag till förstärkningar av det finanspolitiska ramverket. Utvärderingen av måluppfyllelse i denna skrivelse görs utifrån de fastställda målen för 2006.

2.1 Den offentliga sektorns finansiella sparande

Det finansiella sparandet för den offentliga sektorn är resultatet av samtliga transaktioner som påverkar den offentliga sektorns finansiella nettoförmögenhet. Finansiella transaktioner som köp och försäljning av aktier och andra finansiella tillgångar påverkar således inte det finansiella sparandet. Detsamma gäller värdeförändringar på tillgångar och skulder.

Målet för det finansiella sparandet omfattar hela den offentliga sektorn som den definieras i nationalräkenskaperna, vilket innebär att förutom staten ingår även ålderspensions-

systemet och den kommunala sektorn. Affärsverken ingår enligt nationalräkenskapernas definition inte i den statliga sektorn utan räknas till företagssektorn.

Definitionen av överskottsmålet

År 1997 infördes ett mål för den offentliga sektorns finansiella sparande. Från och med år 2000 fastlades målet till ett överskott motsvarande 2 procent av BNP i genomsnitt över en konjunkturcykel.

Med anledning av beslut av EU:s statistikorgan Eurostat 2004 ska sparandet i premiepensionssystemet från och med mars 2007 redovisas i nationalräkenskapernas hushållssektor i stället för som hittills i den offentliga sektorn. Detta påverkar i teknisk mening utformningen av överskottsmålet för den offentliga sektorn, men utgör inte någon reell förändring. Som följd av förändringen minskar den offentliga sektorns finansiella sparande med cirka 1,0 procent av BNP. Regeringen föreslår därför i 2007 års ekonomiska vårproposition att målet för det finansiella sparandet justeras till 1 procent av BNP i genomsnitt över en konjunkturcykel. Utvärderingen av måluppfyllelse i denna skrivelse, som är tillbakablickande, görs emellertid utifrån det ursprungliga målet.

Tabell 2.1 Den offentliga sektorns finansiella sparande i procent av BNP

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Mål	-3,0	0,0	0,5	2,0	2,5	2,0	2,0	0,5	0,5	0,5
Utfall	-1,0	1,9	2,3	5,0	2,6	-0,5	-0,2	1,5	2,9	3,1

Utvärdering av målet

Under perioden 1997–2001 överträffades målen med god marginal. I den därpå följande svaga ekonomiska utvecklingen gavs finanspolitiken en expansiv inriktning. Åren 2002 och 2003 uppstod mindre underskott i det finansiella sparandet. Åren 2004 till 2006 uppnåddes åter överskott, se tabell 2.1. Under perioden 2000–2006 var överskotten i de offentliga finanserna i genomsnitt 2,0 procent av BNP, inklusive sparandet i premiepensionssystemet.

I 2003 års ekonomiska vårproposition angav regeringen att ett preciserat mål för överskottet bör föreslås för nästkommande budgetår. Regeringen anförde också att det preciserade målet skall bestämmas med hänsyn till såväl konjunkturläget som läget i förhållande till det övergripande överskottsmålet. Beroende på konjunkturläget kan det finansiella sparandet tillfälligt tillåtas avvika från 2 procent av BNP så att de automatiska stabilisatorerna kan verka fullt ut. Vid utvärderingen av måluppfyllelsen skall eventuella revideringar av konjunkturprognosen jämfört med beslutstillfället beaktas.

Riksdagen fastställde hösten 2005 i budgetpropositionen för 2006 målet för överskottet i de offentliga finanserna 2006 till minst 0,5 procent av BNP. Överskottet bedömdes bli 0,7 procent av BNP och BNP bedömdes öka med 3,1 procent (3,4 kalenderkorrigerat). Enligt preliminära nationalräkenskaper blev överskottet 3,1 procent av BNP inklusive premiepensionssystemet, dvs. målet överskreds med 2,6 procentenheter.

Det stora överskridandet av målet uppkom till en viss del av en högre tillväxt. Även hushållens konsumtionsutgifter, som är en viktig skattebas, utvecklades starkare. De förbättrade offentliga finanserna beror till övervägande del på ökade skatteintäkter. Större intäkter än vad som prognostiserades hösten 2005 har utfallit för skatt på kapitalvinster och på konsumtion. I viss mån gäller detta även inkomstskatter. Även minskade utgifter bidrog till ett finansiellt sparande som var högre än vad som hade prognostiserats.

Tabell 2.2 Den offentliga sektorns finansiella sparande

Miljarder kronor

	Utfall 2005	BP2006	Utfall 2006	Utfall- BP2006
Inkomster	1510	1521	1580	59
varav skatter och avgifter	1364	1373	1425	52
Utgifter	1 433	1500	1492	-9
Finansiellt sparande	77	21	89	68
<i>Procent av BNP</i>	<i>2,9</i>	<i>0,7</i>	<i>3,1¹</i>	<i>2,4</i>

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

¹ Premiepensionssystemet svarar för ca 30 miljarder kronor eller ca 1,0 procent av den offentliga sektorns finansiella sparande.

Tabell 2.3 Det finansiella sparandet i delsektorerna

Miljarder kronor

	Utfall 2005	BP2006	Utfall 2006	Utfall- BP2006
Staten	9	-41	19	60
Ålderspensionssystemet	53	53	59	6
Kommunala sektorn	15	8	10	2

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

2.2 Utgiftstak för staten

Utgiftstaket för staten infördes fr.o.m. budgetåret 1997 och har klarats samtliga år (se tabell 2.4). Syftet med utgiftstaket är framför allt att ge riksdagen och regeringen förbättrad kontroll över anvisade medel och utgiftsutvecklingen, något som möjliggör en bättre finansiell styrning. Genom att riksdagen beslutar om ett tak för utgifterna tydliggörs även behovet av prioriteringar mellan olika utgiftsområden. Vidare ger utgiftstaket budgetpolitiken en långsiktig inriktning med hög förutsägbarhet, vilket främjar trovärdigheten i den ekonomiska politiken. Utgiftstaket för staten stödjer därmed överskottsmålet.

De takbegränsade utgifterna omfattar 26 utgiftsområden (1–25 samt 27) samt utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten. Utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m. omfattas inte av de takbegränsade utgifterna eftersom riksdagen och regeringen i begränsad omfattning kan påverka dessa utgifter på kort sikt. De takbegränsade utgifterna utgörs av faktiskt förbrukade anslagsmedel, vilket innebär att även myndigheternas utnyttjande av ingående anslagssparande och anslagskredit ingår i de takbegränsade utgifterna.

Tabell 2.4 Utgiftstak för staten

Miljarder kronor

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Takbegränsade utgifter	698,9	718,0	751,5	760,0	786,3	811,6	819,1	855,6	864,3	895,2
Budgeteringsmarginal	24,1	2,0	1,5	5,0	4,7	0,4	2,9	2,4	5,7	11,8
Utgiftstak för staten	723,0	720,0	753,0	765,0	791,0	812,0	822,0	858,0	870,0	907,0

Skillnaden mellan det fastställda utgiftstaket och de takbegränsade utgifterna utgörs av den s.k. budgeteringsmarginalen. Dess syfte är att utgöra en buffert mot såväl makroekonomisk osäkerhet som den osäkerhet som finns kring de finansiella konsekvenserna av de beslut som fattats. Om budgeteringsmarginalen tas i anspråk innebär det i regel att överskottet i de offentliga finanserna försämras.

Riksdagen fastställde hösten 2003 utgiftstaket för staten för budgetåret 2006 till 931 miljarder kronor. Därefter har taket, i enlighet med riksdagsbeslut om tekniska justeringar av utgiftstaket, reviderats vid ett antal tillfällen (se tabell 2.5). Utgiftstaket för 2006 fastställdes slutligt av riksdagen hösten 2004 till 907 miljarder kronor.

Tekniska justeringar av utgiftstaket motiveras av förändringar som inte har någon effekt på utgifterna för den offentliga sektorn som helhet, eller som inte påverkar den offentliga sektorns finansiella sparande, men som ändå påverkar storleken på de takbegränsade utgifterna.

Den huvudsakliga tekniska justeringen av utgiftstaket 2006 motiverades av nettoredovisningen av utjämningsystemet, som minskade de takbegränsade utgifterna med drygt 26 miljarder kronor. Övriga justeringar motiveras av de justeringar av statsbidragen till kommunerna som gjorts för att kompensera förändringar i grundavdraget.

I enlighet med tidigare praxis har utgiftstaket, efter respektive justering, avrundats till hela miljarder kronor.

Tabell 2.5 Tekniska justeringar av utgiftstaket för staten 2006

Miljarder kronor

	2006
Ursprungligt utgiftstak enligt riksdagens beslut med anledning av förslag i BP 2004 (bet. 2003/04: FiU20)	931
Nettoredovisning av utjämningsystem	-26,33
Begränsat avdrag för pensionsavgift	-2,94
Grundavdragshöjning	3,72
Slutreglering av grundavdragshöjning	0,67
Försäkringskassans pensionsavgifter	0,41
Slutligt utgiftstak enligt riksdagens beslut (bet. 2004/05:FiU1)	907

Enligt statsbudgetens utfall uppgick de utgifter som omfattas av utgiftstaket 2006 till 895,2 miljarder kronor. Därmed klarades utgiftstaket med en marginal på 11,8 miljarder kronor.

De takbegränsade utgifterna blev 10,9 miljarder kronor lägre än den av riksdagen antagna statsbudgeten för 2006. Detta förklaras främst av lägre utgifter inom följande utgiftsområden:

Utgiftsområde	Mdkr
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	-3,9
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	-1,4
13 Arbetsmarknad	-1,9
15 Studiestöd	-2,0
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	-0,8
27 Avgiften till Europeiska gemenskapen	-2,1

Inom några områden blev utgifterna högre än beräknat i statsbudgeten för 2006:

Utgiftsområde	Mdkr
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	0,6
23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	4,6

Tabell 2.6 Takbegränsade utgifter*Miljarder kronor*

	Utfall 2005	SB 2006 ¹	Utfall 2006	Utfall- SB 2006
Utgifter exkl. statsskuldsräntor	692,3	726,5	716,1	-10,4
Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten	172,0	179,6	179,1	-0,4
Takbegränsade utgifter	864,3	906,1	895,2	-10,9
Budgeringsmarginal	5,7	0,9	11,8	10,9
Utgiftstak för staten	870	907		

Anm.: SB 2006= Statsbudget för 2006

¹ Den av riksdagen fastställda statsbudgeten för 2006, dvs. exkl. riksdagens beslut med anledning av tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition och budgetpropositionen för 2007.

Utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten uppgick till 179,1 miljarder kronor, vilket är 0,4 miljarder kronor lägre än den beräkning som redovisades i statsbudgeten för 2006. I kapitel 5 Statsbudgetens utfall redovisas skillnader mellan utfall och budgeterade be-
lopp för utgiftsområden och vissa anslag.

3

Utvecklingen av statens ekonomi

3 Utvecklingen av statens ekonomi

I detta kapitel redovisas inledningsvis en femårsöversikt över statsbudgetens utveckling. Därefter redovisas utvecklingen av vissa nyckeluppgifter hämtade ur statens resultat- och balansräkning.

3.1 Statsbudgetens utveckling

3.1.1 Statsbudgetens saldo

Statsbudgetens saldo överensstämmer sedan 1997 med statens lånebehov. Ett budgetöverskott innebär följaktligen ett lika stort negativt lånebehov, vilket medför att staten har möjlighet att amortera på statsskulden.

Tabell 3.1 Statsbudgetens utfall 2002–2006

Miljarder kronor

	2002	2003	2004	2005	2006
Inkomster	730,5	661,7	694,4	745,8	810,3
Skatter m.m.	665,2	614,0	642,8	688,3	744,5
Övriga inkomster	65,3	47,7	51,6	57,5	65,9
Utgifter m.m.	727,0	708,3	745,0	731,8	791,9
UO 1–25 och 27	658,0	661,3	688,0	692,3	716,1
Statsskuldräntor					
UO 26	67,3	42,2	52,7	32,7	49,5
Kassamässig korrigerig	-48,6	-7,3	-6,1	-3,3	-1,1
Riksgäldskontorets nettoutlåning	50,3	12,1	10,3	10,1	27,5
Budgetsaldo	3,5	-46,6	-50,5	14,1	18,4

Anm.: I tabellen redovisas inkomsterna enligt den struktur som gällde för statsbudgeten för 2006.

Av tabell 3.1 framgår att budgetöverskottet 2002 uppgick till drygt 3 miljarder kronor, för att

2003 vändas till ett underskott på ca 47 miljarder kronor. Underskottet ökade under 2004 till ca 51 miljarder kronor.

Det låga överskottet 2002 och försämringen 2003 förklaras i huvudsak av minskade skatteinkomster. Under samma period minskade utgifterna, vilket förklaras av att kompensations-systemet för kommunernas och landstingens mervärdesskatt från och med 2003 enbart hanteras på statsbudgetens inkomstsida. Samtidigt ökade dock utgifterna inom ohälsorelaterade utgiftsområden. Ökningen av lånebehovet mellan 2003 och 2004 förklaras till stor del av ökningen av utgifterna för statsskuldräntor, internationellt bistånd och avgiften till Europeiska gemenskapen.

År 2005 uppvisade statsbudgeten åter ett överskott, vilket uppgick till drygt 14 miljarder kronor. Det förklaras i huvudsak av ökade skatteinkomster och minskade utgifter för statsskuldräntor. Överskottet ökade under 2006 till drygt 18 miljarder kronor, vilket förklaras av ökade skatteinkomster.

3.1.2 Statsbudgetens inkomster

Statens totala inkomster

I tabell 3.2 redovisas statens totala inkomster för åren 2000–2006 enligt den struktur som gäller för den beslutade statsbudgeten för 2007. Sett över hela sjuårsperioden har de stigit med knappt 1 procent. De stora variationerna över åren är endast till en liten del en återspeglning av makroekonomiska förändringar. Framförallt beror de på regelförändringar, händelser av engångskaraktär samt periodiseringar. I tabell 3.2

specificeras även skillnaden mellan statens skatteintäkter och statens skatteinkomster. Skillnaden beror på att statens skatteintäkter redovisas periodiserat och har en direkt koppling till det aktuella årets skatteregler och makroekonomiska förutsättningar, medan statens skatteinkomster redovisas kassamässigt och i stället avser de skatter som debiteras eller betalas ett visst inkomstår

Tabell 3.2 Statens totala inkomster 2000–2006

Miljarder kronor

Inkomstår	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Statens skatteintäkter	690,2	652,4	632,8	660,9	704,5	759,8	793,1
Periodiseringar	-26,1	29,7	25,6	-22,6	-32,2	-16,4	13,4
1000 Skatter m.m.	664,1	682,1	658,4	638,3	672,3	743,4	806,4
2000 Inkomster av statens verksamhet	44,1	44,6	43,3	23,7	29,3	27,2	43,5
3000 Inkomster av försåld egendom	61,5	0,2	0,1	0,0	0,1	6,7	0,1
4000 Återbetalning av lån	2,5	2,6	2,7	2,5	2,4	2,3	2,1
5000 Kalkylmässiga inkomster	8,6	8,4	9,9	9,5	8,3	8,8	7,8
6000 Bidrag från EU	9,0	8,5	9,3	12,0	11,6	12,6	12,4
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	10,2	10,1	10,8	-17,3	-21,8	-41,5	-48,3
8000 Utgifter som ges som krediteringar på skattekontot	0,0	-1,4	-4,0	-7,0	-7,7	-13,6	-13,7
Statens övriga inkomster (2000–8000)	135,9	73,0	72,0	23,4	22,1	2,5	3,9
Statsbudgetens inkomster	800,0	755,1	730,5	661,7	694,4	745,8	810,3

Anm.: I tabellen redovisas inkomsterna enligt den nya struktur som gäller för statsbudgeten för 2007.

Statens övriga inkomster

Statens övriga inkomster, dvs. statens totala inkomster exklusive statens skatteinkomster, varierar kraftigt under perioden. De stora inkomsterna 2000 förklaras främst av försäljningen av aktier i Telia AB, vilken inbringade 61 miljarder kronor. Samma år gjorde förvaltningsaktiebolaget Stattum en förhöjd utdelning till följd av försäljningen av aktier i Pharmacia & Upjohn, vilket gav en aktieutdelning till staten om 11 miljarder kronor. Statliga bolags återköp av aktier inbringade 7 miljarder kronor 2005. Den resterande variationen över åren förklaras av Riksbankens extrautdelningar 2001 och 2002, vilka ökade inkomsterna av statens verksamhet med 20 miljarder kronor respektive år.

Den offentliga sektorns skatteintäkter

I tabell 3.3 redovisas den offentliga sektorns skatteintäkter. Här ingår även kommunalskatter samt avgifter till pensionssystemet, vilka inte är

statliga intäkter och för vilka det görs avdrag i slutet av tabellen. Statens skatteintäkter 2006 var 99 miljarder kronor (ca 15 procent) högre än vad de var 2000. Detta ger en genomsnittlig årlig utvecklingstakt om 2,3 procent. Utvecklingen har påverkats mycket av regeländringar. Dessa har fr.o.m. 2001 t.o.m. 2006 påverkat de statliga skatteintäkterna negativt med drygt 40 miljarder kronor. Justerat för regeländringar skulle skatteintäkterna ha ökat med ca 21 procent under perioden, motsvarande en årlig utvecklingstakt om ca 3,2 procent.

Förändringar under skatt på arbete

Under skatt på arbete redovisas bl.a. skatte-reduktioner. Till följd av den s.k. reduktionen för den allmänna pensionsavgiften ökar dessa i tre jämna steg 2000, 2001 och 2002 samt två halva steg 2005 och 2006. Sammantaget ger reformen full reduktion för den allmänna pensionsavgiften, vilken 2006 uppgick till 77 miljarder kronor. Samtidigt minskar avdragen för den allmänna pensionsavgiften, vilket påverkar den kommunala skatten positivt. År 2006 bidrog detta till ca 25 miljarder kronor av

kommunalskatteintäkterna. År 2002 ökade skattereduktionerna med ytterligare ca 5 miljarder kronor beroende på att underlaget för skattereduktion för låg- och medelinkomsttagare ändrades från pensionsgrundande inkomst till taxerad inkomst samt på införandet av skattereduktion för fackföreningsavgift. År 2003 medförde skattesatshöjningar, pensionsomläggningen då pensioner gjordes beskattningsbara och det höjda grundavdraget en nettoökning av den kommunala skatten med 15 miljarder kronor. Skattesatshöjningar gjordes även 2001, 2002, 2004 samt 2005, vilka sammantaget ökade den kommunala skatten med ca 5 miljarder kronor. Tillsammans förklarar dessa regeländringar den relativt höga utvecklingstakten för den kommunala skatten och den relativt låga utvecklingstakten för statliga intäkter från skatt på arbete.

Förändringar under skatt på kapital

Hushållens skatt på kapital skiftar betydligt under perioden med en topp under högkonjunkturen 2000, för att sedan markant falla tillbaka och vara som lägst 2002, för att därefter återhämta sig och under 2006 nå upp till nästan samma nivå som 2000. Förklaringen till variationen är att kapitalvinster har sin grund i marknadspriser för finansiella tillgångar, fastigheter och bostadsrätter, vilka varierat kraftigt under perioden. Även skatt på bolagsvinster uppvisade en hög nivå 2000, delvis till följd av engångseffekter p.g.a. återbetalningar av pensionsmedel från försäkringsgivaren Alecta. Ungefär 10 miljarder kronor förklaras av dessa återbetalningar. Nedgången 2001 förstärktes av att återföringar från skatteutjämningsreserver upphörde, den maximala avsättningstiden till periodiseringsfonder förlängdes till sex år samt att taket för den årliga avsättningen till periodiseringsfonder höjdes. Ökningen av bolagsskatten 2006 beror på bolagens starka resultat. För 2004 och 2005 beror de högre skatteintäkterna även på att periodiseringsfonderna räntebelagts från och med 2005 och att många bolag därmed valt att lösa upp samtliga periodiseringsfonder. Fastighetsskatten minskade marginellt 2001 – trots återinförd omräkning av taxeringsvärden – beroende på lägre skattesats. För 2006 tas effekten av en begränsningsregel för markvärden ut av höjd skatt på vattenkraft samt den allmänna fastighetstaxeringen. Utvecklingen av förmögen-

hetsskatten förklaras av att fribeloppen höjdes 2001, 2002 och 2005. Arvs- och gåvoskatten slopades 2005, vilket förklarar de låga utfallen 2005 och 2006.

Förändringar under skatt på konsumtion och insatsvaror

Utvecklingen av koldioxidskatten under perioden beror på skattesatshöjningar motsvarande ca 13 miljarder kronor (utöver KPI-justering) inom ramen för den s.k. gröna skatteväxlingen. Ungefär 8 miljarder kronor av dessa motverkas av skattesatssänkningar under energiskatten. Att nivån för energiskatten ändå är jämn under perioden beror på skattesatshöjningar för elektrisk kraft om ca 7 miljarder kronor. Skattesatsjusteringarna syftar till att finansiera lägre skatt på arbete. Utvecklingen för mervärdesskatten är relativt jämn under perioden. Lägre skattesatser för olika varor och tjänster har emellertid påverkat intäkterna negativt med sammanlagt ca 2 miljarder kronor.

Tabell 3.3 Den offentliga sektorns skatteintäkter 2000–2006

Miljarder kronor

Inkomstår	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Skatt på arbete	709,7	741,2	746,4	782,9	806,9	829,6	859,3
<i>Direkta skatter</i>	<i>414,0</i>	<i>423,4</i>	<i>420,4</i>	<i>449,5</i>	<i>465,6</i>	<i>476,9</i>	<i>492,2</i>
Kommunal skatt	336,3	359,4	378,5	403,1	419,8	435,6	454,1
Statlig skatt	33,5	34,6	33,1	32,7	34,0	38,3	43,2
Allmän pensionsavgift	63,1	65,7	68,1	70,3	72,1	74,2	76,9
Skattereduktioner m.m.	-18,9	-36,4	-59,4	-56,6	-60,5	-71,3	-82,1
Artistskatt	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
<i>Indirekta skatter</i>	<i>295,6</i>	<i>317,8</i>	<i>326,0</i>	<i>333,5</i>	<i>341,4</i>	<i>352,8</i>	<i>367,1</i>
Arbetsgivaravgifter	288,4	304,6	314,8	321,9	329,0	341,1	357,1
Egenavgifter	8,2	8,5	8,9	9,0	9,3	10,1	10,9
Särskild löneskatt	22,4	25,3	27,6	27,2	28,3	29,3	29,0
Nedsättningar	-5,9	-6,3	-8,1	-8,4	-8,7	-8,5	-8,8
Tjänstegrupppliv	1,0	1,1	1,1	1,3	1,3	1,1	1,2
Avgår premiepensionssystemet	-18,3	-15,4	-18,4	-17,5	-17,8	-20,3	-22,3
Skatt på kapital	161,1	119,3	101,7	107,5	135,9	167,9	184,4
Skatt på kapital, hushåll	34,4	14,2	6,3	6,8	11,9	22,9	32,0
Skatt på företagsvinster	72,5	52,1	43,9	48,9	71,5	92,0	96,9
Avkastningsskatt	13,3	14,9	13,4	12,7	11,3	12,0	10,7
Fastighetsskatt	23,3	21,2	23,5	24,0	24,3	25,1	25,0
Stämpelskatt	4,9	5,4	5,8	6,0	7,1	7,8	9,5
Förmögenhetsskatt	8,2	6,5	3,9	4,9	5,3	5,0	6,5
Kupongskatt m.m.	2,1	2,5	1,9	1,9	1,8	1,9	3,9
Arvs- och gåvoskatt	2,5	2,6	3,0	2,5	2,6	1,1	0,1
Skatt på konsumtion och insatsvaror	289,1	300,7	314,9	327,9	337,8	357,5	373,6
Mervärdesskatt	198,4	207,0	217,1	226,6	235,4	250,2	263,5
Tobaksskatt	7,7	8,1	8,4	8,3	8,2	8,2	8,6
Skatt på etylalkohol	4,9	4,9	5,1	4,7	4,1	4,1	4,2
Skatt på vin m.m.	3,6	3,7	3,5	3,6	3,5	3,6	3,8
Skatt på öl	2,4	2,4	2,6	2,6	2,5	2,6	2,7
Energiskatt	38,3	36,4	37,1	36,4	35,1	37,8	38,2
Koldioxidskatt	12,0	17,0	19,9	23,8	26,4	25,5	24,7
Övriga skatter på energi och miljö	3,7	3,6	3,6	3,7	3,5	3,4	4,7
Skatt på vägtrafik	7,4	7,7	8,2	8,3	8,8	11,0	11,8
Skatt på import	3,8	3,6	3,4	3,5	3,9	4,7	5,0
Övriga skatter	6,9	6,3	6,0	6,3	6,4	6,4	6,3
Restförda och övriga skatter	5,4	-1,7	-3,3	-2,6	-1,9	-0,8	-1,9
Restförda skatter	-5,0	-5,2	-7,3	-5,9	-5,9	-7,6	-5,4
Övriga skatter	10,4	3,5	3,9	3,4	4,1	6,8	3,4
Totala skatteintäkter	1 165,3	1 159,6	1 159,7	1 215,8	1 278,9	1 354,2	1 415,4
EU-skatter	12,0	10,8	8,6	8,9	7,3	7,8	9,1
Offentliga sektorns skatteintäkter	1 153,3	1 148,7	1 151,1	1 206,9	1 271,6	1 346,4	1 406,3
Kommunal inkomstskatt	336,3	359,4	378,5	403,1	419,8	435,6	454,1
Avgifter till ålderspensionssystemet	126,8	136,9	139,8	142,9	147,2	151,0	159,1
Statens skatteintäkter	690,2	652,4	632,8	660,9	704,5	759,8	793,1

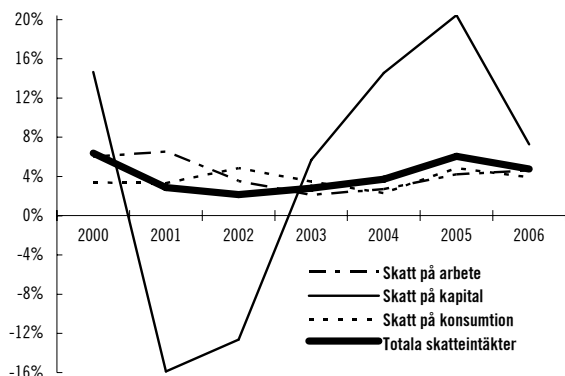
Anm.: I tabellen är avgifterna till premiepensionssystemet exkluderade från totala skatteintäkter.

Konjunktorens effekt på statens ekonomi

Sambandet mellan den ekonomiska utvecklingen och skatteintäkterna kan illustreras på ett tydligt sätt genom att skatteintäkterna årligen korrigeras för direkta effekter av regel­förändringar som skett fr.o.m. 2000. Skatteintäkterna under perioden jämförs då som om 1999 års regler gällde samtliga år.

Diagram 3.1 Skatteintäkter 2000–2006, korrigerade för regeländringar

Procentuell utveckling

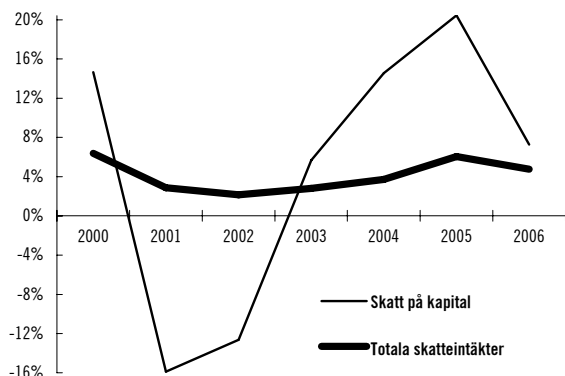

I diagram 3.1, 3.2, 3.4 samt 3.6 redovisas utvecklingen för skatteintäkterna 2000–2006 korrigerade för de regeländringar som skett under perioden. För den indirekta effekten av regeländringarna, dvs. deras påverkan på skattebaserna, sker dock ingen korrigerings.

Skatt på kapital

Diagram 3.2 Skatt på kapital samt totala skatteintäkter 2000–2006, korrigerade för regeländringar

Procentuell utveckling

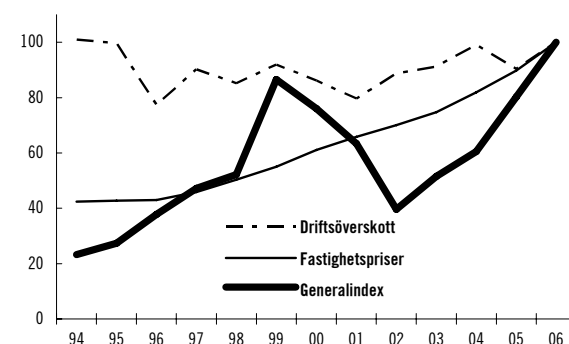

Skatt på kapital reagerar snabbt och kraftigt på det ekonomiska klimatet. De korrigerade intäkternas låga utvecklingstakt 2001 och 2002

sammanfaller med konjunkturedgången samma år.

Diagram 3.3 Skattebaser för skatt på kapital

Indexerad nivå, 2006=100

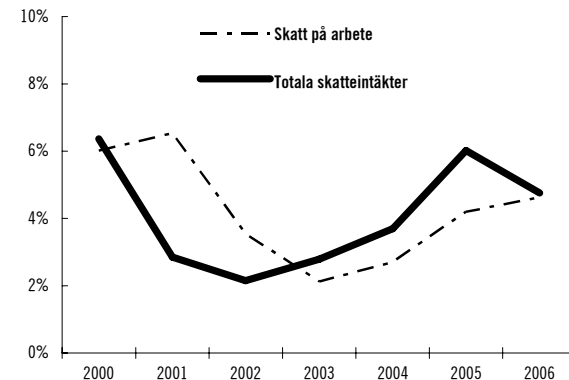

De viktigaste skattebaserna för skatt på kapital är bolagens vinster samt det samlade värdet av fastigheter och värdepapper. Utvecklingen för dessa baser är relativt volatil, vilket åskådliggörs i diagram 3.3. Nivåerna är indexerade till 100 år 2006.

Skatt på arbete

Diagram 3.4 Skatt på arbete samt totala skatteintäkter 2000–2006, korrigerade för regeländringar

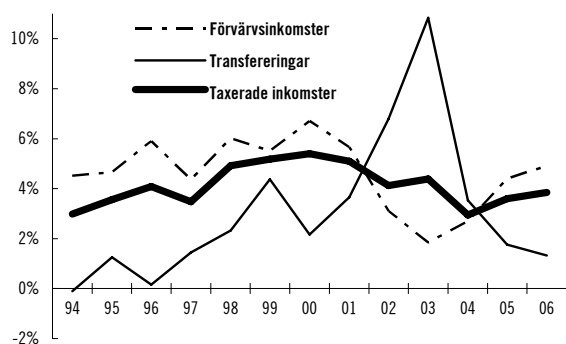
Procentuell utveckling

Korrigerade intäkter från skatt på arbete reagerar svagare på konjunkturen än skatt på kapital. Skatt på arbete reagerar också, i likhet med arbetsmarknaden, med viss eftersläpning.

Diagram 3.5 Skattebaser för skatt på arbete

Procentuell utveckling

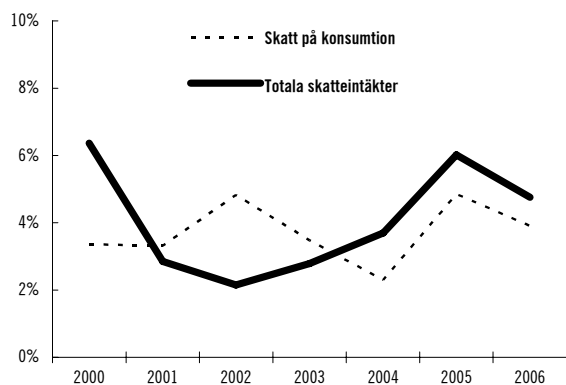

Transfereringar är skattepliktiga och ingår i skattebasen för skatt på arbete. Det gör att variationen mellan skattebasen och konjunkturen är relativt svag. Vid ökad sjukfrånvaro eller arbetslöshet ersätts förvärsinkomster med transfereringar. Detta minskar basen för socialavgifter, men basen för inkomstskatt påverkas endast marginellt. Delas basen upp i förvärsinkomster och transfereringar syns konjunkturernas påverkan tydligare. Detta illustreras i diagram 3.5 där taxerad inkomst utgör summan av förvärsinkomster och transfereringar.

Skatt på konsumtion och insatsvaror

Diagram 3.6 Skatt på konsumtion och insatsvaror samt totala skatteintäkter 2000–2006, korrigerade för regeländringar

Procentuell utveckling

Intäkterna från skatt på konsumtion har varit jämförelsevis opåverkade av konjunkturen. Medan utvecklingstakten för totala skatteintäkter var relativt låg under 2002 ökade utvecklingstakten för skatt på konsumtion.

Diagram 3.7 Skattebas för skatt på konsumtion och insatsvaror

Procentuell utveckling

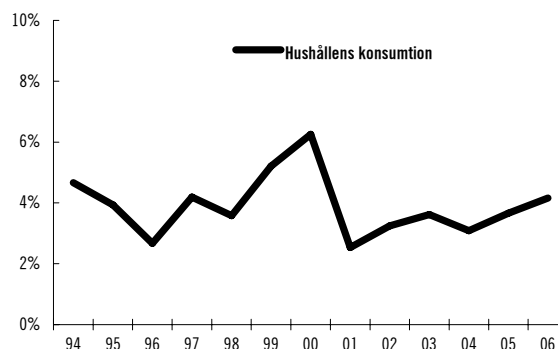

Diagram 3.7 illustrerar utvecklingen av hushållens konsumtionsutgifter, vilka utgör den viktigaste basen för intäkterna från skatt på konsumtion och insatsvaror. Konsumtionsutgifternas utveckling har varit relativt jämn under senare år. Detta beror delvis på att konjunkturedgången motverkats av den stegvisa skattereduktionen för den allmänna pensionsavgiften. En annan viktig orsak är att konsumtionen gynnats av låga räntor.

Skattekvoten

I tabell 3.4 redovisas skattekvoten i Sverige för perioden 2001–2006. Skattekvoten minskade 2001 och 2002 med 2,1 respektive 1,8 procentenheter i huvudsak beroende på lägre intäkter från skatt på kapital. Detta har sitt ursprung i konjunkturläget som både påverkar kapitalvinster och bolagsvinster. Skatteeffekten av återföringar från försäkringsgivaren Alecta år 2000 gör att förändringen 2001 förstärks. Även de tre första stegen i reformen med ökad reduktion och minskade avdrag för den allmänna pensionsavgiften 2000, 2001 samt 2002 påverkar.

År 2002 ökade skattereduktionerna relativt mycket beroende på att underlaget för låg- och medelinkomsttagare ändrades från pensionsgrundande inkomst till taxerad inkomst samt på införandet av skattereduktion för fackföreningsavgift. År 2003 steg skattekvoten med 0,5 procentenheter, vilket förklaras av att det särskilda grundavdraget slopades samtidigt som garantipensionen infördes och förtidspensionen anpassades. Omläggningen var i stort sett neutral för den enskilde pensionären, men beräknas ha ökat skatteintäkterna med över 14 miljarder kronor.

År 2004 ökade skattekvoten med ytterligare 0,5 procentenheter. Räntebeläggningen av periodiseringsfonderna 2005 resulterade i att vissa företag beslöt att återföra hela eller delar av sina periodiseringsfonder till beskattning. Det beräknas ha ökat skatteintäkterna med 13 miljarder kronor 2004. I avsaknad av dessa återföringar hade skattekvoten i stället minskat 2004, framförallt beroende på den svaga arbetsmarknaden.

År 2005 steg skattekvoten trots genomförda skattesänkningar. Den högre skatteandelen förklaras främst av högre skatteintäkter från kapital. År 2006 minskade skattekvoten i huvudsak beroende på det sista steget i den reform som syftade till full reduktion för den allmänna pensionsavgiften.

Tabell 3.4 Skattekvot 2001–2006

Procent av BNP

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Skattekvot	50,7	48,9	49,4	49,9	50,7	49,9
varav						
Staten	28,5	26,7	26,9	27,5	28,5	27,9
Kommunsektorn	15,7	16,0	16,4	16,4	16,3	16,0
ÅP-systemet	6,0	5,9	5,8	5,7	5,7	5,6
EU	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
varav						
Arbete	32,4	31,5	31,8	31,5	31,1	30,3
Kapital	5,2	4,3	4,4	5,3	6,3	6,5
Konsumtion m.m.	13,1	13,3	13,3	13,2	13,4	13,2
Restfört m.m.	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	-0,1
Exkl. skatt på transfereringar	46,8	45,1	45,2	45,6	46,6	46,0

Anm.: Beloppen är avrundade och summerar därför inte alltid.

I tabell 3.4 redovisas även skattekvoten exklusive skatt på offentliga transfereringar. En övergång från brutto- till nettoredovisning, dvs. där pensioner, sjuk- och föräldrapenning samt ersättningar vid arbetslöshet är skattefria, skulle inte påverka de offentliga finanserna, men skattekvoten skulle minska med ca 4 procentenheter.

3.1.3 Statsbudgetens utgifter

För att underlätta jämförelser av statsbudgetens utgifter över tiden redovisas i detta avsnitt utgifterna per utgiftsområde i miljarder kronor och som andel av de totala utgifterna under utgiftstaket (de takbegränsade utgifterna) för perioden 2002–2006. Tidsserierna är angivna i 2006 års anslagsstruktur. Genom att utgiftsområdena redovisas i en och samma struktur för

åren 2002–2006 elimineras de skillnader som beror på att anslag före 2006 kan ha tillhört ett annat utgiftsområde.

Av tabell 3.5 framgår utgifternas utfall per utgiftsområde åren 2002–2006. Skillnader i fördelningen mellan åren kan bero på utgiftsreformer och besparingar, förändrade makroekonomiska förutsättningar, förändrade volymer inom regelstyrda transfereringssystem, engångshändelser och tekniska förändringar.

Ett exempel på en teknisk justering är förändringen i systemet för ersättning av ingående mervärdesskatt till kommuner och landsting, som genomfördes den 1 januari 2003. Förändringen innebar att de avgifter till systemet som kommuner och landsting tidigare betalat in till statsbudgeten upphörde, samtidigt som statsbidragen till kommunerna minskade med motsvarande belopp. Effekten på statsbudgeten är därför saldoneutral på kort sikt. Förändringen innebar dock att statsbudgetens utgifter minskade med drygt 30 miljarder kronor 2003 i förhållande till 2002. Sådana förändringar ger upphov till brott i tidsserien. För att underlätta jämförelser över tiden redovisas därför även ett utfall som rensats för större tekniska förändringar. De är kursiverade i tabell 3.5. Förklaringar till större tekniska förändringar finns redovisade i fotnoter till tabell 3.5.

Då en teknisk förändring skett har tidsserien justerats för åren före ändringens ikraftträdande. Justeringen har gjorts med en lika stor relativ andel av de takbegränsade utgifterna som den som gällde året då ändringen trädde ikraft. Vissa av de justerade beloppen är ungefärliga.

Utgifternas fördelning mellan olika utgiftsområden kan ses som ett uttryck för politiska prioriteringar perioden 2002–2006. Över hälften av utgiftsområdena uppvisar endast en begränsad, eller ingen, förändring under perioden, såvitt avser utgiftsområdets andel av de takbegränsade utgifterna. Under perioden minskade utgiftsandelen för utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet, utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp respektive utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom. Utgiftsandelen ökade för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg respektive utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner.

Under perioden 2002–2006 varierade de makroekonomiska förutsättningarna. Exempel-

vis har ett minskat antal sjukpenningdagar inneburit minskade utgifter inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp.

Utgifterna kan också förändras mellan åren till följd av förändrade volymer inom regelstyrda system. Några av de största volymförändringarna under perioden 2002–2006 har skett inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp.

Exempel på engångshändelser som påverkar de takbegränsade utgifterna återfinns under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar där utbetalningar av vissa jordbruksstöd vid olika tillfällen har senare- eller tidigare lagts.

Nedan kommenteras de utgiftsområden som uppvisar de största förändringarna som andel av takbegränsade utgifter mellan 2002 och 2006.

Utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet

Under perioden 2002–2006 minskade utgifterna för utgiftsområdet som andel av de takbegränsade utgifterna med 0,6 procentenheter, vilket främst beror på försvarsomställningen.

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Som andel av de totala utgifterna ökade utgifterna med 1,0 procentenheter under perioden 2002–2006. Utgiftsökningen beror till största del på ökade utgifter under anslaget 8:1 *Biståndsverksamhet*. Biståndsramen ökar från ca 0,7 procent av bruttonationalinkomsten (BNI) 2002 till 1 procent av BNI 2006.

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Som andel av de takbegränsade utgifterna ökade utgifterna med 0,9 procentenheter under perioden. Ungefär hälften av ökningen förklaras av ökade kostnader för statlig assistansersättning. Resterande ökning förklaras av ökade utgifter för bidrag till läkemedelsförmånerna, utgifter för tandvårdsförmåner samt vissa bidrag inom äldrepolitiken.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

Justerat för tekniska förändringar minskade utgiftsområdets andel av de takbegränsade utgifterna med 0,8 procentenheter mellan 2002 och 2006. De minskade utgifterna beror främst på minskat antal sjukpenningdagar.

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Justerat för tekniska förändringar minskade utgiftsområdets andel av de takbegränsade utgifterna under perioden 2002–2006 med 0,7 procentenheter. Minskningen förklaras av ett minskat behov av garantipension och bostadstillägg.

Utgiftsområde 13 Arbetsmarknad

Som andel av de totala utgifterna ökade utgifterna med 0,5 procentenheter under perioden 2002–2005, för att sedan minska med 0,4 procentenheter till 2006. Utgifterna under anslaget 22:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd m.m.* minskade med 3 miljarder kronor från 47 miljarder kronor 2005 till 44 miljarder kronor 2006, vilket förklaras av en minskning av antalet öppet arbetslösa.

Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

Justerat för tekniska förändringar ökade utgiftsområdets andel av de takbegränsade utgifterna med 0,9 procentenheter mellan 2002 och 2006. De högre utgifterna beror främst på de förstärkningar av statsbidragen som syftar till att värna kvaliteten i skolan, vården och omsorgen.

Utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.

Utgifterna för räntor på statsskulden minskade från drygt 67 miljarder kronor 2002 till ca 33 miljarder kronor 2005, för att sedan öka till ca 50 miljarder 2006. Utgiftsminskningen under perioden 2002–2005 beror i huvudsak på valutavinster då lån förfallit och lägre räntenivåer. Ökningen mellan 2005 och 2006 förklaras främst av valutaförluster.

Tabell 3.5 Statsbudgetens utgifter 2002–2006

Anslagen har fördelats till de utgiftsområden de tillhörde i statsbudgeten för 2006. Utfall som justerats för tekniska förändringar anges i kursiv stil.

Utgiftsområden	Andel i procent av de takbegränsade utgifterna					Miljarder kronor				
	2002	2003	2004	2005	2006	2002	2003	2004	2005	2006
1 Rikets styrelse	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	7,3	7,5	7,5	7,7	8,2
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	1,1	1,1	1,1	1,3	1,3	8,8	9,0	9,2	11,0	11,8
3 Skatt, tull och exekution	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	8,0	8,3	8,6	8,6	9,0
4 Rättsväsendet	3,0	3,1	3,1	3,1	3,2	24,1	25,5	26,3	27,0	28,5
5 Internationell samverkan	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	1,1	1,1	1,3	1,4	1,4
6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	5,5	5,5	5,0	5,0	4,9	44,6	45,1	42,8	43,6	43,8
7 Internationellt bistånd	1,9	1,9	2,3	2,6	2,9	15,7	15,9	19,9	22,3	25,9
8 Invandrare och flyktingar	0,8	0,9	0,9	0,8	0,9	6,7	7,7	7,5	6,9	7,9
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	3,8	4,2	4,3	4,5	4,7	31,0	34,1	36,8	38,5	42,2
10 Ek. trygghet vid sjukdom och handikapp ¹	13,9	14,8	14,4	14,7	14,0	112,9	121,5	122,9	127,0	125,7
<i>10 Justerat för teknisk förändring¹</i>	<i>14,8</i>	<i>15,3</i>	<i>14,9</i>	<i>14,7</i>	<i>14,0</i>	<i>119,7</i>	<i>125,5</i>	<i>127,1</i>	<i>127,0</i>	<i>125,7</i>
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom ²	4,2	6,3	6,0	5,3	5,0	33,8	52,0	51,2	46,1	45,0
<i>11 Justerat för teknisk förändring²</i>	<i>5,7</i>	<i>5,9</i>	<i>5,5</i>	<i>5,3</i>	<i>5,0</i>	<i>46,6</i>	<i>48,3</i>	<i>47,4</i>	<i>46,1</i>	<i>45,0</i>
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	6,2	6,4	6,3	6,4	6,7	50,2	52,2	53,9	55,5	60,1
13 Arbetsmarknad	7,5	7,8	7,9	8,0	7,6	61,0	64,2	67,5	69,6	68,3
14 Arbetsliv	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2
15 Studiestöd	2,5	2,4	2,4	2,3	2,2	20,7	19,9	20,8	19,8	20,1
16 Utbildning och universitetsforskning ³	5,0	5,1	5,1	5,1	5,2	40,9	42,0	44,0	43,7	46,5
<i>16 Justerat för teknisk förändring³</i>	<i>4,6</i>	<i>4,7</i>	<i>4,7</i>	<i>5,0</i>	<i>5,2</i>	<i>37,4</i>	<i>38,5</i>	<i>40,3</i>	<i>42,9</i>	<i>46,5</i>
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	8,1	8,4	8,7	9,0	9,6
18 Samhällsplan., bostadsförsörj., byggande	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	8,7	8,8	8,7	8,7	8,7
19 Regional utveckling	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	3,4	3,9	3,3	3,3	3,3
20 Allmän miljö- och naturvård	0,4	0,3	0,4	0,5	0,5	2,9	2,8	3,3	4,3	4,8
21 Energi	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	2,3	1,9	2,1	1,4	1,6
22 Kommunikationer	3,0	3,0	3,4	3,7	3,5	24,4	24,9	29,1	31,8	31,1
23 Jord- och skogsbruk, fiske m. ansl. näring	1,7	1,2	1,4	2,0	2,3	13,9	9,6	12,2	17,4	21,0
24 Näringsliv	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	3,5	3,3	3,7	3,8	4,1
25 Allmänna bidrag till kommuner ⁴	12,6	8,8	8,2	6,6	6,7	102,3	72,4	69,8	57,3	60,2
<i>25 Justerat för teknisk förändring⁴</i>	<i>5,8</i>	<i>6,5</i>	<i>5,8</i>	<i>6,7</i>	<i>6,7</i>	<i>47,1</i>	<i>53,3</i>	<i>49,8</i>	<i>57,6</i>	<i>60,2</i>
26 Statsskuldsräntor m.m. ⁵						67,3	42,2	52,7	32,7	49,5
27 Avgiften till Europeiska gemenskapen	2,5	2,2	3,0	3,0	2,9	20,6	18,3	25,6	25,6	25,9
Summa utgiftsområden						725,3	703,5	740,7	725,0	765,5
Ålderspensionssystemet vid sidan av SB ⁶	18,9	19,3	19,6	19,9	20,0	153,6	157,8	167,5	172,0	179,1
<i>Justerat för teknisk förändring⁶</i>	<i>18,1</i>	<i>19,3</i>	<i>19,6</i>	<i>19,9</i>	<i>20,0</i>	<i>146,7</i>	<i>157,8</i>	<i>167,5</i>	<i>172,0</i>	<i>179,1</i>
Takbegränsade utgifter	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	811,6	819,1	855,5	864,3	895,2
Budgeringsmarginal	0,0	0,4	0,3	0,7	1,3	0,4	2,9	2,5	5,7	11,8
Utgiftstak för staten						812,0	822,0	858,0	870,0	907,0

¹ År 2003 ökade utgifterna när det särskilda grundavdraget för förtidspensionärer slopades och ersattes med högre förtidspensioner, vilket beräknades till 2,9 mdkr.

² År 2003 ökar utgifterna med 16,5 mdkr när den bosättningsbaserade delen av utgifterna av folkpensionerna fördes över till statsbudgeten från ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten (7,0 mdkr) och folkpension och pensionstillskott ersattes med en beskattad garantipension (vilket beräknades till 9,5 mdkr).

³ Under 2005–2006 överfördes 0,125 mdkr per år från UO 25 till UO 16 till följd av utvecklingen av den interkommunala ersättningen för riksrekryterande påbyggnadsutbildningar. År 2005 överfördes 3 mdkr från UO 16 till UO 25, och ytterligare 1 mdkr år 2006, avseende medel för personalförstärkningar i skolan.

⁴ Sammantaget sker tekniska förändringar inom UO 25 med -3,5 mdkr 2002, -36,7 mdkr 2003, +0,1 mdkr 2004, -20,5 mdkr 2005 och +2,7 mdkr 2006.

⁵ Inkomstskattereformerna 2001–2002 innebar att statsbidragen till kommunerna minskades med 5,2 mdkr 2002. År 2002 höjdes statsbidragen med 1,8 mdkr p.g.a. höjt grundavdrag för låg- och medelinkomsttagare. Samtidigt minskades statsbidragen 2002 med 0,1 mdkr för att avdragsrätten för fackföreningsavgifter ersattes med en skattereduktion. År 2003 minskades statsbidragen i och med att kommunernas skatteinkomster ökade när den beskattade garantipensionen infördes, vilket beräknades till 9,5 mdkr. Minskningen 2003 förklaras också av att inkomsterna för kommunerna ökade i och med att det särskilda grundavdraget för förtidspensionärer slopades, vilket beräknades till 2,9 mdkr (se UO 10). Vidare höjdes statsbidragen 2003 med 4,3 mdkr p.g.a. att skattereduktion för låginkomsttagare ersattes med avdrag. Under 2003 överfördes kommunkontosystemet till statsbudgetens inkomstsida, varvid statsbidragen reducerades med samma belopp (31,4 mdkr), vilket förklarar minskningen i

statsbidragen 2003 i förhållande till tidigare år. Statsbidragen har också justerats upp till följd av grundavdragshöjningen med 2,5 mdkr till följd av den skatteväxling som föreslogs i budgetpropositionen för 2003. Justeringen är också gjord med anledning av den utökade skatteväxlingen (+0,5 mdkr) som riksdagen beslutat om. Statsbidraget minskades 2004 med 0,22 mdkr p.g.a. en justering av beräkningen för kommunkontosystemet. Egentlig nedjustering 2004 p.g.a. detta är 1,367 mdkr, men av dessa avser 0,22 mdkr en permanent neddragning medan 1,147 mdkr är en engångsvis neddragning, vilket i tabellen inte har räknats som en teknisk förändring, men som däremot kan förklara en del av utgiftsutvecklingen. Ett kostnadsutjämningsystem för LSS om ca 1 mdkr infördes 2004 på statsbudgetens utgiftssida, vilket ökade utgifterna med motsvarande belopp. En lika stor förändring görs på statsbudgetens inkomstsida, varför förändringen är neutral för statsbudgetens saldo. På grund av en slutreglering av ålderspensionsreformen m.m. beräknas statsbidragen minska med 1,3 mdkr 2004. Denna nivåjustering skall gälla fr.o.m. 2003, men justeras först 2004, varför nedjusteringen avseende 2003 inträffar 2004, vilket resulterar i att neddragningen 2004 blir 2,6 mdkr i stället för 1,3 mdkr. Dock har en teknisk justering endast gjorts för 1,3 mdkr då detta är nivån på den permanenta neddragningen. En förändrad redovisning av det kommunala utjämningsystemet år 2005, som innebar en övergång till netto-redovisning, innebär tekniskt sett en minskning av utgifterna för det kommunala utjämningsystemet, vilket också motiverat en minskning av utgiftstaket för staten om 26 mdkr. År 2005 överfördes 3 mdkr från UO 16 till UO 25, och ytterligare 1 mdkr 2006, avseende medel för personalförstärkning i skolan. År 2005 tillfördes statsbidragen 4,7 mdkr, då tillfälliga stöd som tidigare fanns på statsbudgetens inkomstsida flyttades till statsbudgetens utgiftssida. Under 2005–2006 överfördes 0,125 mdkr per år från UO 25 till UO 16, till följd av avvecklingen av den interkommunala ersättningen för rikskrekryterande påbyggnadsutbildningar. Under 2005–2006 ändrades avdragsrätten för den allmänna pensionsavgiften, vilket beräknades öka de kommunala skatteintäkterna med 2,94 mdkr 2005 och 3,06 mdkr 2006. Därför minskades statsbidragen i motsvarande mån. Samtidigt höjdes grundavdraget, vilket beräknades minska de kommunala skatteintäkterna med 3,72 mdkr 2005 och 2,5 mdkr 2006, varför statsbidraget höjdes i motsvarande mån.

⁵ Ingår inte i takbegränsade utgifter.

⁶ År 2003 ökade utgifterna med 16,5 mdkr när den bosättningsbaserade delen av utgifterna av folkpensionerna fördes över till statsbudgeten från ålderspensions-systemet vid sidan av statsbudgeten (7,0 mdkr) och folkpension och pensionstillskott ersattes med en beskattad garantipension (vilket beräknades till 9,5 mdkr).

3.1.4 Nyckeluppgifter i balans- och resultaträkningarna

I tabell 3.6 visas utvecklingen av ett antal nyckeluppgifter hämtade ur statens resultat- och balansräkningar.

Tabell 3.6 Nyckeluppgifter ur balans- och resultaträkningarna 2002–2006

Miljarder kronor

	2002	2003	2004	2005	2006
Statens nettoförmögenhet	-773	-790	-775	-746	-635
Statsskulden	1 163	1 186	1 213	1 262	1 220
Transfereringar	652	693	722	742	759
Kostnader för statens egen verksamhet	178	170	178	194	202
Årets över-/underskott enligt resultaträkningen	21	-19	-18	37	104

Redovisningen för 2005 har i allt väsentligt justerats i enlighet med de ändrade redovisningsprinciper som gäller fr.o.m. 2006, vilket framför allt påverkat skatteintäkterna (se avsnitt 4.4.2 Nya principer för redovisning av skatter). Däremot har redovisningen endast justerats i begränsad omfattning för åren 2002–2004.

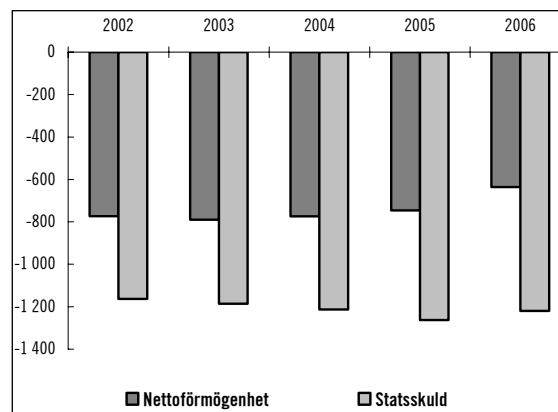
Statens nettoförmögenhet

I diagram 3.8 visas utvecklingen av statens totala nettoförmögenhet och statsskulden under den senaste femårsperioden. Nettoförmögenheten har förbättrats under perioden med 138 miljarder kronor. Förbättringen har varit som störst under 2006. Statsskulden har däremot ökat under motsvarande period, vilket främst beror på ökad

upplåning i Sverige, samtidigt som lån i utlandet har amorterats. Den totala skuldökningen för perioden uppgår till 57 miljarder kronor. Noterbart är dock att statsskulden har minskat med 41 miljarder kronor under det senaste året.

Diagram 3.8 Statens nettoförmögenhet och statsskulden 2002–2006

Miljarder kronor

Den avgörande förklaringen till nettoförmögenhetens förändring under perioden är resultaträkningens överskott. Nettoförmögenheten förbättrades enbart under 2006 med 110 miljarder kronor, varav 104 miljarder kronor är hänförligt till årets överskott i resultaträkningen.

En annan förklaring till nettoförmögenhetens ökning är det förändrade värdet av resultatandelar i dotter- och intresseföretag vid sidan av resultaträkningen. Ökningen uppgår under perioden till 32 miljarder kronor och avser främst bolagens övergång till redovisningsprinciper enligt IFRS (International Financial Reporting Standards).

Statsskulden

Lånebehovet och statsskuldens utveckling

Statsbudgetens saldo visade ett överskott på 18,4 miljarder kronor för 2006. Detta innebar att statens lånebehov – definitionsmässigt lika med statsbudgetens saldo, men med omvänt tecken – var negativt, vilket bidrog till att minska statsskulden under 2006.

Den konsoliderade statsskulden minskade med 41 miljarder kronor till 1 220 miljarder kronor 2006. Förutom statsbudgetens överskott var det främst en omvärdering av valutaskulden till aktuella valutakurser (orealiserade valutavinst) med 23 miljarder kronor som bidrog till att skulden minskade.

Den statsskuld som redovisas i Årsredovisningen för staten (konsoliderad) skiljer sig från den som Riksgäldskontoret redovisar (okonsoliderad) på grund av elimineringar för myndigheters innehav av statsobligationer och statsskuldväxlar. Myndigheter som bedriver en omfattande tillgångshantering av medel avsatta för ändamål vid sidan av statsbudgeten har rätt att placera på den svenska statspappersmarknaden.

Tabell 3.7 Statliga myndigheters innehav av statspapper 2006

Miljarder kronor

	IGN	KAF	RGK	Övriga myndigheter	Elimineras i balansräkningen
Statsskuldväxlar	3,4				3,4
Premieobligationer			0,7		0,7
Nominella statsobligationer	11,2	17,3		0,2	28,7
Reala statsobligationer		16,9			16,9
Totalt	14,6	34,2	0,7	0,2	49,7

Anm.: Med IGN avses Insättningsgarantinämnden, med KAF avses Kärnavfallsfondens styrelse och med RGK avses Riksgäldskontoret.

Elimineringen av statliga myndigheters innehav av statspapper uppgick till ca 50 miljarder kronor 2006, varav nästan hela beloppet avser Insättningsgarantinämndens och Kärnavfallsfondens innehav. Övriga myndigheters innehav har varit mindre än 1 miljard kronor de senaste åren. Premiepensionsmyndighetens innehav av statspapper elimineras inte eftersom myndigheten inte ingår i den konsoliderade årsredovisningen för staten. Sammantaget medför detta att den okonsoliderade statsskulden som

Riksgäldskontoret redovisar är ca 50 miljarder kronor högre än vad som redovisas i balansräkningen i Årsredovisningen för staten.

Definition av statsskulden

Sedan den 1 januari 2003 definieras statsskulden så att samtliga låneinstrument värderas till nominellt slutvärde. Det betyder att instrumenten tas upp till det belopp som betalas på förfallodagen. Även derivatinstrument inkluderas, t.ex. de skuldbytesavtal (swappar) som Riksgäldskontoret ingår för att påverka sammansättningen och löptiden i statsskulden. Derivatinstrument, liksom övriga åtaganden i utländsk valuta, värderas med hänsyn till aktuell valutakurs. För reala instrument inkluderas upplupen inflationskompensation som med tidigare definition skuldfördes först vid förfall.

Nuvarande mått överensstämmer med hur skulden mäts i EU-sammanhang, bl.a. inom ramen för proceduren mot för stora underskott. Jämförelsesiffrorna i tabellerna i detta avsnitt är ändrade i enlighet med det statsskuldsmått som gäller sedan 2003.

Statsskuldens sammansättning

Det lagfästa målet för statsskuldspolitiken är att statens skuld skall förvaltas så att den långsiktiga kostnaden minimeras, samtidigt som risken i förvaltningen beaktas. Den övergripande målsättningen konkretiseras genom att regeringen årligen fastställer riktlinjer för statsskuldens förvaltning, främst avseende statsskuldens sammansättning och löptid (från 2006 i huvudsak mätt i genomsnittlig räntebindningstid). Riktvärdet för genomsnittlig löptid i den nominella kron- och valutaskulden var 3,1 år enligt regeringens riktlinjebeslut för 2006 (Fi2005/4589).

Inom ramen för riktlinjerna fastställer sedan Riksgäldskontoret delmål och riktmärken, bl.a. för löptiden i den nominella kronskulden respektive valutaskulden. Riksgäldskontoret svarar även för den operativa förvaltningen av statsskulden. Upplåningen och förvaltningen av statsskulden sker i tre skuldslag:

- nominella lån i svenska kronor,
- reala lån i svenska kronor, samt
- nominella lån i utländsk valuta.

Tabell 3.8 Statsskuldens utveckling och sammansättning 2002–2006

Miljarder kronor

	2002	2003	2004	2005	2006
Nominella lån i svenska kronor	658	712	745	770	754
Reala lån i svenska kronor	130	144	167	189	200
Nominella lån i utländsk valuta	375	330	301	303	266
Summa konsoliderad statsskuld	1 163	1 186	1 213	1 262	1 220

Nominella lån i svenska kronor utgör den viktigaste källan för finansiering av statsskulden och svarar för drygt 60 procent av total statsskuld. Merparten av upplåningen sker på den inhemska värdepappersmarknaden genom statsobligationer (kuponglån med en löptid över ett år vid emissionstillfället) och statsskuldväxlar (nollkuponglån, i huvudsak med en löptid på högst ett år vid emissionstillfället).

I skuldslaget ingår även privatmarknadslån som ger Riksgäldskontoret möjlighet till dels relativt billig upplåning, dels möjlighet att sprida upplåningen till fler långivare (privatpersoner och mindre företag) och därmed att sprida riskerna. Privatmarknadsstocken var i stort oförändrad under 2006 och uppgick till drygt 60 miljarder kronor i slutet av året (drygt 5 procent av total statsskuld). En viss omfördelning inom stocken noterades under 2006. Sparformen Riksgäldsspar ökade med en miljard kronor till 23 miljarder kronor samtidigt som Premieobligationerna minskade med samma belopp till 40 miljarder kronor. Orsaken var framförallt att stora premielån löpte ut under 2006.

Upplåningen på privatmarknaden minskade kostnaderna för statsskulden med knappt 0,2 miljarder kronor 2006 i förhållande till Riksgäldskontorets alternativa upplåning på kapitalmarknaden under 2006. För femårsperioden 2002–2006 blev den sammanlagda kostnadsbesparingen nästan en miljard kronor.

Volymen statsskuldväxlar minskade med 32 miljarder kronor 2006. Statsskuldväxlar emitteras varannan vecka och utgör huvuddelen av Riksgäldskontorets kortfristiga upplåning. Volymen av emitterade statsskuldväxlar kan variera kraftigt mellan auktionstillfällen, vilket beror på svängningar i statens lånebehov.

Riksgäldskontoret använde tillfälligt valutaterminer i likviditetsförvaltningen över årsskiftet 2006/2007, vilket utgör ett undantag. Anled-

ningen var att Riksgäldskontoret valutasäkrade ett kort lån i utländsk valuta. I valutaskulden ingår terminskontrakt på minus 13 miljarder kronor (se kapitel 4, not 45 Statsskulden). Med valutaterminer justerar Riksgäldskontoret också valutasammansättningen i valutaskulden.

Tabell 3.9 Nominella lån i svenska kronor 2002–2006

Miljarder kronor

	2002	2003	2004	2005	2006
Statsobligationer, nominella	340	549	565	539	520
Övertagna nominella statsobligationslån	–	0	0	4	4
Ränte- och valutawappar	–	-166	-202	-228	-239
Statsskuldväxlar	217	242	256	284	252
Ränteswappar	–	0	45	85	94
Privatmarknadslån	58	58	59	63	64
Likviditetsförvaltningsinstrument	43	29	22	23	45
Valutaterminer i svenska kronor	0	0	0	0	14
Nominella lån i svenska kronor	658	712	745	770	754

Anm.: År 2002 redovisas Övertagna nominella statsobligationslån och Ränte- och valutawappar under posten nominella statsobligationer.

Reala lån i svenska kronor fyller en viktig funktion i statens låneportfölj då de bidrar till att sprida upplåningen till ytterligare ett skuldslag utöver nominell kron- och valutaskuld. Staten får därmed tillgång till en finansieringskälla med andra kostnads- och riskegenskaper än nominell upplåning, och risken kan därmed reduceras. Låneformen ger även fördelar för investeraren eftersom investeraren erbjuds en möjlighet att försäkra sig mot inflation genom att staten övertar inflationsrisken.

Andelen reala lån har successivt ökat under femårsperioden och uppgick till 16 procent av den totala statsskulden 2006 motsvarande 200 miljarder kronor. Enligt regeringens riktlinjer skall andelen på sikt öka till 20 procent av den totala skulden. Ökningen skall ske i en takt som är avpassad till efterfrågetillväxten och med beaktande av kostnader och risker i övriga skuldslag.

Den nuvarande valutaskulden byggdes upp under 1990-talet när lånebehovet växte snabbt och utländsk upplåning användes för att tillgodose en stor del av behovet. Sedan flera år amorterar staten på valutaskulden för att minska den totala risknivån i statsskulden. Eftersom

statsskulden löpande mäts och värderas i kronor slår ändringar i växelkursen direkt igenom på skuldens storlek. Målet är dock inte att helt avveckla valutaskulden eftersom den minskar exponeringen mot den svenska räntan och på så sätt diversifierar statsskulden.

Enligt regeringens riktlinjer skall skulden i utländsk valuta minska så att den på sikt utgör 15 procent av statsskulden. År 2006 skulle valutaskulden amorteras med 25 miljarder kronor varifrån Riksgäldskontoret, liksom tidigare år, fick avvika med +/- 15 miljarder kronor. Då Riksgäldskontoret i slutet av 2005 bedömde att den svenska kronan temporärt var undervärderad valde Riksgäldskontoret att skjuta på en del av valutaamorteringarna 2005 och 2006. Sammantaget amorterades 18 miljarder kronor under 2006, dvs. 7 miljarder kronor mindre än vad regeringens riktvärde angav. Resultatet av en utvärdering av denna avvikelse redovisas i skrivelsen Utvärdering av statens upplåning och skuldförvaltning 2002–2006 (skr. 2006/07:104).

Tabell 3.10 Valutaskulden 2002–2006

Miljarder kronor					
	2002	2003	2004	2005	2006
Skuld utländsk valuta	375	330	301	303	266
Andel valutaskuld av total skuld (procent)	32	28	25	24	22

Under 2006 minskade valutaskulden med 37 miljarder kronor till totalt 266 miljarder kronor. Mätt som andel av total statsskuld minskade valutaskulden med 2 procentenheter till 22 procent 2006. Utöver Riksgäldskontorets amorteringar har den svenska kronan stärkts under 2006, vilket reducerat valutaskulden mätt i kronor.

Statsskuldens kostnader

De anslagsavräknade utgifterna för statsskulden, som redovisas i kapitel 5 Statsbudgetens utfall, uppgick till ca 49 miljarder kronor 2006. Det är en ökning med 17 miljarder kronor jämfört med 2005.

Beloppen i statsbudgeten redovisas enligt utgiftsmässiga principer och utgör ett netto av inkomster och utgifter i upplåningsverksamheten. Den utgiftsmässiga redovisningen innehåller dock svagheter när det gäller att beskriva statsskuldens utveckling över tiden. Exempelvis har valet av upplåningsteknik stor

påverkan på anslagsbelastningen ett visst år. En kostnadsmässig redovisning ger därför en bättre beskrivning av hur räntekostnaderna under en viss period påverkas av underliggande skuld-, ränte- och valutautveckling.

I resultaträkningen för staten redovisas räntor enligt kostnadsmässiga principer efter eliminering av räntor till/från statliga myndigheter. Kostnaderna inkluderar även en omvärdering av skulden i utländsk valuta. Av tabell 3.11 framgår statsskuldens kostnader, vilket utgör en sammanfattning och specificering av uppgifterna i resultaträkningen (se kapitel 4, not 12 Nettokostnad för statsskulden).

Tabell 3.11 Statsskuldens kostnader 2002–2006

Miljarder kronor					
	2002	2003	2004	2005	2006
Räntekostnader på lån i svenska kronor	71	51	52	49	52
Räntekostnader på lån i utländsk valuta	39	29	23	24	23
Realiserade valutadifferenser	7	4	5	-10	6
Realiserade kursdifferenser	4	4	14	8	6
Orealiserade valutadifferenser	-18	-15	-5	22	-15
Över- /underkurs vid emission m.m.	-7	-3	-9	-7	-7
Summa kostnader	96	70	81	86	65
Ränteintäkter i upplåningsverksamheten	-39	-32	-27	-27	-28
Nettokostnader efter intäkter, exklusive skuldskötselåtgärder	57	38	54	59	37
Orealiserade valutavinster (-) / förluster (+) hänförliga till skuldskötselinstrument	-14	-3	-5	8	-9
Nettokostnader inklusive skuldskötselåtgärder	43	35	49	67	28

Räntekostnaderna på lån i svenska kronor uppgick till 52 miljarder kronor, vilket innebar en ökning med 3 miljarder kronor jämfört med 2005. Räntekostnaderna för lån i utländsk valuta minskade med 1 miljard kronor till 23 miljarder kronor. Kostnadsutvecklingen förklaras av de senaste årens allt lägre räntenivåer som fortsatt slå igenom allt eftersom äldre lån med höga kupongräntor förfaller och ersätts med nya. Därtill förklaras kostnadsutvecklingen av att räntorna på lån med kortare löptider steg 2006 i takt med att penningpolitiken i Europa stramades åt. Räntekostnaderna för lån i

utländsk valuta har även påverkats av amorteringarna på valutaskulden.

Under 2006 uppstod realiserade valutaförluster på 6 miljarder kronor, jämfört med realiserade valutavinster på 10 miljarder kronor året innan. Hur stora förlusterna/vinsterna blir beror på när lån förfaller och hur valutakurserna utvecklats sedan lånen togs upp.

Under 2006 minskade realiserade kursförluster till 6 miljarder kronor och över- och underkurser vid emission av statspapper m.m. till 7 miljarder kronor.

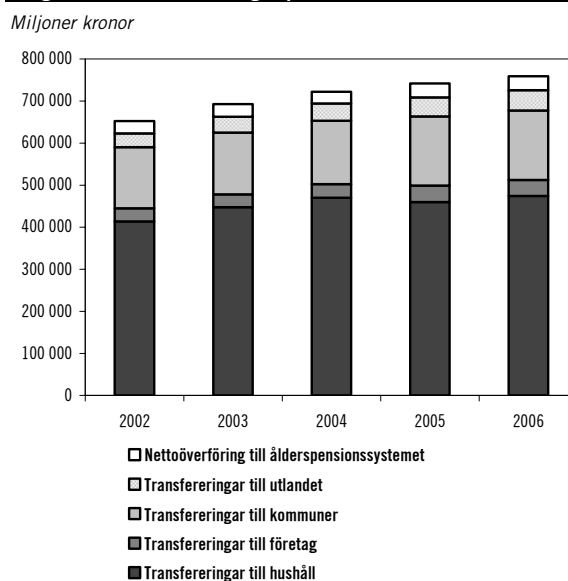
Orealiserade valutadifferenser, inklusive skuldskötselåtgärder, minskade skuldkostnaderna med 23 miljarder kronor 2006.

Sammantaget uppgick därmed nettokostnaden för statsskulden till 28 miljarder kronor 2006, vilket är en minskning med 39 miljarder kronor jämfört med 2005. Minskningen förklaras främst av de orealiserade valutadifferenserna som 2006 reducerade räntekostnaderna med 23 miljarder kronor (2005 verkade denna post i motsatt riktning och då med 30 miljarder kronor).

En jämförelse mellan statsskuldens utgiftsmässiga räntor (49 miljarder kronor) och nettokostnaden efter intäkter men exklusive skuldskötselåtgärder (37 miljarder kronor) visar på en skillnad på 12 miljarder kronor. Skillnaden förklaras av att kursdifferenser vid emission, nollkupongräntor och orealiserade valutakursförändringar redovisas på olika sätt i statsbudgeten och i resultaträkningen (se även bilaga 4 Skillnader mellan resultaträkningen och statsbudgeten).

Transfereringar

Diagram 3.9 Transfereringar per sektor 2002–2006

I diagram 3.9 visas transfereringarna per sektor 2002–2006. De totala kostnaderna för transfereringar har ökat med 107 miljarder kronor eller 16 procent under perioden 2002–2006.

Merparten av kostnaderna avser statliga transfereringar till hushållen inklusive hushållens övriga organisationer (62 procent 2006). Transfereringarna till hushållssektorn har ökat med 61 miljarder kronor eller 15 procent mellan 2002 och 2006.

Tabell 3.12 Transfereringar 2002–2006

Miljarder kronor

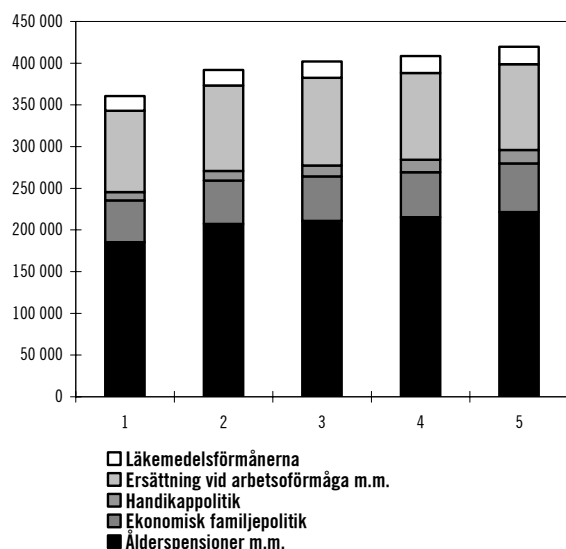
	2002	2003	2004	2005	2006
Socialförsäkring	361	392	402	409	420
Allmänna bidrag till kommuner	100	99	101	106	109
Arbetsmarknad	57	62	66	71	68
Nettoöverföring till ålderspensionssystemet	29	30	28	33	33
EU-avgiften	19	24	23	26	26
Bistånd, internationella bidrag, migration och integration	19	19	23	25	29
Utbildning och studiestöd	29	26	36	20	27
Övrigt	38	40	43	52	47
Summa	652	693	722	742	759

I tabell 3.12 visas utvecklingen av olika transfereringar under den senaste femårsperioden. Nedan lämnas en närmare redovisning av delområdena socialförsäkring, arbetsmarknad, bistånd m.m. samt utbildning och studiestöd.

Socialförsäkring

Diagram 3.10 Socialförsäkringar 2002–2006

Miljoner kronor

Kostnaderna för socialförsäkringarna har ökat varje år under femårsperioden. År 2006 ökade kostnaderna med närmare 11 miljarder kronor eller 2,7 procent. Under hela femårsperioden var ökningen totalt 59 miljarder kronor eller drygt 16 procent.

Tabell 3.13 Socialförsäkringar 2002–2006

Miljarder kronor

	2002	2003	2004	2005	2006
Ålderspensioner m.m.	185	207	211	215	221
Ekonomisk familjepolitik	50	52	53	54	58
Handikappolitik	10	11	13	15	16
Ersättning vid arbetsförmåga m.m.	97	103	105	104	103
Läkemedelsförmånerna	18	19	20	20	21
Summa transfereringar och bidrag	361	392	402	409	420

Av ökningen mellan 2002 och 2006 är 36 miljarder kronor hänförliga till ökade pensionskostnader och 5 miljarder kronor till ersättning vid arbetsförmåga. Ökningen av pensionskostnaderna har varit tämligen jämn under åren, men 2003 års ökning var betydligt

högre än andra år (22 miljarder kronor). De ökade pensionskostnaderna beror på ett ökat antal pensionärer, att en allt större andel av dessa omfattas av ATP-systemet och att den genomsnittliga pensionspoängen ökat, men även på indexomräkning av pensionsbelopp (se även kapitel 4, not 4 Transfereringar).

I tabell 3.14 respektive 3.15 visas antalet pensionstagare med ålderspension och utbetald ålderspension under perioden.

Tabell 3.14 Pensionstagare med ålderspension 2002–2006

	Kvinnor Antal	Kvinnor Procent	Män Antal	Män Procent	Summa
2002	903 292	57	687 336	43	1 590 628
2003	914 292	56	711 408	44	1 625 700
2004	925 186	56	724 695	44	1 649 881
2005	942 578	56	745 499	44	1 688 077
2006	955 994	56	764 622	44	1 720 616

Källa: Försäkringskassan

År 2006 var drygt 1,7 miljoner personer pensionstagare med ålderspension och av dessa var 56 procent kvinnor och 44 procent män. Antalet pensionstagare har ökat med drygt 8 procent sedan 2002.

Tabell 3.15 Utbetald ålderspension 2002–2006

Miljoner kronor/kronor per månad

	Kvinnor	Medel- ersättning per månad	Män	Medel- ersättning per månad	Summa
2002	77 312	7 132	90 752	11 003	168 064
2003	83 688	7 628	97 547	11 427	181 235
2004	86 837	7 677	101 144	11 631	187 981
2005	89 076	7 875	104 017	11 627	193 093
2006	92 053	8 024	107 609	11 728	199 662

Källa: Försäkringskassan

År 2006 utbetalades nästan 200 miljarder kronor, varav 46 procent eller 92,1 miljarder kronor till kvinnor och 54 procent eller 107,6 miljarder kronor till män. Kvinnors medelersättning per månad var 8 024 kronor och mäns var 11 728 kronor. Kvinnornas medelersättning per månad var således nästan 32 procent lägre än männens medelersättning 2006.

Barnbidraget har varit oförändrat 950 kronor från 2002 fram till oktober 2005 då det höjdes till 1 050 kronor per barn och månad. Samtidigt infördes ett flerbarnstillägg fr.o.m. det andra barnet och flerbarnstillägget fr.o.m. det tredje barnet höjdes med 100 kronor per månad.

Tabell 3.16 Ersatta nettodagar med föräldrapenning 2002–2006

	Kvinnor Antal	Kvinnor Procent	Män Antal	Män Procent	Summa
2002	32 210 665	84	5 917 761	16	38 128 426
2003	33 235 024	83	6 911 239	17	40 146 263
2004	34 407 653	81	7 901 514	19	42 309 167
2005	34 338 735	80	8 320 078	20	42 658 813
2006	34 524 796	79	8 957 898	21	43 482 694

Källa: Försäkringskassan

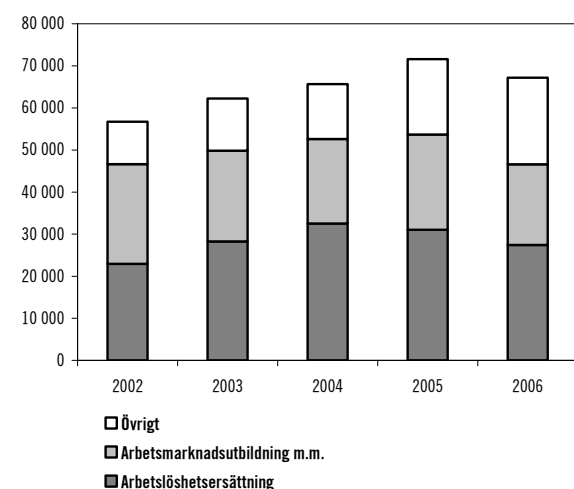
Antal ersatta nettodagar med föräldrapenning var 43,5 miljoner 2006, varav 79 procent uttagna av kvinnor och 21 procent uttagna av män. Andelen dagar uttagna av kvinnor har minskat med 5 procentenheter sedan 2002.

Kostnaderna för ersättning vid arbetsoförmåga m.m. ökade med sammanlagt 6 miljarder kronor eller 6 procent under perioden. Det trendbrott som inträffade föregående år har förstärkts och de sammanlagda kostnaderna för sjukpenning och aktivitets- och sjukersättning har fortsatt att minska. Kostnaden för sjukpenning minskade med 1,6 miljarder kronor eller 4,9 procent 2006, vilket förklaras av att antalet sjukpenningdagar fortsatt att minska. Kostnaden för aktivitets- och sjukersättning (tidigare benämnt förtidspension) ökade däremot med 0,7 miljarder kronor eller 1,2 procent.

Arbetsmarknad

Diagram 3.11 Arbetsmarknad 2002–2006

Miljoner kronor

Kostnaderna för arbetsmarknadspolitiken ökade under perioden 2002–2006 med ca 11 miljarder kronor. Under 2006 har ett trendbrott skett då

kostnaderna för arbetsmarknadspolitiken har minskat. Minskningen förklaras av att arbetslöshetsersättningen har minskat med över 4 miljarder kronor till följd av minskad arbetslöshet.

Tabell 3.17 Arbetslösa personer i genomsnitt per månad 2002–2006

	Kvinnor Antal	Kvinnor Procent	Män Antal	Män Procent	Summa
2002	75 700	43	100 700	57	176 400
2003	93 500	43	123 300	57	216 800
2004	108 900	44	137 300	56	246 200
2005	124 000	46	145 100	54	269 100
2006	114 300	47	131 300	53	245 600

Källa: AKU, SCB

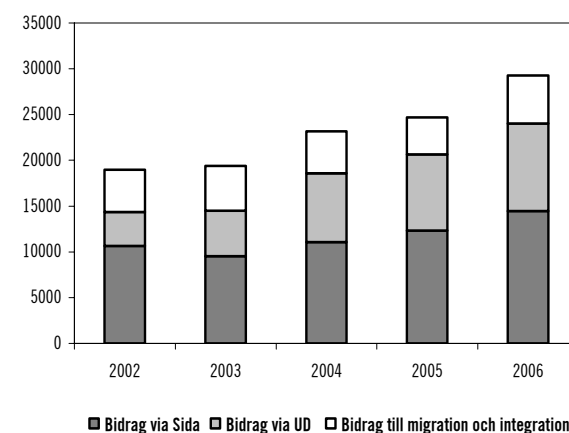
Av tabell 3.17 framgår antalet personer som var arbetslösa i genomsnitt per månad perioden 2002–2006. I april 2005 förändrade SCB sin statistik i enlighet med EU:s normer varför uppgifterna inte är direkt jämförbara med tidigare år. Statistiken för 2005 grundar sig dessutom endast på månaderna april–december.

Antalet arbetslösa var 245 600 i genomsnitt per månad under 2006. Av dessa var 47 procent kvinnor och 53 procent män. Det motsvarar 114 300 kvinnor och 131 300 män. Andelen kvinnor bland de arbetslösa har ökat successivt från 43 till 47 procent under perioden. Skillnaden mellan könen med avseende på andelen arbetslösa har utjämnats.

Bistånd m.m.

Diagram 3.12 Bistånd m.m. 2002–2006

Miljoner kronor

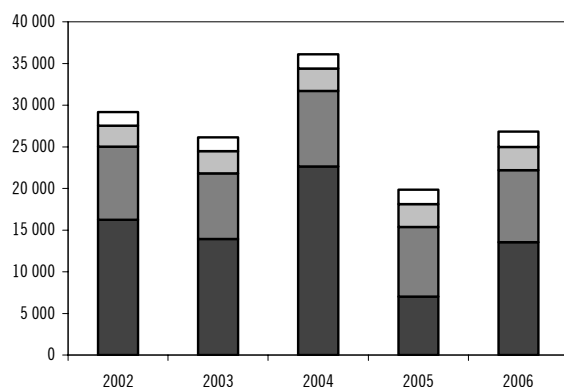

Kostnaderna för bistånd, internationella bidrag, migration och integration ökade med 10,3 miljarder kronor eller 54 procent under perioden 2002–2006. Under 2006 ökade kostnaderna med ca 4,6 miljarder kronor till följd av bland annat att biståndsmålet höjts från 0,88 till 1 procent av BNI och på grund av förändrade BNI-prognoser. I posten ingår även samarbete med Central- och Östeuropa och bidrag till utlandet utöver bistånd.

Utbildning och studiestöd

Diagram 3.13 Utbildning och studiestöd 2002–2006

Miljoner kronor

- Utbildningspolitik, Kammarkollegiet: bidrag till enskilda utbildningssamordnare
- ▒ Utbildningspolitik, Kammarkollegiet: bidrag till folkbildningsorganisationer
- Utbildningspolitik, Skolverket: maxtaxa, personalförstärkningar m.m.
- Studiestöd inkl. av- och nedskrivningar, CSN

Kostnaden för utbildning och studiestöd har minskat med 2 miljarder kronor under perioden. Kostnaden för studiestöd, inklusive av- och nedskrivningar, har ökat med närmare 6,5 miljarder kronor 2006 jämfört med 2005. Kostnaden för utbetalda studiestöd har ökat marginellt. Någon post motsvarande fjolårets återföring av reservation för lånefordringar som då gjorde att nettokostnaden för studiestöd minskade med 16 miljarder kronor har inte förekommit detta år. Återföringen under 2005 berodde bl.a. på ett lägre ränteläge som medförde att flera kunde betala sina skulder. Under 2004 ökade kostnaderna för studiestöd inklusive av- och nedskrivningar med ca 10 miljarder kronor, beroende på kostnad för reservation av lånefordringar som beräknats enligt en ny modell. De största förändringarna var borttagandet av nuvärdeberäkningen och ändrad beräkning av den framtida inkomstutvecklingen samt åtgärder för att

stabilisera modellen (se även kapitel 4, not 29 Utlåning).

De studiestöd som når flest personer är studiehjälp och studiemedel. Dessa stöd är generella och rättighetsstyrda. Studiemedel kan dock lämnas med en högre bidragsdel, men i detta avseende är studiemedlet inte rättighetsstyrt.

Studiemedel består av studiebidrag och studielån och utgår till studerande som läser på eftergymnasial nivå vid t.ex. universitet och högskola. Studiemedel kan även lämnas till studerande över 20 år som läser på gymnasial nivå.

Studiehjälpen består av studiebidrag, inackorderingstillägg och extra tillägg. Studiebidraget är generellt och lämnas normalt med 1 050 kronor per studiemånad till den som är mellan 16 och 20 år och som studerar på gymnasial nivå inom t.ex. gymnasieskola, folkhögskola eller kommunal vuxenutbildning.

Antalet studerande med studiemedel har varierat under femårsperioden. Under 2005 och 2006 har antalet studerande med studiemedel minskat, vilket framgår av tabell 3.18 respektive 3.19.

Tabell 3.18 Studerande med studiemedel 2002–2006

	Kvinnor Antal	Kvinnor Procent	Män Antal	Män Procent	Summa
2002	261 207	60	173 169	40	434 376
2003	258 854	60	172 275	40	431 129
2004	260 653	60	173 670	40	434 323
2005	257 018	60	171 511	40	428 529
2006	250 952	61	163 743	39	414 695

Källa: Centrala studiestödsnämnden

Tabell 3.19 Studerande med studiemedel 2002–2006: Studielån

	Kvinnor Antal	Kvinnor Procent	Män Antal	Män Procent	Summa
2002	203 177	60	137 628	40	340 805
2003	199 969	60	135 249	40	335 218
2004	197 561	60	132 651	40	330 212
2005	189 697	60	126 684	40	316 381
2006	178 842	60	117 216	40	296 058

Källa: Centrala studiestödsnämnden

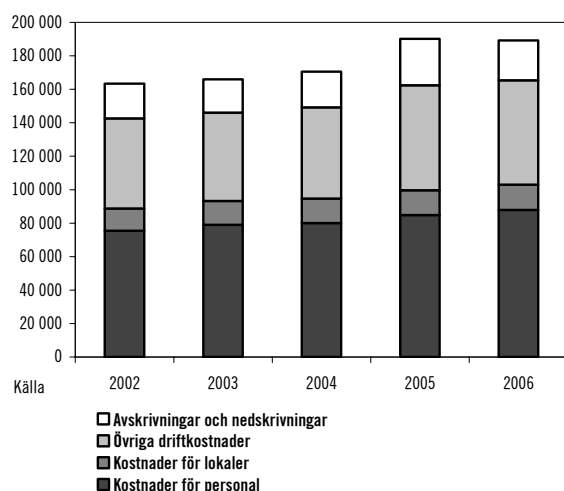
Totalt fick 414 695 studerande studiemedel under 2006, vilket är en minskning med 13 834 studerande jämfört med 2005. Av dessa hade

296 058 studielån, medan 118 637 studerande endast utnyttjade studiebidrag. Andelen studerande som tar studiemedel för att studera har minskat stadigt under den senaste femårsperioden. Av de som fick studiemedel 2006 var 61 procent kvinnor och 39 procent män. Andelen kvinnor av det totala antalet studerande har ökat med 1 procentenhet sedan 2002.

Statens egen verksamhet

Diagram 3.14 Statens egen verksamhet 2002–2006

Miljoner kronor

Statens egen verksamhet avser främst kostnaderna för de statliga myndigheternas drift, dvs. personalkostnader, lokalkostnader, avskrivningar och nedskrivningar samt övriga driftkostnader.

För att öka jämförbarheten mellan åren har personalkostnaderna rensats för förändring av statens tjänstepensionsskuld (försäkringsteknisk avsättning hos Statens pensionsverk). Övriga driftkostnader har rensats för förändringar av avsättningar för förluster i garanti- och utlåningsverksamhet hos Riksgäldskontoret och Exportkreditnämnden från (2002–2005), vilka fr.o.m. 2006 även särredovisas i resultaträkningen (se även kapitel 4, not 8 Vissa garanti- och kreditkostnader).

Av diagram 3.14 framgår att kostnaderna för statens egen verksamhet den senaste femårsperioden ökat med totalt 26 miljarder kronor eller 16 procent under perioden. Den största ökningen inträffade 2005 då framför allt Försvarsmaktens driftkostnader ökade på grund av avsättningar för omstruktureringskostnader

och stora nedskrivningar av beredskapsvaror. Kostnaderna för statens egen verksamhet minskade däremot något 2006. Det beror främst på att kostnader för avsättningar och nedskrivningar som uppstod 2005 inte har haft någon motsvarighet 2006.

De högsta personalkostnaderna (se även kapitel 4, not 6 Kostnader för personal) finns hos Rikspolisstyrelsen, Försvarsmakten och Försäkringskassan samt Skatteverket. Under femårsperioden har lönekostnaderna ökat med 29 procent vid Försäkringskassan, med 17 procent vid Skatteverket och med 15 procent vid Rikspolisstyrelsen.

Lokalkostnaderna avser hyror för de statliga myndigheternas lokaler. De högsta lokalkostnaderna finns hos Försvarsmakten, Rikspolisstyrelsen och Regeringskansliet (se även kapitel 4, not 7 Kostnader för lokaler).

Övriga driftkostnader avser omkostnader för de statliga myndigheternas verksamhet. Köpta varor och tjänster är av stor omfattning vid bl.a. Vägverket och Banverket, som har omfattande köp av entreprenader, men också vid Försvarsmakten (se även kapitel 4, not 9 Övriga driftkostnader).

Statens personal

I det följande redovisas en beskrivning av statens personal avseende antal anställda fördelat på kön, åldersgrupper och sektorer. Uppgifterna baseras på statistik från Arbetsgivarverket. Avgränsningen av staten är densamma som för resultaträkningen. Det innebär bl.a. att anställda vid de allmänna försäkringskassorna inkluderas i uppgifterna för 2002 till 2004 även om de blev statligt anställda först 2005 genom bildandet av den statliga myndigheten Försäkringskassan. I bilaga 2 Statliga myndigheter redovisas vilka myndigheter som omfattas av redovisningen nedan samt vilka myndigheter som hör till respektive sektor.

Till riksdagen lämnas varje år, senast i budgetpropositionen för 2007 (prop. 2006/07:1, utgiftsområde 2, bilaga 1), en utförlig redovisning av statsförvaltningens utveckling, bl.a. vad avser personalkonsekvenser.

Tabell 3.20 Antal statligt anställda 2002–2006 fördelade på kvinnor respektive män

Antal ¹	2002	2003	2004	2005	2006
Kvinnor	103 026	105 764	106 359	105 223	109 678
Män	111 949	113 864	113 445	110 614	110 727
Summa	214 975	219 628	219 804	215 837	220 405

¹ Anställda med en omfattning av tjänst understigande 40 procent ingår inte. År 2006 utgjorde de drygt 4 700 personer. Betings-, dag- eller timanställda m.fl. ingår inte heller. De utgjorde ca 16 600 personer 2006.
Källa: Arbetsgivarverket

Statligt anställda utgör ungefär 5,8 procent av det totala antalet sysselsatta på arbetsmarknaden. Under 1990-talets första hälft minskade antalet statsanställda. Därefter har det totala antalet anställda inte förändrats nämnvärt. Under 2006 har antalet anställda ökat med ca 4 600. Ökningen förklaras främst av att antalet anställda har ökat inom Arbetsmarknadsverket, Skatteverket, Domstolsverket, Försäkringskassan, Kriminalvården och Rikspolisstyrelsen. Samtidigt har antalet anställda minskat inom vissa områden under 2006, i första hand inom Försvarsmakten.

Staten är den sektor som har jämnast könsfördelning på arbetsmarknaden. Andelen statsanställda kvinnor har ökat de senaste åren. År 2006 var könsfördelningen i stort sätt jämn i staten. De könsmissiga skillnaderna mellan olika åldersgrupper är marginell (se tabell 3.21). Mellan olika sektorer finns det dock skillnader. Andelen kvinnor är särskilt låg inom sektorerna Affärsverk och infrastruktur samt inom Försvarsmakten. Andelen kvinnor är däremot särskilt hög inom sektorerna Arbetsliv, omsorg och utbildning samt Ekonomi.

Tabell 3.21 Antal statligt anställda 2002–2006 fördelade på åldersgrupper

Antal och procentuell fördelning

Ålder och kön	2002	2003	2004	2005	2006
–34	45 151	46 684	45 748	43 407	45 704
Kvinnor	48	48	48	49	51
Män	52	52	52	51	49
35–44	52 405	53 948	54 259	53 708	55 673
Kvinnor	47	47	48	48	50
Män	53	53	52	52	50
45–54	63 463	61 788	59 884	57 866	57 113
Kvinnor	49	49	49	48	49
Män	51	51	51	52	51
55–	53 956	57 208	59 913	60 856	61 915
Kvinnor	48	48	49	49	50
Män	52	52	51	51	50

Källa: Arbetsgivarverket

Utmärkande för staten är att andelen äldre är högre samtidigt som andelen i de yngsta åldersgrupperna är lägre i jämförelse med arbetsmarknaden i sin helhet. Den genomsnittliga åldern har dock minskat något under 2006 efter att tidigare ökat under flera år. Drygt 28 procent av de statsanställda 2006 var 55 år eller äldre, medan ca 21 procent var 34 år eller yngre.

I förhållande till 2002 har andelen anställda i åldersgruppen 55 år och äldre ökat, från 25 procent 2002 till 28 procent 2006. Under samma period har andelen anställda i åldersgruppen 34 år och yngre varit i stort oförändrad.

Genomsnittsåldern för de statliga anställda uppgick 2006 till 46 år. Genomsnittsåldern har minskat eller är oförändrad inom samtliga sektorer med undantag av Universitet, högskolor och forskning, Uppdragsbaserad verksamhet och Försvarsmakten. Försvarsmakten har lägst snittålder, 42,5 år, medan Uppdragsbaserad verksamhet har högst snittålder, 47,1 år.

Universitet, högskolor och forskning är den största av sektorerna inom staten med ca 52 400 anställda. Det motsvarar ungefär en fjärdedel av de statligt anställda. Därefter kommer sektorerna Rättsmyndigheter exklusive Försvarsmakten med ca 41 400 anställda respektive Arbetsliv, omsorg och utbildning med drygt 37 600 anställda.

Tabell 3.22 Antal statligt anställda 2002–2006 fördelade på sektorer

Sektor	2002	2003	2004	2005	2006
Kön					
Affärsverk ¹	19 106	19 377	19 317	18 553	18 943
Kvinnor	23	23	24	24	25
Män	77	77	76	76	75
Ekonomi	18 827	18 398	18 101	17 937	18 743
Kvinnor	63	63	63	63	63
Män	37	37	37	37	37
Universitet²	51 947	53 582	53 429	52 435	52 366
Kvinnor	51	51	52	52	53
Män	49	49	48	48	47
Kultur	3 209	3 125	3 097	3 039	3 423
Kvinnor	57	57	57	57	58
Män	43	43	43	43	42
Miljö³	5 695	5 716	5 863	5 969	6 257
Kvinnor	45	46	47	48	48
Män	55	54	53	52	52
Arbetsliv⁴	34 926	36 872	35 876	35 789	37 614
Kvinnor	70	69	69	69	69
Män	30	31	31	31	31
Rätts- myndigheter	37 622	38 204	38 958	39 175	41 366
Kvinnor	42	42	42	43	44
Män	58	58	58	57	56
Läns- styrelser m.m.⁵	11 598	11 717	12 010	12 232	12 974
Kvinnor	58	58	58	58	59
Män	42	42	42	42	41
Uppdrags- baserad verksamhet⁶	12 000	12 088	12 031	12 157	12 120
Kvinnor	42	41	41	41	42
Män	58	59	59	59	58
Försvar⁷	20 045	20 549	20 122	18 551	16 599
Kvinnor	20	20	20	21	21
Män	80	80	80	79	79

¹ Affärsverk och infrastruktur.² Universitet, högskolor och forskning.³ Miljö, teknik och jordbruk.⁴ Arbetsliv, omsorg och utbildning.⁵ Länsstyrelser, Regeringskansliet och stabsmyndigheter.⁶ Uppdragsbaserad verksamhet.⁷ Försvarsmakten tillhör sektorn rättsmyndigheter, men särredovisas här.

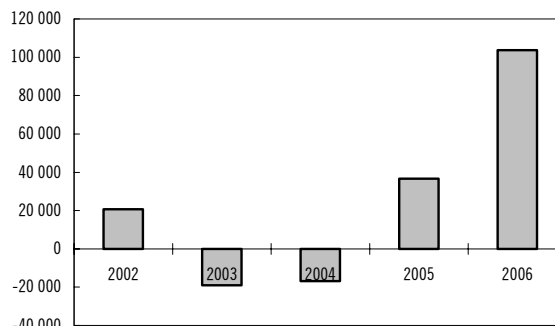
Källa: Arbetsgivarverket

Flertalet av de statsanställda arbetar vid en stor myndighet. Drygt 80 procent av de statsanställda arbetar vid någon av de 33 myndigheter som har minst 1 000 personer anställda. Mindre än 1 procent av de statsanställda arbetar vid någon av de 75 myndigheter som har färre än 50 anställda.

Resultaträkningens över-/underskott

Diagram 3.15 Statens över-/underskott

Miljoner kronor

■ över-/underskott

Diagram 3.15 visar den konsoliderade resultaträkningens över- och underskott under den senaste femårsperioden. Efter överskott under början av 2000-talet visade resultaträkningen underskott 2003 och 2004. För 2005 uppvisar resultaträkningen åter ett överskott, sedan skatteintäkterna liksom resultatet från andelar i dotter- och intresseföretag ökat kraftigt, medan transfereringarna inte ökade i samma utsträckning. Överskottet för 2006 är avsevärt högre än för 2005, vilket främst beror på ökade skatteintäkter, men också lägre kostnader för statsskulden.

4

Resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys

4 Resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys

Resultat- och balansräkningarna samt finansieringsanalysen omfattar myndigheterna, inklusive affärsverken, under riksdagen och regeringen. Riksbankens grundfond ingår eftersom den utgörs av kapital som ursprungligen tillskjutits av staten. Däremot ingår inte Riksbanken, AP-fonderna och Premiepensionsmyndigheten.

AP-fonderna och Premiepensionsmyndigheten ingår inte eftersom deras tillgångar är avsedda för framtida pensionsutbetalningar till skillnad från statens tillgångar i övrigt. De ingår däremot i sammanställningen över den statliga sektorns tillgångar och skulder i kapitel 9. Sammanställning av verksamheter som staten har ett väsentligt inflytande över. En fullständig förteckning över samtliga ingående organisationer framgår av bilaga 2 Statliga myndigheter m.m.

Resultaträkningen omfattar de ingående myndigheternas alla verksamheter oavsett finansiering. Redovisningen utgår från vedertagna redovisnings- och värderingsprinciper som i så stor utsträckning som möjligt hålls konstanta över tiden för att ge jämförbarhet mellan åren.

Till skillnad från vad som är fallet i statsbudgeten redovisas i resultaträkningen intäkter och kostnader, vilket bl.a. innebär att utgifterna för en investering, i form av avskrivningar, fördelas över investeringens hela livslängd. Gällande principer och förutsättningar under det senaste året beskrivs i avsnitt 4.4 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar.

Myndigheternas redovisning konsolideras, vilket innebär att transaktioner mellan myndigheter, t.ex. arbetsgivaravgifter för statligt anställda och bidrag mellan myndigheter tas bort (elimineras) i resultaträkningen och att fordringar och skulder mellan myndigheter elimineras i balansräkningen. På så vis erhålls en konsoliderad redovisning för staten.

4.1 Resultaträkning

Resultaträkningen för 2006 redovisar ett överskott på 104 miljarder kronor, vilket innebär en ökning med 67 miljarder kronor jämfört med föregående år.

Tabell 4.1 Resultaträkning

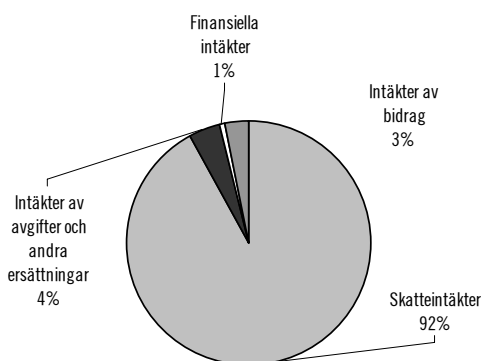
Miljoner kronor

	Not	2006	2005
Intäkter			
Skatteintäkter	1	963 940	902 039
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	44 966	43 858
Intäkter av bidrag	3	25 988	24 700
Summa intäkter		1 034 894	970 597
Kostnader			
<i>Transfereringar m.m.</i>			
Transfereringar till hushåll	4	-474 201	-460 119
Transfereringar till företag	4	-38 084	-38 547
Transfereringar till kommuner	4	-165 240	-164 812
Transfereringar till utlandet	4	-48 376	-45 132
Nettoöverföring till ålderspensionssystemet	4	-33 136	-33 382
Avsättningar till/upplösning av fonder	5	-3 848	1 524
<i>Summa transfereringar m.m.</i>		<i>-762 885</i>	<i>-740 468</i>
<i>Statens egen verksamhet</i>			
Kostnader för personal	6	-100 160	-86 381
Kostnader för lokaler	7	-15 214	-14 877
Vissa garanti- och kreditkostnader	8	-1 001	-2 369
Övriga driftkostnader	9	-62 304	-62 718
Avskrivningar och nedskrivningar	10	-23 773	-27 715
<i>Summa statens egen verksamhet</i>		<i>-202 452</i>	<i>-194 060</i>
Summa kostnader		-965 337	-934 528
<i>Saldo före resultat från andelar och finansiella poster</i>		<i>69 557</i>	<i>36 069</i>
Resultat från andelar i dotter- och intresseföretag	11	48 449	45 896
Finansiella intäkter och kostnader			
Nettokostnad för statsskulden	12	-28 125	-66 906
Övriga finansiella intäkter	13	15 391	22 469
Övriga finansiella kostnader	14	-1 601	-866
Summa finansiella poster		-14 335	-45 303
ÅRETS ÖVER-/UNDERSKOTT		103 671	36 662

Resultaträkningens ökade överskott beror till största delen på att skatteintäkter ökade med 62 miljarder kronor och att nettokostnaden för statsskulden minskade med 39 miljarder kronor. Kostnaderna för transfereringar m.m. och statens egen verksamhet ökade med 22 respektive 8 miljarder kronor, medan övriga

finansiella intäkter minskade med 7 miljarder kronor. Resultat från andelar i dotter- och intresseföretag har därutöver påverkat utfallet positivt med 48 miljarder kronor, vilket är 2,6 miljarder kronor mer än 2005.

4.1.1 Intäkter

Diagram 4.1 Statens intäkter

Skatteintäkterna uppgick till 964 miljarder kronor och utgör 92 procent av statens totala intäkter.

Skatt på arbete ökade med 31,5 miljarder kronor jämfört med 2005. Därav ökade inkomstskatterna med 23,4 miljarder kronor och arbetsgivaravgifterna med 15,7 miljarder kronor. Ökningarna förklaras framför allt av ökad sysselsättning och högre lönenivåer. Arbetsgivaravgifterna utgörs i princip av lönesumman multiplicerad med avgiftssatsen. Preliminärt ökade lönesumman 2006 med 5,4 procent och avgiftssatsen uppgick till 32,28 procent, vilket är 0,18 procentenheter lägre än 2005. Myndigheternas arbetsgivaravgifter är inomstatliga och har eliminerats.

Jämfört med 2005 ökade skatt på kapital med 16,6 miljarder kronor. Skatt på kapital från hushåll ökade med 9 miljarder kronor till följd av ökade kapitalvinster. Skatt på företagsvinster ökade med 5,8 miljarder kronor på grund av företagets ökade vinster. Intäkter från fastighetsskatt minskade marginellt.

Skatt på konsumtion och insatsvaror ökade med 16,1 miljarder kronor. Därav ökade intäkter av mervärdesskatt med 13,4 miljarder kronor. De högre intäkterna av mervärdesskatt förklaras i huvudsak av en ökad privat konsumtion.

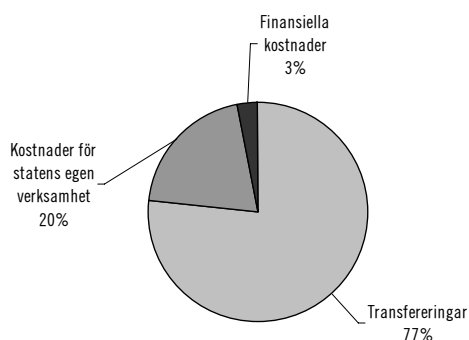
Ökningen förklaras även av en förändrad sammansättning med större andel konsumtion av varaktiga varor, vilket höjer den genomsnittliga skattesatsen. Intäkter av punktskatter har utvecklats relativt lite, vilket beror på en låg utvecklingstakt för intäkter av energi och koldioxidskatt.

Intäkter av avgifter och andra ersättningar ökade med 1,1 miljarder kronor. Mest ökade intäkter från uppdragsverksamhet, dvs. intäkter från försäljning av sådana varor och tjänster som är frivilligt efterfrågade, som ökade med 1,7 miljarder kronor. Av de ökade uppdragsintäkterna hänförs 1 miljard kronor till Svenska kraftnäts försäljning av överföringskapacitet för transport av elektricitet via stamnätet och utlandsförbindelserna. Uppdragsintäkterna vid Banverket ökade med 0,5 miljarder kronor till följd av stora entreprenaduppdrag åt kommuner avseende järnvägsstationer i anslutning till järnvägstunnlar i Malmö och Stockholm. Intäkter av andra ersättningar minskade däremot med 1,2 miljarder kronor till följd av Exportkreditnämndens lägre förtidsbetalningar av fordringar, s.k. återvinningar, från andra länder.

Intäkter av bidrag ökade med närmare 1,3 miljarder kronor. Ökningen förklaras främst av att EU-bidragen har ökat med 0,7 miljarder kronor. Det är gårdstöd och djurbidrag som ökat, medan bl.a. miljöstöd minskat något i omfattning.

4.1.2 Kostnader

Diagram 4.2 Statens kostnader

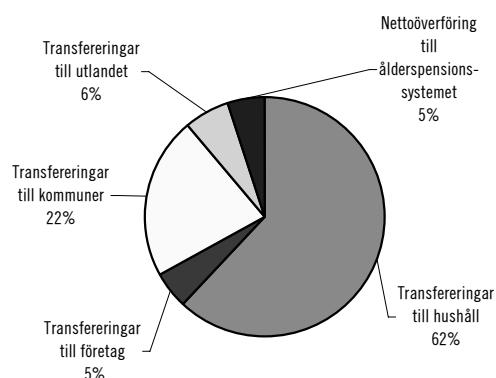
Av statens kostnader under 2006 utgjorde 77 procent transfereringar, varav transfereringar till hushåll var den största delen. Kostnaderna för statens egen verksamhet utgjorde 20 procent

och nettokostnaden för statsskulden och övriga finansiella kostnader 3 procent.

4.1.3 Transfereringar

Diagram 4.3 visar 2006 års transfereringar i form av lämnade bidrag och andra överföringar fördelade på mottagarsektorer enligt nationalräkenskapernas indelning. Den s.k. realekonomiska indelningen redovisas även ur ett statsbudgetperspektiv i kapitel 5 Statsbudgetens utfall.

Diagram 4.3 Transfereringar per sektor

Av diagrammet framgår att hushållssektorn är den dominerande mottagaren av statliga transfereringar. Transfereringarna till hushåll innefattar bl.a. ålderspensioner, sjukpenning, föräldrapenning, barnbidrag och arbetslöshetsersättning, men även bidrag till organisationer inom t.ex. utbildningsområdet eller biståndsområdet. Kommunerna tar emot 22 procent av transfereringarna i olika former av statsbidrag, företagssektorn 5 procent och utlandet, i form av bistånd och EU-avgifter, tar emot 6 procent av de statliga transfereringarna. Ungefär 5 procent avser nettoöverföring till ålderspensionssystemet för fondering hos Premiepensionsmyndigheten och AP-fonderna (se vidare Överföringar till och från pensionssystemet i avsnitt 4.4.7 Kommentarer till särskilda poster).

Kostnaderna för transfereringar (exklusive avsättningar till fonder) uppgick till 759 miljarder kronor 2006, en ökning med 17 miljarder kronor jämfört med 2005. Den största ökningen avser transfereringar till hushåll, som ökade med 14 miljarder kronor.

Bland transfereringar till hushåll ökade kostnaderna för socialförsäkringen med 10,4 miljarder kronor netto varav kostnaderna

för ålderspensioner vid sidan av statsbudgeten ökade med 7 miljarder kronor eller 4 procent. Ökningen beror främst på den positiva inkomstutvecklingen. Inkomstutvecklingen i samhället ligger till grund för ett index som används i ålderspensionssystemet och som styr uppräkningen av förmånerna inkomstpension och tillägspension. Kostnaderna för handikappolitik avser främst den statliga assistansersättningen som ökade med 1,7 miljarder kronor eller 12 procent. Ökningen beror på att antalet ersättningsberättigade och antalet beviljade timmar per person har fortsatt att öka. Dessutom höjs timbeloppet för assistansersättningen varje år. Ekonomisk äldrepolitik minskade med 1,1 miljarder kronor främst till följd av en minskning av antalet personer som uppbär garantipension.

Inom ohälsområdet, ersättning vid arbetsoförmåga m.m., har de sammanlagda kostnaderna för sjukpenning och aktivitets- och sjukersättning, efter förra årets trendbrott, fortsatt att minska. Kostnaden för sjukpenning minskade med 1,6 miljarder kronor eller 5 procent 2006, som en följd av att antalet sjukpenningdagar har fortsatt minska. Aktivitets- och sjukersättningen ökade däremot med 0,7 miljarder kronor eller 1 procent.

Inom området ekonomisk familjepolitik ökade kostnaderna för barnbidragen och föräldraförsäkringen med 2,2 respektive 1,8 miljarder kronor vardera. De allmänna barnbidragen höjdes med 100 kronor per barn och månad från den 1 januari 2006. År 2006 föddes ca 106 000 barn i Sverige, vilket är en ökning med 5 procent jämfört med 2005. Inom området har också en rad regeländringar skett vilka bidrar till högre försäkringskostnader.

Inom området arbetsmarknadspolitik minskade kostnaderna för arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd med 3,4 miljarder kronor till följd av lägre arbetslöshet.

Kostnaden för studiestöd inkl. av- och nedskrivningar ökade med 6,5 miljarder kronor. Utbetalda studiestöd ökade med 0,5 miljarder kronor, men 2005 gjordes en återföring av en reservation för förluster på lånefordringar med 5,9 miljarder kronor bl.a. på grund av lägre ränteläge. Återföringen minskade kostnaderna för 2005, medan endast små förändringar har skett under 2006 av reservationen för förluster.

Transfereringar till företag minskade med 0,5 miljarder kronor jämfört med 2005. En

förklaring är att under 2005 redovisades ersättning till Vattenfall för utebliven produktion vid stängningen av Barsebäck 2. Inom området livsmedelspolitik ökade kostnaderna med 1 miljard kronor främst på grund av ökat gårdsstöd och djurbidrag. Även transfereringar till företag inom arbetsmarknadspolitiken ökade då såväl lönebidrag som anställningsstöd ökade med 0,6 miljarder kronor.

Kostnaderna för transfereringar till kommuner ökade endast med 0,4 miljarder kronor eftersom en reglering motsvarande kommunernas skuld på mervärdesskattekonto i det avskaffade kommunkontosystemet gjordes med 5,6 miljarder kronor föregående år och då höjde kostnaderna. De allmänna bidragen till kommunerna ökade med 2,9 miljarder kronor. Transfereringar till kommuner avseende bidrag till personalförstärkning i förskola ökade med 1,6 miljarder kronor. Bidrag avseende integrationspolitik ökade med 1,4 miljarder kronor då den tillfälliga asyllagen medfört ökade ersättningar till kommuner för flyktingmottagande.

Transfereringar till utlandet ökade totalt med 3,2 miljarder kronor. Sveriges sammanlagda avgift till EU ökade med 0,3 miljarder kronor. Den mervärdeskattobaserade avgiften ökade med 1,1 miljarder kronor. Orsaken är att EU-kommissionen justerat beräkningar av medlemsländernas momsunderlag, vilket resulterat i en högre avgift för Sverige. Den avgift som baseras på bruttonationalinkomsten (BNI) minskade däremot med 1,2 miljarder kronor. Det beror främst på att EU-kommissionen även justerat beräkningarna av medlemsländernas bruttonationalinkomst (BNI), både för 2006 och bakåt i tiden. Sveriges BNI har visat sig vara mindre relativt övriga länder, vilket innebar en lägre avgift för 2006. Tullavgifterna ökade med 0,5 miljarder kronor, vilket beror på en ökad handel och import. Avgifter till och bidrag från EU redovisas närmare i kapitel 7.

Kostnaden för biståndsverksamhet och internationella bidrag genom Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete och Regeringskansliet ökade med 1,9 respektive 1,3 miljarder kronor. Ökningen är bland annat en följd av att biståndsmålet höjts från 0,88 till 1 procent av BNI och av förändrade BNI-prognoser. I posten ingår även samarbete med Central- och Östeuropa och bidrag till utlandet utöver bistånd.

4.1.4 Kostnader för statens egen verksamhet

Kostnaderna för statens egen verksamhet uppgick till 202 miljarder kronor 2006, vilket är en ökning med 8 miljarder kronor jämfört med 2005.

Statens personalkostnader exklusive arbetsgivaravgifter ökade med 13,8 miljarder kronor. Ökningen förklaras i huvudsak av att kostnaderna för statens tjänstepensioner ökade med 11 miljarder kronor. Därav har utbetalda pensioner ökat med drygt 0,3 miljarder kronor medan förändringen av försäkringstekniska avsättningar ökat med 10,7 miljarder kronor. Den kraftiga ökningen av kostnader för försäkringsteknisk avsättning beror på sänkning av räntan i de försäkringstekniska riktlinjerna vilket höjer nuvärdet av de framtida pensionerna och därmed skulden med ca 11 miljarder kronor. Lönekostnader inklusive lagstadgade arbetsgivaravgifter ökade med 3,1 miljarder kronor eller 3,4 procent. Myndigheternas inbetalda arbetsgivaravgifter och löneskatter, liksom premierna till Statens pensionsverk för tjänstepensionsförmåner, utgör statsinterna transaktioner och har eliminerats i årsredovisningen för staten.

Kostnader för lokaler ökade med 0,3 miljarder kronor. Övriga driftkostnader minskade med 0,4 miljarder kronor. Försvarets materielverk, Vägverket och Banverket har aktiverat närmare 3 miljarder kronor mer än föregående år för investeringar i anläggningstillgångar i egen regi. Aktiveringen innebär att kostnader för köp av varor och tjänster avseende produktion av försvarsmateriel, väganläggningar och bananläggningar förs bort från resultaträkningen och tas upp som investering i balansräkningen. Därutöver innefattar förändringen minskade kostnader för köp av tjänster med 2,4 miljarder kronor och ökade kostnader för köp av varor med 1,7 miljarder kronor. Inomstatlig handel har eliminerats med 13 miljarder kronor. Försvarsmaktens driftkostnader avseende tjänster minskade med 3,4 miljarder kronor, vilket beror dels på att man 2005 gjorde stora avsättningar för omstruktureringskostnader, dels på att kostnaderna för materielkonsulter minskat 2006. Svenska kraftnäts driftkostnader ökade med 1,1 miljarder kronor till följd av ökade kostnader för inköp av balanskraft på grund av högre elpriser 2006.

Posten Vissa garanti- och kreditkostnader för statlig garanti- och utlåningsverksamhet minskade med 1,4 miljarder kronor. Det är Exportkreditnämndens kostnader för förändring av försäkringstekniskt nettovärde på fordringar som minskat sedan föregående år. Det beror på att de högst värderade fordringarna har betalats av och förändring av fordringarnas värde i garantiverksamheten bruttoredo visas.

Avskrivningar och nedskrivningar minskade med 3,9 miljarder kronor jämfört med föregående år. Minskningen beror främst på den nedskrivning av beredskapsvaror för Försvarsmakten med 3,6 miljarder kronor som gjordes 2005. Vägverkets nedskrivningar har också minskat beroende på en nedskrivning av Norra länken med 1,1 miljarder kronor som gjordes under 2005.

4.1.5 Resultat från andelar i dotter- och intresseföretag

Resultat från andelar i dotter- och intresseföretag ökade med 2,6 miljarder kronor. Det resultat som redovisas baseras på bolagens redovisade nettoresultat enligt respektive årsbokslut.

Resultatet för TeliaSonera AB har förbättrats med 2,4 miljarder kronor. Civitas Holding AB:s resultat har förbättrats med 1,7 miljarder kronor på grund av större ökning av marknadsvärdet på dotterbolaget Vasakronan AB:s fastighetstillgångar. Sveaskog AB:s resultat har förbättrats med 1,5 miljarder kronor vilket främst avser realisationsvinst på 1 miljard kronor vid avyttring av industrirörelse. SAS Sverige AB har ett förbättrat resultat med 1 miljard kronor till största delen hänförligt till realisationsvinst vid børsintroduktion av ett hotellrörelsedrivande dotterbolag. Däremot har Akademiska Hus AB försämrat sitt resultat med 3,6 miljarder kronor, vilket till största delen kan hänföras till att ökningen av fastigheternas marknadsvärde är lägre än föregående år.

4.1.6 Nettokostnad för statsskulden och övriga finansiella intäkter och kostnader

Nettokostnaden för statsskulden minskade med 39 miljarder kronor. Den viktigaste förklaringen

till den kraftiga minskningen är att de orealiserade valutakursförändringarna gick i motsatt riktning jämfört med 2005. De orealiserade valutavinsterna blev 23 miljarder kronor 2006, en ökning med 53 miljarder kronor, delvis som en följd av kronans förstärkning. Staten redovisade 30 miljarder kronor i orealiserade valutaförluster 2005 i samband med att kronkursen var svag i slutet av 2005. De realiserade valuta- och kursdifferenserna gick åt motsatt håll och ökade i stället kostnaderna med 14 miljarder kronor.

Minskningen av övriga finansiella intäkter med 7 miljarder kronor förklaras bland annat av Regeringskansliets reavinst 2005 från försäljning av aktier, både i samband med TeliaSonera AB:s respektive Nordea AB:s återköp av aktier samt till utdelning från aktier i Nordea AB. Dessutom minskade Riksbankens inlevererade överskott med 1,4 miljarder kronor.

4.2 Balansräkning

I balansräkningen redovisas värdet av statens samtliga tillgångar, skulder och kapital. Värdet är beräknat per den 31 december 2006 (se även avsnitt 4.4 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar). I de fall marknadsvärden finns att tillgå för aktier och andelar i statliga bolag presenteras dessa i bilaga 3 Statliga bolag.

4.2.1 Nettoförmögenheten

Statens nettoförmögenhet är skillnaden mellan tillgångarnas och skuldernas bokförda värde. Statsskulden, som i huvudsak motsvarar statsbudgetens ackumulerade underskott under åren, svarar för den övervägande delen av skulderna och därmed den negativa nettoförmögenheten. Vid utgången av 2006 var nettoförmögenheten -635 miljarder kronor, dvs. staten hade en nettoskuld på motsvarande belopp. Det är en förbättring med 110 miljarder kronor jämfört med 2005 då nettoförmögenheten var knappt -746 miljarder kronor.

Nettoförmögenhetens förändring fördelad på balansräkningens olika delar kan sammanfattas enligt nedan:

	Mdkr
Ökning av tillgångar	60
Minskning av skulder	67
Ökning av avsättningar	-13
Ökning av fonder	-4
Summa	110

Förändringen av nettoförmögenheten kan även beskrivas på följande sätt:

	Mdkr
Årets överskott enligt resultaträkning	104
Värdeförändring av aktier och andelar	5
Eliminering av ensidiga inomstatliga periodavgränsningsposter m.m.	1
Summa	110

Förändringen av nettoförmögenheten är i första hand hänförlig till årets överskott i resultaträkningen på 104 miljarder kronor. Därutöver påverkas nettoförmögenheten av enstaka transaktioner som förändrar tillgångars eller skuldernas värde utan att redovisas över resultaträkningen. Exempel är förändringar av aktier och andelar som redovisas direkt i balansräkningen, t.ex. förändringar av statligt ägda bolags egna kapital som inte är hänförliga till periodens resultat. Under 2006 uppgick dessa förändringar till drygt 5 miljarder kronor.

Vid eliminering av inomstatliga periodavgränsningsposter, som till viss del avser ensidiga periodiseringar, samt diverse andra inomstatliga fordringar och skulder kvarstår ett saldo redovisat som en ökning av statens nettoförmögenhet med 1 miljard kronor.

Tabell 4.2 Balansräkning

Miljoner kronor

TILLGÅNGAR

	Not	2006-12-31	2005-12-31
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	15	3 790	3 720
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	16	841	768
Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar	17	32	45
Summa immateriella anläggningstillgångar		4 663	4 533
Materiella anläggningstillgångar			
Statliga väganläggningar	18	92 287	88 895
Statliga järnvägsanläggningar	19	64 658	63 922
Byggnader, mark och annan fast egendom	20	39 935	39 591
Förbättringsutgifter på annans fastighet	21	3 134	2 948
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	22	22 187	21 807
Pågående nyanläggningar	23	49 704	41 013
Beredskapstillgångar	24	93 213	91 834
Förskott avseende materiella anläggningstillgångar	25	1 456	1 562
Summa materiella anläggningstillgångar		366 574	351 572
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i dotter- och intresseföretag	26	303 709	272 083
Andra långfristiga värdepappersinnehav	27	10 536	10 911
Långfristiga fordringar	28	8 644	8 109
Summa finansiella anläggningstillgångar		322 889	291 103
Summa anläggningstillgångar		694 126	647 208
Utlåning	29	165 581	160 055
Varulager m.m.			
Varulager och förråd	30	1 815	1 690
Pågående arbeten	31	326	439
Fastigheter	32	121	112
Förskott till leverantörer	33	4 481	8 384
Summa varulager m.m.		6 743	10 625
Fordringar			
Kundfordringar	34	6 134	5 517
Övriga fordringar	35	42 450	37 562
Summa fordringar		48 584	43 079
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	36	13 794	13 077

Upplupna bidragsintäkter	37	951	920
Övriga upplupna intäkter	38	36 147	33 783
Summa periodavgränsningsposter		50 892	47 780
Kortfristiga placeringar			
Värdepapper och andelar	39	33 083	31 230
Summa kortfristiga placeringar		33 083	31 230
Kassa och bank	40	2 978	1 908
SUMMA TILLGÅNGAR		1 001 987	941 885

KAPITAL OCH SKULDER

	Not	2006-12-31	2005-12-31
Nettoförmögenhet	41	-635 223	-745 532
Fonder	42	58 942	55 095
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	43	167 427	154 735
Övriga avsättningar	44	16 272	16 104
Summa avsättningar		183 699	170 839
Statsskulden			
Lån i Sverige		954 193	959 014
Lån utomlands		266 024	302 597
Summa statsskulden	45	1 220 217	1 261 611
Skulder m.m.			
Leverantörsskulder	46	16 007	14 670
Övriga skulder	47	91 434	109 608
Depositioner	48	991	753
Förskott från uppdragsgivare och kunder	49	506	567
Summa skulder m.m.		108 938	125 598
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	50	34 076	40 554
Oförbrukade bidrag	51	7 399	6 707
Övriga förutbetalda intäkter	52	23 939	27 013
Summa periodavgränsningsposter		65 414	74 274
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		1 001 987	941 885
Garantiförbindelser	53	610 801	580 573
Övriga ansvarsförbindelser	54	9 955	9 936

4.2.2 Övriga förändringar i balansräkningen

Under räkenskapsåret 2006 ökade de totala tillgångarna med 60 miljarder kronor till 1 002 miljarder kronor.

De materiella anläggningstillgångarna ökade med 15 miljarder kronor. Pågående nyanläggningar ökade med 8,7 miljarder kronor

varav projekt vid Banverket ökade med 5 miljarder kronor där de största projekten är Hallandsåsprojektet och citytunneln i Malmö. Förändringen beror på riksdagens tidigare beslut om ökade investeringar i järnvägar, vilket inneburit ett stort antal pågående järnvägsanläggningar. Vägverkets pågående större investeringsprojekt är bland annat E4 Uppsala–Mehedeby i Mälardalsregionen.

Statliga väganläggningar ökade med 3,4 miljarder kronor. Under 2006 har bland annat motorvägssträckorna på E4 förbi Markaryd och på riksväg 44 mellan Vänte Ryr–Båberg samt Götaleden öppnats för trafik. Statliga järnvägsanläggningar ökade med 0,7 miljarder kronor. Försvarets militära beredskapstillgångar ökade med 1,4 miljarder kronor.

De finansiella anläggningstillgångarna ökade med 32 miljarder kronor. Andelar i dotter- och intresseföretag ökade med 31,6 miljarder kronor. Förändringen förklaras av positiva rörelseresultat som påverkat andelarnas storlek hos främst Vattenfall AB med 18,5 miljarder kronor, Luossavaara–Kiirunavaara AB med 4,3 miljarder kronor och Specialfastigheter Sverige AB med 3,7 miljarder kronor.

Centrala studienämndens lånefordringar ökade med 3,4 miljarder kronor och Riksgäldskontorets utlåning till Botniabanan med 2,3 miljarder kronor. Försvarets materielverks förskott till leverantörer minskade med 3,9 miljarder kronor. Övriga fordringar ökade med 4,9 miljarder kronor. Övriga upplupna intäkter ökade med 2,4 miljarder kronor varav den del som avser periodisering av skatter ökade med 6,4 miljarder kronor mellan åren medan Jordbruksverkets upplupna intäkter minskade med 4,5 miljarder kronor. Periodisering av skatter avser mellanskillnaden mellan de skatteintäkter som tas upp av främst Skatteverket och de skatteintäkter som beräknas i samband med upprättandet av årsredovisningen för staten.

Kortfristiga placeringar ökade med 1,8 miljarder kronor, vilket avser Riksgäldskontorets placerade dagslån.

Fonder ökade med 3,8 miljarder kronor. Kärnavfallsfonden som består av avgifter från kärnkraftsföretagen baserade på produktionen av elektrisk kraft har ökat kraftigt under ett antal år och står numera för mer än 60 procent av det kapital som redovisas som Fonder i staten. Fondmedlen är placerade i statspapper och till en mindre del på konto i Riksgäldskontoret.

På balansräkningens skuldsida ökade avsättningarna med 12,9 miljarder kronor. Förändringen avser i huvudsak Statens pensionsverks (SPV) ökade avsättningar för pensioner avseende den samlade tjänstepensionsskulden. Den av SPV redovisade pensionsskulden ökade med 12,3 miljarder kronor, varav 11,1 miljarder kronor beror på ändrade beräkningsgrunder. SPV:s styrelse beslutade om ändring av räntan (diskonteringsräntan) i de försäkringstekniska riktlinjerna från 2,5 till 2,0 procent från den 1 januari 2006. Den lägre räntan innebär att nuvärdet av framtida utbetalningar ökar relativt kraftigt. De största övriga faktorerna var att nyintjänad pension brutto uppgick till 4,4 miljarder kronor, medan utbetalade förmåner som minskar skulden var 6,4 miljarder kronor.

Statsskulden minskade med 41,4 miljarder kronor och uppgick vid 2006 års utgång till 1 220 miljarder kronor. Lån i svenska kronor minskade med 4,8 miljarder kronor och lån i utländsk valuta minskade med 36,6 miljarder kronor. Den andel av statsskulden som upptas i utländsk valuta minskade därmed från 24 procent till 22 procent. För en närmare beskrivning av statsskuldens utveckling, se kapitel 3 Utvecklingen av statens ekonomi, avsnitt Statsskulden.

Övriga skulder minskade med 18,2 miljarder kronor. Minskningen avser Riksgäldskontorets skuld till Premiepensionsmyndigheten för inbetalda ålderspensionsavgifter. Dessa placeras övergångsvis på konto i Riksgäldskontoret för finansiering av framtida pensioner. Skulden har minskat jämfört med 2005 beroende på att två års utbetalningar av premiepensionsmedel gjorts under året.

Upplupna kostnader minskade med 6,5 miljarder kronor. Statens jordbruksverk redovisade 2005 upplupna kostnader i huvudsak avseende periodisering av gårdsstöd m.fl. ersättningar avseende 2005, som betalades ut först i januari 2006. För 2006 gjordes utbetalningen i december och därför minskade de upplupna kostnaderna mellan åren.

4.3 Finansieringsanalys

Finansieringsanalysen visar statens betalningar fördelade på avsnitten statens verksamhet, investeringar, utlåning och finansiella aktiviteter.

Finansieringsanalysen visar även förändringen av och respektive avsnitts påverkan på statens nettouplåning under redovisningsperioden. Statens nettouplåning definieras som förändringen av statsskulden justerad för realiserade valutakursförändringar.

Uppgifterna avseende finansieringsanalysen har hämtats från resultat- och balansräkningarna samt från den information som myndigheterna inrapporterat i statsredovisningssystemet eller myndigheternas årsredovisningar med eventuella kompletteringar.

4.3.1 Statens verksamhet

Kassaflödet i den del som avser statens verksamhet, dvs. intäkter, transfereringar och statens egen verksamhet enligt resultaträkningen, uppgick 2006 till 107 miljarder kronor, vilket är en ökning från föregående år med nära 67 miljarder kronor. Skillnaden beror till största delen på att skattebetalningarna är högre än föregående år.

Skatterna ökade med nära 69 miljarder kronor medan transfereringarna ökade med 20 miljarder kronor, vilket sammantaget har minskat statens nettouplåning. Utdelningarna från dotter- och intresseföretag som redovisas under posten Avgifter och andra ersättningar uppgick till nära 22 miljarder kronor, vilket var 10 miljarder kronor mer än föregående år.

Förändringar av skulder och fordringar har minskat statens kassaflöde med 24 miljarder kronor, beroende på att utbetalning av pensionsmedel har gjorts både för 2004 och 2005 under året.

4.3.2 Investeringar

Statens investeringar under 2006 uppgick till 39,9 miljarder kronor. Investeringar i finansiella anläggningstillgångar var endast 0,2 miljarder kronor. De materiella investeringarna ökade däremot, med drygt 2 miljarder kronor till 39 miljarder kronor. Både investeringar i beredskapstillgångar inom försvaret, väganläggningar och myndigheternas maskiner och inventarier ökade jämfört med föregående år.

Tabell 4.3 Materiella investeringar

Miljarder kronor

	2006	2005
Beredskapstillgångar	10,9	10,4
Väganläggningar	8,1	7,3
Järnvägsanläggningar	8,3	8,2
Fastigheter och markanläggningar	2,6	4,0
Maskiner och inventarier	4,9	4,2
Övriga investeringar	4,2	2,8
Totalt	39,0	36,9

Investeringar i immateriella tillgångar uppgick till 1,4 miljarder kronor, vilket är i samma nivå som föregående år. Investeringarna avser främst IT-system hos olika myndigheter, bl.a. Försäkringskassan, Rikspolisstyrelsen och Skatteverket.

4.3.3 Utlåning

Nettoutlåningen, dvs. saldot mellan nyutlåning och amorteringar, gav ett negativt kassaflöde på 4,5 miljarder kronor, vilket är en minskning med 1 miljard kronor. Nyutlåningen vid Riksgäldskontoret var nära 1 miljard kronor lägre än 2005, och även något lägre vid Centrala studiestödsnämnden, medan amorteringarna var 0,8 miljarder kronor högre vid Centrala studiestödsnämnden, men 1 miljard kronor lägre vid Riksgäldskontoret.

4.3.4 Finansiella aktiviteter

Nettobetalingar från finansiella aktiviteter under 2006 uppgick till -44,5 miljarder kronor, vilket innebär att nettobetalingarna minskade med 25,5 miljarder kronor. Den viktigaste förklaringen till detta är att de realiserade valutavinsterna föregående år ersatts av valutaförluster under 2006. De realiserade valutakursförändringarna går åt motsatt håll jämfört med de oraliserade, eftersom de inte påverkas så mycket av kronkursen på kort sikt utan är beroende av hur långfristiga de valutaaffärer som avslutats varit.

4.3.5 Statens nettouplåning

Statens nettouplåning visar förändringen av statens upplåning justerad för valutakursförändringar i utländsk valuta.

Statens nettouplåning under 2006 var de facto en nettoamortering på 18,1 miljarder kronor, en väsentlig förändring med 37 miljarder kronor i jämförelse med föregående års nettouplåning. Statens lån har således minskat under 2006. Under året minskade statsskulden med 41,4 miljarder kronor. De orealiserade valutavinsterna som gör att nettoamorteringen är lägre än statsskuldens förändring uppgick till 23,3 miljarder kronor.

I bilaga 4 ges en förklaring till skillnader mellan resultaträkningens och statsbudgetens utfall.

Tabell 4.4 Finansieringsanalys

Miljoner kronor

	Not	2006	2005
Statens verksamhet			
Skatter	55	962 032	893 491
Avgifter och andra ersättningar	56	66 623	55 331
Intäkter av bidrag		25 988	24 700
<i>Summa justerade intäkter</i>		<i>1 054 643</i>	<i>973 522</i>
Transfereringar	57	-757 983	-738 004
Statens egen verksamhet	58	-165 478	-160 830
<i>Summa justerade kostnader</i>		<i>-923 461</i>	<i>-898 834</i>
Justeringar till betalningar	59	-24 235	-34 488
Saldo statens verksamhet		106 947	40 200
Investeringar			
Finansiella investeringar	60	-171	-1 964
Materiella investeringar	60	-38 986	-36 902
Immateriella investeringar	60	-1 394	-1 414
<i>Summa investeringsutgifter</i>		<i>-40 551</i>	<i>-40 280</i>
Försäljning av anläggningstillgångar		649	5 627
Summa investeringsverksamhet		-39 902	-34 653
Utlåning			
Nyutlåning	61	-13 419	-14 684
Amorteringar	61	8 943	9 197
Summa nettoutlåning		-4 476	-5 487

Finansiella aktiviteter			
Finansiellt netto för statens upplåning	62	-51 407	-37 328
Övrigt finansiellt netto	63	12 062	16 907
Justeringar till betalningar	64	-5 112	1 448
Summa finansiella aktiviteter		-44 457	-18 973
Totalt		18 112	-18 913
Statens nettouplåning			
Förändring av statsskulden		-41 394	48 491
Orealiserade valutakursförändringar		23 282	-29 578
Totalt		-18 112	18 913

4.4 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar

Årsredovisningen för staten grundas på de statliga myndigheternas årsredovisningar, vilka upprättas enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

De konsoliderade resultat- och balansräkningarna och finansieringsanalysen är uppställda enligt regeringens beslut den 14 december 2006 (dnr Fi 2006/7114) om normering av avgränsning och uppställningsformer som grund för Ekonomistyrningsverkets underlag till årsredovisningen för staten 2006. De uppställningsformer som föreskrivs där, bygger på de uppställningsformer som föreskrivs för myndigheterna med vissa anpassningar för årsredovisningen för staten.

Räkenskapsåret utgörs av kalenderår.

Redovisning av kostnader och intäkter sker enligt bokföringsmässiga grunder.

4.4.1 Transfereringar

Principen för redovisning av transfereringar är att de redovisas enligt bokföringsmässiga grunder. Det innebär att de redovisas det år till vilket kostnaden hänförs. Innebörden av denna princip för transfereringar är inte klarlagd i alla detaljer och Sverige deltar i ett internationellt utvecklingsarbete i syfte att klargöra principerna.

Därmed är inte heller metoderna för att bedöma transfereringar hänförliga till en viss period fullt utvecklade ännu. Det innebär att

transfereringar periodiseras endast när kostnaden påtagligt är hänförlig till ett visst år. Exempel på detta är Sveriges avgift till Europeiska unionen och vissa EU-finansierade stöd på jordbruksområdet som uttryckligen avser ett visst år. I de flesta fall bedöms kostnaden sammanfalla med betalningen.

4.4.2 Nya principer för redovisning av skatter

Under 2005 lämnade regeringen i den ekonomiska vårpropositionen och i budgetpropositionen förslag till en ny struktur för redovisning av skatteinkomster i statsbudgeten, som godkändes av riksdagen i beslut om statsbudgeten för 2006. Förändringen innebär främst att skatteinkomsterna redovisas enligt fullt periodiserade principer, dvs. hänförliga till det år de uppstår. Eftersom många skatter taxeras per kalenderår, är det slutliga utfallet för taxering och betalningsgrad inte känt förrän drygt ett år efter det aktuella årets utgång. Redovisningen av skatter i årsredovisningen för staten kommer därför till viss del att grundas på prognoser. Regeringen har vidare beslutat att även i resultaträkningen i årsredovisningen för staten skall skatteinkomsterna redovisas i s.k. fullt periodiserade termer. Redan i årsredovisningen för staten 2005, gjordes dock en översiktlig beräkning av vilka effekter en tillämpning av de nya principerna skulle ha fått om de tillämpats i den egentliga redovisningen redan för detta år. Avsikten var dels att visa för riksdagen vilka effekter de nya metoderna kunde förväntas få, dels att beräkna jämförelsetal som kunde användas i årsredovisningen för 2006.

Utvecklingsarbetet för de nya beräkningsmetoderna har fortsatt under 2006. Utöver de nya principerna för periodisering har även avgränsningen av skatter i resultaträkningen i allt väsentligt anpassats till de nya statsbudgetprinciperna som ansluter till nationalräkenskaper avgränsning av skatter. Det innebär bl.a. att Riksbankens inlevererade överskott nu inte längre redovisas bland skatter (se vidare avsnitt 4.4.5 Ändrade redovisningsprinciper). Utöver detta har mer noggranna beräkningar gjorts och fler faktorer har beaktats på ett fullständigt sätt, vilket bl.a. innebär att statliga myndigheters mervärdesskatt och nedskrivningar av fordringar och periodiseringar av

Skatteverket hanteras mer korrekt än i den preliminära beräkning som gjordes i årsredovisningen för staten 2005. Jämförelsetalen för 2005 har justerats både med hänsyn till förändringar i avgränsningen och de mer fullständiga bedömningarna. Sammantaget är därmed de periodiserade skatteintäkterna för 2005 16,5 miljarder kronor högre än i den resultaträkning som redovisades föregående år, men 15,1 miljarder kronor lägre än de preliminära beräkningar som gjordes i 2005 års årsredovisning (de beräknades då till 31,6 miljarder kronor högre än utfallet enligt då tillämpade principer). Skillnaden avser skatter, men påverkar även andra intäktsposter genom att avgränsningen av skattebegreppet ändrats. Resultaträkningens jämförelseuppgifter för 2005 visar netto de beräkningar av periodiserade skatter som gjordes våren 2006, men för de olika raderna (skatteslag m.m.) har senare uppgifter grundade på främst taxeringsutfall använts, vilket bedömts ge den mest meningsfulla informationen.

Närmare om metoden för beräkning av skatteintäkter

Eftersom det nya sättet att ta fram Skatteintäkter i resultaträkningen i årsredovisningen för staten och i redovisningen av statsbudgetens utfall för första gången tillämpas i denna redovisning för 2006, finns anledning att här något beskriva metodens huvuddrag.

Löpande och i årsredovisningarna redovisas debiterade och inbetalda skatter av Skatteverket och i mindre omfattning av Tullverket, Försäkringskassan samt några andra myndigheter. Vad som avser aktuellt år framgår av de berörda myndigheternas verksamhetssystem där deklarationer, beslut och inbetalningar finns registrerade. I vissa enkla fall framgår det direkt av myndighetens redovisning. Skatterna kan delas in i två huvudkategorier, de som debiteras och slutligt hänförs till period (månad) i nära anslutning till inbetalningen eller deklarationen, och de som debiteras slutligt endast årsvis. Mervärdesskatt, socialavgifter och de flesta punktskatter för en viss månad redovisas med en eller två månaders förskjutning eller kassamässigt. Hushållens och företagens inkomstskatter, liksom förmögenhetsskatt, fastighetsskatt m.m. beslutas vid taxeringen som

sker årsvis och den löpande inbetalningen är endast preliminär i förhållande till den skatt som slutligt skall erläggas. Det innebär att i mars månad 2007, när uppgifterna för årsredovisningen för staten till sin huvuddel tas fram, finns ett i praktiken slutligt utfall för många skatter. För inkomstskatterna m.m. utgör uppgifterna en beräknad intäkt, grundad på redovisade preliminärskatter, makroekonomiska faktorer, uppräknig av tidigare års taxeringsutfall, utvecklingen på fastighets- och aktiemarknaden, vissa storföretags bokslutsrapporter och andra faktorer. Osäkerheten i dessa delar är större än för de månadsdebiterade skatterna, men i resultaträkningen utgör ca två tredjedelar av inkomstskatterna kommunal-skatter som dras av och nettoredovisas och därför inte påverkar slutsumman Skatteintäkter. Ett antal mindre poster som redovisas som skatter (medel som förs till fonder, inlevererade överskottsmedel, koncessionsavgifter m.m.) hämtas löpande eller årsvis från respektive berörd myndighet, och är slutliga till sin natur på samma sätt som övriga poster i resultaträkningen.

Metoden för beräkning av periodiserade skatter på detta sätt bygger på modeller för olika skatteslag och för totalsammanställningar som är uppbyggda inom Finansdepartementet och Ekonomistyrningsverket under lång tid och som har utvecklats och anpassats successivt. De har under många år använts för presentation av skatteintäkterna för riksdagen i den ekonomiska vårpropositionen och som kompletterande analysunderlag i presentationen av statsbudgetens utfall i årsredovisningen för staten. Denna struktur ger bättre information om skatterna för året än årets skatteinbetalningar, eftersom informationen beaktar den makroekonomiska utvecklingen och förändringar i skattereglerna redan det år dessa avser och inte först när betalning sker. Metoden får därför anses väl etablerad och prövad.

Med denna metod beräknas de till året hänförliga totala skatteintäkterna. Dessa kan vara hänförliga till hela den offentliga sektorn eller till enbart staten, och detta framgår genom olika delsummor i den statsbudget som gäller fr.o.m. 2006. I statsbudgeten tillämpas den här beskrivna metoden. Sedan slutsumman framräknats, redovisas ett antal beräknade korrigeringsposter som leder fram till det kassamässiga utfallet för skatter (årets

inbetalningar). De viktigaste korrigeringsposterna är betalningsförskjutningar och uppbördsförskjutningar. Dessa är hänförliga till de förskjutningar i tiden som sker kopplat till utbetalningar av kommunalskatt till kommuner och pensionsmedel till AP-fonderna respektive till att skatter som taxeras årsvis i många fall inbetalas först ett år eller mer efter den period de avser. Vilka de olika posterna är framgår av statsbudgeten och beskrivs närmare bl.a. i Ekonomistyrningsverkets årliga publikation Inkomstloggaren. I statsbudgetutfallet för ett visst år gäller att efter det att årsredovisningen för staten publicerats, revideras utfallet på enskilda inkomstitlar med hänsyn till taxeringsutfallet. Detta påverkar dock inte statsbudgetens totala inkomster, eftersom dessa är kassamässiga. Alla förändringar motsvaras av en förändring av antingen betalnings- eller uppbördsförskjutningar, så att saldot är opåverkat.

För att komma fram till resultaträkningens skatteintäkter krävs ytterligare ett antal steg.

När de totala periodiserade skatterna för året beräknats, avgår för det första den del som avser kommunalskatt.

Den periodiserade skatten för ett visst år är för det andra beräknad med viss osäkerhet. Därför kommer ett belopp som kan vara antingen positivt eller negativt att tillkomma som avser skatter hänförliga till tidigare år. Det avser således skillnaden mellan fjolårets beräknade periodiserade skatt och den beräkning som nu görs när taxeringen är avslutad. Detta belopp läggs till de beräknade skatterna för det nu aktuella året och innehåller en huvuddel för det närmast föregående året och en mindre del hänförlig till året dessförinnan.

Kommunala utjämningsavgifter och inkomstutjämningsavgifter läggs för det tredje till som följd av principen att bruttoredovisa dessa i årsredovisningen för staten (se punkten Transfereringar i det kommunala utjämnings-systemet nedan).

Därefter avgår för det fjärde de eliminerings som görs i årsredovisningen för staten. De består av två huvuddelar. En avser myndigheternas betalda arbetsgivaravgifter m.m., som till en del avser skatt som staten betalar till sig själv, och en annan del avser statens transferering till ålderspensionssystemet för utbetalning av pensioner. Den andra huvuddelen är myndigheternas erhållna kompensation för ingående moms som

betalas från inkomsterna av mervärdesskatt och den delen av momsens är därför aldrig något egentligt inflöde av skatt till staten. Dessutom elimineras särskild löneskatt på vissa pensionskostnader från statliga myndigheter samt vissa punktskatter m.m. som statliga myndigheter betalar.

Efter elimineringarna kvarstår den summa som utgör posten Skatteintäkter i resultaträkningen i årsredovisningen för staten. Skillnaden mellan denna summa och den summa som redovisats av myndigheterna under året redovisas som (förändring av) upplupen intäkt i årsredovisningen för staten.

4.4.3 Avgränsning av redovisningsenheten

Balans- och resultaträkningarna samt finansieringsanalysen omfattar staten, avgränsad i enlighet med regeringens normeringsbeslut för Årsredovisningen för staten 2006 (dnr Fi2006/7114). Detta innebär att dessa dokument omfattar myndigheter under riksdag och regering, med undantag för Riksbanken som p.g.a. dess speciella ställning inte ingår. AP-fonderna och Premiepensionsmyndigheten ingår inte heller på grund av att fondernas tillgångar har en annan karaktär än statens tillgångar i övrigt och att ålderspensionssystemet bör hanteras och redovisas för riksdagen på ett enhetligt sätt. Riksbankens grundfond ingår dock, då detta kapital ursprungligen tillskjutits av staten och därför kan ses som statens ägarandel i Riksbanken. En förteckning över vilka organisationer som omfattas av staten med denna avgränsning, och som ingår i de konsoliderade resultat- och balansräkningarna och finansieringsanalysen, återfinns i bilaga 2 Statliga myndigheter m.m.

4.4.4 Metoder för konsolidering m.m.

Gemensam brytdag

En gemensam s.k. brytdag gäller för samtliga myndigheters räkenskaper. Denna dag har detta år fastställts till den 10 januari. Med begreppet brytdag avses den dag då den löpande bokföringen av händelser som berör den avslutade räkenskapsperioden avslutas. Fram till

och med brytdagen bokförs leverantörsskulder och kundfordringar, efter brytdagen redovisas händelser som härrör från den avslutade perioden som upplupna kostnader respektive intäkter, dvs. som periodavgränsningsposter. Den gemensamma brytdagen är en förutsättning för att fordringar och skulder mellan myndigheterna skall kunna stämma överens.

Principer för konsolidering

Konsolidering sker genom en sammanläggning av myndigheternas balansräkningar och resultaträkningar efter det att interna mellanhavanden i form av t.ex. fordringar, skulder, intäkter och kostnader mellan myndigheterna eliminerats. Informationen från myndigheterna har hämtats både från statsredovisningen och ur myndigheternas årsredovisningar. Utöver elimineringar av transaktioner mellan myndigheter har även transaktioner som varken är intäkter eller kostnader respektive fordringar eller skulder för staten som helhet eliminerats. Exempel är statens arbetsgivaravgifter för egen personal som före eliminering redovisas som personalkostnad hos myndigheterna och som intäkt av uppörd hos Skatteverket

Omklassificering av poster

Vissa typer av transaktioner omklassificeras i årsredovisningen för staten i förhållande till myndigheternas redovisning. Anledningen till detta är att de ur statens perspektiv utgör t.ex. kostnader för verksamheten och inte transfereringar. Ett exempel är omklassificering av statens tjänstepensioner som redovisas som personalkostnad i statens årsredovisning, men skilt från verksamhetens kostnader i den berörda myndigheten Statens pensionsverks årsredovisning. I några fall följer inte myndigheterna de resultat- och balansräknings-scheman som är generellt föreskrivna. För affärsverken gäller dessutom särskilda uppställningsformer. Detta medför att vissa resultat- och/eller balansposter måste omklassificeras innan konsolidering görs.

Motpartsavstämning

För att det skall vara möjligt att eliminera s.k. inomstatliga poster, dvs. kostnader, intäkter, fordringar och skulder mellan myndigheter, används rutiner för s.k. motpartsavstämning mellan myndigheter. Kvaliteten i motpartsavstämningen, som infördes 2000, har successivt förbättrats. Antalet differenser över angivna beloppsgränser har varit fortsatt lågt under 2006. Liksom de senaste åren är differenserna också beloppsmässigt nu så begränsade i relation till helheten att de inte kan anses påverka resultat- eller balansräkningen i någon utsträckning som har materiell betydelse.

4.4.5 Ändrade redovisningsprinciper

Redovisning av skatteintäkter

Som angivits ovan redovisas skatteintäkter enligt nya principer, s.k. fullt periodiserade fr.o.m. 2006. Jämförelsetalen i resultat- och balansräkningen för 2005 har ändrats. I samband med denna förändring har även avgränsningen mellan skatteintäkter och Intäkter av avgifter och andra ersättningar ändrats på några punkter för att nå bättre överensstämmelse med statsbudgetens avgränsning av skatter och även med nationalräkenskaperna. Jämförelsetalet för posten Skatteintäkter för 2005 är nu av detta skäl 12,4 miljarder kronor högre än posten Skatter m.m. i årsredovisningen för staten för 2005 (jfr dessutom punkten Stämpelskatter hos Lantmäteriverket nedan).

Periodiseringen av skatter svarar för en ökning på 16,4 miljarder kronor. Mellanskillnaden ner till 12,4 miljarder kronor är ett netto av följande avgränsningsförändringar på sammanlagt 4,0 miljarder kronor.

- Riksbankens inlevererade överskott har flyttats från Skatteintäkter till Finansiella intäkter. Beloppet var 6 700 miljoner kronor för 2005. Jämförelsetalen har ändrats.
- Ett antal avgifter m.m. som förs till fonder i staten har tidigare redovisats som Intäkter av bidrag eller Intäkter av avgifter och andra ersättningar, men redovisas nu som Skatteintäkter i statsbudgeten enligt de nya avgränsningsprinciperna kopplade till nationalräkenskaperna. Denna ändring har

även gjorts i resultaträkningen. Jämförelsetalen har ändrats så att Skatteintäkter ökar för 2005 med 689 miljoner kronor avseende reaktorinnehavarnas avgifter till Kärnavfallsfonden, med 540 miljoner kronor avseende bankers m.fl. avgifter till Insättningsgarantinämnden, med 270 miljoner kronor avseende bilskrottningsavgifter till Vägverket samt med 681 miljoner kronor avseende avgifter till Naturvårdsverket, varav 590 miljoner kronor avsåg Kväveoxidfonden och 91 miljoner kronor avsåg Batterifonden.

- Böter och sanktionsavgifter hos Rikspolisstyrelsen och Skatteverket samt Radio- och TV-verket som tidigare hänfördes till Skatter m.m., redovisas nu som s.k. andra ersättningar under posten Intäkter av avgifter och andra ersättningar. Jämförelsetalen för 2005 har ändrats. Beloppet är 629 miljoner kronor.
- Förseningsavgifter hos Skatteverket redovisades tidigare som s.k. andra ersättningar, men redovisas nu som Skatteintäkter. Jämförelsetalen har ändrats med 273 miljoner kronor.
- Koncessionsavgifter och lokalradioavgifter hos Radio- och TV-verket som tidigare redovisades som s.k. andra ersättningar, redovisas nu som Skatteintäkter. Jämförelsetalen har ändrats. Beloppet är 455 miljoner kronor.
- Avgifter för telekommunikation hos Post- och telestyrelsen har flyttats från offentlig-rättsliga avgifter under posten Intäkter av avgifter och andra ersättningar till Skatteintäkter. Jämförelsetalen har ändrats med 180 miljoner kronor.
- Lotteriinspektionens lotteravgifter och Kemikalieinspektionens avgifter m.m. har flyttats från offentlig-rättsliga avgifter till Skatteintäkter. Jämförelsetalen som har ändrats för 2005 är sammanlagt 115 miljoner kronor.
- Systembolagets inlevererade överskott har flyttats från Resultatandelar till Skatteintäkter. Beloppet var 90 miljoner kronor under 2005. Jämförelsetalet har ändrats. Se även kommentar nedan under Kommentarer till särskilda poster.

Periodiseringen av skatteintäkter innebär även att jämförelsetalet för posten Övriga upplupna intäkter i balansräkningen ökat med 16 392 miljoner kronor

Vissa garanti- och kreditkostnader

Hos främst Exportkreditnämnden (EKN) och Riksgäldskontoret (RGK) finns kostnader för garantiverksamhet och utlåning som tidigare redovisats bland Övriga driftkostnader och till en mindre del bland finansiella poster. Dessa kostnader har en annan karaktär än driftkostnaderna hos de flesta andra myndigheter eftersom de avser kostnader för befarade och konstaterade förluster i en omfattande garanti- och kreditgivning skild från den löpande administrationen och i vissa fall produktionen hos myndigheterna. Hos EKN gäller också att de metoder hämtade från försäkringsbolags redovisning som tillämpas, innebär att minskning av garantifordringar redovisas som en kostnad även när minskningen beror på att fordringen regleras genom en betalning. Den motsvaras då av en intäkt från återvinningar; en slags bruttoredovisning som ger tillkommande information, men leder samtidigt till att variationerna mellan åren försvårar jämförelser. Även kostnaderna för förluster och avsättningar för förluster hos dessa myndigheter kan variera kraftigt och försvårar därmed jämförelser mellan åren.

För att förbättra informationen i årsredovisningen för staten har därför dessa kostnader brutits ut och särredovisas fr.o.m. 2006 under posten Vissa garanti- och kreditkostnader. Jämförelsetalet för 2005 har ändrats med -2 603 miljoner kronor avseende EKN och 233 miljoner kronor avseende RGK. Samtidigt gäller att garanti- och kreditkostnader hos andra myndigheter, de viktigaste avser Sidas verksamhet som nära kopplar till biståndsverksamheten i övrigt, fortfarande redovisas bland transfereringar.

I övrigt har inga förändringar av redovisningsprinciperna gjorts i årsredovisningen för staten som helhet för 2006.

Ändrade redovisningsprinciper hos vissa myndigheter

Utöver ändringar i principerna för årsredovisningen för staten som sådan, förekommer att ändrade principer hos vissa myndigheter påverkar årsredovisningen för staten i mindre omfattning. I de fall berörd myndighet ändrat jämförelsetal, ändras jämförelsetalen även i årsredovisningen för staten såvida inte beloppet är oväsentligt. Har myndigheten inte ansett detta möjligt har inte heller jämförelsetalen i årsredovisningen för staten ändrats. Nedan beskrivs ett antal ändringar hos myndigheter.

Stämpelskatter hos Lantmäteriverket

Lantmäteriverket har ändrat principen för redovisning av stämpelskatt, så att den tas upp i resultaträkningen vid fakturering i stället för tidigare vid betalning. Jämförelsetalet för föregående år har ändrats så att intäkterna höjts med 105 miljoner kronor. Samtidigt har en förbättring av redovisningsmetod gjorts avseende en av Lantmäteriverket redovisad skuld för skatter som ännu ej inbetalats till inkomsttitel, vilka nu elimineras i årsredovisningen för staten. Jämförelsetalet har ändrats så att skulderna för 2005 minskats med 259 miljoner kronor.

Balansposter i försvarssektorn

Ett antal balansposter i försvarssektorn har omklassificerats jämfört med 2005 års årsredovisning i syfte att få en mer ändamålsenlig och över tid jämförbar redovisning. Jämförelsetalen i årsredovisningen för staten har ändrats för 2005, vilket innebär att Pågående nyanläggningar ökar med 1,2 miljarder kronor, medan Övriga fordringar och Övriga upplupna intäkter minskar med 0,8 respektive 0,4 miljarder kronor. Ändringarna påverkar inte resultaträkningen eller nettoförmögenheten.

Beredskapslager hos Försvarsmakten

Försvarsmakten hade t.o.m. 2005 genom regeringsbeslut undantag från värderingsprinciper för lagerredovisning av beredskaps-

varor. Beredskapsvarulagret värderades till senaste inköpspris. Från den 1 januari 2006 har undantaget upphört och Försvarsmakten har övergått till att redovisa lager enligt det generella regelverket (enligt principen först-in-först-ut). Någon ändring av jämförelsevärdena har inte bedömts vara rimligt att göra.

Vissa tillgångar och räntor hos affärsverket Statens järnvägar

Omklassificeringar av balansposter kopplade till leasingtillgångar m.m. hos Statens järnvägar har gjorts för att få en mer rättvisande redovisning. Jämförelsetalen har ändrats så att Övriga fordringar minskat och Andra långfristiga fordringar ökat med 97 miljoner kronor för 2005. Dessutom har korrigerings av brutto-redovisade räntor för 2005 gjorts, som minskat jämförelsetalen för både räntekostnader och ränteintäkter med 116 miljoner kronor vardera.

U-krediter hos Styrelsen för internationellt utvecklingsarbete

Styrelsen för internationellt utvecklingsarbete (Sida) har som en anpassning till de principer som annars gäller för statlig garanti-verksamhet övergått till att redovisa sin s.k. säkerhetsreserv kopplad till u-kreditverksamheten brutto i balansräkningen. Tidigare har den redovisats på ett förenklat sätt. Eftersom den metod som nu införts av Sida redan tidigare tillämpats i årsredovisningen för staten, påverkar förändringen inte årsredovisningen för staten.

Resultaträkningens saldo 2005

Resultaträkningens saldo i jämförelsekolumnen för 2005 har påverkats av två poster

Tabell 4.5 Resultaträkningens saldo 2005

Miljoner kronor

Resultaträkningens saldo enligt Årsredovisning för staten 2005	20 162
Justering för införandet av periodiserade skatteintäkter	16 395
Ändrad princip för stämpelskatter hos Lantmäteriverket	105
Resultaträkningens saldo 2005 i jämförelsekolumnen enligt Årsredovisningen för staten 2006	36 662

4.4.6 Undantag från generella principer m.m.

För att på ett mer fullständigt sätt belysa tillämpade principer i årsredovisningen för staten, beskrivs här undantag som förekommer från de generella ekonomiadministrativa reglerna och principerna eller från den praxis som vanligen gäller i staten. Det kan vara fråga om undantag både för en enskild myndighet och för statens redovisning eller statsbudgeten som helhet.

Tidigareläggning och senareläggning av betalningar av vissa transfereringar

Delar av anslaget *Arealersättning och djurbidrag m.fl. bidrag inom jordbruket* avseende ett visst år har under de senaste åren i viss utsträckning betalats efter det följande årsskiftet. Kostnaden och motsvarande intäkt som erhålls från EU har i förekommande fall periodiserats av Statens jordbruksverk och därmed även i årsredovisningen för staten. På statsbudgeten redovisas ut- och inbetalningar kassamässigt, vilket innebär att budgetutfallet påverkas. För 2006 kan noteras att Jordbruksverkets utbetalningar av gårdstöd visserligen gjordes tidigare än vad som ursprungligen var budgeterat, men att de gjordes under det år de avsåg och detta därför inte kan betraktas som en egentlig tidigareläggning. Generellt gäller att denna typ av förskjutningar har upphört eller minskat kraftigt under 2005 och 2006 jämfört med de föregående åren.

Liksom andra av regeringen beslutade tidigareläggningar eller senareläggningar av verksamhet som kan göras av budgetpolitiska skäl, sker detta inom ramen för den flexibilitet som regelverket medger. Det är därför inte något egentligt undantag från någon regel eller princip.

Några senareläggningar eller tidigareläggningar av avgiften till Europeiska unionen, vilket förekom i början av 2000-talet, har inte gjorts i samband med årsskiftena 2005/06 eller 2006/07.

Engångseffekter

Engångseffekterna på statsbudgeten (se kapitel 5 Statsbudgetens utfall) påverkar oftast inte

resultaträkningen i årsredovisningen för staten, eftersom redovisningen där görs på bokföringsmässiga grunder med periodisering av intäkter och kostnader. Balansräkningen påverkas för belopp som redovisas som periodavgränsningsposter och när likviditeten påverkas.

Undantag hos vissa myndigheter

Skatteverket har enligt regeringsbeslut den 10 december 1998 dispens från kravet på att redovisa fordringar och skulder avseende upp- börd som redovisas på annat sätt än via skattekontot. Den utnyttjas för närvarande för ej restförda upp bördssfordringar redovisade genom de gamla upp bördssystemen, för arvs- och gåvoskatt samt systemet för punktskatter m.m.

Statens fastighetsverk har för bidragsfastigheter undantag från regler vilka innebär att kapitalutgifter för bidragsfastigheterna inte betraktas som anläggningstillgång.

Insättningsgarantinämnden har undantag från kravet på riktig periodisering av intäkter och kostnader för inbetalade och ev. återbetalade avgifter för insättningsgarantin respektive investerarskyddet.

Vägverket och Banverket har undantag från anslagsavräkningsreglerna som innebär att de får avräkna kostnader mot anslag det budgetår verksamheten utförs. Det påverkar statsbudgeten i den meningen att tidpunkten för anslagsavräkning i många fall avviker från den som annars skulle ha gällt.

Universitet och högskolor tillämpar för en stor mängd anslag inom grundutbildningsområdet en anslagsavräkningsmodell som innebär att den slutliga anslagsavräkningen är beroende av volymen studieprestationer upp till ett visst maxbelopp, medan löpande under året avräknas en tolfte del av årsbeloppet oavsett verklig förbrukning. Sveriges lantbruksuniversitet är undantagna från denna modell och i stället är den löpande avräkningen densamma som den slutliga.

Undantag från regler på finansieringsområdet, exempelvis rätten eller formerna för att ta ut avgifter eller för att ta emot bidrag och donationer, förekommer, men eftersom dessa inte påverkar årsredovisningen för staten annat än indirekt, anges de inte här.

De här olika typerna av beslut är inte i första hand att se som undantag, utan de är att

beteckna som finansiella villkor för den enskilda myndigheten. Regeringen fattar inom detta område årligen ett mycket stort antal beslut inom ramen för sin styrning av de statliga myndigheterna. Härutöver finns mer omfattande undantag som har direkt koppling till en myndighets uppgift och som därför följer av myndighetens instruktion eller regleringsbrev, i vissa fall av lag.

Undantag i fråga om utformning av myndighetens årsredovisning eller finansiella rapportering

Viss verksamhet eller vissa balansposter hos myndigheter med koppling till det försvars- och säkerhetspolitiska området är hemlig, och redovisas därför på ett förenklat sätt i årsredovisningen för staten. Så långt det är möjligt görs dock redovisningen i dessa fall på ett sätt som är jämförbart med redovisningen i övrigt, och på samma sätt mellan åren, varför de inte bedöms påverka årsredovisningen för staten i någon väsentlig grad.

4.4.7 Kommentarer till särskilda poster

Kostnader för stängningen av Barsebäck 2

Under 2005 ingick staten överenskommelse med Vattenfall AB och E.ON om stängningen av kärnkraftreaktorn Barsebäck 2. För förlorad produktionskapacitet betalar staten en kontant ersättning till Vattenfall på 4,1 miljarder kronor fördelat på fyra år. Praktiskt regleras detta genom att Vattenfalls inbetalningar av utdelning till staten blir lägre under perioden 2006–2009. Den första delen av skulden har således reglerats under 2006. I årsredovisningen för staten redovisades åtagandet under 2005 som en kostnad för transfereringar till företag och som en skuld bland Övriga skulder (se mer utförlig redogörelse i årsredovisningen för staten 2005).

På myndighetsnivån gjorde ingen myndighet någon redovisning av åtagandet i 2005 års redovisning eftersom det inte fanns ett tydligt ansvar för förpliktelsen hos någon myndighet. Under 2006 har detta ansvar klargjorts genom ett regeringsbeslut (nr 38 den 31 augusti 2006). Regeringskansliet redovisar därför kostnaden för åtagandet och den återstående skulden i sin redovisning för 2006. Eftersom kostnaden

redovisades i årsredovisningen för staten redan 2005, påverkar detta dock inte den konsoliderade redovisningen.

Fordran/skuld på Rundradiorörelsen hos Riksgäldskontoret

De TV-licensmedel som riksdagen beslutar om (bet. 1988/89:KrU9, rskr. 1988/89:97) sätts in på ett konto i Riksgäldskontoret (RGK) varifrån de betalas till de tre public serviceföretagen Sveriges Television AB, Sveriges Radio AB och Utbildningsradion AB. Medlen förvaltas för statens räkning av Radiotjänst i Kiruna AB (RIKAB). Övergångsvis tillförs extrapengar till RIKAB genom ett särskilt lån i RGK, det s.k. distributionskontot. Härigenom finansieras de tillfälligt ökade kostnaderna för samtidig distribution av TV-utsändningar i analog och digital form som krävs för att det skall vara möjligt att gradvis övergå till digitala TV-utsändningar. Avsikten är att distributionskostnaderna efter omläggningen skall vara lägre än kostnaderna skulle vara för analoga utsändningar.

Riksgäldskontoret redovisar i sin årsredovisning en fordran för TV-licensmedel uppgående till 1 234 miljoner kronor och en skuld avseende s.k. distributionsmedel på 745 miljoner kronor, netto 489 miljoner kronor, på den s.k. Rundradiorörelsen. RIKAB har inte tagit upp tillgången och skulden i sina räkenskaper, eftersom det är fråga om förvaltade medel, inte tillgång och skuld för egen räkning. Medlen kommer att tas i anspråk respektive återbetalas i den ordning som riksdagen beslutar särskilt. RGK:s fordran och skuld har tagits bort i årsredovisningen för staten eftersom de är interna i staten samtidigt som Rundradiorörelsens redovisning inte ingår i någon statlig redovisningsenhet som redovisas som motpart till RGK.

Statsskulden

Statsskulden skall, enligt regeringsbeslut, från och med 2003 konsekvent mätas inklusive derivatinstrument, som skuldbytesavtal och valutaterminer. Dessutom skall skuldinstrumenten i den statliga redovisningen värderas till nominellt slutvärde. I årsredovisningen för staten tillämpas detta nya sätt att mäta. Det är

den konsoliderade statsskulden som redovisas, dvs. efter avdrag för statliga myndigheters innehav av statspapper, till skillnad från Riksgäldskontorets redovisning av den okonsoliderade statsskulden (se även kapitel 3, avsnitt Statsskulden). Den konsoliderade statsskulden uppgick den 31 december 2006 till 1 220 miljarder kronor, medan den okonsoliderade statsskulden uppgick till 1 270 miljarder kronor.

Transfereringar via skattekonto

I ett antal fall görs transfereringar, i stället för att göras i form av utbetalda bidrag, genom kreditering av en skattskyldigs (t.ex. ett företag) skattekonto hos Skatteverket så att den skattskyldige inte behöver betala hela den debiterade skatten/socialavgifterna. Det är dock av intresse att redovisa denna subvention bland transfereringarna, för att på ett transparent sätt visa statens stöd till olika verksamheter i samhället. I årsredovisningen för staten redovisas dessa transfereringar brutto i resultaträkningen och samtidigt redovisas även skatteintäkterna brutto, dvs. opåverkade av subventionen. Det bakomliggande synsättet är att om tekniken med skattekonto inte använts, skulle bidrag ha betalats ut och skatter betalats in med motsvarande belopp. Metoden är endast en teknisk lösning. Den generella redovisningsprincipen ”Innehåll före form” (Substance over form) leder därmed till slutsatsen att transfereringen och skatten skall redovisas brutto.

De transfereringar som omfattas är de som redovisas under statsbudgetens inkomsttitelgrupp 1830 Stöd som ges via krediteringar på skattekonto. I den nya strukturen för skatter på statsbudgeten har avgränsningen gjorts utifrån kopplingen till skattelagstiftningen, så att nedsättningar/subventioner som saknar koppling till skattelagstiftningen redovisas som transfereringar. Nedsättningar med koppling till skattelagstiftningen, men där det av administrativa skäl är enklare med nedsättning jämfört med ändrad skattelagstiftning, räknas av mot skatterna och redovisas inte som transfereringar. De redovisas också i anslutning till respektive skatt i den nya budgetstrukturen i stället för som tidigare i en särskild inkomsttitelgrupp eller inkomsthuvudgrupp. Den avgränsning av transfereringar som tillämpas överensstämmer

med nationalräkenskaperna. Enligt ESA-95, European System of Accounts, skall endast skatterabatter som är ett led i den ekonomiska politiken nettoredovisas.

Transfereringar till kommuner och landsting i form av momskompensation

Sedan 2003 nettoredovisas kommunernas mervärdesskatt på statsbudgeten samtidigt som det generella statsbidraget till kommuner, som tidigare redovisades över anslag, justerats ned med motsvarande belopp. Kommunernas kompensation för ingående mervärdesskatt i icke skattepliktig verksamhet redovisas på inkomsttitel, vilket minskar skatteintäkterna i statsbudgeten. För årsredovisningen för staten har det dock bedömts mest rättvisande att, trots den förändrade redovisningen på statsbudgeten, bruttoredovisa kommunernas kompensation för ingående mervärdesskatt som lämnade bidrag och skatteintäkter i resultaträkningen. Det innebär att både skatteintäkter och transfereringar är knappt 37 miljarder kronor högre än i statsbudgeten för 2006.

Transfereringar i det kommunala utjämningsystemet

Sedan 2005 nettoredovisas den kommunal-ekonomiska utjämnningen på statsbudgeten varvid det generella statsbidraget sammanförts med utjämningsystemet. Inkomstutjämningsavgift, kostnadsutjämningsavgift och regleringsavgift från kommuner och landsting på sammanlagt 12,5 miljarder kronor tas in under anslaget i stället för som fram till 2004 redovisas på inkomsttitel. I resultaträkningen i årsredovisningen för staten har det bedömts mest rättvisande att på motsvarande sätt som tidigare bruttoredovisa den kommunal-ekonomiska utjämnningen i resultaträkningen. Det innebär att både transfereringar och skatteintäkter är 12,5 miljarder kronor högre än i statsbudgeten för 2006. För 2005 var motsvarande skillnad 15 miljarder kronor.

Momskompensation till statliga myndigheter

Statliga myndigheter har rätt till kompensation för ingående mervärdesskatt i sin verksamhet enligt bestämmelserna i förordningen (2002:831) om myndigheters rätt till kompensation för ingående mervärdesskatt. Myndigheterna rekviderar medlen från Skatteverket och i statsbudgeten redovisas kompensationen som debitering (negativ inkomst) på inkomsttitel 1821 Avräknad mervärdesskatt, statliga myndigheter. I det nya skattebegreppet som ansluter till nationalräkenskaperna ingår denna skatt brutto som en del av den offentliga sektorns och statens skatteintäkter. Det är naturligt eftersom mervärdesskatten ingår i myndigheternas konsumtionsutgifter i nationalräkenskaperna – man får således en bruttoredovisning där. I resultaträkningen i årsredovisningen för staten, liksom i myndigheternas redovisning, nettoredovisas däremot kostnaderna. Därför redovisas skatteintäkterna efter avdrag för denna kompensation.

Resultatandelar i dotter- och intresseföretag

Liksom föregående år redovisas Regeringskansliets resultatandelar i dotter- och intresseföretag avseende de fyra kvartalen 2006, med undantag för några få fall där delårsbokslut för tidigare kvartal används. I dessa fall har årsredovisningen för staten kompletterats med uppgifter om fjärde kvartalet och avviker således från Regeringskansliets redovisning.

Senarelagd leverans till Försvarsmakten

Beroende på utgiftsbegränsningar på Försvarsmaktens anslag har vissa leveranser från Försvarets materielverk (FMV) till Försvarsmakten omförhandlats och därmed på motsvarande sätt som de närmast föregående åren inte gjorts under 2006 utan senarelagts. Det får till följd att posten Pågående nyanläggningar (grundat på FMV:s redovisning) är högre och posten Beredskapstillgångar (hos Försvarsmakten) lägre än de annars skulle ha varit. Beloppet uppgår enligt FMV:s årsredovisning till 1,8 miljarder kronor. I statens resultaträkning elimineras kostnad och intäkt hos de båda

myndigheterna, varför någon påverkan inte sker på statens resultaträkning.

Överföringar till och från pensionssystemet

Eftersom AP-fonderna och Premiepensionsmyndigheten (PPM) inte konsolideras i årsredovisningen för staten, kommer de överföringar som görs mellan dessa organ och staten i övrigt att behandlas som externa transaktioner.

Under året inbetalas socialavgifter och allmänna pensionsavgifter från arbetsgivare, egenföretagare och hushåll. Dessa redovisas brutto som intäkter under posten Skatteintäkter. Därefter görs löpande överföringar av den andel som är hänförlig till ålderspensionssystemet till AP-fonderna och PPM. Löpande rekviderar Försäkringskassan, som betalar ut pensionerna, dessutom medel från AP-fonderna för de månatliga utbetalningarna av pensionsmedel. Vid utgången av ett taxeringsår görs slutjusteringar av de medel som löpande överförs till AP-fonderna och PPM, i samband med att pensionsrätter fastställs.

Sedan flera år överstiger de socialavgifter m.m. som inbetalas och överförs till AP-fonderna och PPM, de pensionsmedel som rekvideras från AP-fonderna för utbetalning av pensionerna. I resultaträkningen i årsredovisningen för staten redovisas pensionsutbetalningarna som transfereringskostnader under rubriken socialförsäkring. De löpande överföringarna till och från AP-fonderna elimineras i årsredovisningen för staten. Endast årets nettoöverföring till AP-fonderna och PPM redovisas, bland transfereringar under posten Nettoöverföring till ålderspensionssystemet. Mot bakgrund av att klassificeringen av premiepensionssystemet i nationalräkenskaperna kommer att förändras under 2007, så att systemet kommer att ingå i hushållssektorn, kommer redovisningsmetoden för överföringarna till PPM att övervägas särskilt inför 2007 års redovisning.

Systembolaget AB:s inlevererade överskott

Systembolaget AB:s inlevererade överskott ingår nu bland skatteintäkterna i redovisningen enligt den avgränsning som införts för att få en bättre överensstämmelse med statsbudgetens avgränsning av skatter och även med national-

räkenskaperna. (se även avsnitt 4.4.5 Ändrade redovisningsprinciper). Hos den myndighet som redovisar aktierna (Regeringskansliet) ingår beloppet i Resultatandelar i dotter- och intresseföretag. Omklassificering i årsredovisningen för staten görs genom att posten Resultatandelar minskas och posten Skatteintäkter ökas med faktiskt erhållen utdelning under året (330 miljoner kronor under 2006).

4.4.8 Värderingsprinciper

Myndigheter följer normalt generella värderingsprinciper för statlig redovisning i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Det finns dock myndigheter som p.g.a. verksamhetens särart, genom dispens, särskilt regeringsbeslut eller av annat särskilt skäl avviker ifrån dessa. Sådana avvikelser förekommer dock i mycket liten omfattning (se avsnitt 4.4.6 Undantag från generella principer m.m.).

Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångar värderas enligt lägsta värdets princip. Detta innebär att de tas upp till anskaffningsvärdet eller till det verkliga värdet om detta är lägre. Med verkligt värde avses försäljningsvärde med avdrag för beräknad försäljningskostnad. Om tillgångens särskilda beskaffenhet eller andra omständigheter ger anledning till detta får det verkliga värdet bestämmas till återanskaffningsvärdet eller annat värde som är förenligt med god redovisningssed. Vidare får omsättningstillgångar tas upp över anskaffningsvärdet om det föreligger särskilda omständigheter och det samtidigt är förenligt med god redovisningssed. Osäkra fordringar redovisas med det belopp varmed de beräknas inflyta. Fordringar och skulder i främmande valuta värderas till balansdagens kurs.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar. Avskrivningstider anpassas till respektive tillgångs förväntade ekonomiska livslängd.

Aktier och andelar

Aktier och andelar i dotter- och intresseföretag har värderats enligt kapitalandelsmetoden. Metoden innebär att statens andel av företagens egna kapital tas upp som en tillgång i balansräkningen. Årets andel av företagens resultat redovisas i resultaträkningen. Även affärsverkens dotter- och intresseföretag redovisas enligt kapitalandelsmetoden. I bilaga 3 Statliga bolag redovisas kapitalandelsvärdet för varje bolag. I de fall staten innehar aktier i börsnoterade företag presenteras även marknadsvärdet för dessa aktier i bilaga 3.

4.5 Noter

4.5.1 Noter till resultaträkningen

Not 1 Skatteintäkter

Miljoner kronor

	2006	2005
Direkta skatter på arbete		
Inkomstskatter	497 301	473 886
Övriga direkta skatter på arbete inkl. skattereduktioner	-5 145	2 975
<i>Summa direkta skatter på arbete</i>	<i>492 156</i>	<i>476 861</i>
Indirekta skatter på arbete		
Arbetsgivaravgifter	356 750	341 081
Övriga indirekta skatter på arbete	32 482	31 960
<i>Summa indirekta skatter på arbete</i>	<i>389 232</i>	<i>373 041</i>
Skatt på kapital		
Skatt på kapital, hushåll	31 978	22 930
Skatt på företagsvinster	96 844	91 075
Fastighetsskatt	24 970	25 128
Övriga skatter på kapital	30 646	28 723
<i>Summa skatt på kapital</i>	<i>184 438</i>	<i>167 856</i>
Skatt på konsumtion och insatsvaror		
Mervärdesskatt	263 530	250 176
varav kommunmoms	-36 631	-34 246
Skatt på alkohol och tobak	19 305	18 500
Skatt på energi och miljö	67 692	66 762
Skatt på vägtrafik	11 782	11 019
Inlevererat överskott från AB Svenska Spel	3 440	3 417
Skatt på import	5 033	4 666
Övriga skatter på konsumtion och insatsvaror	2 865	2 987
<i>Summa skatt på konsumtion och insatsvaror</i>	<i>373 647</i>	<i>357 527</i>
Restförda och övriga skatter		
Restförda skatter m.m.	-4 032	-3 382
Intäkter som förs till fonder	2 095	2 180
<i>Summa restförda och övriga skatter</i>	<i>-1 937</i>	<i>-1 202</i>
Justering till belopp enligt 2006 års vårproposition		-15 247
Totala skatteintäkter	1 437 536	1 358 836

Justering till belopp enligt 2006 års vårproposition för kommunala inkomstskatter	-	1 977
Avgår: Kommunala inkomstskatter	-454 146	-435 577
Avgår: Avgifter till ålderspensionssystemet	-181 453	-171 306
Avgår: EU-skatter	-9 062	-7 779
Statens skatteintäkter enligt statsbudgetavgränsning	792 875	746 151
Tillkommer, avgränsningsskillnader m.m.		
Skatter hänförliga till tidigare år		
varav 2005	13 270	8 240
varav 2004	-228	-1 934
Avgifter till ålderspensionssystemet	181 453	171 306
EU-skatter	9 062	7 779
Kommunala utjämningsavgifter LSS	1 792	1 533
Inkomstutjämningsavgift, kostnadsutjämningsavgift och regleringsavgift	12 486	14 909
Elimineringar		
Eliminering av statliga myndigheters avräknade moms	-20 354	-20 675
Eliminering av statens arbetsgivaravgifter	-23 507	-22 555
Eliminering av särskild löneskatt på pensionskostnader	-2 755	-2 564
Eliminering av myndigheters skatter och kostnadsreduktioner	-154	-151
Total summa	963 940	902 039

Statens skatteintäkter ökade med 62 miljarder kronor jämfört med 2005.

Direkta och indirekta skatter på arbete ökade med 31,5 miljarder kronor jämfört med 2005. Därav ökade inkomstskatterna med 23,4 miljarder kronor och arbetsgivaravgifterna med 15,7 miljarder kronor. Ökningarna förklaras framför allt av ökad sysselsättning och högre lönenivåer. Arbetsgivaravgifterna utgörs i princip av lönesumman multiplicerad med avgiftssatsen. Preliminärt ökade lönesumman 2006 med 5,4 procent och avgiftssatsen uppgick till 32,28 procent, vilket är 0,18 procentenheter lägre än 2005. Myndigheternas arbetsgivaravgifter är inomstatliga och har eliminerats. Elimineringen bruttoredo visas i tabellen.

Jämfört med 2005 ökade skatt på kapital med 16,6 miljarder kronor. Skatt på kapital från hushåll ökade med 9 miljarder kronor till följd av ökade kapitalvinster. Skatt på företagsvinster

ökade med 5,8 miljarder kronor på grund företagens ökade vinster. Intäkter från fastighetsskatt minskade marginellt.

Skatt på konsumtion och insatsvaror ökade med 16,1 miljarder kronor. Därav ökade intäkter av mervärdesskatt med 13,4 miljarder kronor. De högre intäkterna av mervärdesskatt förklaras i huvudsak av en ökad privat konsumtion. Ökningen förklaras även av en förändrad sammansättning med större andel konsumtion av varaktiga varor, vilket höjer den genomsnittliga skattesatsen. Mervärdesskatt redovisas av Skatteverket och Tullverket. I beloppet mervärdesskatt, 264 miljarder kronor, ingår återbetald mervärdesskatt till statliga myndigheter med 20,4 miljarder kronor. Beloppet utgör en inomstatlig transaktion, vilket längst ner i tabellen elimineras för att inte påverka det konsoliderade utfallet. Intäkter av punktskatter har utvecklats relativt lite, vilket beror på en låg utvecklingstakt för intäkter av energi och koldioxidskatt.

Den offentliga sektorns samtliga skatter tas in till staten främst genom Skatteverket och redovisas både i statens resultaträkning och i statsbudgeten. De skatter och avgifter som avser kommunsektorn och ålderspensionssystemet utbetalas av staten löpande för att sedan regleras när slutlig taxering fastställs.

Den redovisning av skatteintäkter som görs i resultaträkningen avviker på några punkter från den som görs på statsbudgetens inkomstsida. I statsbudgeten görs omföringar och en finare indelning av vissa poster för att tydligare redovisa fördelningen mellan olika skatteslag etc. Den största skillnaden är att ålderspensionsavgiften, som är en del av arbetsgivaravgifterna, bruttoredo visas i resultaträkningen medan avgiften nettoredo visas, dvs. efter överföring till pensionssystemet, på statsbudgeten. En annan väsentlig skillnad mot statsbudgeten är att arbetsgivaravgifter avseende statligt anställda elimineras i resultaträkningen.

I resultaträkningens skatteintäkter ingår den kommunalekonomiska utjämningen. Från och med 2005 nettoredo visas denna på statsbudgetens utgiftssida. Inkomstutjämningsavgift, kostnadsutjämningsavgift och regleringsavgift från kommuner och landsting på sammanlagt 12,5 miljarder kronor redovisas under anslaget för kommunalekonomisk utjämning varför statsbidragen till kommunerna minskat med motsvarande belopp på statsbudgeten. I

resultaträkningens skatteintäkter ingår också mervärdesskatt med 36,6 miljarder kronor för kommuner och landsting som fr.o.m. 2003 nettoredo visas på statsbudgetens inkomstsida. Vid denna omläggning justerades statsbidragen till kommuner ned med motsvarande belopp på statsbudgeten. I resultaträkningen i årsredovisningen för staten har den kommunalekonomiska utjämningen och kommunmomsen bruttoredo visats, vilket innebär att både skatteintäkter och transfereringar till kommuner är 49,1 miljarder kronor högre än i statsbudgeten för 2006.

I kolumnen för jämförelsetalen från 2005 redovisas för varje skatteslag de utfall för 2005 som beräknats under våren 2007 efter 2006 års taxering och som överensstämmer med motsvarande uppgifter i kapitel 5 Statsbudgetens utfall. Dessa avviker för varje enskilt skatteslag något från de belopp som beräknades när resultaträkningen för 2005 togs fram eftersom de baseras på ett senare taxeringsutfall. Ett par justeringsbelopp (-15,2 miljarder kronor respektive 2 miljarder kronor) har lagts till så att en överensstämmelse även uppnås med de periodiserade skatter som redovisades i årsredovisningen för staten 2005.

Av skillnaden på 15,2 miljarder kronor högre skatteintäkter jämfört med den beräkning av 2005 års skatt som gjordes våren 2006, avser 10,7 miljarder kronor skatt på kapital och drygt 3 miljarder kronor inkomstskatter bland Direkta skatter på arbete. Arbetsgivaravgifterna blev marginellt högre, medan Skatt på konsumtion och insatsvaror, främst mervärdesskatt, blev något lägre. Kapitalskatterna avser till största delen skatt på företagsvinster, som blev nära 9 miljarder kronor högre. Hushållens kapital-skatte blev drygt 3 miljarder kronor högre än beräkningen våren 2006.

Not 2

Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Miljoner kronor

	2006	2005
<i>Offentligrättslig verksamhet</i>		
Skatteverket	976	1 041
Lantmäteriverket	718	713
Vägverket	646	739
Banverket	529	479
Rikspolisstyrelsen	451	371

Luffartsstyrelsen	406	860
Centrala studiestödsnämnden	396	387
Läkemedelsverket	355	330
Patent- och registreringsverket	336	347
Bolagsverket	325	294
Elsäkerhetsverket	308	308

Affärsverk		
Luffartsverket	3 517	3 006
Sjöfartsverket	1 354	1 323
Svenska kraftnät	20	18
Övriga	1 609	1 134
<i>Summa offentligrättslig verksamhet</i>	<i>11 946</i>	<i>11 350</i>

Uppdragsverksamhet

Banverket	2 908	2 413
Vägverket	2 546	2 549
Försvarets materielverk	1 133	277
Exportkreditnämnden	1 121	759
Statens institutionsstyrelse	1 108	1 005
Försäkringskassan	842	974
Lantmäteriverket	563	535
Skatteverket	471	327
Karolinska institutet	425	417
Försvarmakten	411	489
Statens fastighetsverk	410	420

Affärsverk		
Svenska kraftnät	6 340	5 383
Luffartsverket	1 664	1 821
Statens järnvägar	281	346
Sjöfartsverket	91	76
Övriga	4 757	5 569
<i>Summa uppdragsverksamhet</i>	<i>25 071</i>	<i>23 360</i>

Andra ersättningar

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	3 210	3 182
Exportkreditnämnden	1 714	3 096
Vägverket	758	701
Rikspolisstyrelsen	537	459
Statens jordbruksverk	225	149
Centrala studiestödsnämnden	157	165
Regeringskansliet	147	23
Skatteverket	146	220

Affärsverk		
Statens järnvägar	10	59

Luffartsverket	4	4
Sjöfartsverket	3	-
Övriga	1 038	1 090
<i>Summa andra ersättningar</i>	<i>7 949</i>	<i>9 148</i>
Total summa	44 966	43 858

Intäkter av avgifter utgör ersättning som betalas till staten för en motprestation. Avgifterna utgör ersättning för kostnader som staten via myndigheterna har för att tillhandahålla varor och tjänster. Andra ersättningar som redovisas i noten utgör ersättningar som inte definierats som avgifter.

I noten indelas intäkterna beroende på om de genererats i offentligrättslig verksamhet, uppdragsverksamhet eller har definierats som annan ersättning. Sammantaget ökade avgifter och andra ersättningar med 2,5 procent från 2005 till 2006.

Offentligrättsliga avgifter

De offentligrättsliga avgifterna ökade med ca fem procent mellan 2005 och 2006. Totalt redovisar omkring 120 myndigheter offentligrättsliga avgifter vilka tas ut i en mängd verksamheter.

Skatteverkets offentligrättsliga avgifter omfattar huvudsakligen de utsokningsavgifter, avgifter i mål om betalningsföreläggande m.m. som kronofogdemyndigheterna tar ut.

Lantmäteriverket redovisar offentligrättsliga avgiftsintäkter inom fastighetsbildningsområdet och expeditionsavgifter som skall finansiera inskrivningsverksamheten, t.ex. ansökan om lagfart vid köp av fastighet.

Vägverkets offentligrättsliga avgifter omfattar bl.a. avgifter för auktorisation av fordons-tillverkare, yrkesförare och andra förare. Vägverket tar ut avgifter för tillstånd till typbesiktning av fordon och för att bedriva linjetrafik, prov för taxiförläggning och för yrkeskompetens för förare av buss eller lastbil samt avgifter för förarprov, körkort samt för lärare vid och bedrivande av trafikskolor. Avgift tas även ut för finansiering av bilregistret, vilken debiteras i samband med uppbörd av fordonsskatt.

Banverkets offentligrättsliga avgifter omfattar banavgifter för trafik på statens järnvägsanläggningar.

Rikspolisstyrelsen tar ut offentligrättsliga avgifter för stämningmannadelgivning, pass-

hantering, nationella ID-kort och ansökan och prövning av olika ärenden.

Luftfartsstyrelsens offentligrättsliga avgifter omfattar bl.a. registrering och övervakning av luftfartyg. Avgifter tas också ut för utfärdande av elevtillstånd, certifikat, behörighetsbevis, tillstånd, auktorisering, övervakning och inspektion. Flygbolag som transporterar passagerare från en svensk flygplats betalar en avgift till Luftfartsstyrelsen. Dessutom hanterar Luftfartsstyrelsen en gemensam avgift för säkerhetskontroll av passagerare och bagage, GAS. Luftfartsstyrelsen startade sin verksamhet den 1 januari 2005 efter att två avdelningar, Luftfartsinspektionen och Luftfart och Samhälle brutits ut från Luftfartsverket.

Centrala studiestödsnämnden tar t.ex. ut avgift för att bevilja studiestöd och för att administrera återbetalningen av studielånen.

Läkemedelsverket tar ut avgifter för kontroll och tillsyn av läkemedel, medicintekniska produkter och vissa andra produkter som med hänsyn till egenskaper eller användning står läkemedel nära.

Patent- och registreringsverket tar ut avgifter för patent- och varumärkesregistreringar.

Bolagsverket tar ut avgifter för bolagsregistreringar.

Elsäkerhetsverkets offentligrättsliga avgifter omfattar elsäkerhetsavgifter, elberedskapsavgifter och nätövervakningsavgifter. Dessutom tar myndigheten emot avgifter på elområdet t.ex. behörighetsavgifter och ersättning för provade produkter, s.k. provningsavgifter.

Luftfartsverkets infrastrukturintäkter, som innefattar bl.a. startavgifter, s.k. undervägsavgifter och passageraravgifter, redovisas som offentligrättsliga avgifter.

Sjöfartsverkets intäkter omfattar främst farleds- och lotsavgifter.

Svenska kraftnät redovisar avgift för elcertifikat som offentligrättslig avgift.

Uppdragsverksamhet

De avgiftsintäkter som hänförts till uppdragsverksamhet ökade med sju procent mellan 2005 och 2006. Ungefär 200 myndigheter bedriver uppdragsverksamhet.

Banverkets uppdragsverksamhet omfattar drift och underhåll samt om- och nybyggnader av statens järnvägsanläggningar. Dessutom bedrivs konsultverksamhet inom bland annat projektering, byggstyrning av järnvägsanlägg-

ningar, tekniska tjänster för underhåll och investeringar, rådgivning m.m. De ökade avgiftsintäkterna mellan 2005 och 2006 på 495 miljoner kronor kan främst hänföras till stora entreprenaduppdrag åt kommuner avseende järnvägsstationer i anslutning till byggandet av järnvägstunnlar i Malmö och Stockholm. Under 2006 har även en ökning av intäkter av elförsäljning skett.

Den största delen av Vägverkets uppdragsverksamhet består av produktion som omfattar projektering, byggande, drift och underhåll av det statliga vägnätet samt färjeverksamhet. Vidare ingår exempelvis försäljning av information ur bilregistret.

Försvarets materielverks uppdragsverksamhet omfattar försäljning av materiel, utbildning, sålda tjänster samt försäljning av provverksamhet.

Exportkreditnämnden har till uppgift att stödja svensk export och utveckla svenskt näringsliv genom att erbjuda konkurrenskraftiga exportkreditgarantier och investeringsgarantier. Premieintäkterna (avgifterna) skall täcka garantitagarnas eventuella framtida kundförluster. Garantin är frivillig för företagen och premiens storlek sätts på marknadsmässiga grunder. Ökningen på 362 miljoner kronor avser främst ökade premieintäkter.

Statens institutionsstyrelse ansvarar för vård och behandling på landets LVM-hem (lagen om vård av missbrukare) och särskilda ungdomshem. Den del av verksamhetens kostnader som inte täcks av myndighetens anslag skall finansieras med avgifter från kommuner.

Försäkringskassans avgiftsbelagda verksamhet består till största delen av ersättning från AP-fonden för administration av inkomstgrundad ålderspension.

Lantmäteriverkets avgiftsbelagda verksamhet omfattar bl.a. grundläggande geografisk information och fastighetsinformation.

Skatteverket ersätts från AP-fonden för administration av uppbörd av avgifter till ålderspensionssystemet.

Karolinska institutet bedriver huvudsakligen uppdragsverksamhet inom medicinsk utbildning och forskning.

Försvarsmakten har bland annat avgiftsintäkter från extern transport- och verkstadsverksamhet samt intäkter från försäljning av reservmateriel.

Statens fastighetsverk tar huvudsakligen ut hyror och arrenden (avgifter) från hyresgäster

men bedriver även annan uppdragsverksamhet, såsom konsultverksamhet inom byggenheten.

Svenska kraftnät säljer överföringskapacitet för transport av elektricitet via stamnätet och utlandsförbindelserna. Svenska kraftnät har dessutom ansvaret för att balansera den nationella produktionen och förbrukningen av el. Detta sker genom att ett antal företag (balansansvariga) åtagit sig att planera sin tillförsel av el (produktion och inköp) och sitt uttag (förbrukning) så att dessa balanserar varandra. Svenska kraftnät gör i efterhand en ekonomisk reglering av obalanserna vilka redovisas som köpt respektive såld balanskraft i Svenska kraftnäts resultaträkning. Den ekonomiska regleringen baseras till stor del på marknadspriset på el vilket varit markant högre. Intäkterna var 957 miljoner kronor högre jämfört med föregående år.

Intäkter i Luftfartsverkets uppdragsverksamhet består bl.a. av avgifter vid bilparkeringar på affärsverkets flygplatser och uthyrning av lokaler.

Affärsverket Statens järnvägars intäkter består i huvudsak av leasingavgifter för uthyrning av tåg och fartyg.

Sjöfartsverkets intäkter från uppdragsverksamhet härrör bl.a. från försäljning av sjökort, sjömätning och från konsultuppdrag inom affärsverkets kompetensområde.

Andra myndigheter som har stora intäkter från uppdragsverksamhet är t.ex. universitet och högskolor som får avgiftsintäkter genom att bedriva uppdragsutbildning och uppdragsforskning.

Andra ersättningar

Intäkter avseende andra ersättningar minskade med 13 procent mellan 2005 och 2006. Den största minskningen avser Exportkreditnämnden och beror på lägre förtidsbetalningar av fordringar på andra länder.

De andra ersättningar som här redovisas av Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen omfattar huvudsakligen finansieringsavgifter från arbetslöshetskassor. Dessa skall enligt lagen om arbetslöshetskassor för varje medlem till staten betala en avgift för finansiering av statens kostnad för utbetalda arbetslöshetsersättningar.

Exportkreditnämndens andra ersättningar avser återvunna skadebelopp i form av kapital och räntor. Exportkreditnämndens minskning av andra ersättningar beror på lägre förtidsbetalningar av fordringar på andra länder.

Vägverkets andra ersättningar avser ersättningar från framförallt kommunsektorn för utförda arbeten på icke statliga vägar.

Rikspolisstyrelsens andra ersättningar avser i huvudsak böter.

Statens jordbruksverk redovisar ersättning vid försäljning av jordbruksprodukter i offentlig lagring.

Centrala studiestödsnämnden (CSN) redovisar återkravsintäkter. Om en studerande avbrutit studierna utan att meddela CSN eller har en högre inkomst än vad som meddelats i ansökan skapas ett återkrav.

Regeringskansliets ökning av andra ersättningar med 124 miljoner kronor beror på medel från avslutning av baltiska fonder som inlevererats till inkomsttitel.

Skatteverkets andra ersättningar avser bl.a. böter.

Not 3 **Intäkter av bidrag**

Miljoner kronor

	2006	2005
<i>EU-bidrag</i>		
Statens jordbruksverk		
- gårdsstöd och djurbidrag	7 190	6 483
- miljöstöd m.m.	1 618	2 233
- övriga stöd	888	119
<i>Summa Statens jordbruksverk</i>	<i>9 696</i>	<i>8 835</i>
Länsstyrelserna		
- bidrag från regionalfonden	1 163	1 331
- bidrag från socialfonden	270	318
Arbetsmarknadsverket		
- bidrag från socialfonden	1 345	1 289
Övriga EU-bidrag	1 366	1 364
<i>Summa EU-bidrag</i>	<i>13 840</i>	<i>13 137</i>
Försäkringskassan		
- underhållsstöd	1 816	1 876
- assistansersättning	3 201	2 987

Erhållna bidrag vid universitet och högskolor (exklusive EU-bidrag)	4 341	4 451
Erhållna bidrag vid övriga myndigheter	2 790	2 249
Total summa	25 988	24 700

Intäkter av bidrag är intäkter som inte är relaterade till utförda prestationer. Bidragsintäkterna ökade med nära 1 300 miljoner kronor jämfört med föregående år. Det är främst bidragen från EU som ökat med 703 miljoner kronor.

Statens jordbruksverk redovisar en stor del av bidragen från EU som ökat med 861 miljoner kronor under året. Det är gårdsstöd och djurbidrag som ökat, medan bl.a. miljöstöd minskat något i omfattning. Redovisningen av bidragen från EU är periodiserade dvs. intäkten redovisas under det år den är hänförlig till, vilket avviker från redovisningen på inkomstitlar.

Försäkringskassan redovisar intäkter avseende underhållsstöd från bidragsskyldiga samt intäkter från kommuner för kommunernas andel av kostnaden för statlig assistansersättning.

Bidragen från universitet och högskolor avser huvudsakligen forskning och lämnas från t.ex. företag inom och utom Sverige samt från olika forskningsstiftelser. Statliga bidrag från t.ex. forskningsråd är eliminerade. Utöver angivna belopp för universitet och högskolor utgör 621 miljoner kronor av övriga EU-bidrag i sammanställningen bidrag till universitet och högskolor.

Not 4 Transfereringar

Miljoner kronor

	2006	2005
Socialförsäkring	419 618	408 704
Allmänna bidrag till kommuner	109 359	106 472
Arbetsmarknad	68 169	71 052
Nettoöverföring till ålderspensionssystemet	33 136	33 382
Avgiften till Europeiska gemenskapen	25 920	25 636
Bistånd och andra internationella bidrag, migration och integration	29 262	24 700
Utbildning, studiestöd	26 838	19 868
Övrigt	46 735	52 178
Summa	759 037	741 992

Nedan specificeras transfereringarna utifrån mottagarkategori och syfte.

Miljoner kronor

Transfereringar	2006	2005
Transfereringar till hushåll		
inkl. hushållens övriga organisationer		
<i>Socialförsäkring (Försäkringskassan)</i>		
Ålderspensioner vid sidan av statsbudgeten	176 213	169 149
Ekonomisk äldrepolitik	45 019	46 078
Ersättning vid arbetsförmåga m.m.	102 841	104 344
varav sjukpenning m.m.	30 886	32 479
varav sjuk- och aktivitetsersättning	57 491	56 791
Handikappolitik	16 338	14 603
Ekonomisk familjepolitik	58 415	54 232
<i>Summa socialförsäkring till hushåll</i>	<i>398 826</i>	<i>388 406</i>
<i>Arbetsmarknadspolitik</i>		
Arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	39 190	42 559
varav Arbetsmarknadsverket	27 433	31 043
varav Försäkringskassan	11 757	11 516
Köp av arbetsmarknadsutb. och övriga kostnader, Arbetsmarknadsverket	2 415	2 920
Övrig arbetsmarknadspolitik, Arbetsmarknadsverket	2 200	1 821
Lönegarantiersättning, Kammarkollegiet	663	875
<i>Summa arbetsmarknadspolitik till hushåll</i>	<i>44 468</i>	<i>48 175</i>
<i>Utbildningspolitik</i>		
Studiestöd, Centrala studiestödsnämnden	13 431	12 881
Kostnad resp. återföring av reservation för förluster i utlåningsverksamheten, Centrala studiestödsnämnden	103	-5 877
Bidrag till folkbildningsorganisationer, Kammarkollegiet	2 810	2 753
<i>Bistånd m.m., migration och integration</i>		
Bistånd och andra internationella bidrag (bidrag till organisationer), Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	2 927	2 719
Migrationspolitik, Migrationsverket	913	981
Övrigt	10 723	10 081
Summa transfereringar till hushåll	474 201	460 119

Transfereringar till företag			Syssetsättningstöd och anställningsstöd m.m. till kommuner och landsting, Skatteverket		
<i>Arbetsmarknadspolitik</i>					
Lönebidrag och Samhall m.m., Arbetsmarknadsverket	8 388	7 799	10 133	10 961	
Anställningsstöd, Skatteverket	2 366	1 809	2 814	2 308	
<i>Summa arbetsmarknadspolitik till företag</i>	<i>10 754</i>	<i>9 608</i>	1 135	1 057	
			<i>Summa arbetsmarknadspolitik till kommuner</i>	<i>12 947</i>	<i>13 269</i>
Livsmedelspolitik, landsbygdspolitik m.m., Statens jordbruksverk	11 936	10 866	<i>Utbildningspolitik, Skolverket:</i>		
Energiolitik, ersättning till Vattenfall		4 100	varav: Maxtaxa i barnomsorgen,		
Utbildningspolitik, Bidrag till enskilda utbildningssamordnare, Kammarkollegiet	1 839	1 747	3 660	3 660	
Bostadspolitik, Räntebidrag m.m., Boverket	1 540	1 606	Bidrag till personalförstärkningar i skola och fritidshem,		
Kulturpolitik, Kammarkollegiet	1 209	1 136	923	1 437	
Forskningspolitik, Verket för innovationssystem	1 040	716	Bidrag till personalförstärkningar i förskola,		
Regionalpolitik m.m., Verket för näringslivsutveckling	944	799	2 277	663	
Regionalpolitik, Länsstyrelserna	818	1 027	Statligt stöd för utbildning av vuxna		
Transportpolitik, Trafikupphandling, Rikstrafiken	749	840	1 794	2 341	
Miljöpolitik, Naturvårdsverket	676	667	Övrig utbildningspolitik, Skolverket		
Kulturpolitik, Statens kulturråd	653	198	1	263	
Mediepolitik, Presstödsnämnden	647	631	<i>Summa utbildningspolitik till kommuner</i>		
Försök med trängselskatt, Regeringskansliet	567	344	8 655	8 364	
Transportpolitik, Banverket	401	785	Integrationspolitik, Integrationsverket		
Övrigt	4 311	3 477	3 283	1 907	
Summa transfereringar till företag	38 084	38 547	1 047	1 166	
Transfereringar till kommuner			Migrationspolitik, Migrationsverket		
<i>Allmänna bidrag till kommuner</i>			Övrigt		
Kommun-och landstingsmoms, Skatteverket	36 631	34 246	9 157	7 762	
Utvärjningsbidrag LSS, kommuner, Skatteverket	1 898	1 767	Summa transfereringar till kommuner		
Allmänna bidrag till kommuner, Regeringskansliet	215	348	165 240	164 812	
Kommunalekonomisk utvärjning till kommuner, Skatteverket	53 297	52 703	Transfereringar till utlandet		
Kommunalekonomisk utvärjning till landsting, Skatteverket	17 318	17 408	BNI-baserad avgift, Kammarkollegiet		
Allmänna bidrag till kommuner	109 359	106 472	17 723	18 893	
Bidrag motsvarande skuld på mervärdesskattekonto kommuner och landsting, Skatteverket	-	5 574	Mervärdesskattebaserad avgift, Skatteverket		
Socialförsäkring (Hälso- och sjukvårdspolitik), Bidrag till läkemedelsförmånerna m.m., Socialstyrelsen	20 792	20 298	4 227	3 113	
			Storbritanniens budgetreduktion, Skatteverket		
			262	369	
			Tullavgift, Tullverket		
			3 538	3 003	
			Jordbrukstull, Tullverket		
			145	158	
			Jordbruksavgifter, Statens Jordbruksverk		
			25	100	
			Avgiften till Europeiska gemenskapen		
			25 920	25 636	
			Bistånd och andra internationella bidrag, Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete		
			11 536	9 623	
			Bistånd och andra internationella bidrag, Regeringskansliet		
			9 556	8 304	
			Övrigt		
			1 364	1 569	
			Summa transfereringar till utlandet		
			48 376	45 132	
			Nettoöverföring till ålderspensionssystemet		
			Överföring till premiepensionssystemet		
			26 033	23 805	
			Överföring till AP-fonderna		
			7 103	9 577	
			Nettoöverföring till ålderspensionssystemet		
			33 136	33 382	
			Total summa transfereringar		
			759 037	741 992	

Arbetsmarknadspolitik

Transfereringar utgörs av medel som staten via myndigheterna förmedlar till olika mottagare. I huvudsak sker transfereringar från anslag på statsbudgeten. Transfereringar kännetecknas av att staten inte erhåller någon motprestation.

Många transfereringar är dock förknippade med någon form av villkor. Ett exempel är aktivitetsstöd inom arbetsmarknadspolitiken där kravet är att mottagaren deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program.

Noten inleds med en sammanfattande tabell med transfereringar uppdelade i delområden. Därefter specificeras transfereringarna utifrån mottagarkategori, syfte och utbetalande myndighet. Mottagarkategorierna visar de sektorer som erhållit transfereringen och är hushåll, företag, kommuner, utlandet samt ålderspensionssystemet. Hushåll innefattar enskilda personer och ideella organisationer och föreningar tillhörande hushållssektorn.

Med socialförsäkring avses i princip transfereringar som hanteras av Försäkringskassan. Utöver ålderspensioner ingår bl.a. ekonomisk familjepolitik, ersättning vid arbetsoförmåga som sjukpenning, sjuk- och aktivitetsersättning, arbetsskadeersättning och vissa stöd till funktionshindrade. Dessutom ingår bidrag till landsting för läkemedelsförmånerna som utbetalas av Socialstyrelsen.

De totala kostnaderna för transfereringar i form av lämnade bidrag m.m. ökade med 17 miljarder kronor mellan 2005 och 2006, men i förändringen ingår både stora ökningar och minskningar.

Transfereringar till hushåll

Transfereringar till hushåll har under 2006 ökat med 14 miljarder kronor eller 3 procent.

Transfereringarna som redovisas här avser utbetalningar exklusive statlig ålderspensionsavgift. Statlig ålderspensionsavgift finns med i statsbudgetens utgifter för t.ex. sjukpenning och är en betalning från anslag till pensionssystemet för att finansiera pensionsrätterna för bl.a. dem som uppbär sjukpenning och andra sociala förmåner. Överföringarna till och från pensionssystemet nettoredovisas dock under rubriken Nettoöverföring till ålderspensionssystemet och de tas därför bort från transfereringar till hushåll.

Bland transfereringar till hushåll har kostnaderna för socialförsäkringen ökat med 10,4 miljarder kronor netto. Kostnaderna för

ålderspensioner vid sidan av statsbudgeten ökade med 7 miljarder kronor eller 4 procent. Ökningen beror främst på den positiva inkomstutvecklingen. Inkomstutvecklingen i samhället ligger till grund för ett index som används i ålderspensionssystemet och som styr uppräkningen av förmånerna inkomstpension och tilläggs pension. Kostnaderna för handikappolitik avser främst den statliga assistansersättningen som ökade med 1,7 miljarder kronor eller 12 procent. Ökningen beror på att antalet ersättningsberättigade och antalet beviljade timmar per person har fortsatt att öka. Dessutom höjs timbeloppet för assistansersättningen varje år. Ekonomisk äldrepolitik minskade med 1,1 miljarder kronor främst till följd av en minskning av antalet personer som uppbär garantipension.

Inom ohälsoområdet har de sammanlagda kostnaderna för sjukpenning och aktivitets- och sjukersättning, efter förra årets trendbrott, fortsatt att minska. Kostnaden för sjukpenning minskade med 1,6 miljarder kronor eller 5 procent 2006, vilket förklaras av att antalet sjukpenningdagar har fortsatt minska. Aktivitets- och sjukersättningen ökade däremot med 0,7 miljarder kronor eller 1 procent.

Inom området ekonomisk familjepolitik ökade kostnaderna för barnbidragen och föräldraförsäkringen med 2,2 respektive 1,8 miljarder kronor vardera. De allmänna barnbidragen höjdes med 100 kronor per barn och månad från den 1 januari 2006. År 2006 föddes ca 106 000 barn i Sverige, vilket är en ökning med 5 procent jämfört med 2005. Inom området har också en rad regeländringar skett vilka bidrar till högre försäkringskostnader. En ytterligare faktor är ökat uttag av föräldrapenningdagar av män, som i genomsnitt har högre sjukpenninggrundande inkomst.

Inom området arbetsmarknadspolitik minskade kostnaderna för arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd med 3,4 miljarder kronor till följd av lägre arbetslöshet.

Studiestöd inkl. av- och nedskrivningar ökade med 6,5 miljarder kronor. Kostnaden för utbetalda studiestöd ökade 0,5 miljarder kronor, men 2005 gjordes en återföring av reservation för förluster på lånefordringar med 5,9 miljarder kronor bl.a. på grund av lägre ränteläge. Återföringen minskade kostnaderna för 2005, medan endast små förändringar har skett under 2006 av reservationen för förluster.

Transfereringar till företag

Transfereringar till företag minskade något jämfört med 2005 främst till följd av att ersättning till Vattenfall för utebliven produktion vid stängningen av Barsebäck 2 utbetalades under 2005.

Inom området livsmedelspolitik ökade kostnaderna med 1 miljard kronor. Mest ökade gårdsstöd och djurbidrag.

Även kostnaderna för arbetsmarknadspolitik ökade genom att lönebidrag liksom anställningsstöd båda ökade med 0,6 miljarder kronor.

Transfereringar till kommuner

Transfereringarna till kommuner ökade totalt med 0,4 miljarder kronor.

De allmänna bidragen till kommuner ökade med 2,9 miljarder kronor. Här ingår den kommunalekonomiska utjämningen som fr.o.m. 2005 netto redovisas på statsbudgeten varvid det generella statsbidraget sammanförts med utjämningsystemet. Inkomstutjämningsavgift, kostnadsutjämningsavgift och regleringsavgift från kommuner och landsting på sammanlagt 12,5 miljarder kronor redovisas under anslaget för kommunalekonomisk utjämning varför statsbidragen till kommunerna minskat med motsvarande belopp på statsbudgeten. Föregående år var de kommunala utjämningsavgifterna 15 miljarder kronor. I de allmänna bidragen till kommuner ingår också mervärdesskatt för kommuner och landsting som sedan 2003 netto redovisas på statsbudgetens inkomstsida. I samband med denna omläggning justerades statsbidragen till kommuner ned med motsvarande belopp. Kommunernas kompensation för ingående mervärdesskatt i icke skattepliktig verksamhet redovisas på inkomsttitel, vilket minskar kommunbidragen och skatteintäkterna på statsbudgeten med 36,6 miljarder kronor 2006. I resultaträkningen i årsredovisningen för staten har den kommunalekonomiska utjämningen och kommunmomsen bruttoredovisats, vilket innebär att både transfereringar till kommuner och skatteintäkter är 49,1 miljarder kronor högre än i statsbudgeten för 2006.

Föregående år gjordes en reglering motsvarande kommunernas skuld på mervärdesskattekonto i det avskaffade kommunkontosystemet med 5,6 miljarder kronor som redovisades som bidrag till kommunerna.

Transfereringar till kommuner avseende bidrag till personalförstärkning i förskola ökade med 1,6 miljarder kronor. Bidrag avseende integrationspolitik ökade med 1,4 miljarder kronor till följd av att den tillfälliga asyllagen medfört ökade ersättningar till kommuner vid flyktingmottagande.

Sysselsättningsstöd och anställningsstöd m.m. till kommuner och landsting minskade med 0,8 miljarder kronor.

Transfereringar till utlandet

Transfereringar till utlandet ökade med 3,2 miljarder kronor. Avgiften till Europeiska unionen har totalt sett ökat med 0,3 miljarder kronor. Avgiften redovisas här periodiserat till skillnad mot redovisningen på statsbudgeten. Den mervärdesskattebaserade avgiften ökade med 1,1 miljarder kronor. Orsaken är att EU-kommissionen justerat beräkningar av medlemsländernas momsunderlag, vilket resulterat i en högre avgift för Sverige. Den avgift som baseras på bruttonationalinkomsten (BNI) minskade med 1,2 miljarder kronor. Det beror främst på att EU-kommissionen även justerat beräkningarna av medlemsländernas bruttonationalinkomst (BNI), både för i år och tidigare år. Sveriges BNI har visat sig vara mindre relativt övriga länder, vilket innebar en lägre avgift för 2006.

Tullavgifterna ökade med 0,5 miljoner kronor, vilket beror på en ökad handel och import.

Kostnaden för bistandsverksamhet och internationella bidrag genom Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete och Regeringskansliet ökade med 1,9 respektive 1,3 miljarder kronor. Ökningen är bland annat en följd av att biståndsmålet höjts från 0,88 till 1 procent av BNI och av förändrade BNI-prognoser. I posten ingår även samarbete med Central- och Östeuropa och bidrag till utlandet utöver bistånd.

Nettoöverföring till ålderspensionssystemet

Överföringen av inbetalda pensionsavgifter till ålderspensionssystemets premiepensionsdel ökade med 2,2 miljarder kronor, medan överföringen till AP-fonderna minskade med 2,5 miljarder kronor.

Överföringen till AP-fonderna avser skillnaden mellan inbetalda socialavgifter och allmänna pensionsavgifter samt de statliga ålderspensionsavgifter som förs till AP-fonderna

å ena sidan och de medel som rekvirerats från fonderna för utbetalda pensioner å den andra.

Not 5

Avsättningar till / upplösning av fonder

Miljoner kronor

	2006	2005
Kärnavfallsfonden	2 883	3 136
Insättningsgarantinämndens fond	809	1 436
Bostadskreditnämndens garantireserv	244	207
Bilskrotningsfonden	-144	-151
Försäkringskassans fonder	6	-300
Batterifonden	38	65
Kammarkollegiets försäkringsverksamhet m.m.	39	60
Medel för kompetenssparande	-	-5 950
Övriga fonder	-27	-27
Summa	3 848	-1 524

Avsättning till fonder i staten för 2006 avser främst Kärnavfallsfonden och Insättningsgarantinämndens fond. Jämfört med 2005 har avsättningen ökat kraftigt, beroende på att fonden för kompetenssparande på 5 950 miljoner kronor löstes upp under föregående år.

Avsättningen till Kärnavfallsfonden har minskat något, i första hand beroende på att ersättningarna till reaktorinnehavare varit högre än föregående år. Fondens räntetäkter har minskat mot bakgrund av bl.a. det låga ränteläget, men i stället har realisationsvinsterna ökat i samband med omplacering av tillgångar.

Avsättningen till Insättningsgarantinämndens fond är direkt kopplad till det ekonomiska resultatet i garantiverksamheten. Jämfört med föregående år har avsättningen minskat. Det beror på lägre avkastning på portföljen, men även på utbetalningar i insättningsgarantiverksamheten till följd av konkurserna i Custodia AB och Allmänna kapital AB.

Försäkringskassans fonder visar nu små förändringar, medan de föregående år minskade kraftigt i samband med avveckling av fonder vid bildandet av den nya Försäkringskassan.

Fondernas ändamål och vilka myndigheter som redovisar olika fonder, framgår i övrigt av not 42.

Not 6

Kostnader för personal

Miljoner kronor

	2006	2005
Lönekostnader inklusive arbetsgivaravgifter		
Rikspolisstyrelsen	10 224	9 893
Försvarsmakten	9 063	9 647
Försäkringskassan	5 724	5 259
Skatteverket	5 212	4 844
Arbetsmarknadsverket	3 859	3 555
Banverket	3 114	2 967
Kriminalvården	3 111	3 045
Regeringskansliet	2 952	2 753
Vägverket	2 694	2 656
Lunds universitet	2 631	2 611
Domstolsverket	2 521	2 224
Uppsala universitet	2 119	2 087
Göteborgs universitet	2 072	2 019
Karolinska institutet	1 543	1 487
Umeå universitet	1 524	1 487
Stockholms universitet	1 524	1 492
Kungl. Tekniska högskolan	1 393	1 352
Linköpings universitet	1 349	1 337
Skogsstyrelsen	1 234	1 156
Statens institutionsstyrelse	1 211	1 162
Sveriges lantbruksuniversitet	1 132	1 146
Migrationsverket	992	1 089
Försvarets materielverk	959	970
Affärsverk		
Luftfartsverket	1 685	1 686
Sjöfartsverket	629	601
Svenska kraftnät	147	144
Statens järnvägar	5	4
Övriga myndigheter	24 872	23 673
Summa lönekostnader inklusive arbetsgivaravgifter	95 495	92 346
Eliminering av arbetsgivaravgifter	-23 507	-22 817
Summa lönekostnader efter eliminering av arbetsgivaravgifter	71 988	69 529
Pensionskostnader		
Försvarsmakten	2 447	2 282
Rikspolisstyrelsen	1 396	1 369
Försäkringskassan	843	590
Skatteverket	593	543
Regeringskansliet	466	429
Arbetsmarknadsverket	446	422
Vägverket	390	385

Lunds universitet	382	305
Domstolsverket	340	301
Göteborgs universitet	334	309
Banverket	317	319
Uppsala universitet	288	256
Karolinska institutet	280	205
Kriminalvården	269	294
Försvarets materielverk	255	155
Umeå universitet	229	178
Linköpings universitet	206	168
Stockholms universitet	191	203
Kungl. Tekniska högskolan	157	182
Sveriges lantbruksuniversitet	129	156
Affärsverk		
Luffartsverket	237	193
Sjöfartsverket	118	102
Svenska kraftnät	21	28
Statens järnvägar	5	0
Övriga myndigheter	3 411	3 282
<i>Statens tjänstepensioner:</i>		
Utbetalda pensioner	7 006	6 666
Förändring av försäkringstekniska avsättningar	12 275	1 530
Eliminering av premieintäkt för statliga ålderspensioner m.m.	-9 243	-8 033
<i>Summa pensionskostnader</i>	<i>23 788</i>	<i>12 819</i>
<i>Övriga personalkostnader</i>		
Försvarsmakten	391	335
Regeringskansliet	348	330
Rikspolisstyrelsen	293	246
Karolinska institutet	247	244
Vägverket	228	231
Försäkringskassan	172	145
Arbetsmarknadsverket	172	217
Skatteverket	132	128
Banverket	129	124
Kriminalvården	125	108
Uppsala universitet	103	98
Stockholms universitet	102	107
Affärsverk		
Luffartsverket	105	75
Sjöfartsverket	33	30
Svenska kraftnät	17	12
Statens järnvägar	7	0

Övriga myndigheter	1 780	1 603
<i>Summa övriga personalkostnader</i>	<i>4 384</i>	<i>4 033</i>
Total summa kostnader för personal	100 160	86 381

Statens kostnader för personal ökade med 13,8 miljarder kronor eller drygt 16 procent, i första hand beroende på ökade kostnader för pensionsavsättningar.

Lönekostnader inklusive lagstadgade arbetsgivaravgifter ökade med 3,1 miljarder kronor eller 3,4 procent. Lagstadgade arbetsgivaravgifter uppgick under 2006 till 32,28 procent av lönesumman. Myndigheternas inbetalda arbetsgivaravgifter, löneskatter m.m. är statsinterna transaktioner och således inga kostnader för staten och har därför eliminerats.

Kostnaderna för statens tjänstepensioner ökade med 11 miljarder kronor, varav utbetalda pensioner ökade med drygt 0,3 miljarder kronor och förändringen av försäkringstekniska avsättningar ökat med 10,7 miljarder kronor. Den kraftiga ökningen av kostnader för försäkringsteknisk avsättning beror på sänkning av räntan i de försäkringstekniska riktlinjerna, vilket höjer värdet av de framtida pensionerna och därmed skulden med ca 11 miljarder kronor. Se även not 43.

Myndigheternas pensionskostnader utgörs främst av premier för statens avtalsenliga tjänstepensioner, inklusive avgifter till Kåpan (kompletterande ålderspension inom staten) och den individuella ålderspensionen. Pensionspremierna påverkas av åldersfördelningen och löneläget hos personalen vid respektive myndighet. Premier för avtalsförsäkringar betalas till Statens pensionsverk och har därför eliminerats. Några myndigheter gör egna pensionsavsättningar. Dessa ingår också i angivna kostnader och elimineras inte.

Rikspolisstyrelsens lönekostnad ökade med 3,3 procent bl.a. beroende på ökat antal anställda.

Försvarsmaktens lönekostnad minskade med 6,1 procent, vilket främst beror på minskat antal anställda.

Vid Försäkringskassan ökade lönekostnaden med 8,8 procent till följd av ökat antal anställda. Pensionskostnaden ökade med 0,3 miljarder kronor främst på grund av att inbetalningar gjorts av premier till kompletterande ålderspension (KÅPAN) för personal som var anställda vid de allmänna försäkringskassorna under åren 2003–2004.

Skatteverket har genomfört två lönerrevisioner samt rekryterat drygt 200 fler än de som avgått under året, vilket medfört ökade lönekostnader med 7,6 procent. Myndigheten har fått ett tillfälligt extra anslag för utökad skattekontroll som använts för att rekrytera 440 nya medarbetare.

Lönekostnaderna vid Arbetsmarknadsverket ökade med 8,6 procent, vilket kan förklaras av ökade rekryteringskostnader till följd av regeringens beslut om lokalisering av verksamhet till Kristinehamn.

Regeringskansliets lönekostnader ökade med 7,2 procent, vilket förutom lönerrevisioner och löneglidning även beror på avgångsersättningar till politiskt anställda samt avsättningar för sådana utbetalningar kommande år.

Domstolsverkets lönekostnader ökade med 13,4 procent, vilket främst beror på att antalet anställda ökat till följd av inrättandet av Migrationsdomstolar och olika typer av insatser för att arbeta av balanser.

Migrationsverkets lönekostnader minskade med 8,9 procent till följd av minskat antal anställda.

Övriga personalkostnader som utgörs av kostnader för personalutbildning, traktamenten m.m. ökade med 0,4 miljoner kronor, eller knappt 9 procent, jämfört med föregående år. Det är främst Försvarsmaktens, Rikspolisstyrelsens och Luftfartsverkets kostnader som ökat.

Not 7

Kostnader för lokaler

Miljoner kronor

	2006	2005
Försvarsmakten	2 647	2 766
Rikspolisstyrelsen	1 576	1 500
Regeringskansliet	1 139	1 086
Kriminalvården	806	785
Försäkringskassan	731	724
Lunds universitet	724	670
Skatteverket	629	612
Göteborgs universitet	582	579
Uppsala universitet	580	572
Domstolsverket	574	512
Kungl. Tekniska högskolan	543	529
Stockholms universitet	482	480
Arbetsmarknadsverket	477	493

Karolinska institutet	463	464
Migrationsverket	382	497
Linköpings universitet	338	346
Umeå universitet	287	287
Sveriges lantbruksuniversitet	266	267
Statens institutionsstyrelse	245	223
Vägverket	234	254
Banverket	205	174
Affärsverk		
Luftfartsverket	42	40
Sjöfartsverket	36	34
Svenska kraftnät	19	22
Statens järnvägar	2	2
Övriga myndigheter	5 287	5 076
Eliminering av inomstatliga lokalkostnader	-4 082	-4 117
Summa	15 214	14 877

Som kostnader för lokaler redovisas myndigheters kostnader för hyrda lokaler. Redovisning per myndighet görs brutto och inkluderar hyra till andra statliga myndigheter. Elimineringarna utgörs av myndigheternas lokalkostnader som betalas till Fortifikationsverket och Statens fastighetsverk.

Försvarsmaktens minskade lokalkostnader med 119 miljoner kronor kan främst hänföras till att år 2005 belastades med en avsättning för framtida hyresutgifter i samband med avveckling av lokaler.

Rikspolisstyrelsen kostnadsökning för lokaler var 76 miljoner kronor. Av dessa är 54 miljoner kronor hänförliga till ökad lokalhyra och 15 miljoner kronor avser ökade kostnader för elektricitet.

Lunds universitets lokalkostnader ökade med 54 miljoner kronor, vilket beror på att nya lokaler tagits i bruk under 2006.

Domstolsverkets lokalkostnader ökade med 62 miljoner kronor, vilket främst beror på de nyinrättade migrationsdomstolarna.

Migrationsverket har minskat lokalkostnaderna med 115 miljoner kronor, vilket till största del beror på att avvecklingskostnader för lokaler är lägre än 2005.

Not 8 Vissa garanti- och kreditkostnader

Miljoner kronor

	2006	2005
<i>Exportkreditnämnden</i>		
Förändring i avsättningar för försäkringstekniskt beräknad risk i engagemanget	-312	485
Skadekostnader	43	202
Utlösen självriskandelar	110	66
Förändring av försäkringstekniskt beräknat nettovärde på skadefordringar	1 201	1 850
<i>Summa Exportkreditnämndens kostnader i garantiverksamheten</i>	<i>1 042</i>	<i>2 603</i>
Riksgäldskontoret	-47	-234
Övriga myndigheter	6	-
Total summa	1 001	2 369

Under posten vissa garanti- och kreditkostnader redovisas kostnader för statlig garanti- och utlåningsverksamhet som inte är av transfereringskaraktär. Kostnaderna skiljs från övriga driftkostnader eftersom de har en sådan karaktär att de kan variera kraftigt mellan åren och annars stör jämförelser mellan åren för driftkostnaderna i övrigt.

Exportkreditnämndens avsättningar för försäkringstekniskt beräknad risk i engagemanget har minskat under 2006, därför redovisas en förändring i form av en kostnadsreduktion på 312 miljoner kronor. Det beror på att en positiv riskutveckling har lett till ett minskat reserveringsbehov för ett antal större engagemang samt att riskkoncentrationen minskade något, främst beroende på genomförda återförsäkringar.

Exportkreditnämndens kostnader för förändring av försäkringstekniskt nettovärde på fordringar minskade med 649 miljoner kronor sedan föregående år. Det beror på att de högst värderade fordringarna har betalats av och förändring av fordringarnas värde i garanti-verksamheten bruttoredo visas (jfr not 2, Intäkter av avgifter och andra ersättningar).

Riksgäldskontoret redovisar kostnadsreduktion avseende återföring av tidigare gjorda avsättningar för garantiförluster.

Not 9 Övriga driftkostnader

Miljoner kronor

	2006	2005
<i>Övriga driftkostnader – tjänster</i>		
Vägverket	11 778	12 226
Försvarsmakten	9 503	12 938
Banverket	8 623	7 788
Försvarets materielverk	3 705	3 629
Rikspolisstyrelsen	1 576	1 320
Kärnavfallsfondens styrelse	1 231	1 007
Försäkringskassan	1 210	1 334
Skatteverket	1 064	1 066
Statens fastighetsverk	924	939
Karolinska institutet	905	878
Göteborgs universitet	837	801
Regeringskansliet	781	908
Fortifikationsverket	777	746
Lunds universitet	742	710
Arbetsmarknadsverket	729	619
Kriminalvården	638	587
Umeå universitet	627	586
Naturvårdsverket	611	656
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	570	442
Övriga myndigheter	12 352	12 446
<i>Summa tjänster</i>	<i>59 183</i>	<i>61 626</i>
<i>Övriga driftkostnader – varor</i>		
Försvarets materielverk	13 890	13 453
Försvarsmakten	3 121	2 705
Banverket	2 879	2 614
Vägverket	2 506	1 913
Fortifikationsverket	790	1 431
Rikspolisstyrelsen	696	563
Kriminalvården	350	325
Kustbevakningen	313	60
Karolinska institutet	278	264
Uppsala universitet	230	234
Statens fastighetsverk	225	200
Lunds universitet	211	225
Skatteverket	187	138
Arbetsmarknadsverket	164	106
Göteborgs universitet	146	146
Sveriges lantbruksuniversitet	140	139
Umeå universitet	128	122
Övriga myndigheter	2 644	2 536
<i>Summa varor</i>	<i>28 898</i>	<i>27 174</i>

Affärsverk, övrig drift – varor och tjänster

Svenska kraftnät	5 001	3 858
Luftfartsverket	1 641	1 609
Sjöfartsverket	714	645
Statens järnvägar	142	248
<i>Summa affärsverk, övrig drift – varor och tjänster</i>	<i>7 498</i>	<i>6 360</i>

Övriga driftkostnader – reparationer, diverse m.m.

Vägverket	2 670	2 576
Försvarsmakten	2 217	2 210
Banverket	401	353
Kriminalvården	264	274
Rikspolisstyrelsen	237	257
Regeringskansliet	219	229
Riksdagsförvaltningen	134	91
Försvarets materielverk	120	129
Karolinska institutet	111	124
Lunds universitet	107	97
Skatteverket	105	17
Försäkringskassan	97	95
Sveriges lantbruksuniversitet	93	87
Umeå universitet	86	86
Stockholms universitet	78	72
Kungl. Tekniska högskolan	75	85
Göteborgs universitet	71	68
Uppsala universitet	71	76

Affärsverk

Svenska kraftnät	266	225
Luftfartsverket	242	224
Sjöfartsverket	75	63
Statens järnvägar	0	3

Övriga myndigheter

<i>Summa övriga driftkostnader – reparationer, diverse m.m.</i>	<i>9 425</i>	<i>9 077</i>
---	--------------	--------------

Aktivering utveckling av anläggningstillgångar i egen regi

Försvarsmakten	-11 044	-11 035
Banverket	-8 465	-7 902
Vägverket	-7 813	-6 709
Försvarets materielverk	-1 257	-58
Kustbevakningen	-259	-12
Sjöfartsverket	-160	-163
Övriga myndigheter	-572	-550
<i>Summa aktivering utveckling av anläggningstillgångar i egen regi</i>	<i>-29 570</i>	<i>-26 429</i>

Eliminering av inomstatliga transaktioner	-13 130	-15 090
Total summa övriga driftkostnader	62 304	62 718

Övriga driftkostnader utgörs av myndigheternas köp av tjänster, varor, reparationer och diverse andra driftkostnader. Elimineringarna avser köp av varor och tjänster mellan myndigheterna.

Försvarsmaktens minskade driftkostnader avseende tjänster beror dels på att man 2005 gjorde stora avsättningar för omstruktureringskostnader, dels på att kostnaderna för materielkonsulter minskat 2006.

Försvarets materielverks driftkostnader avseende varor ökade 2006 främst beroende på fler leveranser av JAS 39 Gripen.

Fortifikationsverkets minskade kostnader för varor beror främst på höga kostnader föregående år på grund av reaförluster vid försäljning av fastigheter. Utförsäljningen var en följd av försvarsbeslut 2004.

Svenska kraftnäts ökade driftkostnader beror på ökade kostnader för inköp av balanskraft på grund av högre elpriser 2006.

Försvarets materielverk, Vägverket och Banverket har aktiverat mer än föregående år för investering i anläggningstillgångar i egen regi. Aktiveringen innebär att kostnader för köp av varor och tjänster avseende produktion av försvarsmateriel, väganläggningar och bananläggningar förs bort från resultaträkningen och tas upp som investering i balansräkningen.

Not 10**Avskrivningar och nedskrivningar***Miljoner kronor*

	2006	2005
Försvarsmakten	8 947	12 384
Vägverket	3 696	4 428
Banverket	2 838	2 657
Rikspolisstyrelsen	676	660
Fortifikationsverket	592	546
Försäkringskassan	561	541
Statens fastighetsverk	312	265
Skatteverket	261	288
Lunds universitet	230	247
Uppsala universitet	221	222

Affärsverk		
Luftfartsverket	1 154	1 151
Svenska kraftnät	426	417
Sjöfartsverket	125	117
Statens järnvägar	93	63
Övriga myndigheter	3 641	3 729
Summa	23 773	27 715

Försvarsmaktens avskrivningar avser främst beredskapsinventarier som stridsfordon, självgående pjäser, fartyg och båtar. De minskade avskrivningskostnaderna jämfört med föregående år beror i huvudsak på den nedskrivning av beredskapsvarulager med 3,6 miljarder kronor som gjordes 2005. Avskrivningarna på beredskapsinventarierna är däremot i det närmaste oförändrade mellan åren.

Vägverket och Banverkets avskrivningar avser väganläggningar och järnvägsanläggningar. Vägverkets avskrivningar och nedskrivningar har minskat jämfört med föregående år beroende på att en nedskrivning av Norra länken med 1,1 miljarder kronor som gjordes 2005.

Not 11 Resultat från andelar i dotterföretag och intresseföretag

Miljoner kronor

	2006	2005
Resultat från andelar i dotterföretag		
Vattenfall AB	18 729	19 235
Luossavaara-Kiirunavaara AB (LKAB)	4 597	4 546
Civitas Holding AB (inklusive Vasakronan AB)	3 409	1 681
Akademiska Hus AB	3 038	6 654
Sveaskog AB	2 138	616
Vin & Sprit AB	1 572	1 557
Posten AB	1 009	1 475
Specialfastigheter Sverige AB	766	133
Sveriges Bostadsfinansieringsaktiebolag SBAB	462	471
Apoteket AB	447	201
Venantius AB	427	474
AB Svensk Exportkredit	386	347
SJ AB	368	1 203
AB Swedcarrier	345	419
Teracom AB	298	244
Vasallen AB	236	152

Green Cargo AB	166	351
Lernia AB	150	109
Samhall AB	96	82
Systembolaget AB	89	240
Swedfund International AB	85	67
Almi Företagspartner AB	81	-20
Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut AB	57	24
AB Svensk Bilprovning	25	38
Förvaltningsaktiebolaget Statum	8	7
IRECO Holding AB	6	2
Kasernen Fastighets AB	5	8
Kungliga Dramatiska Teatern AB	0	4
Svenska Spel AB	-	-
Kungliga Operan AB	0	-4
IMEGO AB	0	-8
Statens Bostadsomvandling AB	-9	4
Svenska Rymdaktiebolaget	-15	-14
Arbetslivsresurs AR AB	-33	-
Övriga dotterföretag inom Regeringskansliet	1	0

Summa Regeringskansliet 38 939 40 298

Svensk-Danska Broförbindelsen AB (SVEDAB) 180 -236

Affärsverk		
Svenska kraftnät - SwePol Link AB m.fl.	9	12
Luftfartsverket - LfV Holding AB	11	8

Övriga myndigheter 63 12

Summa resultat från andelar i dotterföretag 39 202 40 094

Resultat från andelar i intresseföretag

TeliaSonera AB	7 694	5 299
SAS Sverige AB	989	37
Nordiska investeringsbanken NIB	489	415
AB Bostadsgaranti	26	19
SOS Alarm Sverige AB (SOSAB)	1	0
VisitSweden AB (Sveriges Rese och Turistråd AB)	0	2

Affärsverk
Svenska kraftnät - Nord Pool ASA m.fl. 48 30

Summa resultat från andelar i intresseföretag 9 247 5 802

Resultat från andelar i dotter- och intresseföretag - totalt		
Resultat från andelar i dotterföretag	39 202	40 094
Resultat från andelar i intresseföretag	9 247	5 802
Total summa	48 449	45 896

Med dotterföretag avses företag där statens ägarandel överstiger 50 procent. Med intresseföretag avses företag där statens ägarandel uppgår till högst 50 och lägst 20 procent. Det resultat som redovisas ovan baseras på det redovisade nettoresultatet hos bolagen enligt årsbokslut för respektive år, utom i några fall då ett tidigare delårsbokslut använts. Resultatandelarna ökade med 2,6 miljarder kronor.

Vattenfall AB har minskat resultatet med 0,5 miljarder kronor främst pga. att övriga rörelseintäkter minskat med 3,6 miljarder kronor. Överenskommelsen om kompensation för stängningen av Barsebäck 2 innebar som en engångseffekt en nettointäkt på 3,1 miljarder kronor under föregående år. Under 2006 har detta främst kompenserats av förbättrat resultat på den tyska marknaden bl.a. genom högre elmarknadspriser och ökad elproduktion.

Resultatet för LKAB är i stort sett oförändrat. Världsmarknadspriser och leveransvolymerna fortsätter att ligga på en hög nivå.

Civitas holding AB har förbättrat sitt resultat med 1,7 miljarder kronor. Den främsta förklaringen är större ökning av marknadsvärdet på dotterbolaget Vasakronan AB:s fastighetstillgångar, minskad med därav följande ökning av skattekostnader.

Akademiska hus AB har 3,6 miljarder kronor lägre resultat, vilket till största delen kan hänföras till att ökningen av fastigheternas marknadsvärde är lägre. Positiva värdeförändringar minskade med 5,4 miljarder kronor till 3,3 miljarder kronor. Som en följd av detta har skattekostnaden minskat med 1,4 miljarder kronor.

Sveaskog AB har förbättrat resultatet med 1,5 miljarder kronor, vilket främst avser realisationsvinst på 1,0 miljarder kronor vid avyttring av industrirörelse samt värdeökning på skogsinnehavet med 0,6 miljarder kronor.

Posten AB har försämrat sitt resultat med 0,5 miljarder kronor, vilket främst förklaras av 0,7 miljarder kronor i ökade skattekostnader.

Specialfastigheter Sverige AB ökade sitt resultat med 0,6 miljarder kronor. Ökningen

beror till största delen på att bolaget 2006 övergått till att redovisa i enlighet med IFRS, vilket bl.a. innefattar orealiserad värdeförändring på förvaltningsfastigheter på 0,3 miljarder kronor.

Resultatminskningen för SJ AB uppgår till 0,8 miljarder kronor. Skattekostnaden har ökat då föregående år inkluderar en positiv engångseffekt på 0,8 miljarder kronor avseende skattepåverkan av tidigare ackumulerade förlustavdrag.

Resultatandelen från Systembolaget AB har försämrats med 0,2 miljarder kronor pga. att resultat motsvarande årets utdelning behandlas som skatteintäkt. Resultatet inklusive skatteintäkt har förbättrats med 0,1 miljarder kronor.

Resultatet i Svenska Spel AB behandlas inte som resultat från andelar utan redovisas som skatteintäkt i samband med utdelning till staten.

SVEDAB har förbättrat resultatet med 0,4 miljarder kronor, främst som en följd av högre marknadsräntenivå vid omvärdering av finansiella fordringar och skulder till verkligt värde.

Resultatet från TeliaSonera AB har förbättrats med 2,4 miljarder kronor och utgör en vinstandel på 7,7 miljarder kronor. Rörelseresultatet har förbättrats på i stort sett alla marknader, vilket påverkar resultatandelen positivt med 3,0 miljarder kronor. Lägre engångskostnader har ökat resultatandelen med 0,6 miljarder kronor och ökade skattekostnader har reducerat resultatandelen med 1,2 miljarder kronor.

SAS Sverige AB har förbättrat sitt resultat med 1,0 miljarder kronor, till största delen hänförligt till realisationsvinst vid børsintroduktion av ett hotellrörelse drivande dotterbolag.

Not 12 Nettokostnad för statsskulden

Miljoner kronor

	2006	2005
Finansiella intäkter för förvaltning av statsskulden		
Ränteintäkter avseende upplåning i utländsk valuta	13 153	12 765
Ränteintäkter avseende upplåning i svenska kronor	14 833	14 089

Intäktsförda, preskriberade obligationer m.m.	18	-7
Överkurs vid emission (netto)	7 463	6 655
Realiserade valutavinster (netto)	-	10 203
Orealiserade valutavinster (netto)	23 495	-
Summa finansiella intäkter för förvaltning av statsskulden	58 962	43 705

Finansiella kostnader för förvaltning av statsskulden

Räntekostnader avseende upplåning i svenska kronor	51 700	49 517
Räntekostnader avseende upplåning i utländsk valuta	22 986	23 803
Realiserade kursförluster (netto)	5 964	7 618
Realiserade valutaförluster (netto)	6 345	-
Orealiserade valutaförluster (netto)	-	29 578
Provisioner till banker m.fl.	92	95
Summa finansiella kostnader för förvaltning av statsskulden	87 087	110 611
Nettokostnad för förvaltning av statsskulden	28 125	66 906

Finansiella intäkter och kostnader för förvaltning av statsskulden innefattar även intäkter respektive kostnader för skuldskötselåtgärder.

Under 2006 uppgick nettokostnaden för statsskulden till 28 miljarder kronor, en minskning med 39 miljarder kronor. Under året realiserade staten valutaförluster på 6 miljarder kronor, jämfört med vinster förra året på 10 miljarder kronor. De realiserade valutavinsterna under 2005 berodde bland annat på att ett par stora förfall av lån i dollar, vilka togs upp till betydligt högre dollarkurser än då de återbetalades. De realiserade valutakursförändringarna uppstår då Riksgäldskontoret betalar tillbaka utländska lån och kursen avviker från den kurs som Riksgäldskontoret lånade till.

Realiserade kursförluster minskade med 2 miljarder kronor till 6 miljarder kronor.

Den viktigaste förklaringen till att nettokostnaden för statsskulden minskat kraftigt är dock att de orealiserade valutakursförändringarna gick i motsatt riktning jämfört med 2005. De orealiserade valutavinsterna blev 23,5 miljarder kronor 2006 (varav 23,3 miljarder kronor är direkt hänförliga till statsskulden), en ökning med 53,5 miljarder kronor, delvis som följd av kronans förstärkning. Staten redovisade

30 miljarder kronor i orealiserade valutaförluster 2005.

De orealiserade valutakursförändringarna uppkommer vid den värdering Riksgäldskontoret gör av skulder och fordringar i utländsk valuta till bokslutsdagens kurser.

Not 13 Övriga finansiella intäkter

Miljoner kronor

	2006	2005
Kammarkollegiet	5 400	6 834
Centrala studiestödsnämnden	3 980	4 523
Kärnavfallsfondens styrelse	1 911	2 041
Regeringskansliet	1 781	5 412
Skatteverket	1 259	1 331
Exportkreditnämnden	169	666
Försäkringskassan	77	470
Styrelsen för internationellt utvecklings-samarbete	56	87
Försvarets materielverk	40	49
Affärsverk		
Statens järnvägar	473	520
Luffartsverket	46	11
Svenska kraftnät	8	17
Sjöfartsverket	1	1
Övriga myndigheter	190	507
Summa	15 391	22 469

De finansiella intäkterna och kostnaderna för förvaltning av statsskulden redovisas under not 12 Nettokostnad för statsskulden.

Övriga finansiella intäkter minskade med 7 miljarder kronor.

Kammarkollegiets finansiella intäkter avser i huvudsak Riksbankens inlevererade överskott som uppgick till 5,3 miljarder kronor. Föregående år uppgick motsvarande intäkt till 6,7 miljarder kronor.

Centrala studiestödsnämndens finansiella intäkter omfattar bl.a. räntor på studielån.

Kärnavfallsfondens styrelses finansiella intäkter omfattar realisationsvinster vid avyttring av reala och nominella statsobligationer.

Regeringskansliets finansiella intäkter omfattar huvudsakligen utdelning från aktier i Nordea Bank AB med 1,7 miljarder kronor, vilka

tillförts statsbudgeten. Den stora minskningen på 3,6 miljarder kronor mellan åren förklaras av att Regeringskansliet under 2005 redovisade en reavinst vid försäljning av aktier, både i samband med TeliaSoneras respektive Nordeas återköp av aktier samt vid utdelning från aktier i Nordea AB.

Skatteverket redovisar räntor i skattekontosystemet.

Exportkreditnämnden redovisar ränteintäkter i finansförvaltningen. Minskningen jämfört med föregående år beror på att föregående års redovisade intäkter även innehöll kursvinster på 0,6 miljarder kronor.

De finansiella intäkterna hos Statens järnvägar utgörs bl.a. av ränteintäkter på långfristiga värdepappersinnehav samt på leasingtillgångar avseende lok och vagnar.

Not 14

Övriga finansiella kostnader

Miljoner kronor

	2006	2005
Exportkreditnämnden	551	6
Insättningsgarantinämnden	232	9
Statens jordbruksverk	44	2
Kärnavfallsfondens styrelse	44	0
Försäkringskassan	37	15
Vägverket	35	303
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	33	23
Banverket	33	9
Lantmäteriverket	17	12
Försvarsmakten	10	1
Regeringskansliet	-11	-151
Affärsverk		
Statens järnvägar	499	527
Lufftartsverket	94	60
Sjöfartsverket	37	32
Svenska kraftnät	7	6
Övriga myndigheter	35	99
Aktivering av finansiella kostnader	-96	-87
Summa	1 601	866

Exportkreditnämndens finansiella kostnader på 551 miljoner kronor avser realiserade och

orealiserade kursförluster på tillgångar. Föregående år redovisade Exportkreditnämnden endast 6 miljoner kronor i kursförluster och i stället 565 miljoner kronor i kursvinster (se även not 13).

Insättningsgarantinämndens finansiella kostnader avser huvudsakligen kursförluster, vilka uppgår till 229 miljoner kronor.

Vägverkets finansiella kostnader avser främst räntekostnader för lån till infrastrukturella investeringar. Under andra halvåret 2005 övertog Riksgäldskontoret, i enlighet med regeringsbeslut, för Vägverkets räkning de lån som på öppna marknaden var upptagna av Stockholmsleder AB och Göteborgs trafikleder AB. Lånestocken som omfattades uppgick till 11 761 miljoner kronor. Det innebär att de finansiella kostnaderna avseende dessa lån som tidigare redovisades som utomstatliga kostnader nu redovisas som inomstatliga kostnader. Det förklarar Vägverkets minskade utomstatliga finansiella kostnader på 268 miljoner kronor.

Affärsverket Statens järnvägars finansiella kostnader består bl.a. av skulduppräknad leasing och räntor på leasingsskulder på lok och vagnar.

Regeringskansliet skrev år 2002 ned det bokförda värdet på OMX aktier med 771 miljoner kronor till marknadsvärdet på aktierna. Värdet på aktierna har sedan stigit. De negativa kostnaderna under 2005 och 2006 beror på återföring av tidigare nedskrivning.

I noten redovisas finansiella kostnader brutto. Några myndigheter har aktiverat räntekostnader i samband med anläggningsprojekt, eftersom räntan är en del av de utgifter för att bygga anläggningen som tas upp som tillgång.

4.5.2 Noter till balansräkningen

Not 15

Balanserade utgifter för utveckling

Miljoner kronor

	2006	2005
Försäkringskassan	1 384	1 505
Rikspolisstyrelsen	339	257
Skatteverket	262	207
Verket för högskoleservice	192	171
Centrala studiestödsnämnden	125	130
Statens pensionsverk	120	130
Försvarets radioanstalt	83	70

Vägverket	76	78
Verket för näringslivsutveckling	71	49
Göteborgs universitet	66	49
Totalförsvarets pliktverk	57	70
Åklagarmyndigheten	57	35
Affärsverk		
Svenska kraftnät	106	83
Sjöfartsverket	29	32
Övriga myndigheter	743	759
Summa	3 790	3 720

Skatteverket	27	52
Bolagsverket	21	-
Affärsverk		
Svenska kraftnät, Affärsverket	117	124
Sjöfartsverket, affärsverk	9	6
Luftfartsverket, affärsverk	9	7
Övriga myndigheter	259	233
Summa	841	768

Under posten Balanserade utgifter för utveckling redovisas främst egenutvecklade IT-system och program.

Försäkringskassans balanserade utgifter avser utveckling av IT-system, varav IT-stöd för det nya pensionssystemet samt följdreformer till detta utgör den största delen. Därutöver utvecklar Försäkringskassan IT-stöd för ärendehantering. Förändringen jämfört med 2005 är nettot av å ena sidan avskrivningar och nedskrivningar på drygt 300 miljoner kronor där pensionssystemet är den största delen, och dels nyutveckling av ett antal IT-system på drygt 200 miljoner kronor där ärendehanteringssystem för Försäkringskassan varit den största delen under 2006.

Rikspolisstyrelsens ökning av de balanserade utgifterna beror på ett intensifierat utvecklingsarbete av olika stödsystem.

Skatteverkets ökning av de balanserade utgifterna avser utveckling av IT-stöd för folkbokföring, Inet, e-Arkiv och Taxeringsförnyelse.

Verket för högskoleservices post utgörs fr.o.m. 2006 helt av det nya antagningsystemet.

Not 16 Rättigheter och andra immateriella anläggningar

Miljoner kronor

	2006	2005
Rikspolisstyrelsen	99	69
Vägverket	70	87
Försäkringskassan	62	47
Krisberedskapsmyndigheten	54	7
Ekonomistyrningsverket	48	67
Statens energimyndighet	38	43
Försvarsmakten	28	26

Under posten Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar redovisas i första hand köpta IT-system och program.

Posterna för Rikspolisstyrelsen, Vägverket och Försäkringskassan består till största delen av licenser inom IT-verksamheten.

Ökningen för Krisberedskapsmyndigheten beror huvudsakligen på ökade investeringar avseende det gemensamma radiokommunikationssystemet RAKEL.

Ekonomistyrningsverkets post består till största delen av immateriella tillgångar som övertagits från Finansdepartementet avseende informationssystemet Hermes.

Affärsverket Svenska kraftnäts post består av markrättigheter i form av servitut och ledningsrätter samt nyttjanderättigheter för optoförbindelser.

Not 17 Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar

Miljoner kronor

	2006	2005
Statens jordbruksverk	30	15
Länsstyrelsen i Gotlands län	2	2
Bolagsverket	-	27
Övriga myndigheter	-	1
Summa	32	45

Statens jordbruksverks post omfattar ett antal IT-systemprojekt där utvecklingsarbetet inte är avslutat.

Minskningen för Bolagsverket beror på att ett förskott under 2005 avseende nyttjande av centraldatorkapacitet överförts till Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar under 2006.

Not 18 Statliga väganläggningar

Miljoner kronor

	2006	2005
Vägverket	92 287	88 895
Vägverket	92 287	88 895

Vägverket redovisar investeringar i statliga väganläggningar. Redovisade belopp är nettovärden efter avskrivning och avskrivningstiden är normalt 40 år.

Nio större objekt med en sammanlagd investeringsvolym på 5,1 miljarder kronor och en total längd av 99 km har öppnats för trafik under året. Bland annat har motorvägssträckan på E 4 förbi Markaryd öppnats för trafik under 2006. Även motorvägssträckan på riksväg 44 mellan Vänte Ryr-Båberg har öppnats under året. I Göteborg har Götaleden öppnats för trafik.

Not 19 Statliga järnvägsanläggningar

Miljoner kronor

	2006	2005
Banverket	64 658	63 922
Banverket	64 658	63 922

Banverket redovisar investeringar i järnvägsanläggningar. Anskaffningskostnad för mark för järnvägsändamål ingår också i redovisat värde för järnvägsanläggningen. Avskrivningstiden för järnvägsanläggningar är 40 år.

Exempel på investeringsprojekt som har färdigställt under 2006 är sträckan Prässebo-Torbacken på Norge/Vänerbanan där utbyggnad av dubbelspår pågår.

Not 20 Byggnader, mark och annan fast egendom

Miljoner kronor

	2006	2005
Statens fastighetsverk	12 899	13 039

Fortifikationsverket	8 672	8 498
Naturvårdsverket	4 534	3 784
Riksdagsförvaltningen	1 062	953
Affärsverk		
Luftfartsverket	10 729	11 292
Sjöfartsverket	956	919
Svenska kraftnät	169	172
Övriga myndigheter	914	934
Summa	39 935	39 591

Statens fastighetsverk förvaltar den del av statens fasta egendom som regeringen bestämmer. Större delen av fastigheterna tillhör det nationella kulturarvet. Exempel på fastigheter är de kungliga slotten, ett trettiotal fästningar, nationalteatrarna, museerna, regeringens byggnader, landshövdingarnas residens och ambassadbyggnader i utlandet. De mark-egendomar som redovisas av Statens fastighetsverk består till stora delar av markområden väster om odlingsgränsen i Västerbottens och Norrbottens län samt renbetesfjällen i Jämtlands län. I mellersta och södra Sverige förvaltas ett antal kungsgårdar som av kulturhistoriska skäl ägs av staten. Minskningen på Byggnader, mark och annan fast egendom för Statens fastighetsverk med 140 miljoner kronor beror på avskrivningar, nedskrivningar och försäljning av fastigheter.

Fortifikationsverket förvaltar fastigheter avsedda för försvarsändamål. Under året har nyanskaffningar gjorts för 1 216 miljoner kronor samtidigt som avskrivningar och utrangeringar har skett med 1 042 miljoner kronor, vilket sammantaget ger ett ökat värde med 174 miljoner kronor. Exempel på nyanskaffningar är nybyggnad av kontor för Försvarets forskningsinstitut, nybyggnad av flygledartorn i Luleå och ombyggnad av rullbana i Såtenäs.

Naturvårdsverket redovisar främst nationalparker och naturreservat. Dessa är dock i många fall upptagna till ett lågt värde. Ökningen med 750 miljoner kronor under 2006 avser främst investeringar i markinköp för bildande av naturreservat och nationalpark.

Riksdagsförvaltningen förvaltar riksdagsbyggnaderna.

Luftfartsverkets minskning på byggnader, mark och annan fast egendom med 563 miljoner

kronor beror på att årets avskrivningar är större än årets anskaffningar.

Not 21**Förbättringsutgifter på annans fastighet***Miljoner kronor*

	2006	2005
Rikspolisstyrelsen	732	748
Kungl. Tekniska högskolan	245	261
Försvarmakten	180	128
Regeringskansliet	140	138
Göteborgs universitet	131	104
Kriminalvården	130	127
Lunds universitet	117	130
Statens fastighetsverk	105	14
Stockholms universitet	99	113
Skatteverket	74	81
Umeå universitet	61	60
Uppsala universitet	59	72
Riksarkivet	56	38
Arbetsmarknadsverket	55	46
Övriga myndigheter	950	888
Summa	3 134	2 948

Förbättringsutgifter på annans fastighet avser sådana utgifter som myndigheten har haft för att anpassa hyrda lokaler till den egna verksamheten, exempelvis om- och tillbyggnationer, kabeldragningar för nätverk, larmanordningar samt reparationer och underhåll om utgifterna uppgått till väsentliga belopp.

Rikspolisstyrelsens förbättringsutgifter avser diverse om- och tillbyggnationer av polislokaler runt om i landet. De större posterna 2006 återfinns hos Rikspolisstyrelsen och polismyndigheterna i Stockholm, Skåne och Västra Götaland.

Försvarmaktens ökning på 52 miljoner kronor avseende förbättringsutgifter på annan fastighet beror i huvudsak på att det under året har investerats i ny inredning till hangar vid Helikopterflottiljen.

Ökningen med 91 miljoner kronor avseende Statens fastighetsverks förbättringsutgifter på annans fastighet avser investering i House of Sweden i Washington vilken byggs i annans regi.

Not 22**Maskiner, inventarier, installationer m.m.***Miljoner kronor*

	2006	2005
Rikspolisstyrelsen	1 376	1 229
Försvarmakten	1 248	1 144
Vägverket	850	887
Banverket	749	703
Uppsala universitet	707	704
Lunds universitet	624	458
Kustbevakningen	607	647
Domstolsverket	576	357
Karolinska institutet	507	542
Göteborgs universitet	446	493
Skatteverket	384	406
Regeringskansliet	367	358
Kriminalvården	303	309
Försäkringskassan	300	346
Affärsverk		
Svenska kraftnät	5 988	5 950
Luffartsverket	981	1 061
Statens järnvägar	721	747
Sjöfartsverket	614	579
Övriga myndigheter	4 839	4 887
Summa	22 187	21 807

Datorer och kringutrustning, möbler, maskiner, installationer, bilar, fartyg, flyg och andra transportmedel är exempel på tillgångar som redovisas under denna post. Även tillgångar som innehas genom finansiell leasing ingår.

Rikspolisstyrelsens post ökade med 147 miljoner kronor vilket främst beror på stora anskaffningar av transportmedel inkluderande s.k. taktikfordon. Ökningen beror även på nyanskaffningar av persondatorer, servrar och kommunikationsutrustning. Dessutom har ett leasingavtal avseende persondatorer omklassificerats från operationell till finansiell leasing, vilket har bidragit till ökningen med 44 miljoner kronor.

Ökningen med 104 miljoner kronor hos Försvarmakten beror i huvudsak på inköp av datorer och datoranläggningar samt transportmedel.

Svenska kraftnäts tillgångar består till största delen av ställverksutrustningar, kraftledning,

sjökablar, kontrollanläggningsdelar, opto-verksamhet och tele- och informationssystem.

Lufftartsverket redovisar huvudsakligen fordon och maskiner under denna post.

Not 23

Pågående nyanläggningar

Miljoner kronor

	2006	2005
Banverket, järnvägsanläggningar	25 416	20 347
Vägverket, väganläggningar	14 666	13 039
Försvarets materielverk	3 294	3 314
Fortifikationsverket	973	731
Kustbevakningen	474	29
Affärsverk		
Lufftartsverket	690	404
Svenska kraftnät	450	466
Sjöfartsverket	83	119
Övriga myndigheter	3 658	2 561
Summa	49 704	41 013

Banverkets pågående större investeringsprojekt avser Hallandsåspanjektet och citytunneln i Malmö. Förändringen beror på riksdagens tidigare beslut om ökade investeringar i järnvägar, vilket inneburit ett stort antal pågående järnvägsanläggningar.

Som Vägverkets pågående större investeringsprojekt räknas E4 Uppsala-Mehedeby i region Mälardalen.

Försvarets materielverks pågående nyanläggningar avser anskaffning av delkomponenter till provsystem, vilka används vid verifiering och validering av krigsmateriel till försvarsmakten.

Kustbevakningens pågående nyanläggning avser främst anskaffning av tre flygplan av typ KBV 501.

Not 24

Beredskapstillgångar

Miljoner kronor

	2006	2005
Försvarsmakten	92 080	90 619
Statens räddningsverk, räddningstjänst och varningsmateriel m.m.	768	809
Socialstyrelsen, läkemedel och sjukvårdsförnödenheter	200	224
Krisberedskapsmyndigheten	130	151
Statens strålskyddsinstitut	24	21
Rikspolisstyrelsen	11	9
Banverket	0	1
Summa	93 213	91 834

Beredskapstillgångar avser tillgångar både för civil- och militär beredskap.

Posten omfattar främst Försvarsmaktens tillgångar för militär beredskap. Tillgångar för civil beredskap omfattar t.ex. läkemedel, fordon samt medicinsk utrustning.

Försvarsmakten delar in sina beredskapstillgångar i dels beredskapsinventarier, dels beredskapsvaror. Dessa redovisas som anläggnings-tillgångar. Beredskapsinventarierna uppgår till 79,8 miljarder kronor och utgörs av t.ex. flygplan, fartyg och stridsvagnar. Beredskapsvaror som t.ex. ammunition, reservmateriel och livsmedel uppgår till 12,3 miljarder kronor.

Årets ökning med 1,4 miljarder kronor förklaras i stort sett av Försvarsmaktens ökning med 1,5 miljarder kronor. Nyanskaffning av militära beredskapsinventarier uppgår till 10,9 miljarder kronor och avskrivningar uppgår till 8,5 miljarder kronor under 2006. Exempelvis har 18 JAS 39 Gripen och 5 helikoptrar anskaffats. Under året har försäljningar och utrangeringar genomförts av materiel till ett bokfört värde av 0,4 miljarder kronor. Beredskapslagret minskade med 0,6 miljarder kronor.

Statens räddningsverks beredskapstillgångar har minskat något under året och består av bl.a. materiel för räddningstjänst, andningsskydd och anläggningar för varningssignaler.

Socialstyrelsens beredskapstillgångar avser sjukvårdsförnödenheter och läkemedel, t.ex. antivirala läkemedel mot pandemi.

Not 25

Förskott avseende materiella anläggningstillgångar

Miljoner kronor

	2006	2005
Banverket	952	1 205
Vägverket	297	330
Kustbevakningen	170	1
Försvarets radioanstalt	29	-
Smittskyddsinstitutet	2	-
Totalförsvarets forskningsinstitut	1	10
Affärsverk		
Luffartsverket	5	14
Övriga myndigheter	0	2
Summa	1 456	1 562

Under denna post redovisas de förskott som myndigheten lämnat vid anskaffning av materiella anläggningstillgångar.

Banverkets post avser förskott vid byggandet av järnvägsanläggningar. Vägverkets post består främst av förskott avseende väganläggningar.

Not 26

Andelar i dotter- och intresseföretag

Andelar i dotterföretag

Miljoner kronor

	2006	2005
Vattenfall AB	96 589	78 122
Akademiska Hus AB	24 801	22 455
Civitas Holding AB (inklusive Vasakronan AB)	21 813	18 524
Luossavaara-Kiirunavaara AB (LKAB)	19 076	14 802
Sveaskog AB	16 620	16 275
Vin & Sprit AB	7 232	6 382
Sveriges Bostadsfinansieringsaktiebolag SBAB	6 062	5 600
Posten AB	5 817	5 060
Specialfastigheter Sverige AB	5 113	1 454
Venantius AB	4 614	7 187
AB Svensk Exportkredit	4 124	3 739
Almi Företagspartner AB	4 118	4 037
SJ AB	3 405	2 989

Apoteket AB	3 010	2 632
AB Swedcarrier	2 238	1 972
Systembolaget AB	2 071	1 989
Teracom AB	1 690	1 542
Vasallen AB	1 540	2 080
Green Cargo AB	1 524	1 358
Swedfund International AB	1 356	1 190
Samhall AB	1 013	917
Förvaltningsaktiebolaget Stattum	576	567
Statens Bostadsomvandlings AB	547	556
Lernia AB	500	375
Svenska Rymdaktiebolaget	388	434
Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut AB	381	324
AB Svensk Bilprovning	348	326
IRECO Holding AB	143	67
Kasernen Fastighets AB	115	110
AB Göta Kanalbolag	41	40
Swedesurvey AB	40	42
SweRoad (Swedish National Road Consulting AB)	40	37
IMEGO AB	29	35
Kungliga Dramatiska Teatern AB	29	34
Arbetslivsresurs AR AB	23	5
Statens Väg- och Baninvest AB	15	18
Kungliga Operan AB	12	9
A-Banan Projekt AB	10	10
Svensk-Danska Broförbindelsen AB (SVEDAB)	0	15
Svenska Spel AB	0	0
Affärsverk		
Luffartsverket - LfV Holding AB	157	149
Svenska kraftnät - SwePol Link AB m.fl.	97	87
Övriga andelar	359	276
Summa	237 676	203 822

Med dotterföretag avses företag där statens ägarandel överstiger 50 procent. Andelsvärdet ovan är baserat på det justerade egna kapitalet hos företagen enligt bokslut per 31 december, utom i några fall då senaste delårsbokslut använts.

Andelar i dotterföretag ökade med 33,9 miljarder kronor.

Ökningen av andelsvärdet för Vattenfall uppgår till 18,5 miljarder kronor, vilket huvudsakligen förklaras av periodens vinst på 18,7 miljarder kronor. Utdelning av 5,6 miljarder kronor har minskat andelsvärdet. Kassaflödes-

säkring har medfört en ökning med 4,6 miljarder kronor. Kassaflödessäkring avser huvudsakligen orealiserade värdeförändringar av elderivat som används för prissäkring av framtida försäljning. En positiv påverkan av valutasäkring av utländskt eget kapital på 1,9 miljarder kronor har delvis kompenserat för negativa omräkningsdifferenser för verksamhet i utlandet på 3,3 miljarder kronor. Omräkningsdifferenserna har uppstått när balansräkningar i utländska dotterbolag räknats om till svenska kronor. Vid bolagiseringen av Vattenfall togs inte tillräcklig hänsyn till gällande skattelagstiftning, vilket medfört att uppskjuten skatteskuld reducerats med 2,4 miljarder kronor och andelsvärdet ökat med samma belopp.

Andelsvärdet för Akademiska Hus AB ökade med 2,3 miljarder kronor. Ökningen förklaras av andelen i årets resultat på 3,0 miljarder kronor reducerat med utdelning av 0,7 miljarder kronor.

Civitas Holding AB ökade med 3,3 miljarder kronor. Årets resultat har ökat kapitalandelsvärdet med 3,4 miljarder kronor och utdelning har minskat värdet med 0,2 miljarder kronor.

LKAB:s resultat för året uppgår till 4,6 miljarder kronor och utgör huvuddelen av andelsvärdets ökning med 4,3 miljarder kronor. Dessutom har förändringar i säkringsreserv och reserv för verkligt värde höjt värdet med 1,2 miljarder kronor. Utdelning av 1,5 miljarder kronor har minskat värdet.

Andelsvärdet för Sveaskog AB ökade med 0,3 miljarder kronor. Ökningen förklaras främst av årets resultat på 2,1 miljarder kronor minskat med utdelning till staten av 1,9 miljarder kronor.

Vin & Sprit AB ökade med 0,8 miljarder kronor, vilket i huvudsak förklaras av årets resultat 1,6 miljarder kronor reducerat med utdelning av 0,6 miljarder kronor.

SBAB har ökat i värde med 0,5 miljarder kronor som en följd av årets resultat.

Posten AB ökade med 0,8 miljarder kronor. I ökningen ingår årets resultat med 1,0 miljarder kronor minskat med utdelning av 0,2 miljarder kronor.

Andelarna i Specialfastigheter Sverige AB ökade 3,7 miljarder kronor. Övergång till redovisning enligt IFRS har medfört att andelen ökat i värde med 3,0 miljarder kronor. Resterande del av ökningen förklaras av årets resultat 0,8 miljarder kronor minskat med utdelning av 0,1 miljarder kronor.

Venantius AB minskade med 2,6 miljarder kronor i andelsvärde. Förändringen förklaras av utdelning av 3,0 miljarder kronor som delvis kompenseras av årets vinst på 0,4 miljarder kronor.

SJ AB ökade med 0,4 miljarder kronor, vilket väsentligen avser årets resultat.

Vasallen AB:s andelsvärde minskade med 0,5 miljarder kronor som ett resultat av utdelning av 0,8 miljarder kronor, som till en del uppvägs av årets vinst på ca 0,2 miljarder kronor.

Innehavet i SVEDAB har skrivits ned till noll i enlighet med kapitalandelsmetoden eftersom SVEDAB-koncernens egna kapital uppgår till minus 0,4 miljarder kronor. Efter övergång till redovisning enligt IFRS täcks moderbolaget SVEDAB:s förlust av balanserade vinstmedel och bolaget har därför till skillnad från tidigare år inte erhållit något aktieägartillskott.

Svenska Spel AB bokförs till värdet av aktiekapital och reservfond (värdet uppgår till 260 000 kr som i tabellen avrundats till noll miljoner kronor). Resultatet tillförs som skatteintäkt när utdelning betalas till staten.

Andelar i intresseföretag

Miljoner kronor

	2006	2005
TeliaSonera AB	53 993	57 553
Nordiska Investeringsbanken (NIB)	6 983	6 742
SAS AB	3 502	2 462
AB Bostadsgaranti	98	75
SOS Alarm Sverige AB (SOSAB)	79	80
VisitSweden AB (Sveriges Rese- och Turistråd AB)	8	9
Norrland Center AB	5	5
Dom Shvetsii	3	3
<hr/>		
Affärsverk		
Svenska kraftnät - Nord Pool ASA m.fl.	357	328
Luftfartsverket - Nordic Airport Properties KB m.fl.	5	4
Summa	65 033	67 261

Med intresseföretag avses företag där statens ägarandel uppgår till högst 50 och lägst 20 procent.

Andelar i intresseföretag är 2,2 miljarder kronor lägre än föregående år främst pga. att andelen i TeliaSonera AB minskat i värde med 3,6 miljarder kronor. Andelsvärdet i TeliaSonera

AB har påverkats positivt med 7,7 miljarder kronor av andelen i årets resultat och negativt av 4,1 miljarder kronor i valutakursdifferenser och utdelning av 7,1 miljarder kronor till staten. Marknadsvärdet på Regeringskansliets aktier i TeliaSonera AB uppgick vid årsskiftet till 114,4 miljarder kronor.

SAS AB har ökat i värde med 1,0 miljarder kronor, vilket väsentligen beror på periodens resultatandel. Marknadsvärdet på Regeringskansliets aktier i SAS AB uppgår till 4,1 miljarder kronor.

Andelar i dotter- och intresseföretag – totalt

Miljoner kronor

	2006	2005
Summa andelar i dotterföretag	237 676	203 822
Summa andelar i intresseföretag	65 033	67 261
Riksbankens grundfond	1 000	1 000
Summa	303 709	272 083

Föutom de ovan nämnda förändringarna är postens totala förändring en följd av förändringar i företagens justerade egna kapital, utbetalda utdelningar samt förvärv och avyttringar.

Not 27

Andra långfristiga värdepappersinnehav

Miljoner kronor

	2006	2005
Regeringskansliet, Europeiska investeringsbanken EIB	1 677	1 677
Regeringskansliet, Europeiska utvecklingsbanken EBRD	1 040	1 040
Regeringskansliet, OMX AB (OMHex AB)	1 019	883
Exportkreditnämnden, valutadepositioner	811	1 214
Regeringskansliet, Världsbanken IBRD	593	593
Karolinska institutet, aktier, andelar och obligationer	358	435
Regeringskansliet, Europarådets utvecklingsbank CEB	34	34
Affärsverk		
Statens järnvägar	4 754	4 794
Övriga myndigheter	250	241
Summa	10 536	10 911

Andra långfristiga värdepappersinnehav minskade med 0,4 miljarder kronor, främst pga. att Exportkreditnämnden minskat sina valutadepositioner. Som ett led i garanti-verksamheten placerar Exportkreditnämnden erhållna premier i olika finansiella tillgångar och har under året reducerat sina depositioner i valuta. Innehavet utgör en del av likvid buffert för riskexponering och balanserande innehav för åtaganden i respektive valuta.

Marknadsvärdet för Regeringskansliets aktier i OMX AB uppgick vid årsskiftet till 1,0 miljarder kronor. Med anledning av ökat marknadsvärde har en tidigare nedskrivning på 0,1 miljarder kronor återförts.

Statens järnvägars innehav avser till största delen nollkupongobligationer i syfte att möta betalningsströmmar vid förfall av leasing- och leaseholdkontrakt för anläggningstillgångar uthyrda till SJ AB och Green Cargo AB.

Not 28

Långfristiga fordringar

Miljoner kronor

	2006	2005
<i>Exportkreditnämnden</i>		
- Skadefordringar	1 913	3 114
- Valutadepositioner USD/EUR i svenska affärsbanker	1 522	-
- Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar	1 174	94
<i>Summa Exportkreditnämnden</i>	<i>4 609</i>	<i>3 208</i>
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	149	315
Göteborgs universitet	144	149
Fiskeriverket	119	131
Statens bostadskreditnämnd	75	99
Regeringskansliet	20	19
Verket för näringslivsutveckling	10	43
Försäkringskassan	6	12
Affärsverk		
Statens järnvägar	3 164	3 771
Svenska kraftnät	199	218
Sjöfartsverket	104	116
Luffartsverket	33	14
Övriga myndigheter	12	14
Summa	8 644	8 109

Exportkreditnämnden (EKN) redovisar försäkringstekniskt beräknat nettovärde på skadefordringar. Fordringarna utgår från de skadebelopp som betalats ut. Avdrag görs för återvunna eller avskrivna belopp. Till detta läggs kapitaliserade räntor samt förfallna, obetalda och upplupna, ej förfallna avtalsräntor. Värderingen av EKN:s fordringar görs utifrån olika kriterier. En utgångspunkt vid bedömning av fordringar på andra länder är det aktuella landets skuldsättning och inkomstnivå samt hur landet skött sina skuldbetalningar. Detta kompletteras med det allmänna riskläget på landet vad gäller krediter och på den återstående löptiden av EKN:s utestående fordran. Värdet före reservering av förlustrisker m.m. på EKN:s fordringar uppgår till 8,3 miljarder kronor. Reserveringen uppgår till 6,4 miljarder kronor. Minskningen av skadefordringarna beror på förtida återbetalningar, valutakursförändringar och skuldavskrivningar till Irak. Ökningen för återförsäkrades andel av försäkringstekniska avsättningar beror på att EKN under året återförsäkrat enstaka risker avseende stora affärer i Pakistan, Ryssland och Iran.

Styrelsen för internationellt utvecklings-samarbete (Sida) garanterar och subventionerar u-landskrediter i projekt som Sida bedömer kan få betydande utvecklingseffekter i landet. Posten utgörs till största delen av nettovärdet på skadefordringar som förvaltas av EKN, vilken är knuten till U-kreditsystemet. Minskningen beror bland annat på återbetalningar från Algeriet.

Göteborgs universitets fordringar avser utlåning av donationsmedel till Akademiska Hus för fastigheterna Handelshögskolan, Wallenbergsalen och Hasselbladslaboratoriet, som vid uppförandet finansierades med bl.a. donationsmedel.

Fiskeriverket har tillgångar som förvaltas av Kammarkollegiet. Dessa tillgångar avser fiskeavgifter beslutade enligt vattenlagen, medlen består av 25 fonder.

Affärsverket Statens järnvägar redovisar fordringar avseende leasing- och leaseholdavtal på SJ AB och Green Cargo AB. Dessa uppgick till 2,3 miljarder kronor 2006. Dessutom redovisar affärsverket en fordran på Storstockholms lokaltrafik (SL) avseende kapitalkostnadsersättning på 0,7 miljarder kronor.

Sjöfartsverket redovisar fordringar avseende förskottshyra för tre isbrytande offshorefartyg där avtal tecknats med Trans Viking A/S. En mindre del avser kapitalförsäkring hos SEB Trygg Liv avseende de lotsar som verket övertagit från Vänerns seglationsstyrelse 2003.

Not 29 Utlåning

Miljoner kronor

	2006	2005
<i>Centrala studiestödsnämnden</i>		
Studielån (beviljade mellan den 1 januari 1989 och den 30 juni 2001)	79 518	83 465
Annuitetslån (beviljade efter den 30 juni 2001)	57 932	49 150
Studiemedel (beviljade före 1989 och äldre lån)	10 762	12 190
Hemutrustningslån	1 314	1 335
Återkrav på lån och bidrag	387	417
Skuldsaneringslån och övrigt	0	-3
<i>Summa Centrala studiestödsnämnden</i>	<i>149 913</i>	<i>146 554</i>
<i>Riksgäldskontoret</i>		
Botniabanan AB	10 140	7 795
Svensk-Danska Broförbindelsen AB	2 176	1 956
A-Train AB	900	1 000
Utlåning till Premiepensionsmyndigheten	1 638	1 736
Utlåning till AP-fonden	130	128
Övrigt	288	325
<i>Summa Riksgäldskontoret</i>	<i>15 272</i>	<i>12 940</i>
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	274	421
Övriga myndigheter	122	140
Summa	165 581	160 055

Centrala studiestödsnämnden (CSN) administrerar ett flertal lånetyper som kan delas in i två huvudkategorier. Den ena typen är lån finansierade med lån hos Riksgäldskontoret vilket är de lån som går under benämningen studielån beviljade fr.o.m. 1989 samt annuitetslånen från 2001 och framåt. Den andra kategorin är lån som ursprungligen finansierades via anslag på statsbudgeten, främst studiemedel beviljade t.o.m. 1988. CSN:s fordringar uppgår totalt till närmare 150 miljarder kronor, efter att

hänsyn tagits till reservationerna för osäkra fordringar.

Tre huvudprinciper ligger till grund för CSN:s beräkning av osäkra fordringar och de nedskrivningar som görs på lånefordringarna. Dessa principer är betalningsbenägenhet, reservation enligt trygghetsregler som finns vid återbetalning och framtida förluster på grund av dödsfall. Med bristande betalningsbenägenhet menas att inga eller få inbetalningar gjorts under de senaste åren trots påminnelser och kravåtgärder. Under åren 2004–2006 har CSN omarbetat beräkningssättet för reservationer enligt trygghetsregler som finns vid återbetalning. Sedan 2005 är annuitetslånen med i beräkningarna av reservationen. Beräkningen för dessa gjordes mera schablonmässigt tidigare eftersom låneformen nyligen införts. Nu när en person varit betalningsskyldig i tre år används den egna inkomsten som utgångspunkt för inkomstsimuleringen, istället för som tidigare ett kollektivt genomsnitt. Den här principen innebär alltså att man gör en bedömning när det gäller betalningsförmågan utifrån individens ekonomiska förutsättningar och skuldens storlek. När det gäller äldre lån, återkrav, skuldsanering eller skadeståndsfordran och övriga lån bedöms osäkerheten på annat sätt.

Under åren 1999–2005 gjorde CSN reservationer för osäkra fordringar med sammanlagt ca 28 miljarder kronor. Vid utgången av 2006 är den totala reserveringen ca 27,9 miljarder kronor, varför den totala lånefordran uppgår till 178 miljarder kronor. De osäkra fordringarna för lånetyperna studielån och studiemedel har under året minskat med 0,5 miljarder kronor respektive 0,4 miljarder kronor. Det kan till stor del förklaras med räntesänkningar som gör att fler kan betala tillbaka sina skulder. När det gäller annuitetslånen har de osäkra fordringarna ökat med 0,8 miljarder kronor. Det beror på tillflödet av nya låntagare och den totala lånefordringen för denna kategori ökar.

Riksgäldskontoret (RGK) är den myndighet utöver CSN som har omfattande utlåning. Under året har utlåningsvolymen ökat framför allt till Botniabanan AB. När det gäller svensk-Danska Broförbindelsen AB är bolaget beroende av Öresundsbro Konsortiets framtida resultat för att kunna återbetala lånet. Lånet till svensk-Danska Broförbindelsen AB är nedskrivet med 1,9 miljarder kronor. RGK:s utlåning till

Premiepensionsmyndigheten och AP-fonderna ingår också i denna post, eftersom dessa myndigheter inte konsolideras i årsredovisningen för staten.

Styrelsen för internationellt utvecklings-samarbetes utlåning avser biståndskrediter och villkorslån.

Not 30 Varulager och förråd

Miljoner kronor

	2006	2005
Försvarmakten	527	476
Banverket	494	454
Vägverket	139	144
Rikspolisstyrelsen	106	96
Statens räddningsverk	93	88
Försvarets materielverk	89	79
Kriminalvården	66	59
Fortifikationsverket	24	28
Affärsverk		
Sjöfartsverket	51	42
Luffartsverket	47	41
Övriga myndigheter	179	183
Summa	1 815	1 690

Med varulager och förråd avses råmaterial, råvaror, halvfabrikat och färdiga produkter samt förnödenheter som förbruknings- och tillsatsmaterial.

Försvarmaktens varulager och förråd avser i huvudsak Försvarmaktens drivmedelslager.

Not 31 Pågående arbeten

Miljoner kronor

	2006	2005
Lantmäteriverket	160	151
Försvarmakten	96	205
Banverket	24	37
Fortifikationsverket	12	16

Övriga myndigheter	34	30
Summa	326	439

Lantmäteriverkets pågående arbeten avser i huvudsak fastighetsbildning, vilket t.ex. innebär avstyckning och reglering av gränsdragning mellan fastigheter.

Försvarsmaktens pågående arbeten avser huvudsakligen beställningar från Försvarets materielverk.

Not 32 Fastigheter

Miljoner kronor

	2006	2005
Länsstyrelsen i Dalarnas län	97	91
Länsstyrelsen i Västra Götalands län	10	10
Länsstyrelsen i Värmlands län	6	3
Övriga länsstyrelser	8	8
Summa	121	112

Länsstyrelsen i Dalarnas län innehar ett stort antal fastigheter i den s.k. Jordfonden, där bytesprojekt pågår eller är planerade.

Not 33 Förskott till leverantörer

Miljoner kronor

	2006	2005
Försvarets materielverk	4 399	8 226
Övriga myndigheter	82	158
Summa	4 481	8 384

Försvarets materielverk lämnar förskott till i huvudsak Industrigruppen JAS, SAAB, Kockums, Bofors Missiles och Augusta-Westland. Förskotten avser främst materiel och tjänster. Det är främst förskotten till industrigruppen JAS som minskat, vilket beror på fler leveranser av flygplan under 2006.

Förskott till utländska leverantörer ingår med 0,8 miljarder kronor, vilket är 0,1 miljarder kronor lägre än föregående år.

Not 34 Kundfordringar

Miljoner kronor

	2006	2005
Exportkreditnämnden	1 218	583
Vägverket	823	886
Banverket	838	833
Försvarets materielverk	606	95
Lantmäteriverket	178	168
Statens institutionsstyrelse	158	144
Lunds universitet	126	76
Försvarsmakten	115	88
Affärsverk		
Luftfartsverket	416	446
Svenska kraftnät	207	261
Sjöfartsverket	142	167
Statens järnvägar	25	19
Övriga myndigheter	1 282	1 751
Summa	6 134	5 517

Som kundfordringar redovisas fakturerade belopp avseende myndighetens försäljning av främst tjänster. Exportkreditnämndens kundfordringar ökar pga. att efterskottspremier avseende garantiengagemang i Pakistan har debiterats med stora belopp under året. Försvarets materielverk har ökat sina kundfordringar på leverantörer utanför staten, men kundfordringarna på statliga myndigheter, som elimineras i årsredovisningen för staten, har i gengäld minskat ännu mer i samband med förskjutningar i verksamhetens inriktning.

Not 35 Övriga fordringar

Miljoner kronor

	2006	2005
Skatteverket		
Fordringar på skattekonto	22 616	19 302
Fordringar lämnade till Kronofogdemyndigheten för indrivning m.m.	3 835	4 143
Fordringar avseende kommunalskatt, kommuner och landsting	1 762	4 688
Fordringar avseende utlägg i exekutiva förrättningar m.m.	21	22

<i>Summa Skatteverket</i>	28 234	28 155
<i>Riksgäldskontoret</i>		
Depositioner för handel med futures	312	1 499
Fordran CSA-avtal	0	17
Övriga fordringar	27	27
<i>Summa Riksgäldskontoret</i>	339	1 543
Statens jordbruksverk	6 878	1 850
Försäkringskassan	3 264	3 079
Tullverket	1 238	1 195
Affärsverk		
Statens järnvägar	556	246
Lufffartsverket	113	106
Svenska kraftnät	28	36
Övriga myndigheter	1 800	1 352
Summa	42 450	37 562

Övriga fordringar ökade med 4,9 miljarder kronor jämfört med föregående år. Ökningen beror i huvudsak på att Statens Jordbruksverk, enligt beslut av regeringen, tidigare utbetalningen av gårdsstöd och djurbidrag för stödåret 2006 från januari 2007 till december 2006.

Skatteverkets fordringar på skattekontot ökade med 3,3 miljarder kronor. Det totala underskottet hänger samman med slutavräkningen av inkomstskatt. Skattefordringar under indrivning uppgår nominellt till 46,4 miljarder kronor. Av dessa beräknas 3,8 miljarder kronor eller drygt 8 procent betalas in. Värdet av fordringarna har i likhet med tidigare år beräknats med ledning av bland annat åldersanalys av de restförda fordringarna. Fordringar avseende kommunalskatt för kommuner och landsting kan variera mellan åren.

Riksgäldskontorets fordringar utgörs till största delen av depositioner för handel med futures. Minskningen från föregående år beror på att Riksgäldskontoret använder sig av futures i mindre omfattning, vilket även minskar de deponerade medlen.

Jordbruksverkets övriga fordringar avser bland annat fordringar på EU för gjorda utbetalningar av bidrag inom garantisektionen, rekviderade medel inom utvecklingssektionen samt bundet kapital i offentliga lager till följd av inköp- och försäljningsverksamhet för EU:s räkning av bland annat spannmål. Fordran ökade

med 4,9 miljarder kronor från föregående år, vilket beror på att gårdsstöd och djurbidrag avseende stödåret 2006 enligt regeringsbeslut utbetalades i december istället för i januari 2007. Utbetalningen i december uppgick till 5,9 miljarder kronor. I totalbeloppet ligger även en fordran avseende salmonellautbrottet i Norrköping sommaren 2003.

Försäkringskassans fordringar utgörs till största delen av fordringar på bidragsskyldiga avseende underhållsstöd som uppgår till 1,5 miljarder kronor samt återkravsfordringar avseende övriga socialförsäkringsförmåner på 0,6 miljarder kronor. Samtliga fordringar äldre än fyra år avseende underhållsstöd bedöms som osäkra och har skrivits ned till noll. Nedskrivningsbeloppet uppgår till 1,7 miljarder kronor. Till Försäkringskassans övriga fordringar hänförs också fordringar för EU-vård 0,3 miljarder kronor, fordringar hos AP-fonden 0,5 miljarder kronor, och fordringar hos kommuner för assistansersättning 0,1 miljarder kronor.

Tullverkets övriga fordringar består till största delen av obetalda tullräkningar avseende uppbörd. Att fordringarna fluktuerar från år till år beror till stor del på Tullverkets faktureringsrutiner och endast till mindre del på andra faktorer som t.ex. konjunkturväxlingar.

Not 36 Periodavgränsningsposter - Förutbetalda kostnader

Miljoner kronor

	2006	2005
<i>Riksgäldskontoret</i>		
Förutbetalda kostnader	5	5
Premieobligationer	136	137
Underkurser, upplåning i svenska kronor	4 201	3 377
Underkurser, upplåning i utländsk valuta	341	347
Underkurser, statsskulden till nominellt belopp i svenska kronor	4 989	5 184
Underkurser, statsskulden till nominellt belopp i utländsk valuta	0	28
<i>Summa Riksgäldskontoret</i>	<i>9 672</i>	<i>9 078</i>
Rikspolisstyrelsen	382	379
Lunds universitet	209	190
Kriminalvården	205	203
Banverket	191	171

Skatteverket	177	173
Försäkringskassan	167	194
Domstolsverket	156	129
Göteborgs universitet	135	139
Arbetsmarknadsverket	130	117
Uppsala universitet	121	127
Karolinska institutet	120	112
Försvarsmakten	117	46
Kungl. Tekniska högskolan	106	112
Stockholms universitet	103	103
Affärsverk		
Sjöfartsverket	61	48
Luffartsverket	54	41
Svenska kraftnät	7	8
Statens Järnvägar	0	2
Övriga myndigheter	1 681	1 705
Summa	13 794	13 077

Som förutbetalda kostnader redovisas kostnader som är hänförliga till kommande år, men har betalats ut under året, t.ex. hyror eller licensavgifter för nästa kvartal eller år.

Underkurser uppstår när Riksgäldskontoret emitterar obligationer och marknadsvärdet är lägre än det nominella värdet. Mellanskillnaden utgör underkurser och bokförs som en förutbetalad kostnad som periodiseras över lånets löptid.

Not 37 Periodavgränsningsposter - Upplupna bidragsintäkter

Miljoner kronor

	2006	2005
Lunds universitet	114	120
Kungl. Tekniska högskolan	109	99
Karolinska institutet	93	113
Göteborgs universitet	75	56
Stockholms universitet	61	58
Uppsala universitet	46	48
Luleå tekniska universitet	45	38
Sveriges lantbruksuniversitet	44	53
Umeå universitet	36	33
Linköpings universitet	21	20
Övriga myndigheter	307	282
Summa	951	920

Som upplupna bidragsintäkter redovisas överenskommen ersättning för genomförd verksamhet som ännu inte utbetalas till myndigheten.

Not 38 Periodavgränsningsposter - Övriga upplupna intäkter

Miljoner kronor

	2006	2005
Periodisering av skatter	22 755	16 395
<i>Riksgäldskontoret:</i>		
Ränteintäkter, skuldskötselinstrument	10 771	10 349
Ränteintäkter, kreditgivning	245	210
<i>Summa Riksgäldskontoret</i>	<i>11 016</i>	<i>10 559</i>
Banverket	373	228
Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	262	259
Försäkringskassan	190	198
Kärnavfallsfondens styrelse	168	190
Arbetsmarknadsverket	130	43
Insättningsgarantinämnden	98	100
Exportkreditnämnden	67	213
Verket för näringslivsutveckling	35	36
Fortifikationsverket	29	10
Statens jordbruksverk	5	4 479
Affärsverk		
Svenska kraftnät	411	392
Luffartsverket	183	184
Statens järnvägar	55	47
Sjöfartsverket	45	11
Övriga myndigheter	325	439
Summa	36 147	33 783

Som upplupna intäkter redovisas räntor och andra intäkter som upparbetats, men där fakturering eller betalning inte skett till och med brytdagen.

Periodisering av skatter avser mellanskillnaden mellan de skatteintäkter som tas upp av främst Skatteverket och de skatteintäkter som beräknas i samband med upprättandet av årsredovisningen för staten. Beloppet redovisas inte av någon myndighet utan endast i årsredovisningen för staten.

Riksgäldskontorets upplupna ränteintäkter avseende skuldskötselinstrument avser ränteintäkter förknippade med statsskulden som är intjänade under året, men ännu ej inbetalda.

Statens jordbruksverk redovisade föregående år upplupna intäkter från EU avseende gårdsstöd och djurbidrag hänförliga till 2005 som ännu ej utbetalats och därför ej heller rekvirerats. För 2006 gjordes utbetalningarna före årsskiftet och därför redovisas i stället en Övrig fordran.

Not 39

Värdepapper och andelar

Miljoner kronor

	2006	2005
Riksgäldskontoret	26 032	22 187
Regeringskansliet	4 420	4 420
Exportkreditnämnden, valutadepositioner i svenska banker och företagscertifikat	1 126	2 931
Försäkringskassan hypoteksobligationer m.m.	1 505	1 519
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	-	74
Affärsverk		
Statens järnvägar	-	99
Summa	33 083	31 230

Riksgäldskontorets innehav avser placerade dagslån på 21,3 miljarder kronor, placeringar i andra låneinstituts obligationer på 4,6 miljarder kronor och köpta köpoptioner på 0,2 miljarder kronor. Riksgäldskontoret placerar kortfristig överskottslikviditet på dagslänemarknaden.

Regeringskansliet redovisar innehav av aktier i Nordea AB. Marknadsvärdet på statens innehav uppgick vid årsskiftet till 54,4 miljarder kronor.

Exportkreditnämnden har minskat fastränteplaceringarna i utländsk valuta i form av valuta-depositoner i svenska banker med 1,1 miljarder kronor och dessutom avvecklat placeringarna i företagscertifikat sedan föregående år.

Försäkringskassan redovisar hypoteksobligationer i fonder för socialförsäkringsändamål enligt äldre lagstiftning.

Not 40

Kassa och bank

Miljoner kronor

	2006	2005
Exportkreditnämnden	616	24
Riksgäldskontoret	542	188
Skatteverket	482	358
Försvarets materielverk	197	304
Länsstyrelsen i Norrbottens län	139	149
Regeringskansliet	76	94
Internationella programkontoret	66	67
Karolinska institutet	63	64
Länsstyrelsen i Västerbottens län	54	45
Kungl. Tekniska högskolan	52	71
Lunds universitet	44	46
Göteborgs universitet	36	31
Affärsverk		
Statens järnvägar	239	76
Luffartsverket	31	29
Sjöfartsverket	19	24
Svenska kraftnät	11	29
Övriga myndigheter	311	309
Summa	2 978	1 908

Exportkreditnämndens Kassa och bank avser till största delen medel som tillfälligt placerats på bank för senare fördelning.

Av Riksgäldskontorets redovisade belopp finns 75 miljoner kronor på bank i utländsk valuta och 467 miljoner kronor på bank i svensk valuta.

Skatteverkets Kassa och bank avser till största delen klienters bankmedel (deponerade medel samt ansökningsavgifter som inbetalats, men ännu ej redovisats mot inkomsttitel).

Försvarets materielverks (FMV) Kassa och bank avser i huvudsak de medel som FMV har för olika samarbetspartners räkning.

Not 41 Nettoförmögenhet

Miljoner kronor

	2006	2005
Uppskrivningskapital	114	116
Donationskapital	294	280
Resultatandelar i dotter- och intresseföretag	183 845	153 502
Balanserad kapitalförändring	-923 147	-936 092
Årets över-/underskott enligt resultaträkningen	103 671	36 662
Summa	-635 223	-745 532

Nettoförmögenheten är skillnaden mellan tillgångar och skulder. Eftersom statens skulder är större än tillgångarna är statens nettoförmögenhet negativ. Förändringen av nettoförmögenheten mellan två år samvarierar i huvudsak med statsskuldens förändring. Nettoförmögenheten påverkas i första hand av resultaträkningens överskott. Därutöver påverkas nettoförmögenheten av andra transaktioner som förändrar tillgångarnas eller skuldernas värde utan att de redovisas i resultaträkningen. Under 2006 ökade nettoförmögenheten med 110 miljarder kronor, främst som en följd av årets överskott på 104 miljarder kronor. Nedan redogörs för förändringar av poster som ingår i nettoförmögenheten. Vissa händelser som i sig inte innebär att nettoförmögenheten påverkas utgör ändå förklaringar till förändringar av ingående delposter.

Uppskrivningskapital

Uppskrivningskapitalet har varit i stort sett oförändrat under året. Kapitalet minskar med avskrivningsbeloppen på uppvärderade anläggningar.

Donationskapital

Donationskapitalet ökade med 14 miljoner kronor under året. Ökningen beror på att Moderna museet har erhållit donationer i form av konstverk och likvida medel.

Resultatandelar i dotter- och intresseföretag

Regeringskansliet svarar för merparten av posten. Andelsvärdet är vid årets beräkning till största delen baserat på bolagens egna kapital enligt årsbokslut. Förändringen på 30,3 miljarder kronor under året består av

föregående års resultatandelar 46,0 miljarder kronor, utdelningar betalda under 2006 motsvarande -22,7 miljarder kronor samt övriga förändringar av eget kapital i dotterbolagen motsvarande 5,6 miljarder kronor. Omföring av negativa resultatandelar har netto medfört en ökning av resultatandelar och en balanserad kapitalminskning med 1,4 miljarder kronor.

Vattenfall AB redovisar betydande ökning av det egna kapitalet vid sidan av resultatet. Förändringen uppgår till 5,5 miljarder kronor och består till största delen av kassaflödessäkring på 4,6 miljarder kronor, valutasäkring av utländskt eget kapital 1,9 miljarder kronor och omräkningsdifferenser vid konsolidering av verksamhet i utlandet med -3,3 miljarder kronor. Dessutom har det egna kapitalet höjts med 2,4 miljarder kronor avseende en korrigering av felaktig skatteberäkning i startbalansräkningen vid bolagiseringen av Vattenfall.

Specialfastigheter Sverige AB har i samband med övergång till redovisning i enlighet med IFRS ökat eget kapital med 3,0 miljarder kronor vid sidan av resultaträkningen, främst avseende värdering av fastigheter till verkligt värde.

LKAB redovisar en direkt ökning av eget kapital med 1,2 miljarder kronor avseende förändring i säkringsreserv och reserv för verkligt värde.

TeliaSonera AB redovisar vid sidan av resultaträkningen en betydande minskning av eget kapital. Till övervägande del avser detta valutakursdifferenser, varav statens andel uppgår till 4,1 miljarder kronor.

Balanserad kapitalförändring

Den balanserade kapitalförändringen ökade med 12,9 miljarder kronor under året. Den del av föregående års resultat som ej är hänförligt till resultatandelar har minskat kapitalförändringen med 9,3 miljarder kronor.

Utdelningar från dotterbolag som beskrivits ovan ökar denna delpost med motsvarande belopp dvs. 22,7 miljarder kronor. Omföring av negativa resultatandelar i dotter- och intressebolag till resultatandelar har netto minskat balanserad kapitalförändring med 1,4 miljarder kronor.

Eliminering av inomstatliga ensidiga periodiseringar samt diverse fordringar och skulder medför ett saldo på 1,1 miljarder kronor som ökar nettoförmögenheten.

Saldot vid avräkning av inomstatliga betalningar avseende anslag och inkomstitlar uppgick vid årsskiftet till -0,2 miljarder kronor och redovisas som en minskning av nettoförmögenheten.

Ett inomstatligt förskott avseende pågående nyanläggning åt Kustbevakningen har aktiverats mot balanserad kapitalökning med 0,2 miljarder kronor.

Riksgäldskontorets konton för hantering av TV-avgiften, rundradiokontot m.fl., rapporteras som en del av statsverket, vilket har inneburit en

ökning av nettoförmögenheten med 0,2 miljarder kronor.

Skilda principer vid värdering av inomstatliga värdepapper har medfört en utjämningspost på 0,2 miljarder kronor som redovisas som balanserad kapitalminskning.

Statens jordbruksverk redovisar förändring av och inköp till EU:s interventionslager mot statskapital respektive avräkning statsverket, vilket innebär en minskning av balanserad kapitalförändring med 0,2 miljarder kronor.

Förändring av statens nettoförmögenhet

Miljoner kronor

	Uppskrivnings- kapital	Donations- kapital	Resultatandelar i dotterföretag	Balanserad kapital- förändring	Årets över- /underskott	Summa
Utgående balans 2005	116	280	153 502	-936 246	20 162	-762 186
Justering för periodisering av skatter					16 395	16 395
Justering för ändrade redovisningsprinciper avseende stämpelskatt, Lantmäteriverket				154	105	259
Ingående balans 2006	116	280	153 502	-936 092	36 662	-745 532
Föreg. års kapitalförändring	-2		45 986	-9 322	-36 662	0
Utdelning från dotter- och intresseföretag			-22 653	22 653		0
Förändring av eget kapital hos dotter- och intresseföretag			5 569			5 569
Aktieägartillskott				80		80
Nedskrivning resultatandelar			2 856	-2 856		0
Återföring av resultatandelar			-1 420	1 420		0
Saldo vid eliminering av ensidiga inomstatliga periodiseringar m.m.				1 116		1 116
Saldo inomstatlig betalningsavräkning				-223		-223
Aktivering av inomstatligt förskott för anläggningstillgång				177		177
Rundradiokonto m.m., Riksgäldskontoret				157		157
Utjämningspost avseende eliminering av statspapper				-176		-176
Inköp till och minskning av EU:s interventionslager, Statens jordbruksverk				-206		-206
Övriga förändringar		14	5	125		144
Årets över-/ underskott					103 671	103 671
Summa årets förändring	-2	14	30 343	12 945	67 009	110 309
Utgående balans	114	294	183 845	-923 147	103 671	-635 223

Not 42

Fonder

Miljoner kronor

	2006	2005
Kärnavfallsfonden	37 700	34 816
Insättningsgarantinämndens fond	16 527	15 719
Bostadskreditnämndens garantireserv	1 919	1 675
<i>Försäkringskassan</i>		
- Trafiklivräntefonden	690	683
- Frivilliga yrkesskadefonden	109	109
- Affärsverksfonden	94	101
- Övriga fonder	124	118
<i>Summa Försäkringskassan</i>	<i>1 017</i>	<i>1 011</i>
Batterifonden (Naturvårdsverket)	777	731
Kammarkollegiets försäkringsverksamhet m.m.	317	277
Bygdemedel m.m. (länsstyrelser)	293	306
Bilskrotningsfonden (Vägverket)	190	334
Medel från vattendomar m.m. (Fiskeriverket)	128	134
Övriga	74	92
Total summa	58 942	55 095

Som fonder i staten redovisas medel som reserverats för särskilda ändamål, men där det reserverade beloppet inte bestäms av en fastställd skuld eller en försäkringstekniskt beräknad risk. De viktigaste förändringarna i fondkapitalet beskrivs i not 5 Avsättning till/upplösning av fonder.

Kärnavfallsfondens styrelse redovisar Kärnavfallsfonden som består av avgifter från kärnkraftsföretagen, baserade på produktionen av elektrisk kraft. Avgifterna skall täcka alla kostnader nu och i framtiden för hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle och annat avfall. Kärnavfallsfonden är den fond som ökat kraftigt under ett antal år och står numera för mer än 60 procent av det kapital som redovisas som Fonder i staten. Fondmedlen är placerade i statspapper och till en mindre del på konto i Riksgäldskontoret.

Insättningsgarantinämndens fond förvaltas enligt riktlinjer som beslutas av Insättningsgarantinämnden. Fonden utgörs av avgifter från institut som omfattas av garantin. Avgiftens storlek, som baseras på institutens kapital-täckningsgrad, används till att bygga upp en fond

varifrån ersättning betalas ut till institut som försatts i konkurs och som omfattas av garantin. Insättningsgarantin gäller för såväl privatpersoner som företag och andra juridiska personer. Även Insättningsgarantinämndens fondmedel är placerade i statspapper och på konto i Riksgäldskontoret.

Bostadskreditnämnden redovisar medel i en garantireserv för främst s.k. Äldre garantier. Garantireserven byggdes till sin huvuddel upp under 2001, genom överföring av anslagsmedel.

Försäkringskassan redovisar ett antal fonder som förvaltas av Kammarkollegiet och från vilka bl.a. vissa livräntor enligt äldre bestämmelser betalas ut. De största är Trafiklivräntefonden, Frivilliga yrkesskadefonden och Affärsverksfonden.

Batterifonden redovisas av Naturvårdsverket och används för bl.a. omhändertagande av miljöfarliga batterier.

Länsstyrelserna redovisar s.k. bygdemedel (vattenregleringsmedel) och älgvårdsfonder. Det största beloppet på 142 miljoner kronor redovisas av länsstyrelsen i Norrbottens län.

Bilskrotningsfonden redovisas av Vägverket och används till bilskrotningspremier.

Not 43

Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser

Miljoner kronor

	2006	2005
Statens pensionsverk	159 594	147 317
Försvarsmakten	1 665	1 676
Rikspolisstyrelsen	542	405
Försäkringskassan	98	114
Försvarets materielverk	174	109
<i>Affärsverk</i>		
Luftfartsverket	2 910	2 774
Sjöfartsverket	1 177	1 149
Svenska kraftnät	204	192
Övriga myndigheter	1 063	999
Summa	167 427	154 735

Det stora flertalet myndigheter betalar pensionspremier till Statens pensionsverk (SPV). SPV ansvarar och gör avsättningar för merparten av statens pensionsåtagande i den statliga

försäkringsrörelsen. Undantag från denna försäkringslösning är de myndigheter som gör egna avsättningar för pensioner, främst affärsverken utom Statens järnvägar.

Den av SPV redovisade pensionskulden ökade med 12,3 miljarder kronor, varav 11,1 miljarder kronor beror på ändrade beräkningsgrunder. SPV:s styrelse beslutade om ändring av räntan (diskonteringsräntan) i de försäkringstekniska riktlinjerna från 2,5 till 2,0 procent från den 1 januari 2006. Den sänkta räntan innebär att nuvärdet av framtida utbetalningar ökar relativt kraftigt. De största övriga faktorerna var att nyintjänad pension brutto uppgick till 4,4 miljarder kronor, medan utbetalade förmåner som minskar skulden var 6,4 miljarder kronor.

Försvarsmaktens avsättning är i det närmaste oförändrad. Kostnaden för nyintjänade pensioner har varit på samma nivå som årets utbetalningar. Vid Luftfartsverket är årets kostnad för pensionsavsättning betydligt högre än årets utbetalningar och avsättningen ökar därför.

Not 44 Övriga avsättningar

Miljoner kronor

	2006	2005
Exportkreditnämnden	9 606	8 838
Försvarsmakten	2 257	2 699
Riksgäldskontoret	2 210	2 254
Försäkringskassan	607	813
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	383	287
Banverket	376	322
Sveriges geologiska undersökningar	103	115
Insättningsgarantinämnden	-	100
Affärsverk		
Statens järnvägar	272	386
Luftfartsverket	67	75
Sjöfartsverket	37	47
Övriga myndigheter	354	168
Summa	16 272	16 104

Balansposten Övriga avsättningar består huvudsakligen av Exportkreditnämndens

avsättningar för risker i garantiengagemang. Reserveringar har gjorts för förväntad förlustrisk i affärerna och för riskkoncentration i portföljen. Den totala reserveringen vid utgången av 2006 uppgår till 9,6 miljarder kronor och ökade med 0,8 miljarder kronor, men samtidigt har återförsäkrarens andel i avsättningarna för risk ökat kraftigt med nära 1,1 miljarder kronor (se not 28), varför den risk som faller på staten netto minskat med drygt 0,3 miljarder kronor. Avsättningen efter avdrag för återförsäkrarens andel är därmed knappt nio procent av engagemanget vid slutet av 2006 jämfört med drygt tio procent vid slutet av 2005. Avsättningarna för förväntad förlust har ökat, fast mindre än ökningen av det totala engagemanget, medan reserveringen för s.k. oförväntade förluster pga. riskkoncentration däremot minskat som följd av att garantiportföljen blivit bättre balanserad än tidigare.

Försvarsmaktens avsättning för framtida utgifter för omstrukturering enligt Försvarsbeslut 2004 har minskat under 2006. Avsättningen avser till största delen avveckling av materiel motsvarande 1,5 miljarder kronor. Andra avsättningar är bl.a. avvecklingskostnader knutna till andra myndigheter, kostnader för uppsagd personal samt sanering.

Riksgäldskontoret reserverar medel för framtida garantiförluster i garantiverksamhet enligt den s.k. nya garantimodellen. Reserveringen för förluster avseende kreditgarantier minskade med 44 miljoner kronor under året på grund av att förlustriskerna nu bedöms lägre än tidigare. Totalt garantiåtagande i den del reservering har gjorts uppgår till 52,8 miljarder kronor. Därav avser 25,2 miljarder kronor Öresundsförbindelsen, ett åtagande som delas med danska staten.

Försäkringskassans avsättning avser främst den frivilliga pensionsförsäkringen enligt äldre lagstiftning motsvarande 0,6 miljarder kronor. Nyteckning till försäkringen upphörde i början av 1980-talet och avsättningen minskar numera successivt eftersom inga premier inbetalas, med skillnaden mellan kapitalavkastning och pensionsutbetalningar. Försäkringskassan redovisar dessutom en avsättning för återbetalning av ränta på återkravsfordringar till följd av en dom i Regeringsrätten, som till största delen reglerats under året.

Styrelsen för internationellt utvecklings-samarbetes (Sida) avsättningar för risker i engagemang avser exportkrediter där Sida garanterar och subventionerar krediten (U-krediter). U-krediterna ges till f.n. 26 länder för export som av Sida bedöms få betydande utvecklingseffekter i länder som inte själva kan bära kostnaden för normal finansiering på kommersiella villkor. Den kraftiga minskning av garantier och garantiutfästelser vid Sida som skett under några år har mattats av och engagemanget är nu i stort sett oförändrat jämfört med 2005. Reservationen uppgick vid utgången av 2006 till drygt 19 procent av totalt engagemang. Det är reservationen för oförväntade förluster kopplat till risk-koncentration som ökat, vilket förklaras av koncentrationen av engagemang på Sri Lanka.

Insättningsgarantinämndens avsättning på 100 miljoner kronor från 2005 för förväntade utbetalningar från investerarskyddet har till stor del reglerats under året medan en återstående del förts över till upplupna kostnader.

Affärsverket Statens järnvägars avsättningar har minskat i samband med att tidigare avsättning för inlösen av operationell leasing kunnat upplösas.

Not 45

Statsskulden

Lån i Sverige

Miljoner kronor

	2006	2005
Nominella statsobligationer	550 311	563 412
Övertagna nominella statsobligationslån	3 600	3 900
Ränte- och valutaswappar	-239 000	-228 500
Ränteswappar	94 250	85 500
Statsskuldväxlar	254 685	288 301
Nominella privatmarknadslån	63 554	63 265
Likviditetshanteringsinstrument	44 928	22 779
Valutaterminer	14 336	-455
Real skuld i svenska kronor	217 270	207 773
Eliminering, myndigheters innehav	-49 741	-46 961
Summa	954 193	959 014

I Riksgäldskontorets definition av den svenska statsskulden ingår de låneinstrument som kontoret använder, och har använt sig av, i sin

finansiering av statens lånebehov (se avsnitt 4.4 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar). Lån i Sverige redovisas till nominellt slutvärde, dvs. de marknadsvärderas inte med avseende på förändringar i marknadsräntorna.

I årsredovisningen för staten används Riksgäldskontorets definition av statsskulden minskat med elimineringar av de statliga myndigheternas innehav av statliga obligationer och statsskuldväxlar.

Det är endast ett fåtal myndigheter som innehar statsobligationer och/eller statsskuldväxlar. Kärnavfallsfondens innehav var vid årsskiftet 34,2 miljarder kronor och Insättningsgarantinämndens innehav var 14,6 miljarder kronor. Övriga myndigheters innehav avser främst Riksgäldskontorets eget innehav av premieobligationer.

Lån utomlands

Miljoner kronor

	2006	2005
Obligationer m.m. i utländsk valuta	138 032	153 066
Valutaswappar	141 303	149 264
Terminskontrakt m.m.	-13 311	267
Summa	266 024	302 597

Lån i utländsk valuta upptas i balansräkningen till sitt aktuella värde, dvs. den räknas om till de valutakurser som gällde på bokslutsdagen. De redovisade lånen i utländsk valuta minskade med 36,6 miljarder kronor. De utländska lånen marknadsvärde den 31 december 2006 uppgick till 266 miljarder kronor.

Statsskulden totalt

Miljoner kronor

	2006	2005
Lån i Sverige	954 193	959 014
Lån utomlands	266 024	302 597
Summa	1 220 217	1 261 611

Not 46 Leverantörsskulder

Miljoner kronor

	2006	2005
Vägverket	2 803	2 704
Banverket	1 963	1 761
Försvarets materielverk	1 694	1 539
Försvarmakten	1 159	1 032
Arbetsmarknadsverket	713	318
Försäkringskassan	660	587
Rikspolisstyrelsen	581	522
Fortifikationsverket	429	366
Skatteverket	399	349
Statens fastighetsverk	303	233
Kriminalvården	231	179
Karolinska institutet	228	97
Regeringskansliet	189	176
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	160	160
Domstolsverket	160	111
Post- och telestyrelsen	157	173
Lantmäteriverket	112	103
Lunds universitet	111	54
Migrationsverket	97	101
Affärsverk		
Luftfartsverket	409	311
Svenska kraftnät	240	282
Sjöfartsverket	122	110
Statens järnvägar	11	16
Övriga myndigheter	3 076	3 386
Summa	16 007	14 670

Leverantörsskulder avser skulder som uppkommer vid köp av varor och tjänster. Posten kan visa stora variationer på grund av skuldernas kortfristiga karaktär.

Not 47 Övriga skulder

Miljoner kronor

	2006	2005
<i>Skatteverket</i>		
Kontoöverskott skattekonto	38 370	33 844
Övrigt Skatteverket	185	186
<i>Summa Skatteverket</i>	<i>38 555</i>	<i>34 030</i>

Riksgäldskontoret

Skuld till Premiepensionsmyndigheten	8 032	30 258
EU-avgifter	3 560	3 188
Obligationer som förfallit, vinster, räntor	665	861
Avistamedel	1 023	1 222
Skuld CSA-avtal	8 882	7 635
Övrigt Riksgäldskontoret	359	392
<i>Summa Riksgäldskontoret</i>	<i>22 521</i>	<i>43 556</i>
Statens skuld till Vattenfall AB	3 075	4 100
Försäkringskassan	8 395	8 348
Vägverket	2 857	2 809
Banverket	1 979	1 820
Exportkreditnämnden	420	191
Rikspolisstyrelsen	309	269
Statens pensionsverk	306	311
Försvarmakten	269	301
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	139	21
Affärsverk		
Statens järnvägar	10 248	11 004
Luftfartsverket	144	507
Svenska kraftnät	26	6
Sjöfartsverket	16	15
Övriga myndigheter	2 175	2 320
Summa	91 434	109 608

Skatteverkets skuld avseende kontoöverskott på skattekonto utgörs huvudsakligen av skattskyldigas kompletteringsinbetalningar för att täcka den slutliga skatten, vilken avräknas först under 2007. Till viss del utgörs överskotten också av oreglerade skulder avseende överskjutande ingående mervärdesskatt eller andra återbetalningar som inte hunnit effektueras per balansdagen.

Riksgäldskontorets skuld till Premiepensionsmyndigheten avser huvudsakligen inbetalda ålderspensionsavgifter som övergångsvis placeras på konto i Riksgäldskontoret för finansiering av framtida pensioner. Beloppet har minskat jämfört med 2005 beroende på att två års utbetalningar av premiepensionsmedel gjorts under året.

Medel för EU-avgiften uppgår till 3,6 miljarder kronor och avser medel som har skuldförts på EU-kommissionens konto i Riksgäldskontoret, men ännu inte betalats från statens centralkonto i Riksbanken.

Riksgäldskontoret tar upp lån i svenska kronor och genom skuldbytesavtal (kron/valutaswappar) omvandlas lånen till skuld i utländsk valuta. Genom dessa swapptransaktioner uppstår en kreditrisk och för att hantera denna risk ingår man s.k. CSA-avtal. Dessa uppgår till 8,9 miljarder kronor.

Statens åtagande i samband med överenskommelsen om stängning av kärnkraftreaktorn Barsebäck 2, redovisas som en skuld till Vattenfall AB. Skulden redovisades föregående år enbart i årsredovisning för staten. Under 2006 har ansvaret klarlagts och skulden redovisas nu av Regeringskansliet (Se avsnitt 4.4 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar).

Ökningen av Försäkringskassans övriga skulder på 47 miljoner kronor beror på att redovisad skuld avseende kostnader för premier till kompletterande ålderspension (Kåpan) har ökat.

Vägverkets övriga skulder består till största delen av förskotteringar från kommuner och en betalningsutfästelse till SVEDAB AB. Ökningen på 48 miljoner kronor avser främst innehållna garantibelopp.

Banverkets övriga skulder består till största delen av betalningsutfästelser till SVEDAB AB avseende villkorat aktieägartillskott. Ökningen på 159 miljoner kronor avser förskottering från kommuner och innehållna garantibelopp mot entreprenörer t.ex. Citytunneln i Malmö och Västkustbanan.

Exportkreditnämndens ökning med 229 miljoner kronor beror på en ökad skuld till återförsäkrare.

Rikspolisstyrelsens övriga skulder ökade med 40 miljoner kronor. Ökningen är i huvudsak hänförlig till ökade skulder för finansiell leasing.

Statens pensionsverks övriga skulder hänförs huvudsakligen till innehållna preliminär skatt avseende tjänstepensioner.

Styrelsen för internationellt utvecklings-samarbetets övriga skulder ökade med 118 miljoner kronor. En del av ökningen beror på att samfinansierade insatser har ökat. Av dessa avser bl.a. 55 miljoner kronor inbetalningar från NORAD avseende Zimbabwe och 9 miljoner kronor avseende Mali. En annan del av ökningen beror på Sida:s garantier för U-krediter, som avser skuld till garantitagararna avseende ännu ej fördelade återvinningar.

Minskningen av övriga skulder om 756 miljoner kronor hos affärsverket Statens

järnvägar utgörs till största delen av en minskning av leasingskulder och en minskning av nollkupongportföljen.

Luftfartsverkets minskning av övriga skulder med 363 miljoner kronor avser till stor del en minskad skuld till Eurocontrol i Bryssel. Skulden uppgick vid utgången av 2005 till 190 miljoner kronor och betalades av i sin helhet under 2006. Dessutom har förskott från kunder och skulder till dotterbolag minskat.

Not 48 Depositioner

Miljoner kronor

	2006	2005
<i>Skatteverket</i>		
Klientmedel	446	323
Medel enligt förlikningsavtal och skuldsanering	5	5
<i>Summa Skatteverket</i>	<i>451</i>	<i>328</i>
Länsstyrelsen i Stockholms län	269	288
Övriga myndigheter	271	137
Summa	991	753

Depositioner kan t.ex. utgöras av indrivna medel hos kronofogdemyndigheterna som redovisas av Skatteverket och av hyror som deponerats av privatpersoner hos länsstyrelserna i samband med tvist med fastighetsägare.

Not 49 Förskott från uppdragsgivare och kunder

Miljoner kronor

	2006	2005
Försvarets materielverk	191	296
Banverket	70	41
Försvarsmakten	23	0
Patent- och registreringsverket	23	19
Kemikalieinspektionen	20	12
Växjö universitet	18	10
Kungl. Tekniska högskolan	16	21
Vägverket	11	21
Affärsverk		
Svenska kraftnät	113	116

Övriga myndigheter	21	32
Summa	506	567

Förskott från uppdragsgivare och kunder består av medel som erhålls för finansiering av större projekt, t.ex. byggnader och forsknings- och utvecklingsprojekt, som pågår under en längre tid och där arbetet ej har avslutats eller slutavräknats.

Försvarets materielverk erhåller förskott från samarbetspartners i samband med pågående projekt.

Svenska kraftnäts förskott består av avtal med kunder inom optoverksamheten, dvs. infrastruktur för tele- och datakommunikation. Avtalstiden varierar mellan 15 och 25 år och förskotten intäktsförs under denna tid.

Not 50

Periodavgränsningsposter - Upplupna kostnader

Miljoner kronor

	2006	2005
Riksgäldskontoret	22 728	24 062
Vägverket	1 829	1 513
Försäkringskassan	1 064	1 057
Försvarmakten	884	872
Rikspolisstyrelsen	876	826
Banverket	791	1 033
Migrationsverket	425	481
Skatteverket	389	379
Arbetsmarknadsverket	358	542
Kriminalvården	253	271
Regeringskansliet	217	233
Kammarkollegiet	198	189
Försvarets materielverk	189	262
Statens jordbruksverk	91	4 561
Affärsverk		
Lufftartsverket	347	380
Svenska kraftnät	341	359
Sjöfartsverket	115	95
Statens järnvägar	72	63
Övriga myndigheter	2 909	3 376
Summa	34 076	40 554

Riksgäldskontorets upplupna kostnader avser räntekostnader för upplåning i svenska kronor, utländsk valuta och för skuldskötselåtgärder.

Statens jordbruksverk redovisade 2005 upplupna kostnader i huvudsak avseende periodisering av gårdsstöd m.fl. ersättningar, avseende 2005 som betalades ut först i januari 2006. För 2006 gjordes utbetalningen i december och därför uppkommer ingen sådan post.

Som upplupna kostnader redovisas i övrigt bl.a. myndigheternas skuld till personalen för sparad och uttagen semester.

Not 51

Periodavgränsningsposter - Oförbrukade bidrag

Miljoner kronor

	2006	2005
Vägverket	1 338	1 618
Karolinska institutet	1 159	1 072
Statens jordbruksverk	838	271
Lunds universitet	800	732
Göteborgs universitet	793	694
Uppsala universitet	471	440
Stockholms universitet	243	179
Umeå universitet	227	218
Sveriges lantbruksuniversitet	223	220
Kungl. Tekniska högskolan	206	181
Linköpings universitet	135	116
Övriga myndigheter	966	966
Summa	7 399	6 707

Som oförbrukade bidrag redovisas bidragsmedel som erhållits, men som ännu inte förbrukats för sitt ändamål.

De oförbrukade bidragen ökade med ca 0,7 miljarder kronor. Av denna ökning hänförs sig 0,6 miljarder kronor till Jordbruksverket. Det är en del av ett förskott från EU:s solidaritetsfond med anledning av skadorna som orsakades av stormen Gudrun. Det belopp som redovisas av Vägverket avser till största delen bidrag från Stockholms stad avseende Norra Länken. Ökningen av oförbrukade bidrag under 2006 vid Karolinska institutet kan delvis förklaras med stora förskottsinsbetalningar under det sista kvartalet.

Oförbrukade bidrag mellan statliga myndigheter har eliminerats i årsredovisningen för staten med 6,5 miljarder kronor.

Motsvarande eliminering uppgick föregående år till 5 miljarder kronor. Elimineringarna för 2006 avser till ca 46 procent medel hos universitet och högskolor och 33 procent medel hos länsstyrelserna.

Not 52 Periodavgränsningsposter – Övriga förutbetalda intäkter

Miljoner kronor

	2006	2005
<i>Riksgäldskontoret:</i>		
Förutbetalda avgifter för utfärdande av garantier m.m.	11	12
Förutbetalda överkurser vid upplåning i svenska kronor	22 069	24 705
Förutbetalda överkurser vid upplåning i utländsk valuta	286	326
Förutbetalda subventionsavgifter garanti	-	47
Förutbetalda underkurser, uppköp premier	3	6
<i>Summa Riksgäldskontoret</i>	<i>22 369</i>	<i>25 096</i>
Karolinska institutet	319	307
Lunds universitet	144	128
Länsstyrelsen i Örebro län	109	12
Göteborgs universitet	90	59
Statens fastighetsverk	85	76
Lantmäteriverket	74	61
Länsstyrelsen i Norrbottens län	72	74
Affärsverk		
Luffartsverket	101	155
Svenska kraftnät	19	30
Sjöfartsverket	4	4
Statens järnvägar	1	3
Övriga myndigheter	552	1 008
Summa	23 939	27 013

Som övriga förutbetalda intäkter redovisas avgiftsintäkter etc. som betalats före årsskiftet, men som är hänförliga till kommande år.

Överkurser uppstår när Riksgäldskontoret emitterar obligationer och marknadsvärdet är högre än det nominella värdet. Mellanskillnaden utgör överkurs och bokförs som förutbetald intäkt som periodiseras över lånets löptid.

Not 53 Garantiförbindelser

Miljoner kronor

	2006	2005
Garantier för vilka avsättning ej görs		
Insättningsgarantin och investerarskyddet	527 363	490 000
<i>Garantier om tillförsel av kapital</i>		
Garantikapital, Riksgäldskontoret	76 441	81 644
<i>Kreditgarantier</i>		
Bostadskrediter, Statens bostadskreditnämnd	5 203	7 129
<i>Övriga garantier</i>		
Affärsverk m.fl., RGK, Sida	1 794	1 800
Summa	610 801	580 573
Garantier för vilka avsättning görs		
<i>Garantier om tillförsel av kapital</i>		
Grundförsäkringar	1 176	1 006
Övrigt	6 000	7 000
<i>Exportgarantier m.m.</i>		
Exportgarantier, EKN	91 576	82 945
Baltramen, EKN	7	17
U-kreditgarantier (Sida)	1 133	1 617
<i>Kreditgarantier</i>		
Infrastruktur, RGK	25 244	28 687
Bostadsfinansieringsinstitutet, RGK	4 373	4 750
Internationella åtaganden, RGK	6 332	6 642
Övrigt, RGK	231	431
<i>Övriga garantier</i>		
Pensionsgarantier, RGK	9 491	9 505
Summa	145 563	142 600
Total summa	756 364	723 173

De statliga garantiåtagandena hanteras av fem myndigheter: Insättningsgarantinämnden, Riksgäldskontoret, Exportkreditnämnden, Sida och Statens bostadskreditnämnd. Garantiverksamheten beskrivs närmare i kapitel 6 Statliga garantier och krediter.

I noten har garantiåtagandena delats upp i garantier för vilka ingen avsättning för förluster görs och garantier för vilka avsättning görs.

Inom linjen tas de åtaganden upp för vilka ingen avsättning görs (se även avsnitt 4.4 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar samt kapitel 6 Statliga garantier och krediter).

Garantiåtagandena har under senare år ökat till följd av större volym insättningar som omfattas av insättningsgarantin.

Not 54

Övriga ansvarsförbindelser

Miljoner kronor

	2006	2005
Riksgäldskontoret	6 201	6 699
Statens pensionsverk	2 417	2 448
Radio- och TV-verket	630	415
Statens fastighetsverk	294	0
Totalförsvarets forskningsinstitut	196	163
Malmö högskola	43	50
Försäkringskassan	30	30
Affärsverk		
Sjöfartsverket	83	86
Svenska kraftnät	20	20
Luftfartsverket	10	12
Övriga myndigheter	31	13
Summa	9 955	9 936

Ansvarsförbindelser är förpliktelse som inte redovisas som skuld eller avsättning i balansräkningen på grund av att det inte är troligt att de kommer att regleras eller på grund av att deras storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet. Det kan också vara möjliga förpliktelse, dvs. det är osäkert om det förekommer en förpliktelse eller ej. Som Övriga ansvarsförbindelser redovisas de ansvarsförbindelser som ej är garantiförbindelser.

Riksgäldskontoret redovisar åtaganden gentemot internationella finansieringsinstitutioner. Statens pensionsverk redovisar antastbara förmåner. Statens fastighetsverk redovisar terminssäkring i US-dollar. Totalförsvarets forskningsinstitut, Malmö högskola och Försäkringskassan redovisar ansvarsförbindelser gällande hyrda lokaler.

Sjöfartsverkets post utgörs av antastbara pensionsförpliktelse. Svenska kraftnät har tecknat borgen för lån avseende förvärv av

fastighet och Luftfartsverkets belopp avser i huvudsak pensionsåtaganden till dotter- och intresseföretag.

4.5.3 Noter till finansieringsanalysen

Not 55

Skatter

Miljoner kronor

	2006	2005
Enligt resultaträkningen	963 940	902 039
<i>Tillkommer/avgår:</i>		
Förändring av skulder och fordringar	-1 908	-8 548
Summa	962 032	893 491

Vid periodisering av skatteintäkter tas upplupna eller förutbetalda intäkter upp i årsredovisningen för staten avseende de skatter som är hänförliga till året, men ännu ej betalats eller omvänt. Skatteintäkterna enligt resultaträkningen justeras för dessa. Detsamma gäller fordringar och skulder avseende skatter som tas upp av Skatteverket.

Not 56

Avgifter och andra ersättningar

Miljoner kronor

	2006	2005
Enligt resultaträkningen	44 966	43 858
<i>Tillkommer:</i>		
Utdelningar	21 657	11 473
Summa	66 623	55 331

Dotter- och intresseföretag värderas enligt den s.k. kapitalandelsmetoden, vilket innebär att utdelningar inte redovisas i resultaträkningen. Det innebär att utdelningar från dotter- och intresseföretag måste läggas till för att komma fram till statens nettoupplåning. Statens utdelningar redovisas i huvudsak av Regeringskansliet. Under året har bl.a. TeliaSonera AB lämnat utdelning med 7,1 miljarder kronor, Vattenfall AB med 5,8 miljarder kronor och Venantius AB med 3,0 miljarder kronor.

Not 57

Transfereringar

Miljoner kronor

	2006	2005
Enligt resultaträkningen	762 885	740 468
<i>Avgår:</i>		
Avsättningar till fonder	-3 848	1 524
Nedskrivning och avskrivning av lån, CSN m.fl.	-505	5 155
Nedskrivning av fordran på kommuner	-	-5 574
Ersättning till Vattenfall, Barsebäck 2	-	-4 100
Förändring av fordringar, socialförsäkring	-369	270
<i>Tillkommer:</i>		
Kapitaltillskott/återföring avseende SVEDAB	-180	261
Summa	757 983	738 004

Avsättningar till fonder och nedskrivningar av lån medför inte några betalningar och dessa kostnader tas därför bort.

Avsättning till fonder har ökat under 2006 och avser främst Kärnavfallsfonden. Föregående år redovisades en återföring av fonderade medel för kompetenssparande som ledde till att fonderna minskade.

Återföringen av nedskrivningar av lån hos CSN 2005 förklaras av att reservationen minskade bl.a. som följd av lägre ränta som ger högre grad av återbetalning. Under 2006 har en mer begränsad förändring skett.

Nedskrivningen av fordran på kommuner för moms i det s.k. kommunkontosystemet under 2005 redovisades som transferering, men medförde inte någon betalning. Detsamma gällde statens ersättning till Vattenfall i samband med överenskommelsen om stängning av Barsebäck 2. Dessa belopp dras därför av för 2005. Under 2006 har inte några motsvarande stora poster förekommit.

Till transfereringar hänförs även förändringar i återkravsfordringar m.m. hos Försäkringskassan.

Not 58

Statens egens verksamhet

Miljoner kronor

	2006	2005
Enligt resultaträkningen	202 452	194 060
<i>Avgår:</i>		
Avskrivningar	-23 773	-27 715
Avsättningar (se not 43 och 44)	-12 860	-4 235
Nedskrivning av lån RGK	-	10
Realisationsförluster	-341	-1 290
Summa	165 478	160 830

Kostnader för avskrivningar, avsättningar och nedskrivning av lån medför inte några betalningar och tas därför bort.

De höga avsättningarna under 2006 avser ökningen av avsättning för statens tjänstepensionsåtagande (se not 43).

Kostnaderna för statens verksamhet justeras även för realisationsförluster vid försäljning av egendom som redovisats som kostnad utan att medföra någon betalning. Fortifikationsverket gjorde en realisationsförlust vid försäljning av försvarsfastigheter på nära 1 miljard kronor under 2005, vilket ledde till det högre beloppet under föregående år.

Not 59

Justeringar till betalningar

Miljoner kronor

	2006	2005
Förändring av långfristiga fordringar	-416	3 730
Förändring av omsättningstillgångar	527	-22 965
Förändring av kassa, bank	-1 070	177
Förändring av skulder	-23 276	-15 430
Summa	-24 235	-34 488

Förändringar av långfristiga fordringar har varit små under året, liksom förändringar av omsättningstillgångar utöver de som avser skatter (se not 55).

Behållningen på kassa, bank ökade med 1,1 miljarder kronor vilket medför att statens nettoupplåning ökar.

Förändringar av skulder har påverkat statens kassaflöde negativt och därmed ökat nettoupplåningen med 23 miljarder kronor. Den

dominerande faktorn är att Riksgäldskontorets skuld till Premiepensionsmyndigheten minskat, eftersom utbetalningar av premiepensionsmedel för två år gjorts under året.

Not 60 Investeringar

Miljoner kronor

	2006	2005
<i>Finansiella investeringar</i>		
Aktier och andra värdepapper	171	1 964
<i>Materiella investeringar</i>		
Beredskapstillgångar	10 869	10 443
Väganläggningar	8 074	7 247
Järnvägsanläggningar	8 258	8 231
Maskiner och inventarier	4 874	4 194
Fastigheter och markanläggningar	2 607	4 041
Övriga investeringar	4 304	2 746
Summa materiella investeringar	38 986	36 902
<i>Immateriella investeringar</i>		
Datasystem, rättigheter m.m.	1 394	1 414
Total summa	40 551	40 280

Finansiella investeringar uppgick till endast 0,2 miljarder kronor under året. Materiella investeringar uppgick till 39,0 miljarder kronor, vilket är en ökning med 2,1 miljarder kronor från föregående år.

Investeringar i beredskapstillgångar uppgick till 10,9 miljarder kronor, vilket är en liten ökning med 0,4 miljarder kronor från föregående år. Endast en obetydlig del är hänförlig till annat än det militära försvaret.

Investeringar i väganläggningar uppgick till 8,1 miljarder kronor, vilket är en ökning med 0,8 miljarder kronor från föregående år. Bland de större väginvesteringarna kan nämnas E4 förbi Markaryd och Götaleden i Göteborg, väg 45, som öppnats för trafik under året samt E4 mellan Uppsala och Mehedeby som mötesseparerats.

Investeringar i järnvägsanläggningar uppgick till 8,3 miljarder kronor, vilket är på samma nivå som föregående år. Banverket har gjort investeringar enligt banhållningsplanen med 7,8 miljarder kronor. I banhållningsplanen ingår

bl.a. investeringar i Västra stambanan, Södra stambanan samt Västskustbanan.

Investeringar i maskiner och inventarier uppgick till 4,9 miljarder kronor, vilket är en ökning med 0,7 miljarder kronor och fördelar sig på de flesta myndigheter. Rikspolisstyrelsen har den största investeringsposten på 0,7 miljarder kronor, vilket är en ökning mot föregående år med 0,1 miljarder kronor. Därefter följer Försvarmakten och Domstolsverket som gjort investeringar på 0,4 miljarder kronor vardera och Lunds universitet med 0,3 miljarder kronor.

Investeringar i fastigheter och markanläggningar uppgick till 2,6 miljarder kronor, vilket är en minskning med 1,4 miljarder kronor från föregående år. Den största posten avser Fortifikationsverket med 1,2 miljarder kronor, vilket är en ökning jämfört med föregående år. De största nyanskaffningarna avser nybyggnad av kontor för Försvarets forskningsinstitut, nybyggnad av flygledartorn i Luleå och ombyggnad av rullbana i Såtenäs. Naturvårdsverket har investerat 0,8 miljarder kronor, vilket är i linje med föregående år. Luftfartsverket har gjort investeringar i fastigheter och markanläggningar på 0,8 miljarder kronor, vilket är 1,4 miljarder kronor lägre än föregående år och därmed utgör hela minskningen när det gäller investeringar i byggnader och markanläggningar. Investeringar i immateriella tillgångar som i huvudsak avser IT-system uppgick till 1,4 miljarder kronor, vilket är samma nivå som föregående år. De största investeringarna i immateriella tillgångar finns hos Försäkringskassan med 0,3, Rikspolisstyrelsen med 0,2 och Skatteverket 0,1 miljarder kronor.

Not 61 Utlåning

Nyutlåning

Miljoner kronor

	2006	2005
Centrala studiestödsnämnden, studielån och hemutrustningslån	10 751	11 110
Riksgäldskontoret	2 535	3 466
Övriga myndigheter	133	108
Summa nyutlåning	13 419	14 684

Amorteringar

Miljoner kronor

	2006	2005
Centrala studiestödsnämnden	8 693	7 880
Riksgäldskontoret	203	1 235
Övriga myndigheter	47	82
Summa amorteringar	8 943	9 197

Centrala studiestödsnämndens nyutlåning, som till största delen består av studielån, uppgick till 10,8 miljarder kronor, vilket är en minskning från föregående år med 0,4 miljarder kronor.

Amorteringarna hos CSN uppgick till 8,7 miljarder kronor, en ökning från föregående år med 0,8 miljarder kronor.

Riksgäldskontorets nyutlåning var 2,5 miljarder kronor, vilket är en minskning med nära 1 miljard kronor. Huvuddelen av nyutlåningen avser Botniabanan som har ökat sina lån i Riksgäldskontoret med 2,3 miljarder kronor (se även not 29).

Not 62

Finansiellt netto för statens upplåning

Miljoner kronor

	2006	2005
Finansiella intäkter (se not 12)	58 962	43 705
Finansiella kostnader (se not 12)	-87 087	-110 611
<i>Avgår:</i>		
Orealiserade valutadifferenser	-23 282	29 578
Summa	-51 407	-37 328

Det finansiella nettot som är hänförbart till statens upplåning har försämrats med drygt 14 miljarder kronor jämfört med föregående år.

Intäkter som är hänförbara till realiserade valutakursdifferenser uppgick till 23,3 miljarder kronor. Orealiserade poster påverkar inte statens nettoupplåning.

Not 63

Övrigt finansiellt netto

Miljoner kronor

	2006	2005
Finansiella intäkter enligt resultaträkningen	15 391	22 469
Finansiella kostnader enligt resultaträkning	-1 601	-866
<i>Avgår:</i>		
Kapitaliserade räntor på utlåning	-1 693	-2 070
Avgår reavinst vid försäljning av aktier m.m.	-35	-2 626
Summa	12 062	16 907

Under Övrigt finansiellt netto redovisas räntor och andra finansiella transaktioner som inte är hänförliga till statsskuld förvaltningen.

Centrala studiestödsnämnden tar upp ränteintäkter för sin utlåning i resultaträkningen. En stor del av denna ränteintäkt betalas inte in till staten utan bokförs i balansräkningen som en ökning av fordran avseende utlåning. Det innebär att s.k. kapitaliserad ränta inte har betalats in till staten och den påverkar således inte statens nettoupplåning.

Not 64

Justeringar till betalningar

Miljoner kronor

	2006	2005
Förändring av tillgångar hänförbara till statens upplåning	-1 051	1 250
Förändring av skulder hänförbara till statens upplåning	-4 061	198
Summa	-5 112	1 448

Upplupna och förutbetalda räntor som är hänförbara till statens upplåning redovisas i balansräkningen under periodavgränsningsposter och påverkar således inte statsskulden. Förändringar av tillgångar och skulder som är hänförbara till statens upplåning har påverkat statens nettoupplåning med 1,1 respektive 4,1 miljarder kronor under året.

5

Statsbudgetens utfall

5 Statsbudgetens utfall

I 2007 års ekonomiska vårproposition redovisar regeringen en kort sammanfattning av statsbudgetens utfall 2006. I detta kapitel lämnar regeringen en utförligare redovisning av statsbudgetens slutliga utfall 2006, som också jämförs med de beräknade inkomsterna och budgeterade utgifterna på statsbudgeten. Med statsbudgeten avses i det följande den ursprungliga statsbudgeten antagen av riksdagen i december 2005, exklusive tilläggsbudget. I *bilaga* 5 och 6 redovisas det slutliga utfallet för samtliga inkomstitlar och anslag på statsbudgeten.

39,9 miljarder kronor avser Skatt på kapital och 21,3 miljarder kronor avser Periodiseringar. Utfallet för Mervärdesskatt blev 7,2 miljarder kronor högre än beräknat i statsbudgeten.

Utfallet för Övriga inkomster blev 2,2 miljarder kronor lägre än beräknat i statsbudgeten. Inkomster av försäld egendom beräknades i statsbudgeten schablonmässigt uppgå till 15,0 miljarder kronor. Utfallet blev 0,1 miljarder kronor. Inkomster av statens aktier blev däremot 10,8 miljarder kronor högre än beräknat i statsbudgeten.

5.1 Statsbudgetens saldo 2006

Statsbudgeten skall omfatta alla inkomster och utgifter, med vissa specificerade undantag, samt andra betalningar som påverkar statens lånebehov enligt 16 § lagen (1996:1059) om statsbudgeten. Statsbudgetens saldo är därmed detsamma som statens lånebehov (med omvänt tecken). Ett positivt saldo innebär att staten har möjlighet att amortera på statsskulden. Ett negativt saldo innebär att staten behöver låna.

Budgetsaldot uppgick 2006 till 18,4 miljarder kronor (tabell 5.1). I statsbudgeten beräknades budgetsaldot till -39,0 miljarder kronor. Skillnaden mellan utfallet och statsbudgeten blev därmed 57,3 miljarder kronor.

Inkomsterna beräknades i statsbudgeten för 2006 uppgå till 745,5 miljarder kronor. Det slutliga utfallet blev 810,3 miljarder kronor, vilket är 64,9 miljarder kronor högre än beräknat (se vidare avsnitt 5.2 Statsbudgetens inkomster 2006). Utfallet för Skatter m.m. blev 67,0 miljarder kronor högre än beräknat, varav

Tabell 5.1 Statsbudgetens utfall 2006

Miljoner kronor

	Stats- budget ¹	Tilläggs- budget	Utfall	Skillnad mot statsbudget
Totala inkomster	745 452	0	810 315	64 863
Skatter m.m.	677 440	0	744 461	67 021
Övriga inkomster	68 012	0	65 854	-2 158
Totala utgifter	784 403	11 072	791 942	7 539
Utgiftsområden exkl. räntor	726 473	11 072	716 066	-10 407
Statsskulds-räntor m.m.	43 170	0	49 472	6 302
Riksgälds-kontorets nettoutlåning	14 760	0	27 502	12 742
Kassamässiga korrigering	0	0	-1 098	-1 098
Budgetsaldo	-38 951	-11 072	18 373	57 324

¹ Med statsbudgeten avses här den ursprungliga statsbudgeten antagen av riksdagen i december 2005, exkl. tilläggsbudget. I beloppet för utgiftsområden exkl. räntor ingår beräknad minskning av anslagsbehållningar (1 264 miljoner kronor).

Det slutliga utfallet för statsbudgetens utgifter m.m. blev 791,9 miljarder kronor. Det är 7,5 miljarder kronor högre än i den ur-

sprungligen fastställda statsbudgeten. Jämfört med statsbudgeten inklusive tilläggsbudget blev utfallet 3,5 miljarder kronor lägre än beräknat.

Utgifterna för samtliga utgiftsområden, exklusive utgiftsområde 26 Statsskulsräntor m.m., blev 10,4 miljarder kronor lägre än beräkningen i statsbudgeten. Det berodde bl.a. på att utfallet för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp blev 3,9 miljarder kronor lägre än beräknat i statsbudgeten främst beroende på lägre utgifter för sjukpenning. Utgifterna för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn blev 1,4 miljarder kronor lägre jämfört med beräkningen i statsbudgeten, vilket till stor del förklaras av lägre utgifter för föräldraförsäkringen. Den lägre arbetslösheten medförde att utgifterna för utgiftsområde Arbetsmarknad blev 1,9 miljarder kronor lägre än beräknat. Lägre antal studiemedelstagare medförde att utgifterna för Studiestöd blev 2,0 miljarder kronor lägre jämfört med beräkningen i statsbudgeten. Avgiften till Europeiska gemenskapen blev 2,1 miljarder kronor lägre än beräknat.

Utgifterna inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar blev 4,6 miljarder kronor högre än vad som beräknades i statsbudgeten främst till följd av riksdagens beslut om tidigareläggning av utbetalning av gårdsstöd från januari 2007 till december 2006.

Utfallet för utgiftsområde 26 Statsskulsräntor m.m. blev 6,3 miljarder kronor högre än beräkningen i den ursprungliga statsbudgeten. Det förklaras främst av högre realiserade valutakursförluster.

Riksgäldskontorets (RGK:s) nettoutlåning blev 12,7 miljarder kronor högre jämfört med vad som beräknades i statsbudgeten. Det berodde bl.a. på att utbetalningen av premiepensionsmedel tidigarelades från januari 2007 till december 2006. Därmed belastades 2006 med utbetalningar av premiepensionsmedel för två år (se vidare avsnitt 5.4.29).

Statsbudgetens utfall för 2006 påverkades av flera engångseffekter. Störst är effekten av utbetalningar av premiepensionsmedel (24,7 miljarder kronor). Räntebeläggning av företagens periodiseringsfonder fr.o.m. den 1 januari 2005 beräknas ha ökat inkomsterna kassamässigt med 12 miljarder kronor under 2006 till följd av upplösning av periodiseringsfonder. Extra utdelningar på aktier m.m. ökade inkomsterna

för staten med 10,8 miljarder kronor. Tidigareläggningen av utbetalning av gårdsstöd uppgick till 4,0 miljarder kronor.

Justerat för dessa engångseffekter uppgick budgetsaldot för 2006 till 24,3 miljarder kronor. Statsbudgetens saldo 2006 samt justering för större engångseffekter framgår av tabell 5.2.

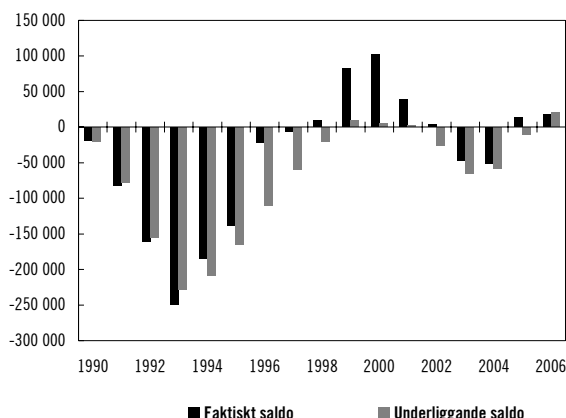
Tabell 5.2 Statsbudgetens saldo 2006 samt justering för större engångseffekter

Miljarder kronor	
	2006
Statsbudgetens saldo	18,4
Större engångseffekter	5,9
<i>Varav</i>	
Upplösning av periodiseringsfonder	-12,0
Extra utdelningar	-10,8
PPM, tidigareläggning	24,7
Gårdsstöd, tidigareläggning	4,0
Statsbudgetens saldo justerat för större engångseffekter	24,3

Om engångseffekterna exkluderas erhålls ett mått på den underliggande utvecklingen (statsbudgetens underliggande saldo). I diagram 5.1 redovisas statsbudgetens saldo och underliggande saldo för åren 1990–2006. Under 1990-talets inledande år var staten tvungen att låna stora belopp. Störst var lånebehovet 1993. Därefter har det skett en kraftig minskning av lånebehovet och 1998 övergick lånebehovet till ett budgetöverskott på 9,7 miljarder kronor. Statsbudgetens saldo ökade sedan successivt till 82 miljarder kronor 1999 och till 102 miljarder kronor 2000. År 2001 minskade budgetsaldot till 38,7 miljarder kronor och 2002 minskade det ytterligare till 1,2 miljarder kronor. År 2003 uppvisade budgetsaldot ett underskott på 46,3 miljarder kronor och 2004 ökade underskottet till 50,5 miljarder kronor. För 2005 och 2006 blev budgetsaldot ett överskott på 14,1 miljarder kronor respektive 18,4 miljarder kronor.

Diagram 5.1 Statsbudgetens faktiska och underliggande saldo 1990-2006

Miljoner kronor

5.1.1 Statsbudgeten 2005 och 2006

I tabell 5.3 nedan redovisas statsbudgetens utfall för 2005 och 2006. Statsbudgetens överskott 2006 blev 4,3 miljarder kronor högre än 2005.

Statsbudgetens inkomster ökade med 64,5 miljarder kronor (8,6 procent) mellan 2005 och 2006. Skatter m.m. ökade med 56,1 miljarder kronor. Av detta belopp avser 9,8 miljarder kronor skatt på kapital, hushåll och 15,2 miljarder kronor mervärdesskatt. Periodiseringarna beräknas uppgå till 20,4 miljarder kronor 2006 och till -11,9 miljarder kronor 2005. Skillnaden är således 32,3 miljarder kronor. Övriga inkomster ökade med 7,9 miljarder kronor. Det beror på att utdelningen på statens aktier ökade med 10,8 miljarder kronor.

Statsbudgetens utgifter ökade med 60,2 miljarder kronor (8,2 procent) mellan 2005 och 2006. Utgifterna för utgiftsområden exklusive Statsskuldräntor m.m. ökade med 23,8 miljarder kronor (3,4 procent). Räntor på statsskulden m.m. ökade med 16,8 miljarder kronor och Riksgäldskontorets nettoutlåning ökade med 17,4 miljarder kronor

Tabell 5.3 Statsbudgetens utfall 2005 och 2006

Miljoner kronor

	Utfall 2006	Utfall 2005	Skillnad mot 2005
Inkomster	810 315	745 825	64 490
Skatter m.m.	744 461	688 372	56 089
Övriga inkomster	65 854	57 925	7 929
Utgifter m.m.	791 942	731 771	60 171
Utgiftsområden exkl. räntor	716 066	692 299	23 767
Statsskuldräntor m.m.	49 472	32 657	16 815
Riksgäldskontorets nettoutlåning	27 502	10 084	17 417
Kassamässiga korrigeringar	-1 098	-3 269	2 172
Budgetsaldo	18 373	14 054	4 319

5.2 Statsbudgetens inkomster 2006

Statsbudgetens inkomster uppgick 2006 till 810 miljarder kronor, vilket är 65 miljarder kronor högre än vad som fastställdes i statsbudgeten för 2006. Statsbudgetens inkomster utgörs av skatter m.m. samt övriga inkomster, vilka uppgår till 744 respektive 66 miljarder kronor.

Redovisningen av statsbudgetens inkomster i årsredovisningen skiljer sig från redovisningen i den ekonomiska vårpropositionen. I årsredovisningen tillämpas den budgetstruktur som riksdagen fattat beslut om för budgetåret 2006 i enlighet med regeringens förslag i budgetpropositionen för 2006 (bet. 2005/06:FiU10, rskr. 2005/06:135) samt i 2006 ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU20, rskr. 2005/06:369).

Sedan resultat- och balansräkningarna samt finansieringsanalysen i årsredovisningen färdigställt har ett antal mindre uppdateringar gjorts som påverkar skatteintäkterna både 2005 och 2006. Under indirekta skatter har arbetsgivaravgifterna justerats upp med 0,4 miljarder kronor och nedsättningarna med 0,2 miljarder kronor 2006. Under restförda och övriga skatter har övriga skatter justerats upp med 0,4 miljarder kronor 2005. De totala skatteintäkterna är således 0,4 respektive 0,2 miljarder kronor högre i statsbudgetens utfall för 2005 respektive 2006 jämfört med de skatteintäkter som finns redovisade i resultaträkningen.

I tabell 5.7 redovisas statsbudgetens skatteintäkter och inkomster 2005 och 2006. I tabellen redovisas en jämförelse mellan utfallet och statsbudgeten för 2006. Avseende 2005 redovisas en jämförelse av utfall mot prognosen till budgetpropositionen för 2006, som låg till grund för beräkningen till statsbudget för 2006.

I 2007 års ekonomiska vårproposition föreslår regeringen en ny budgetstruktur med anledning av ändrade redovisningsprinciper för premiepensionssystemet. EU:s statistikorgan Eurostat har beslutat att pensionssystem där pensionsutbetalningarna beror på avkastningen av fonderade medel inte skall tillräknas den offentliga sektorn. Istället skall de fonderade pensionssystemen tillräknas hushållssektorn. Detta innebär att de avgifter som betalats till premiepensionssystemet inte längre anses tillhöra den offentliga sektorn. Omläggningen innebär att den offentliga sektorns skattekvot blir ca 1 procentenhet lägre jämfört med tidigare redovisningsprincip. Omläggningen påverkar varken statens skatteintäkter eller statsbudgetens saldo. Av tabell 5.4 framgår hur intäktsredovisningen påverkas av omläggningen.

Tabell 5.4 Redovisning av skatteintäkter i årsredovisningen respektive 2007 års ekonomiska vårproposition

Miljarder kronor

I årsredovisningen (enligt statsbudget för 2006)	Prognos/ utfall 2006	Utfall 2005
Totala skatteintäkter	1 438	1 374
Staten	793	760
Kommunsektorn	454	436
Pensionssystemet	181	171
EU	9	8

I 2007 års ekonomiska vårproposition	Prognos/ utfall 2006	Utfall 2005
Totala skatteintäkter	1 415	1 354
Staten	793	760
Kommunsektorn	454	436
Pensionssystemet	159	151
EU	9	8

Anm. Beloppen är avrundade och summerar därför inte alltid. I årsredovisningen redovisas totala skatteintäkter inklusive avgifter till premiepensionssystemet, medan de inte ingår i de totala skatteintäkterna i 2007 års ekonomiska vårproposition.

5.2.1 Prognosföresättningar

Statsbudgetens utfall baseras för ett flertal skatter på löpande debiteringar av skatter hänförliga till flera inkomstår. En analys av hur statsbudgetens inkomster har utvecklats 2006 jämfört med den fastställda statsbudgeten bör beakta utvecklingen av makroekonomin och förändringar i regelverken.

De för 2006 beslutade reformer som påverkat statens skatteintäkter och statsbudgetens inkomster redovisas i tabell 5.5.

Tabell 5.5 Inkomstreformer 2006

Miljarder kronor

Beslut som påverkat statens skatteintäkter	
Skatt på arbete	-10
Skatt på kapital	-2
Skatt på konsumtion och insatsvaror	3
Summa skattebeslut	-9

Anm.: Beloppen är avrundade och summerar därför inte alltid.

De sänkta skatteintäkterna från skatt på arbete utgörs huvudsakligen av skattereduktion för allmän pensionsavgift, som minskar skatteintäkterna med 10 miljarder kronor. Dessa skattereduktioner fullbordar den reform som syftar till full kompensation för den allmänna pensionsavgiften.

De sänkta skatteintäkterna från skatt på kapital utgörs främst av två motverkande effekter till följd av förändringar som rör fastighetsskatten. Begränsningen av skatteuttaget på markvärdet för småhus beräknas minska skatteintäkterna med 3 miljarder kronor och den tillfälligt höjda skattesatsen på vattenkraftverk beräknas öka skatteintäkterna med drygt 1 miljard kronor.

Skatt på konsumtion och insatsvaror har höjts med knappt 3 miljarder kronor. Högre skatt på termisk effekt i kärnkraftreaktorer och högre skattesats på el bidrar till de högre intäkterna.

Sammantaget har skatteintäkterna för 2006 sänkts med 9 miljarder kronor.

Makroekonomiska förutsättningar

Utvecklingen av skatterna har ett starkt samband med den makroekonomiska utvecklingen. I tabell 5.6 redovisas några av de makroekonomiska förutsättningar som påverkar skatteintäkterna. I tabellen görs även en jämförelse mot de makroekonomiska förutsättningar i budgetpropositionen för 2006 som låg till grund för statsbudgeten.

Tabell 5.6 Antaganden i 2007 års ekonomiska vårproposition jämfört med budgetpropositionen för 2006

Procentuell förändring om annat inte anges

	2005	2006
BNP, marknadspris ¹	2,9	4,4
Differens mot BP2006	0,5	1,4
Hushållens konsumtionsutgifter ¹	2,4	2,8
Differens mot BP2006	0,3	-0,2
Arbetade timmar ³	0,6	2,0
Differens mot BP2006	0,4	0,4
Timplön ²	3,1	3,3
Differens mot BP2006	-0,2	-0,1
Utbetalad lönesumma skatteunderlag	3,7	5,4
Differens mot BP2006	0,2	0,3
Kommunal medelutdebitering	31,60	31,60
Differens mot BP2006	0,0	0,0
KPI juni-juni ³	0,6	1,5
Differens mot BP2006	0,0	0,1
Inkomstbasbelopp ⁴	43 300	44 500
Differens mot BP2006	0,0	0,0
Prisbasbelopp ⁴	39 400	39 700
Differens mot BP2006	0,0	0,0
Skiktgräns ⁴	298 600	306 000
Differens mot BP2006	0,0	0,0
Övre skiktgräns ⁴	450 500	460 600
Differens mot BP2006	0,0	0,0

¹ Fasta priser, procentuell förändring.² Dagkorrigerade arbetade timmar och NR-timplön.³ Avser juni föregående år t.o.m. juni aktuellt år.⁴ Kronor.

En viktig variabel för prognosen av skatt på arbete är utvecklingen av lönesumman i ekonomin. Skatt på arbete påverkas främst av lönesumman, men också skiktgränserna som justeras med förändringen i KPI¹. Inkomst över skiktgränserna beskattas högre. Om skiktgränserna höjs, så att en större andel av inkomsterna hamnar under skiktgränsen, leder det till lägre skatteintäkter.

¹ För skatt på arbete avseende 2006 används förändringen av konsumentprisindex (KPI) under perioden juni 2005-juni 2006.

Skatt på energi påverkas av KPI¹ genom den årliga indexeringen av skattesatserna. Hushållens konsumtionsutgifter påverkar intäkterna från såväl mervärdesskatt som punktskatter.

Sedan beräkningen till statsbudgeten gjordes hösten 2005 har hushållens konsumtionsutgifter utvecklats starkare än förväntat, vilket har lett till högre mervärdesskatteintäkter än beräknat.

Arbetsmarknaden har utvecklats starkare än förväntat, vilket har bidragit till att lönesumman för 2005 och 2006 blev högre. Därmed blev intäkterna från skatt på arbete högre än beräknat. KPI är marginellt högre än prognostiserat.

5.2.2 Totala skatteintäkter

De totala skatteintäkterna 2006 beräknas uppgå till 1 438 miljarder kronor, vilket är 54 miljarder kronor högre än statsbudgeten för 2006. Statens skatteintäkter, dvs. exklusive EU-skatter, kommunalskatt och avgifter till ålderspensions-systemet, beräknas uppgå till 793 miljarder kronor, vilket är 49 miljarder kronor högre än statsbudgeten. Summa inkomster, som utgörs av Skatter m.m. och Övriga inkomster blev 65 miljarder kronor högre än beräknat till statsbudgeten.

Främst är det högre intäkter från skatt på arbete och skatt på kapital som förklarar de stora avvikelserna gentemot statsbudgeten. I kapitlet som följer förklaras avvikelserna mer utförligt.

I tabell 5.7 redovisas såväl skatteintäkter som inkomster samt avvikelser gentemot statsbudgeten. För de skatteintäkter som ingår i den årliga inkomsttaxeringen redovisas prognoser för 2006.

Redovisningen av skatterna innehåller två delar. Den första delen redovisar skatteintäkter och den andra delen redovisar justeringsposter. Skatteintäkter är periodiserade skatter, dvs. skatterna har en direkt koppling till den ekonomiska utveckling och de skatteregler som gäller för det aktuella året.

Redovisningen är uppdelad på inkomsthuvudgrupperna *Skatt på arbete*, *Skatt på kapital*, *Skatt på konsumtion och insatsvaror* samt *Restförda och övriga skatter*. Summan av dessa skatter utgör de totala skatteintäkterna, som i relation till BNP utgör skattekvoten. Från de totala skatteintäkterna görs avdrag för de skatter som tillhör EU. Det kvarstående beloppet är den offentliga sektorns skatteintäkter som i sin tur särredovisas på kommunsektorn, ålderspensionssystemet och staten.

Den andra delen av redovisningen innehåller ett antal justeringsposter som bl.a. behövs för att redovisa summa inkomster. Justeringsposterna redovisas under följande inkomsthuvudgrupper: *Tillkommande inkomster*, *Avräkningar* och *Periodiseringar*.

¹ 2006 års skattesatser justerades med förändringen av KPI under perioden juni 2004-juni 2005.

Tabell 5.7 Totala skatteintäkter och statsbudgetens skatteinkomster jämfört med statsbudgeten för 2006

Miljarder kronor

Inkomstår	Prognos/utfall 2006	Utfall 2005	Skillnad mot statsbudget 2006	
			2006	2005
Skatt på arbete	881,6	849,9	6,9	8,7
<i>Direkta skatter</i>	<i>492,2</i>	<i>476,9</i>	<i>4,6</i>	<i>6,1</i>
Kommunal inkomstskatt	454,1	435,6	1,8	2,9
Statlig inkomstskatt	43,2	38,3	2,5	1,9
Allmän pensionsavgift	76,9	74,2	0,2	0,3
Skattereduktioner m.m.	-82,1	-71,3	0,1	1,0
<i>Indirekta skatter</i>	<i>389,4</i>	<i>373,0</i>	<i>2,3</i>	<i>2,6</i>
Arbetsgivaravgifter	357,1	341,1	0,7	1,4
Egenavgifter	10,9	10,1	1,1	0,7
Särskild löneskatt	29,0	29,3	0,0	1,1
Nedsättningar	-8,8	-8,5	0,6	-0,5
Tjänstegruppliv	1,2	1,1	0,0	-0,1
Skatt på kapital	184,4	167,9	42,3	29,1
Skatt på kapital, hushåll	32,0	22,9	18,2	8,7
Skatt på företagsvinster	96,8	91,1	24,0	20,9
Avkastningsskatt	10,7	12,0	-0,5	-0,8
Fastighetsskatt	25,0	25,1	-3,1	-0,1
Stämpelskatt	9,5	7,8	1,5	0,4
Förmögenhetsskatt	6,5	5,0	0,8	0,2
Övriga skatter	3,9	2,8	1,2	0,1
Arv- och gåvoskatt	0,1	1,1	0,1	-0,1
Skatt på konsumtion och insatsvaror	373,6	357,4	4,9	4,9
Mervärdesskatt	263,5	250,2	6,2	5,4
Skatt på tobak	8,6	8,2	0,2	0,2
Skatt på alkohol	10,7	10,3	0,5	0,1
Energiskatt	38,2	37,8	-0,1	-0,5
Koldioxidskatt	24,7	25,5	-1,0	-0,6
Övriga skatter på energi och miljö	4,7	3,3	-2,0	0,1
Skatt på vägtrafik	11,8	11,0	0,4	-0,3
Skatt på import	5,0	4,7	0,3	0,3
Övriga skatter	6,3	6,4	0,2	0,2
Restförda och övriga skatter	-1,9	-0,8	0,6	0,5
Restförda skatter	-5,4	-7,6	1,3	-1,2
Övriga skatter	3,4	6,8	-0,6	1,7
Totala skatteintäkter	1 437,7	1 374,3	54,5	43,2
EU-skatter	9,1	7,8	0,6	-0,1
<i>Offentliga sektorns skatteintäkter</i>	<i>1 428,7</i>	<i>1 366,6</i>	<i>53,8</i>	<i>43,3</i>
Kommunalskatt	454,1	435,6	1,8	2,9
Avgifter till ålderspensionssystemet	181,5	171,3	3,1	0,6
Statens skatteintäkter	793,1	759,8	49,0	39,8
Tillkommande inkomster	10,7	9,3	0,5	-0,1
EU-skatter	8,9	7,8	0,5	-0,1
Kommunala utjämningsavgifter	1,8	1,5	0,0	0,0
Avräkningar	-72,7	-64,4	3,1	0,6
Intäkter som förs till fonder	-2,1	-2,2	-0,2	-0,3
Kompensation för mervärdesskatt	-56,9	-54,5	-1,6	-1,3
Stöd som ges via krediteringar på skattekonto	-13,7	-13,6	4,9	2,2
Kompetenssparande		6,0		
Periodiseringar	13,4	-16,4	14,4	-13,1
Skatter m.m.	744,5	688,3	67,0	27,2
Övriga inkomster	65,9	57,6	-2,2	0,8
Summa Inkomster	810,3	745,8	64,9	28,0

Anm.: Beloppen är avrundade och summerar därför inte alltid

Skatt på arbete

Skatt på arbete utgör under inkomståret 2006 61 procent av de totala skatteintäkterna. I tabell 5.7 visas skatt på arbete för 2005 och 2006. Posterna under direkta skatter fastställs i taxeringen 2007 och uppgifterna är därmed en prognos.

Gemensamt för merparten av de skatter som ingår i skatt på arbete är att de följer utvecklingen av bl.a. utbetalda löner och transfereringar. Skattskyldigheten skiljer sig åt mellan olika skatter, varför skatt på arbete brukar delas in i direkta och indirekta skatter.

Löner och andra ersättningar för arbete är underlag för både direkta och indirekta skatter, medan transfereringsinkomster, såsom sjuk- och föräldrapenning, arbetslöshetsersättning och pensioner, endast är underlag för direkt beskattning.

Utfallet för skatt på arbete blev 2005 850 miljarder kronor. Prognosen för 2006 är 882 miljarder kronor, vilket är 3,7 procent högre än 2005. Jämfört med statsbudgeten för 2006 beräknas intäkterna för 2006 bli knappt 7 miljarder kronor högre än beräknat. Den fortsatt stigande sysselsättningen tillsammans med ökningen av timlönen har medfört en starkare utveckling av intäkterna från skatt på arbete.

Direkta skatter

Direkta skatter består till drygt 90 procent av kommunala inkomstskatter och utgör mer än hälften av skatt på arbete. År 2005 blev utfallet för de direkta skatterna 477 miljarder kronor. År 2006 beräknas intäkterna öka med 3,2 procent till 492 miljarder kronor, vilket är ca 4,6 miljarder kronor högre än i statsbudgeten.

Kommunal inkomstskatt

År 2006 beräknas intäkterna från den kommunala inkomstskatten uppgå till 454 miljarder kronor, vilket är 4,3 procent högre än 2005 års utfall. Ökningen förklaras av den högre utvecklingen av lönesumman.

Den gynnsamma ekonomiska utvecklingen har medfört att skatteunderlaget utvecklats starkare. Jämfört med statsbudgeten har intäkterna för 2006 reviderats upp med 1,8 miljarder kronor.

Statlig inkomstskatt

Intäkterna från statlig inkomstskatt beräknas uppgå till 43 miljarder kronor 2006. Den högre utvecklingstakten av timlönen har medfört att prognosen för 2006 är 2,5 miljarder kronor högre än statsbudgeten. Även intäkterna avseende 2005 har reviderats upp med 1,9 miljarder kronor. Skatteintäkterna från statlig inkomstskatt beräknas 2006 vara hela 12,7 procent högre än 2005.

Allmän pensionsavgift

Den allmänna pensionsavgiften tas ut på förvärvsinkomster. Underlaget för avgiften utgörs av pensionsgrundande ersättningar och intäkterna följer därför utvecklingen av skatteunderlaget för direkta skatter. Intäkterna från den allmänna pensionsavgiften beräknas öka med 3,6 procent 2006. På grund av den starka ökningen av skatteunderlaget är prognosen uppreviderad med 0,3 respektive 0,2 miljarder kronor för 2005 och 2006.

Skattereduktioner

År 2006 ökade storleken på skattereduktionerna med 11 miljarder kronor till 82 miljarder kronor. Ökningen förklaras i huvudsak av egenavgiftskompensationen samt fastighetskatte-reformen.

Indirekta skatter

De indirekta skatterna utgör drygt 44 procent av skatt på arbete och beräknas 2006 uppgå till 389 miljarder kronor. Jämfört med föregående inkomstår ökade intäkterna med 4,4 procent.

Till skillnad från de direkta skatterna där merparten av intäkterna överförs till kommunerna tillfaller de indirekta skatterna huvudsakligen staten och ålderspensionssystemet.

Arbetsgivaravgifter

Av de indirekta skatterna utgörs 92 procent av arbetsgivaravgifter. Prognosen för 2006 är 0,7 miljarder kronor högre än statsbudgeten. Jämfört med utfallet för 2005, är det knappt 16 miljarder kronor högre, vilket motsvarar en ökning med 4,7 procent.

Särskild löneskatt

År 2006 beräknas den särskilda löneskatten bli 0,3 miljarder kronor lägre än 2005. Minskningen beror på en tillfällig premiebefrielse för

pensionsförmåner. Utfallet för 2005 blev 1,1 miljarder kronor högre än beräknat till budgetpropositionen för 2006. Utfallet för 2006 blev som beräknat.

Skatt på kapital

Skatt på kapital omfattar bland annat skatt på hushållens kapitalinkomster, skatt på företagsvinster, fastighetsskatt och förmögenhetsskatt. År 2006 beräknas skatt på kapital uppgå till ca 13 procent av de totala skatteintäkterna. Skatt på företagsvinster svarar för drygt hälften av skatt på kapital.

Skatt på hushållens kapitalinkomster och skatt på företagsvinster är de skatter som uppvisar de största variationerna över åren. Det är också för dessa skatter prognososäkerheten ofta är störst. Anledningen till att dessa skatter är svåra att prognostisera är dels att avkastningen på kapital varierar mycket, dels att det är svårt att knyta skatterna till utvecklingen av någon makroekonomisk variabel.

De flesta skatter i undergruppen skatt på kapital fastställs i den årliga taxeringen i november året efter inkomståret. Intäkterna från skatt på kapital är därför en prognos för 2006.

Skatt på kapital, hushåll

Hushållen betalar kapitalinkomstskatt på nettot av sina kapitalinkomster och kapitalutgifter. Den största delen av hushållens skatt på kapital kommer från realiserade kapitalvinster. På grund av att kapitalvinsterna ofta varierar mycket mellan olika år, varierar även hushållens kapitalinkomstskatt. Kapitalvinsternas storlek beror på marknadsvärdet av olika tillgångar i ekonomin samt när vinsterna realiserar. Flera års uppgång på de finansiella marknaderna samt en lång uppgång på fastighetsmarknaden har gjort att kapitalvinsterna var höga under 2005 och förväntas stiga ytterligare 2006.

För 2006 beräknas utfallet av skatten bli 32 miljarder kronor. Jämfört med beräkningen till statsbudgeten är det en revidering med 18 miljarder kronor. Huvuddelen av revideringen beror på att kapitalvinsternas storlek har reviderats upp för 2006. Utfallet av skatt på kapital för hushållen var 23 miljarder kronor 2005. Skillnaden mellan 2005 och 2006 beror på högre kapitalvinster.

Skatt på företagsvinster

Aktiebolag, ekonomiska föreningar, stiftelser, föreningsbanker, sparbanker m.fl. betalar inkomstskatt på sin beskattningsbara inkomst. Beskattningen utgår från bolagens bokföringsmässiga resultat, men vissa skattemässiga justeringar görs för att få fram den beskattningsbara inkomsten.

Utfallet för företagens inkomstskatt 2006 beräknas bli 97 miljarder kronor. Det är en ökning med ca 6 miljarder kronor jämfört med utfallet för 2005. Skillnaden jämfört med statsbudgeten är 24 miljarder kronor. Vinstutvecklingen i företagssektorn var mycket stark under 2005 och en stor del av denna vinstökning skedde under andra halvåret. Det ledde till att prognosen för 2005 reviderades upp kraftigt i 2006-års ekonomiska vårproposition. I och med detta påverkades den underliggande skatten för 2006 som reviderades upp. En stor del av prognosrevideringen för 2006 jämfört med prognosen i statsbudgeten för 2006 beror därför på revideringen av den underliggande skatten mellan 2005 och 2006 som skedde i 2006 års ekonomiska vårproposition.

Avkastningsskatt

Avkastningsskatt tas ut på sparande i pensions- och kapitalförsäkringar. Basen för beskattningen är ett kapitalunderlag som utgörs av värdet av tillgångarna i pensions- eller kapitalförsäkringen. Kapitalunderlaget multipliceras med statslåneräntan året före beskattningsåret för att beräkna en schablonmässig intäkt som tas upp till beskattning.

Det beräknade utfallet av avkastningsskatten för 2006 är ca 11 miljarder kronor. Det är en minskning med 1 miljard kronor jämfört med utfallet 2005. Minskningen beror på att statslåneräntan var låg under 2005. Skillnaden för 2006 jämfört med statsbudgeten uppgår till 0,5 miljarder kronor.

Fastighetsskatt

Fastighetsskatt tas ut på småhus, hyreshus, och industrifastigheter. För hyreshus gäller olika skatteregler för den del som avser bostäder respektive den del som avser lokaler. Nya regler för uttag av fastighetsskatt beslutades i enlighet med budgetpropositionen för 2007. Från och med 2006 begränsades skatteuttaget på markvärdet för småhus. Taket för markvärdet är 2 kronor per kvadratmeter eller maximalt 5 000 kronor.

Intäkterna från fastighetsskatt beräknas bli 25 miljarder kronor 2006. Det är 3 miljarder kronor lägre jämfört med statsbudgeten. Skillnaden beror i princip enbart på den införda markvärdesbegränsningen.

Stämpelskatt

Stämpelskatt tas ut vid köp av fast egendom och tomträtter och vid beviljande av in-teckningar. Utfallet för stämpelskatt för 2006 blev 9,5 miljarder kronor. Det är 1,5 miljarder kronor högre jämfört med prognosen i statsbudgeten. Differensen beror på en starkare prisutveckling på fastigheter samt en högre omsättning på fastighetsmarknaden än beräknat.

Förmögenhetsskatt

Förmögenhetsskatten beräknas uppgå till 6,5 miljarder kronor för 2006. Det är 0,8 miljarder kronor högre än i statsbudgeten. Ökningen beror på en starkare utveckling på de finansiella marknaderna än i prognosen till statsbudgeten.

Skatt på konsumtion och insatsvaror

Mervärdesskatt och punktskatter bildar tillsammans inkomst-huvudgruppen skatt på konsumtion och insatsvaror. År 2006 uppgick intäkterna till 374 miljarder kronor. Skatt på konsumtion och insatsvaror utgör 26 procent av de totala skatteintäkterna, varav mervärdesskatten står för 18 procent och punktskatter står för 8 procent av de totala intäkterna.

Mervärdesskatt

Mervärdesskatten påverkas främst av hushållens konsumtionsutgifter, men även av statens och kommunsektorns förbrukning och investeringar.

Intäkterna från mervärdesskatt uppgick till 264 miljarder kronor 2006, vilket är drygt 13 miljarder kronor högre än 2005. Utfallet för 2006 blev 6 miljarder kronor högre än i statsbudgeten, vilket till lika delar förklaras av högre konsumtion i hushållen samt en ökad kommunal konsumtion.

Punktskatter

Punktskatter är s.k. särskilda konsumtions-skatter. En avsikt med punktskatter är att de skall kompensera för de externa kostnader för

samhället som uppstår i samband med förbrukning av vissa varor och tjänster. Punktskatter tas ut på bl.a. tobak, alkohol och energi.

Utvecklingen av skatteintäkterna från punktskatter påverkas främst av skattebasernas volymutveckling och av prisutvecklingen. År 2006 uppgick punktskatterna till sammanlagt 110 miljarder kronor, vilket är 1 miljard kronor lägre än statsbudgeten.

Skatt på tobak

Tobaksskatten utgörs till största delen av skatt på cigaretter. Skatt på tobak uppgick 2006 till 8,6 miljarder kronor. Intäkterna blev 0,2 miljarder kronor högre än statsbudgeten, vilket beror på en ökad försäljning av tobaksvaror i slutet av året, till följd av höjda skattesatser fr.o.m. den 1 januari 2007.

Skatt på alkohol

Alkoholskatterna uppgick 2006 till knappt 11 miljarder kronor. Utfallet blev 0,5 miljarder kronor högre än statsbudget, varav 0,3 miljarder kronor högre intäkter från skatt på etylalkohol. Förklaringen är en större inhemsk försäljning än väntat för såväl sprit, vin som öl.

Skatt på energi

Under skatt på energi återfinns energiskatt och koldioxidskatt. År 2006 uppgick intäkterna från energiskatt till 38 miljarder kronor, vilket är 0,1 miljarder kronor lägre än i statsbudgeten. Koldioxidskatten uppgick till 25 miljarder kronor och blev 1 miljard kronor lägre än i statsbudgeten. Främst var det koldioxidsskatt på oljeprodukter m.m. som blev lägre än beräknat.

Skatt på vägtrafik

Skatt på vägtrafik utgörs till största delen av fordonsskatter. Totalt uppgick skatt på vägtrafik 2006 till knappt 12 miljarder kronor, vilket är 0,4 miljarder kronor högre än beräknat.

Restförda och övriga skatter

Restförda skatter är nettot av restförda och av kronofogdemyndigheten indrivna skatter. Bland övriga skatter redovisas omprövningar av Skatteverkets tidigare fattade taxeringsbeslut samt diverse inkomster som förs till exempelvis insättningsgarantiavgifter, bilskrotningsavgifter m.fl.

Restförda skatter blev 1,3 miljarder kronor högre än statsbudgeten och övriga skatter 0,6 miljarder kronor lägre än statsbudgeten. Sammantaget blev restförda och övriga skatter 0,6 miljarder kronor högre än statsbudgeten.

Tillkommande inkomster, avräkningar och periodiseringar

I tillkommande inkomster ingår s.k. EU-skatter och kommunala utjämningsavgifter. EU-skatterna utgörs främst av momsbasead EU-avgift och tullmedel. EU-skatterna redovisas via statsbudgeten och tillfaller slutligen EU:s budget. Därmed ingår de inte i statens skatteintäkter. EU-skatterna beräknas 2006 uppgå till knappt 9 miljarder kronor.

De tillkommande inkomsterna beräknas 2006 uppgå till 11 miljarder kronor, vilket är 0,5 miljarder kronor högre än statsbudgeten. Avvikelsen förklaras främst av högre tullmedel och av en högre prognos för momsbasead EU-avgift.

Avräkningarna uppgick 2006 till 73 miljarder kronor. Under avräkningar redovisas bl.a. skattekrediteringar, som enligt nationalräkenskaper är att likställa med utgifter.

År 2006 uppgick kompensation för mervärdesskatt till 57 miljarder kronor, varav avräknad mervärdesskatt hos statliga myndigheter 20 miljarder kronor och kompensation för mervärdesskatt för kommunsektorn 37 miljarder kronor.

Stöd som ges via skattekrediteringar på skattekonto uppgick till knappt 14 miljarder kronor 2006, vilket är 4,9 miljarder kronor lägre än vad som beräknades i statsbudgeten. Merparten av avvikelsen förklaras av att det genomsnittliga antalet personer under året i insatserna Plusjobb och Utbildningsvikariat blev betydligt lägre än beräknat.

Riksdagen har i enlighet med regeringens förslag i 2006 års vårproposition beslutat att krediteringar på skattekonto som bokförs på inkomsttitel 1835 Stöd för energieffektivisering i lokaler med offentlig verksamhet inte får minska med ett större belopp än 1 miljard kronor 2006. Utfallet för 2006 blev 0,2 miljarder kronor. Avvikelsen förklaras främst av de långa ledtiderna från det att stöd beviljas tills dess de stödberättigade åtgärderna slutförs och stöden betalas ut.

Riksdagen har i enlighet med regeringens förslag i budgetpropositionen för 2007 beslutat att kreditering på konto som bokförs på inkomsttitel 1842 Stöd för konvertering från oljeuppvärmning får minska statens inkomster med 0,2 miljarder kronor för 2006. Utfallet för 2006 blev 0,2 miljarder kronor.

Periodiseringar utgörs framför allt av uppbörds- och betalningsförskjutningar. Såväl uppbörden av skatter som fastställs vid den årliga taxeringen, som betalningen av skatter är svåra att prognostisera och orsakar i regel avvikelser.

År 2006 beräknas periodiseringarna ha ökat statsbudgetens inkomster med 13 miljarder kronor. Uppbördsförskjutningar ökade statsbudgetens inkomster med knappt 4 miljarder kronor och betalningsförskjutningar ökade dem med knappt 10 miljarder kronor. Jämfört med statsbudgeten är det 14 miljarder kronor högre än beräknat.

5.2.3 Övriga inkomster

Övriga inkomster omfattar inkomsttyperna Inkomster av statens verksamhet, Inkomster av försåld egendom, Återbetalning av lån, Kalkylmässiga inkomster och Bidrag m.m. från EU. Utfallet för 2006 uppgick till totalt 65 854 miljoner kronor och var därmed 2 158 miljoner kronor (3,2 procent) lägre än vad som beräknats i den ursprungliga statsbudgeten antagen av riksdagen i december 2005. Skillnaden förklaras främst av att Inkomster av försåld egendom blev 14 944 miljoner kronor lägre än beräknat. Inkomster av statens verksamhet blev däremot 12 496 miljoner kronor högre än beräknat i statsbudgeten.

Tabell 5.8 Övriga inkomster, sammanfattning

Miljoner kronor

	SB 2006	Utfall 2006	Utfall- SB 2006	Utfall 2005
Inkomster av statens verksamhet	30 954	43 450	12 496	27 552
Inkomster av försåld egendom	15 000	56	-14 944	6 689
Återbetalning av lån	2 139	2 144	5	2 303
Kalkylmässiga inkomster	7 074	7 763	688	8 788
Bidrag m.m. från EU	12 845	12 441	-404	12 592
Summa övriga inkomster	68 012	65 854	-2 158	57 925

Inkomster av statens verksamhet

Under denna inkomsttyp redovisas bl.a. rörelseöverskott från statliga affärsverk, Riksbanken och statens fastighetsförvaltning. Vidare redovisas ränteinkomster, aktieutdelningar från bolag med statligt ägande, offentlig-rättsliga avgifter, försäljningsinkomster, böter samt övriga inkomster av statens verksamhet.

Inkomsterna under denna inkomsttyp uppgick till 43 450 miljoner kronor för 2006 och var därmed 12 496 miljoner kronor (40,4 procent) högre än beräknat i statsbudgeten. Ökningen hänförs sig främst till *Inkomster av statens aktier*, som blev 10 673 miljoner kronor högre än beräknat.

För 2006 blev Inkomster av statens verksamhet 15 898 miljoner kronor (57,7 procent) högre än 2005. Den största ökningen hänförs sig till *Inkomster av statens aktier*, som ökade med 10 820 miljoner kronor (89,1 procent) mellan åren. *Övriga inkomster av statens verksamhet* ökade med 4 944 miljoner kronor under 2006. Utfallet för 2005 var -4 778 miljoner kronor, vilket främst berodde på regleringen av kom-munkontoskulden.

Tabell 5.9 Inkomster av statens verksamhet

Miljoner kronor

	SB 2006	Utfall 2006	Utfall- SB 2006	Utfall 2005
Rörelseöverskott	5 503	6 956	1 454	7 219
Överskott av statens fastighetsförvaltning	254	321	67	323
Ränteinkomster	5 897	5 988	91	5 755
Inkomster av statens aktier	12 290	22 963	10 673	12 143
Offentligrättsliga avgifter	5 826	6 085	259	6 008
Försäljningsinkomster	170	262	92	139
Böter m.m.	600	710	111	744
Övriga inkomster av statens verksamhet	415	166	-249	-4 778
Inkomster av statens verksamhet	30 954	43 450	12 496	27 552

Rörelseöverskott

Inkomsterna under inkomsthuvudgruppen Rörelseöverskott uppgick till 6 956 miljoner kronor och var därmed 1 454 miljoner kronor (26,4 procent) högre än beräknat i statsbudgeten. *Affärsverket Svenska kraftnäts*

inlevererade utdelning och inleverans av motsvarighet till statlig skatt uppgick till 1 573 miljoner kronor. Det är 1 206 miljoner kronor högre än beräknat i satsbudgeten.

Riksbankens inlevererade överskott uppgick till 5 300 miljoner kronor, vilket är 300 miljoner kronor högre än beräknat i statsbudgeten.

Under 2006 blev inkomsterna av Rörelseöverskott 262 miljoner kronor (3,6 procent) lägre än 2005. *Riksbankens inlevererade överskott* minskade med 1 400 miljoner kronor, medan *Affärsverket Svenska kraftnäts inlevererade utdelning m.m.* ökade med 1 236 miljoner kronor. *Inlevererat överskott från AB Svenska Spel* redovisades tidigare i denna inkomsthuvudgrupp. Från och med 2006 redovisas detta överskott på inkomstitel 1482 i inkomsthuvudgruppen Skatt på konsumtion och insatsvaror.

Tabell 5.10 Rörelseöverskott

Miljoner kronor

	SB 2006	Utfall 2006	Utfall- SB 2006	Utfall 2005
Lufftartsverkets inlevererade överskott	67	0	-67	30
Affärsverket Svenska kraftnäts inlevererade utdelning och inleverans av motsvarighet till statlig skatt	367	1 573	1 206	337
Sjöfartsverkets inlevererade överskott	13	31	19	29
Inlevererat överskott av Riksgäldskontorets garantiverksamhet	6	1	-5	9
Inlevererat överskott av statsstödd exportkredit	50	51	1	114
Riksbankens inlevererade överskott	5 000	5 300	300	6 700
Rörelseöverskott	5 503	6 956	1 454	7 219

Överskott av statens fastighetsförvaltning

Inkomsterna av *Överskott av statens fastighetsförvaltning* blev 321 miljoner kronor och var därmed 67 miljoner kronor (26,4 procent) högre än beräknat i statsbudgeten. Överskottet från Fortifikationsverket och Statens fastighetsverk uppgick till 269 miljoner kronor respektive 52 miljoner kronor.

Utfallet för *Överskott av statens fastighetsförvaltning* blev 2 miljoner kronor lägre än 2005.

Ränteinkomster

Utfallet för inkomsthuvudgruppen Ränteinkomster uppgick till 5 988 miljoner kronor för 2006 och var därmed 91 miljoner kronor (1,5 procent) högre än beräknat i statsbudgeten. *Ränteinkomster på studielån upptagna efter 1988* uppgick till 4 616 miljoner kronor, viket är 329 miljoner kronor högre än beräknat. *Räntor på skattekonto m.m., netto* blev 1 272 miljoner kronor. Det är 241 miljoner kronor lägre än beräknat i statsbudgeten.

Utfallet för Ränteinkomster blev 233 miljoner kronor (4,0 procent) högre än 2005. *Ränteinkomster på studielån upptagna efter 1988* ökade med 290 miljoner kronor (6,7 procent) och *Räntor på skattekonton m.m. netto* minskade med 69 miljoner kronor (5,2 procent).

Tabell 5.11 Ränteinkomster

Miljoner kronor

	SB 2006	Utfall 2006	Utfall-SB 2006	Utfall 2005
Räntor på näringslån	6	1	-5	1
Räntor på studielån	4 337	4 678	341	4 386
Övriga ränteinkomster	1 554	1 309	-245	1 367
Ränteinkomster	5 897	5 988	91	5 755

Inkomster av statens aktier

Inkomster av statens aktier (utdelningar) uppgick till 22 963 miljoner kronor och var därmed 10 673 miljoner kronor (86,8 procent) högre än beräknat i statsbudgeten. Utdelningar, som bolagen betalade ut under 2006, hänför sig till räkenskapsåret 2005.

Utbetalda utdelningar under 2005 och 2006 redovisas i tabell 5.12. Utdelningen från TeliaSonera uppgick till 7 117 miljoner kronor, vilket är en ökning med 4 575 miljoner kronor jämfört med 2005. Denna är en extra utdelning. Utbetalad utdelning från Vattenfall minskade med 926 miljoner kronor till 4 674 miljoner kronor efter avdrag för kompensation för stängningen av Barsebäck 2. Utdelningen före avdraget var 5 800 miljoner kronor. Totalt ökade aktieutdelningarna med 10 820 miljoner kronor (89,1 procent) mellan 2005 och 2006. I beloppet för 2005 ingår 90 miljoner kronor från Systembolaget AB. Från och med 2006 redovisas utdelningen från Systembolaget på inkomsttitel 1481 *Systembolagets AB:s överskott* i

inkomsthuvudgruppen Skatt på konsumtion och insatsvaror.

Tabell 5.12 Aktieutdelning

Miljoner kronor

	Utfall 2006	Utfall 2005	Skillnad 2005-2006
Akademiska Hus AB	660	394	266
Apoteket AB	70	100	-30
Bostadsgaranti AB	1		1
Civitas Holding AB (Vasakronan)	254	165	89
Kasernen Fastighets AB	5	4	1
Lernia AB	25		25
LKAB	1 500	520	980
Nordea AB	1 691	1 318	373
Nordiska investeringsbanken	193	201	-8
OMX AB	76		76
Posten AB	175	150	25
Svenska rymdaktiebolaget	30		30
SBAB		139	-139
SOS Alarm Sverige AB	2	2	0
Specialfastigheter AB	67	25	42
Sveaskog Holding AB	1 894	355	1 539
Svensk Bilprovning AB	3	2	1
Swedish Space Corp		40	-40
Systembolaget AB		90	-90
TeliaSonera AB	7 117	2 542	4 575
Teracom AB	150		150
Vasallen AB	776	96	680
Vattenfall AB	4 674	5 600	-926
Venantius AB	3 000		3 000
Vin & Sprit AB	600	400	200
Summa	22 963	12 143	10 820

Offentlighetsliga avgifter

Inkomsterna under inkomsthuvudgruppen Offentlighetsliga avgifter uppgick till 6 085 miljoner kronor och var därmed 259 miljoner kronor (4,4 procent) högre än beräknat i statsbudgeten. De största avvikelserna mot statsbudgeten återfinns under *Expeditions- och ansökningsavgifter* (169 miljoner kronor) och *Avgifter vid kronofogdemyndigheterna* (101 miljoner kronor).

Offentlighetsliga avgifter blev 77 miljoner kronor (1,3 procent) högre än 2005. *Expeditions- och ansökningsavgifter* samt *Finansieringsavgift*

från arbetslöshetskassor ökade med 41 miljoner kronor respektive 28 miljoner kronor. Från och med 2006 redovisas följande inkomstitlar i inkomsthuvudgruppen Skatt på konsumtion och insatsvaror:

1457 Avgifter till Kemikalieinspektionen
 1485 Lotteriavgifter
 1487 Koncessionsavgifter på televisionens område
 1488 Lokalradioavgifter
 1489 Avgifter till Granskningsnämnden
 1491 Avgifter för telekommunikation

Försäljningsinkomster

Inkomsterna under inkomsthuvudgruppen Försäljningsinkomster uppgick till 262 miljoner kronor, vilket är 92 miljoner kronor (54 procent) högre än vad som beräknades i statsbudgeten. För inkomstiteln *Offentlig lagring, försäljningsintäkter* blev utfallet 212 miljoner kronor, vilket är 92 miljoner kronor högre än beräknat i statsbudgeten. Om vissa förutsättningar är uppfyllda köper och lagrar Statens jordbruksverk bl.a. spannmål, skummjölksprodukter, nötkött och smör åt EU. Skillnaden mellan utfall och statsbudget beror på en ökad försäljning av varor som lagrats.

Under 2006 blev Försäljningsinkomster 122 miljoner kronor högre än 2005. Utfallet för *Offentlig lagring, försäljningsintäkter* blev 131 miljoner kronor högre.

Böter m.m.

Utfallet för inkomsthuvudgruppen Böter m.m. uppgick till 710 miljoner kronor och var därmed 111 miljoner kronor (18,5 procent) högre än beräknat i statsbudgeten. Utfallet för inkomstiteln *Bötesmedel* blev 576 miljoner kronor, vilket är 69 miljoner kronor högre än beräknat.

Inkomsterna av Böter m.m. blev 34 miljoner kronor (4,5 procent) lägre än 2005. Utfallet för *Skattetillägg* och *Förseningsavgifter* redovisas från och med 2006 på inkomstitlarna 1625 respektive 1636 i inkomsthuvudgruppen 1600 Restförda och övriga skatter.

Övriga inkomster av statens verksamhet

Övriga inkomster av statens verksamhet uppgick till 166 miljoner kronor under 2006 och blev därmed 249 miljoner kronor lägre än vad som beräknades i statsbudgeten.

Utfallet för 2005 för *Övriga inkomster av statens verksamhet* uppgick till -4 778 miljoner kronor. Den negativa inkomsten berodde främst på regleringen av den s.k. kommunkontoskulden i december 2005. Enligt regeringsbeslut den 8 december 2005 reglerades den s.k. kommunkontoskulden genom att en utgift på 5 574 miljoner kronor redovisades på denna inkomstitel. Motsvarande belopp redovisades under Riksgäldskontorets nettoutlåning på statsbudgetens utgiftssida. Statsbudgetens saldo påverkades således inte av beslutet.

Inkomster av försåld egendom

Under inkomsttypen Inkomster av försåld egendom redovisas inkomster från försäljning av aktier, byggnader, maskiner och mark. Inkomster av försåld egendom uppgick till endast 56 miljoner kronor under 2006. I statsbudgeten togs försäljningar schablonmässigt upp med 15 000 miljoner kronor.

Inkomster av försåld egendom blev 6 632 miljoner kronor lägre än 2005. Utfallet för 2005 uppgick till 6 689 miljoner kronor, varav 4 660 miljoner kronor avsåg TeliaSonera AB och 1 840 miljoner kronor Nordea Bank AB.

Tabell 5.13 Inkomster av försåld egendom

Miljoner kronor				
	SB 2006	Utfall 2006	Utfall-SB 2006	Utfall 2005
Inkomster av försåld egendom	15 000	56	-14 944	6 689

Återbetalning av lån

Under inkomsttypen Återbetalning av lån redovisas återbetalningar av olika typer av lån. Dessa uppgick till 2 144 miljoner kronor och var därmed 5 miljoner kronor högre än beräknat i statsbudgeten. *Återbetalning av studielån* blev 62 miljoner kronor lägre och *Återbetalning av lån för svenska FN-styrkor* blev 56 miljoner kronor högre än beräknat.

Återbetalning av lån blev 160 miljoner kronor (6,9 procent) lägre än 2005. Återbetalning av studiemedel minskade med 133 miljoner kronor.

Tabell 5.14 Återbetalning av lån

Miljoner kronor

	SB 2006	Utfall 2006	Utfall-SB 2006	Utfall 2005
Återbetalning av näringslån	49	55	6	87
Återbetalning av studielån	2 047	1 985	-62	2 118
Återbetalning av övriga lån	44	104	61	99
Återbetalning av lån	2 139	2 144	5	2 303

Kalkylmässiga inkomster

Inkomsttypen Kalkylmässiga inkomster består av vissa amorteringar och statliga pensionsavgifter. Inkomsterna uppgick till 7 763 miljoner kronor, vilket är 688 miljoner kronor (9,7 procent) högre än beräknat i statsbudgeten. Utfallet för inkomstiteln *Statliga pensionsavgifter* blev 7 241 miljoner kronor, vilket är 701 miljoner kronor högre än beräknat i statsbudgeten.

Utfallet för inkomstiteln *Amorteringar på statskapital* blev 518 miljoner kronor, vilket är 12 miljoner kronor lägre än beräknat i statsbudgeten.

Kalkylmässiga inkomster blev 1 025 miljoner kronor (11,7 procent) lägre än 2005. Statens fastighetsverk övertog de allmänna försäkringskassornas fastigheter och redovisade till följd därav 709 miljoner kronor på denna inkomstitel under 2005 (regeringsbeslut den 16 december 2004).

Statliga pensionsavgifter minskade med 301 miljoner kronor mellan 2005 och 2006.

Tabell 5.15 Kalkylmässiga inkomster

Miljoner kronor

	SB 2006	Utfall 2006	Utfall-SB 2006	Utfall 2005
Avskrivningar och amorteringar	534	522	-12	1 246
Avskrivningar på fastigheter	530	518	-12	1 242
Uppdragsmyndigheters komplementkostnader	4	4	0	4

Statliga pensionsavgifter	6 540	7 241	701	7 542
Kalkylmässiga inkomster	7 074	7 763	688	8 788

Statliga pensionsavgifter

Avgifterna för den statliga tjänstepensioneringen uppgick till 5 843 miljoner kronor under 2006. Den särskilda löneskatten på pensionskostnader uppgick till 1 359 miljoner kronor. Administrationskostnaderna för det statliga tjänstepensionssystemet blev 165 miljoner kronor under 2006.

Tabell 5.16 Statliga pensionsavgifter

Miljoner kronor

	SB 2006	Utfall 2006	Utfall-SB 2006	Utfall 2005
Statlig tjänstepensionering		5 843		6 221
Särskild löneskatt på pensionskostnader		1 359		1 253
Statlig grupplivförsäkring		80		84
Premieskatt, gruppliv		63		65
Statlig personskadeförsäkring		70		90
Avdrag för administrationskostnader		-165		-164
Administration, personskadeförsäkring		-8		-8
Statliga pensionsavgifter	6 540	7 241	701	7 542

Bidrag m.m. från EU

Inkomsterna under inkomsttypen Bidrag m.m. från EU omfattar bidrag från EG:s jordbruksfond, fiskefond, regionalfond, socialfond, bidrag till transeuropeiska nätverk samt övriga bidrag från EG.

Inkomsterna uppgick till 12 441 miljoner kronor och var därmed 404 miljoner kronor (3,1 procent) lägre än beräknat i statsbudgeten.

Bidragen från EG:s jordbruksfond uppgick till 8 890 miljoner kronor, vilket var 776 miljoner kronor lägre än beräknat i statsbudgeten. Inkomsterna på inkomstiteln *Djurbidrag* blev 737 miljoner kronor, vilket är 478 miljoner kronor lägre än beräknat i statsbudgeten. Det beror på att ett flertal stöd, som tidigare redovisades som djurbidrag, numera redovisas som gårdsstöd. Till följd därav blev inkomsterna

på inkomsttiteln *Gårdsstöd* 467 miljoner kronor högre än beräknat i statsbudgeten. Denna inkomsttitel benämndes tidigare Arealbidrag.

Inkomsterna på inkomsttiteln *Miljö-, struktur- och regionala åtgärder perioden 2000–2006* blev 595 miljoner kronor lägre än beräknat i statsbudgeten.

Utfallet för inkomsttiteln *Bidrag från EG:s socialfond perioden 2000–2006* blev 283 miljoner kronor lägre än beräknat i statsbudgeten. Det beror främst på att en stor del av bidragen betalades ut från anslaget 22:6 *Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2000–2006* inom utgiftsområde 13 Arbetsmarknad i slutet av 2006. Eftersom inkomsterna av bidragen från EU betalas i efterskott redovisas dessa bidrag på denna inkomsttitel först i början av 2007.

Övriga bidrag från EG uppgick till 799 miljoner kronor, vilket är en ökning med 787 miljoner kronor jämfört med beräkningen i statsbudgeten. Ökningen avser bidrag från Europeiska unionens solidaritetsfond för vissa offentliga kostnader till följd av stormen Gudrun.

Jämfört med 2005 blev bidragen från EU 151 miljoner kronor (1,2 procent) lägre. *Djurbidrag* minskade med 1 203 miljoner kronor, medan *Gårdsstöd* ökade med 1 411 miljoner kronor. Som tidigare nämnts redovisas flera stöd numera som gårdsstöd istället för som djurbidrag.

Utfallet för *Bidrag från EG:s socialfond perioden 2000–2006* minskade med 603 miljoner kronor jämfört med 2005. Orsaken var främst att under 2005 utbetalades bidrag från EU för projekt, som belastat anslaget både 2004 och 2005.

Övriga bidrag från EG ökade med 792 miljoner kronor jämfört med 2005. Som tidigare nämnts beror ökningen på stormen Gudrun.

Tabell 5.17 Bidrag m.m. från EU

Miljoner kronor

	SB 2006	Utfall 2006	Utfall-SB 2006	Utfall 2005
Bidrag från EG:s jordbruksfond	9 665	8 890	-776	8 946
<i>varav</i>				
Gårdsstöd	5 002	5 469	467	4 058
Kompletterande åtgärder perioden 1995–1999	1	2	1	3
Övriga interventioner	294	162	-131	263
Exportbidrag	682	600	-83	675
Djurbidrag	1 215	737	-478	1 940
Offentlig lagring	150	72	-78	254
Miljö-, struktur- och regionala åtgärder perioden 2000–2006	2 126	1 531	-595	1 580
Övriga bidrag från EG:s jordbruksfonds garantisektion	6	119	113	7
Bidrag från EG:s jordbruksfonds utvecklingssektion	190	198	8	164
Bidrag från EG:s fiskefond	64	76	12	109
Bidrag från EG:s regionalfond	1 255	1 212	-43	1 381
Bidrag från EG:s socialfond	1 554	1 271	-283	1 848
Bidrag till transeuropeiska nätverk	295	194	-101	300
Övriga bidrag från EG	12	799	787	7
Bidrag m.m. från EU	12 845	12 441	-404	12 592

5.3 Statsbudgetens utgifter 2006

Utgifterna på statsbudgeten är indelade i 27 utgiftsområden. Därutöver ingår även posterna Förändring av anslagsbehållningar (endast vid budgetering), Riksgäldskontorets nettoutlåning och Kassamässig korrigerings på statsbudgetens utgiftssida.

Skillnaderna per utgiftsområde i förhållande till anvisade medel redovisas i tabell 5.18 En större förbrukning än totalt anvisade medel kan finansieras genom att myndigheterna utnyttjar ingående anslagssparande eller anslagskredit eller genom att regeringen beslutar om s.k. medgivet överskridande.

5.3.1 Sammanfattning

Tabell 5.18 Statsbudgetens utgifter m.m. 2006
Miljoner kronor

	Statsbudget ¹	Tilläggs- budget	Totalt anvisat	Utfall	Skillnad mot statsbudget	Skillnad mot totalt anvisat
UO 1 Rikets styrelse	8 244	3	8 248	8 199	-45	-48
UO 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	11 809	45	11 854	11 832	24	-21
UO 3 Skatt, tull och exekution	9 222	2	9 224	9 011	-211	-213
UO 4 Rättsväsendet	29 023	1	29 024	28 505	-518	-518
UO 5 Internationell samverkan	1 359	113	1 471	1 426	67	-46
UO 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	43 433	-58	43 375	43 771	338	396
UO 7 Internationellt bistånd	26 059	-5	26 054	25 893	-165	-160
UO 8 Invandrare och flyktingar	8 241	1 405	9 647	7 853	-388	-1 794
UO 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	41 620	927	42 546	42 176	556	-371
UO 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	129 591	0	129 591	125 683	-3 908	-3 908
UO 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	45 299	180	45 479	45 019	-280	-460
UO 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	61 460	0	61 460	60 066	-1 394	-1 394
UO 13 Arbetsmarknad	70 230	906	71 136	68 280	-1 949	-2 856
UO 14 Arbetsliv	1 224	-1	1 224	1 216	-8	-8
UO 15 Studiestöd	22 130	461	22 592	20 137	-1 994	-2 455
UO 16 Utbildning och universitetsforskning	47 123	67	47 191	46 495	-628	-695
UO 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	9 582	43	9 625	9 585	3	-40
UO 18 Samhällsplanering, bostads- försörjning och byggande	9 549	1	9 549	8 742	-807	-807
UO 19 Regional utveckling	3 333	120	3 452	3 332	-1	-121
UO 20 Allmän miljö- och naturvård	4 596	48	4 644	4 822	225	177
UO 21 Energi	1 722	17	1 739	1 603	-119	-136
UO 22 Kommunikationer	31 535	-82	31 453	31 133	-402	-319
UO 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	16 398	6 791	23 190	20 985	4 587	-2 205
UO 24 Näringsliv	4 199	-3	4 197	4 134	-66	-63
UO 25 Allmänna bidrag till kommuner	60 161	91	60 252	60 246	86	-5
UO 26 Statsskuldsräntor m.m.	43 170	0	43 170	49 472	6 302	6 302
UO 27 Avgiften till Europeiska gemenskapen	28 066	0	28 066	25 920	-2 146	-2 146
Summa utgiftsområden	768 379	11 072	779 452	765 538	-2 841	-13 914
Minskning av anslagsbehållningar	1 264	0	1 264	0	-1 264	-1 264
Summa utgifter	769 643	11 072	780 715	765 538	-4 105	-15 177
Riksgäldskontorets nettoutlåning	14 760	0	14 760	27 502	12 742	12 742
Kassamässig korrigerig	0	0	0	-1 098	-1 098	-1 098
Summa statsbudgetens utgifter m.m.	784 403	11 072	795 475	791 942	7 539	-3 533

¹ Med statsbudgeten avses här den ursprungliga statsbudgeten antagen av riksdagen i december 2005 exkl. tilläggsbudget.

Statsbudgetens utgifter m.m. uppgick till 791 942 miljoner kronor och blev därmed 7 539 miljoner kronor (1,0 procent) högre än beräkningen i den ursprungliga statsbudgeten. I förhållande till totalt anvisat (statsbudget och tilläggsbudget) blev utgifterna 3 533 miljoner kronor lägre.

Utgifterna för de 27 utgiftsområdena blev 4 105 miljoner kronor lägre än i beräkningen i statsbudgeten (inkl. minskning av anslagsbehållningar). Summa utgifter exklusive Statskuldräntor m.m. blev 10 407 miljoner kronor lägre än i statsbudgeten.

Utgifterna för utgiftsområdet Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp uppgick till 125 683 miljoner kronor, vilket är 3 908 miljoner kronor lägre än beräknat i statsbudgeten. Det är främst utgifterna för sjukpenning och sjukersättning som blev lägre beräknat. Utgifterna för utgiftsområdet Ekonomisk trygghet för familjer och barn blev 60 066 miljoner kronor. Det är 1 394 miljoner kronor lägre jämfört med statsbudgeten, vilket till stor del beror på lägre utgifter för föräldraförsäkringen. Utfallet för utgiftsområdet Arbetsmarknad blev 68 280 miljoner kronor, vilket är 1 949 miljoner kronor lägre än beräkningen i statsbudgeten. Det beror på den lägre arbetslösheten. Utgifterna för utgiftsområdet Studiestöd blev 1 994 miljoner kronor lägre än anvisat i statsbudgeten, vilket främst beror på att antalet studiemedelstagare blev färre än beräknat. Avgiften till Europeiska gemenskapen blev 25 920 miljoner kronor, vilket är 2 146 miljoner kronor lägre än beräknat. Utgifterna för utgiftsområdet Jord- och skogsbruk med anslutande näringar blev 4 587 miljoner kronor högre än beräknat i statsbudgeten, vilket främst berodde på riksdagens beslut om tidigareläggning av utbetalningar av gårdsstöd från januari 2007 till december 2006.

Utfallet för utgiftsområdet Statsskuldräntor m.m. blev 49 472 miljoner kronor, vilket är 6 302 miljoner kronor högre än beräkningen i statsbudgeten. Det berodde bl.a. på högre utgifter för valutakursförluster.

Riksgäldskontorets nettoutlåning blev 27 502 miljoner kronor, vilket är 12 742 miljoner kronor högre än beräkningen i statsbudgeten. Under 2006 betalade Riksgäldskontoret ut premiepensionsmedel för två år.

5.3.2 Indragningar

Enligt 8 § lagen (1996:1059) om statsbudgeten får regeringen besluta att medel på ett anvisat anslag inte skall användas, om detta är motiverat av särskilda omständigheter i en verksamhet eller av statsfinansiella eller andra samhällsekonomiska skäl.

Under 2006 uppgick indragningar av anslagsmedel totalt till 17 140 miljoner kronor. Det är en ökning med 8 042 miljoner kronor jämfört med 2005. De 24 största indragningarna svarar för 87 procent av totalbeloppet. I tabell 5.19 redovisas samtliga indragningar som är större än 100 miljoner kronor.

Den största indragningen uppgick netto till 6 039 miljoner kronor och avsåg räntor på statskulden. Det var anslagssparandet som drogs in.

Tabell 5.19 Indragningar 2006

Miljoner kronor

Anslag		
04 04 01	Polisorganisation	333
08 10 03	Kommunersättningar vid flyktingmottagande	107
09 13 01	Tandvårdsförmåner m.m.	1 059
09 16 08	Kostnader för statliga assistansersättning.	148
10 19 01	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	1 703
10 19 02	Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	144
10 19 04	Arbetsskadeersättningar m.m.	136
11 20 04	Äldreförsörjningsstöd	133
12 21 01	Allmänna barnbidrag	184
12 21 02	Föräldraförsäkring	945
13 22 03	Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader	175
13 22 04	Lönebidrag och Samhall m.m.	129
13 22 10	Bidrag till lönegarantiersättning	209
15 25 02	Studiemedel m.m.	1 064
15 25 04	Rekryteringsbidrag	404
16 25 73	Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.	119
18 31 02	Räntebidrag m.m.	129
18 31 07	Investeringsbidrag för anordnande av bostäder för studenter	125
18 31 12	Omstrukturering av kommunala bostadsföretag	182
21 35 07	Statlig prisgaranti elcertifikat	180
22 36 04	Banverket: Banhållning och sektorsuppgifter	213
25 48 02	Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting	351
26 92 01	Räntor på statsskulden	6 039
27 93 01	Avgifter till Europeiska gemenskapen	729
	Övriga indragningar	2 200
Summa		17 140

5.3.3 Begränsningsbelopp

Tabell 5.20 Utgiftsbegränsande åtgärder 2006

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Disponibla medel enligt begränsningsbeslut	Utfall
06 06 02	Materiel och anläggningar	17 526	17 469
06 07 05	Krisberedskap	1 877	1 728
07 08 01	Biståndsverksamhet	25 477	25 187
15 25 04	Rekryteringsbidrag	1 493	1 422

Med begränsningsbelopp avses en minskning av totalt tillgängliga medel som får disponeras under året utan att anvisade anslagsmedel minskas eller dras in.

Under 2006 har regeringen beslutat om större begränsningsbelopp inom tre utgiftsområden. De anslag som berörs är anslaget 6:2 *Materiel och anläggningar*, anslaget 7:5 *Krisberedskap*, anslaget 7:8 *Biståndsverksamhet* och anslaget 25:4 *Rekryteringsbidrag*.

Regeringens beslut om utgiftsbegränsande åtgärder och utfallet för berörda anslag redovisas i tabell 5.20. I regleringsbrev har regeringen angivit att myndigheten får använda högst ett angivet belopp. I avsnitt 5.4.1–5.4.27 beskrivs hur utgiftsbegränsningarna påverkat utgifterna inom respektive utgiftsområde.

5.3.4 Medgivna överskridanden

Med riksdagens bemyndigande får regeringen besluta att ett ramanslag får överskridas, om detta är nödvändigt för att i en verksamhet täcka särskilda utgifter som inte var kända då anslaget anvisades eller för att ett av riksdagen beslutat ändamål med anslaget skall kunna uppfyllas (6 § andra stycket lagen (1996:1059) om statsbudgeten). Regeringen beslutade om ett medgivet överskridande för 2006.

Tabell 5.21 Medgivet överskridande 2006

Miljoner kronor

Utgiftsområde/anslag	
26 92 01	Räntor på statsskulden 5 084
Summa medgivna överskridanden	5 084

I statsbudgeten anvisades 43 000 miljoner kronor på anslaget 92:1 *Räntor på statsskulden*. Regeringen medgav att anslaget får överskridas med 6 374 miljoner kronor (regeringsbeslut 2007-02-08). Utfallet för anslaget blev 49 374 miljoner kronor. Av det medgivna överskridandet utnyttjades 5 084 miljoner kronor, vilket innebär att hela anslagskrediten på 1 290 miljoner kronor utnyttjades.

Anslaget 2:2 *Insättningsgarantinämnden* överskreds med 1,0 miljoner kronor. Något beslut om medgivet överskridande föreligger inte (se även avsnitt 5.4.2 Utgiftsområde 2 Samhälls ekonomi och finansförvaltning). Till följd av överskridandet har Riksrevisionen lämnat en revisionsberättelse med invändning till Insättningsgarantinämnden (se kapitel 8 Revisionsfrågor).

5.3.5 Politikområden

Från och med 2001 delas statsbudgetens utgifter in i politikområden. Syftet med indelningen är att möjliggöra en bättre koppling mellan mål, kostnader och resultat. Erfarenheterna har visat att det många gånger har varit svårt att koppla samman mål, kostnader och resultat på utgiftsområdesnivån. Vissa politikområden omfattar verksamheter som i sin helhet ryms inom ett utgiftsområde. Ett politikområde kan även omfatta en begränsad del av verksamheten som bedrivs inom ett annat utgiftsområde. Det finns även politikområden som berör flera utgiftsområden, s.k. sektorövergripande politikområden.

Inom utgiftsområde 1 och 2 återfinns anslag och verksamheter för vilka regeringen inte fastställer mål såsom riksdagens ledamöter och

ombudsmän samt Regeringskansliet. Dessa omfattas inte av politikområdesindelningen. Områdena Statsskuldsräntor m.m. (utgiftsområde 26) och Avgiften till Europeiska gemenskapen (utgiftsområde 27) utgörs inte direkt av statlig verksamhet, utan kan ses som medel för att uppnå verksamhet inom övriga utgiftsområden. Dessa omfattas inte av politikområdesindelningen. I tabell 5.22 redovisas dessa under rubriken Icke politikområdestillhörig verksamhet. Allmänna bidrag till kommuner (utgiftsområde 25) blev politikområde 48 fr.o.m. 2003.

Politikområde 19 Ersättning vid arbetsförmåga har de största utgifterna (125 683 miljoner kronor). Detta politikområde omfattar samma anslag som utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp. Anslagen med de största utgifterna inom detta politikområde var 19:1 *Sjukpenning och rehabilitering m.m.* (36 668 miljoner kronor) och 19:2 *Aktivitets- och sjukersättningar* (74 141 miljoner kronor).

Det minsta politikområdet är politikområde 47 Minoritetspolitik. Utgifterna uppgick till 11 miljoner kronor. Det består av ett enda anslag 47:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* inom utgiftsområdet 8 Invandrare och flyktingar (fr.o.m. 2007 utgiftsområde 1 Rikets styrelse).

I tabellen jämförs utfallet med anvisat i statsbudgeten och totalt anvisat (statsbudget inkl. tilläggsbudget). Skillnaderna kommenteras i avsnitt 5.4 Utfallet per utgiftsområde. För varje utgiftsområde redovisas utfallet per politikområde. Utfallet per anslag redovisas i bilaga 6.

Tabell 5.22 Statsbudgeten fördelad på politikområden

Miljoner kronor

	Statsbudget ¹	Tilläggs- budget	Totalt anvisat	Utfall	Skillnad mot statsbudget	Skillnad mot totalt anvisat
PO 01 Effektiv statsförvaltning	9 696	45	9 741	9 653	-43	-88
PO 02 Finansiella system och tillsyn	517	0	517	503	-13	-13
PO 03 Skatt, tull och exekution	9 222	2	9 224	9 011	-211	-213
PO 04 Rättsväsendet	29 023	1	29 024	28 505	-518	-518
PO 05 Utrikes- och säkerhetspolitik	1 359	113	1 471	1 426	67	-46
PO 06 Totalförsvar	40 013	-70	39 943	40 510	497	567
PO 07 Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar	3 420	12	3 432	3 261	-159	-171
PO 08 Internationellt utvecklingssamarbete	26 059	-5	26 054	25 893	-165	-160
PO 10 Integrationspolitik	2 765	610	3 375	3 284	519	-90
PO 11 Storstadspolitik	0	0	0	44	44	44
PO 12 Migrationspolitik	5 466	794	6 260	4 522	-943	-1 737
PO 13 Hälsa- och sjukvårdspolitik	25 018	63	25 081	25 036	19	-44
PO 14 Folkhälsa	898	197	1 095	886	-12	-209
PO 15 Barnpolitik	38	0	38	38	0	0
PO 16 Handikappolitik	14 042	0	14 042	13 976	-66	-66
PO 17 Äldrepolitik	155	617	772	754	599	-18
PO 18 Socialtjänstpolitik	1 150	50	1 200	1 172	22	-28
PO 19 Ersättning vid arbetsoförmåga	129 591	0	129 591	125 683	-3 908	-3 908
PO 20 Ekonomisk äldrepolitik	45 299	180	45 479	45 019	-280	-460
PO 21 Ekonomisk familjepolitik	65 190	0	65 190	63 664	-1 527	-1 527
PO 22 Arbetsmarknadspolitik	70 230	906	71 136	68 280	-1 949	-2 856
PO 23 Arbetstidspolitik	1 186	0	1 186	1 181	-5	-5
PO 24 Jämställdhetspolitik	38	-1	38	35	-3	-2
PO 25 Utbildningspolitik	69 864	529	70 393	67 236	-2 628	-3 157
PO 26 Forskningspolitik	6 040	0	6 040	6 019	-21	-21
PO 27 Mediepolitik	695	-4	691	708	13	17
PO 28 Kulturpolitik	5 992	32	6 024	6 008	16	-16
PO 29 Ungdomspolitik	147	1	148	143	-5	-6
PO 30 Folkhälso- och sjukvårdspolitik	528	10	538	545	17	7
PO 31 Bostadspolitik	3 380	0	3 380	2 764	-616	-616

Fortsättning på Tabell 5.22 Statsbudgetens utgifter fördelade på politikområden

Miljoner kronor

	Statsbudget ¹	Tilläggs- budget	Totalt anvisat	Utfall	Skillnad mot statsbudget	Skillnad mot totalt anvisat
PO 32 Regional samhällsorganisation	2 439	0	2 439	2 427	-12	-12
PO 33 Regional utvecklingspolitik	3 333	120	3 452	3 332	-1	-121
PO 34 Miljöpolitik	4 231	48	4 280	4 416	185	137
PO 35 Energipolitik	1 722	17	1 739	1 603	-119	-136
PO 36 Transportpolitik	30 823	-81	30 743	30 026	-797	-717
PO 37 IT, elektronisk kommunikation och post	712	-2	710	1 107	396	397
PO 38 Näringspolitik	2 023	0	2 023	1 963	-59	-59
PO 39 Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande	507	-3	504	484	-23	-20
PO 40 Konsumentpolitik	176	0	176	182	5	5
PO 41 Skogspolitik	1 017	0	1 017	701	-316	-316
PO 42 Djurpolitik	516	58	574	576	60	2
PO 43 Livsmedelspolitik	8 380	6 738	15 118	13 332	4 953	-1 785
PO 44 Landsbygdspolitik	4 803	-4	4 799	4 691	-112	-108
PO 45 Samepolitik	68	0	68	72	5	5
PO 46 Demokrati	348	14	362	346	-2	-16
PO 47 Minoritetspolitik	10	2	12	11	0	-2
PO 48 Allmänna bidrag till kommuner	60 161	91	60 252	60 246	86	-5
Förändring av anslagsbehållningar	1 264	0	1 264	0	-1 264	-1 264
Summa politikområden	689 554	11 079	700 634	681 277	-8 277	-19 356
Icke politikområdestillhörig verksamhet						
90 Anslag som inte ingår i något politikområde	8 852	-7	8 846	8 868	16	22
92 Statsskuldsräntor m.m.	43 170	0	43 170	49 472	6 302	6 302
93 Avgiften till Europeiska gemenskapen	28 066	0	28 066	25 920	-2 146	-2 146
Riksgäldskontorets nettoutlåning	14 760	0	14 760	27 502	12 742	12 742
Kassamässig korrigering	0	0	0	-1 098	-1 098	-1 098
Summa statsbudgetens utgifter m.m.	784 403	11 072	795 475	791 942	7 539	-3 533

¹ Med statsbudgeten avses här den ursprungliga statsbudgeten antagen av riksdagen i december 2005, exkl. tilläggsbudget.

5.3.6 Realekonomisk fördelning av statsbudgeten

Vid analys av och information om statsbudgetens storlek och påverkan på samhälls-ekonomi fördelas utgifterna även på ett annat sätt än efter utgiftsområden, politikområden eller anslag. En sådan fördelning är den realekonomiska fördelningen, som baseras på nationalräkenskapernas definitioner. För att skapa jämförbarhet med andra länder upprättas nationalräkenskaperna enligt internationella principer och riktlinjer. Dessa har utarbetats av bl.a. EU.

Den realekonomiska fördelningen av utgifterna är: Transfereringar, konsumtion, investeringar räntor och finansiella transaktioner. De realekonomiska grupperna presenteras övergripande och de största anslagen inom respektive grupp kommenteras. Ett enskilt anslag kan innehålla utgifter tillhörande alla de realekonomiska grupperna. I tabell 5.23 visas den realekonomiska fördelningen av utgifterna inom statsbudgetens utgiftsområden, dvs. statsbudgetens utgifter exklusive Riksgäldskontorets nettoutlåning och kassamässig korrigerings. Vidare framgår den absoluta och procentuella förändringen mellan 2005 och 2006. I tabell 5.29 visas realekonomisk fördelning för respektive utgiftsområde 2006.

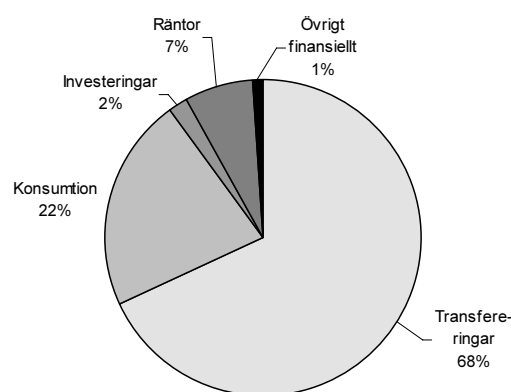
Tabell 5.23 Realekonomisk fördelning av statsbudgeten

Miljarder kronor

Realekonomisk art	Utfall 2006	Utfall 2005	Förändring 2005-2006	Procentuell förändring 2005-2006
Transfereringar	523,3	506,2	17,1	3,4
<i>varav</i>			0,0	
Hushållssektorn	299,1	297,4	1,7	0,6
Kommunala sektorn	104,7	98,0	6,7	6,9
Företagssektorn	36,2	31,7	4,5	14,2
Ålderspensions-systemet	30,5	30,1	0,4	1,2
Statliga ideella organisationer	3,3	2,9	0,4	12,3
Internationell verksamhet	49,6	46,1	3,5	7,6
<i>varav</i>				
EU-institutioner	25,9	25,6	0,3	1,3

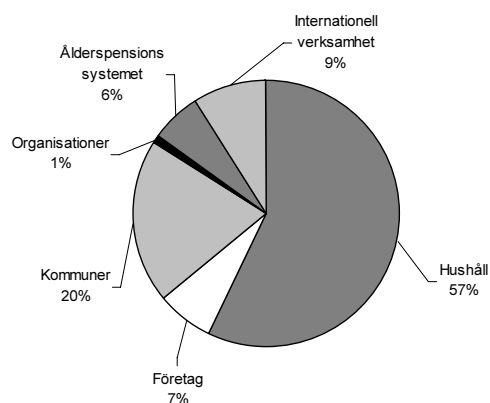
Konsumtionsutgifter	166,1	160,0	6,1	3,8
<i>varav</i>				
Löner inkl. sociala avgifter	92,0	86,2	5,8	6,7
Omkostnader för konsumtion	42,3	42,6	-0,3	-0,7
Lokaler	14,1	13,8	0,3	2,4
Utgifter för försvarsändamål	10,8	10,7	0,1	1,3
Sociala naturförmåner	6,9	6,7	0,2	3,1
Investeringsverksamhet	15,0	13,1	1,9	14,5
Räntor	55,0	38,9	16,1	41,3
<i>varav</i>				
Räntor på statsskulden	49,4	32,6	16,8	51,5
Finansiella transaktioner	6,1	6,8	-0,7	-9,9
Summa utgiftsområden	765,5	725,0	40,6	5,6

Diagram 5.2 Procentuell fördelning av statsbudgetens utgifter 2006, realekonomiskt fördelade

Transfereringar

Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. till stor del utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation. Som transfereringar räknas t.ex. sjukpenning och barnbidrag men även internationellt bistånd och Sveriges bidrag till EG-budgeten. Syftet med transfereringar är att omfördela mellan olika grupper i samhället, mellan olika regioner inom eller utom landet. Transfereringar kan också avse omfördelningar för individen över tiden. Diagram 5.3 visar transfereringarna per mottagargrupp 2006.

Diagram 5.3 Statsbudgetens transfereringar fördelade efter mottagarkategorier 2006

År 2006 utgjorde transfereringarna 68 procent av utgifterna inom statsbudgetens utgiftsområden. Hushållen erhöll 299,1 miljarder kronor (57 procent) av de totala transfereringarna. Det är en

ökning med 1,6 miljarder kronor jämfört med 2005.

Tabell 5.24 visar de anslag som hade stora utbetalningarna av transfereringar till hushåll under 2006. Anslaget med de största transfereringarna var 19:2 *Aktivitets- och sjukersättningar m.m.* Det totala utfallet på detta anslag var 74,1 miljarder kronor varav 61,5 miljarder kronor var transfereringar. Transfereringarna från anslagen 22:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd* och 19:1 *Sjukpenning och rehabilitering m.m.* minskade med 3,4 respektive 2,3 miljarder kronor mellan 2005 och 2006. Transfereringarna till hushåll från anslaget 16:08 *Kostnader för statlig assistansersättning* uppgick till 16,1 miljarder kronor. Inkomster från kommunerna avseende assistansersättning för de första 20 timmarna per vecka tillgodoförs anslaget och redovisas i tabell 5.25 som inkomster under transfereringar till kommuner.

Tabell 5.24 Transfereringar till hushåll

Miljarder kronor

Anslag	Anslagsnamn	Utfall 2006	Utfall 2005	Förändring 2005-2006	Procentuell förändring 2005-2006
10 19 02	Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	61,5	60,6	0,8	1,4
13 22 02	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	39,3	42,7	-3,4	-8,0
10 19 01	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	31,8	34,1	-2,3	-6,8
12 21 02	Föräldraförsäkring	23,7	21,9	1,8	8,3
12 21 01	Allmänna barnbidrag	23,6	21,5	2,2	10,0
11 20 01	Garantipension till ålderspension	21,3	22,4	-1,1	-4,9
09 16 08	Kostnader för statlig assistansersättning	16,1	14,3	1,8	12,3
11 20 02	Efterlevandepensioner till vuxna	15,8	15,9	0,0	-0,3
02 01 11	Statliga tjänstepensioner m.m.	8,6	8,2	0,4	4,8
15 25 02	Studiemedel m.m.	7,9	7,7	0,2	3,1
11 20 03	Bostadstillägg till pensionärer	7,4	7,3	0,1	1,6
	Övriga anslag	42,1	40,9	1,2	2,9
	Totalt	299,1	297,4	1,6	0,6

Kommunerna var den näst största mottagaren av transfereringar 2006. Den kommunala sektorn omfattar kommuner, landsting och kommunalförbund. Under 2006 erhöll kommunerna 104,7 miljarder kronor eller 20 procent av de totala transfereringarna. Tabell 5.25 visar anslagen med de största transfereringarna till kommunerna. Transfereringarna från anslagen 48:1 *Kommunal-ekonomisk utjämning* och 13:2 *Bidrag till*

läkemedelsförmånerna uppgick till 58,1 respektive 20,6 miljarder kronor under 2006.

Tabell 5.25 Transfereringar till kommuner

Miljarder kronor

Anslag	Anslagsnamn	Utfall 2006	Utfall 2005	Förändring 2005-2006	Procentuell förändring 2005-2006
25 48 01	Kommunalekonomisk utjämning	58,1	55,2	2,9	5,3
09 13 02	Bidrag för läkemedelsförmånerna	20,6	19,8	0,8	4,0
16 25 08	Maxtaxa i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg m.m.	3,7	3,7	0,0	0,0
08 10 03	Kommunersättningar vid flyktningmottagande	3,0	1,7	1,3	75,4
16 25 09	Bidrag till personalförstärkningar i förskola	2,3	0,7	1,6	243,5
09 16 08	Kostnader för statlig assistansersättning	-3,2	-3,0	-0,2	7,5
	Övriga anslag	20,3	19,9	0,4	1,8
	Totalt	104,7	98,0	6,8	6,9

Den tredje största kategorin avser transfereringar till utlandet, dvs. internationell verksamhet. Dessa uppgick till 36,2 miljarder kronor under 2006 och utgjorde 9 procent av de totala transfereringarna. De internationella transfereringarna indelas i transfereringar till EU och transfereringar till övrig internationell verksamhet. Transfereringar till EU är avgiften till Europeiska gemenskapen och utgjorde 52 procent av de internationella transfereringarna. Transfereringar till övrig internationell verksamhet utgjordes till största delen av anslaget 8:1 *Biståndsverksamhet* inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. Dessa transfereringar ökade med 3,2 miljarder kronor eller 18 procent jämfört med 2005.

Transfereringar till företagssektorn uppgick till 36,2 miljarder kronor, vilket är 7 procent av de totala transfereringarna. Företagssektorn omfattas enligt nationalräkenskaperna (NR) av privata företag, ekonomiska föreningar, kommunala bolag, statliga bolag och statliga affärsverk. I tabell 5.26 specificeras de största anslagen med transfereringar till företag.

Transfereringar till företag ökade med 14 procent jämfört med 2005, främst till följd av tidigareläggning av utbetalningar av gårdsstöd.

Tabell 5.26 Transfereringar till företag

Miljarder kronor

Anslag	Anslagsnamn	Utfall 2006	Utfall 2005	Förändring 2005-2006	Procentuell förändring 2005-2006
23 43 03	Gårdsstöd och djurbidrag m.m.	11,7	6,5	5,2	79,8
13 22 04	Lönebidrag och Samhall m.m.	8,4	7,8	0,6	7,5
23 44 01	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	2,6	3,1	-0,4	-14,2
23 44 02	Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	1,8	2,4	-0,6	-23,7
	Övriga anslag	11,7	12,0	-0,3	-2,2
	Totalt	36,2	31,7	4,5	14,2

Transfereringar till ålderspensionssystemet består av statliga ålderspensionsavgifter som ingår i vissa anslag som är förenade med ålderspensionsrätt. Exempel på sådana anslag är 19:2 *Aktivitets- och sjukersättningar m.m.* inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp, 21:7 *Pensionsrätt för barnår* inom utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn, 22:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd* inom utgiftsområde 13 Arbetsmarknad och 25:2 *Studiemedel m.m.* inom utgiftsområde 15 Studiestöd.

Organisationer och ideella föreningar tillhörande den statliga sektorn får bidrag från staten. Transfereringar till organisationer och föreningar utgjorde en procent av de totala transfereringarna. I denna grupp ingår bl.a. Chalmers tekniska högskola, Stiftelsen högskolan i Jönköping och Riksteatern.

Konsumtion

Statlig konsumtion avser förbrukning av resurser som de statliga myndigheterna använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror, inköp av varor och tjänster, underhåll och reparationer samt försvarets inköp av krigsmateriel som inte kan användas för civilt bruk. I konsumtionsbegreppet ingår även myndigheters köp av varor och tjänster som produceras utanför staten och som levereras direkt till hushållen (sociala naturaförmåner). Detta gäller t.ex. statens utgifter för köp av arbetsmarknadsutbildning och privat tandläkarvård. Ungefär 400 av statsbudgetens drygt 500 anslag innehöll helt eller delvis konsumtionsutgifter.

Utgifterna för konsumtion uppgick till 166,1 miljarder kronor under 2006, vilket är 22 procent av utgifterna inom statsbudgetens utgiftsområden. Drygt hälften av utgifterna för konsumtion utgjordes av löner inklusive sociala avgifter. Sociala avgifter är främst arbetsgivaravgifter och premier för avtalsförsäkringar för statsanställda.

Löner inkl. sociala avgifter uppgick till 92,0 miljarder kronor, vilket är en ökning med 6,7 procent mellan 2005 och 2006. I tabell 5.27 redovisas de största anslagen samt de anslag som hade en stor förändring av löneutgifterna mellan 2005 och 2006. För övriga anslag var den genomsnittliga löneökningen knappt fyra procent.

Tabell 5.27 Lön inkl. sociala avgifter

Miljarder kronor

Anslag	Anslagsnamn	Utfall 2006	Utfall 2005	Förändring 2005-2006	Procentuell förändring 2005-2006
06 06 01	Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m.	11,6	11,1	0,5	4,5
04 04 01	Polisorganisationen	10,8	10,4	0,4	3,4
10 19 06	Försäkringskassan	5,7	4,8	0,8	17,5
03 03 01	Skatteverket	4,7	4,3	0,4	9,2
13 22 01	Arbetsmarknadsverkets förvaltningskostnader	3,6	3,3	0,4	11,6
04 04 06	Kriminalvården	3,4	3,3	0,1	2,1
01 90 05	Regeringskansliet m.m.	3,1	3,0	0,1	5,0
04 04 05	Domstolsväsendet m.m.	2,7	2,5	0,1	5,6
18 32 01	Länsstyrelserna m.m.	1,8	1,6	0,2	11,6
16 26 01	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	1,7	1,5	0,2	10,7
13 22 03	Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader	0,8	0,7	0,1	14,1
10 19 01	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	0,6	0,4	0,2	37,9
16 25 74	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.	0,4	0,1	0,3	356,6
07 08 01	Bistandsverksamhet	0,3	0,2	0,1	54,6
21 35 05	Energiforskning	0,3	0,2	0,1	51,9
02 01 12	Statliga kompetensöverföringsjobb	0,3	0,0	0,3	
04 04 04	Ekobrottsmyndigheten	0,2	0,1	0,1	52,3
	Övriga anslag	40,1	38,6	1,5	3,9
Totalt		92,0	86,2	5,8	6,7

Anslaget 6:1 *Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m.* är det anslag som hade de största löneutgifterna. År 2006 uppgick de till 11,6 miljarder kronor, en ökning med 4,5 procent, trots att antal anställda inom försvaret minskade. Orsaken är framförallt att förtida pensionspremiebetalningar till Statens pensionsverk belastade anslaget med 0,5 miljarder under 2006.

Löner inkl. sociala avgifter på anslaget 4:1 *Polisorganisationen* blev 10,8 miljarder kronor, vilket är en ökning med 3,4 procent och beror bl.a. på att antalet anställda ökade.

För anslaget 19:6 *Försäkringskassan* ökade löneutgifterna med 17,5 procent på grund av fler anställda och ökade löneutgifter i samband med omorganisationen.

Skatteverkets, Arbetsmarknadsverkets och Regeringskansliets löneutgifter ökade bl.a. till följd av fler anställda.

Domstolsväsendets ökade löneutgifter förklaras av att tre migrationsdomstolar och en migrationsöverdomstol inrättades den 31 mars 2006.

Anslaget 26:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* ökade under 2006 och därmed även löneutgifterna under anslaget.

Löneutgifterna på anslaget 22:3 *Köp av arbetsmarknadsutbildning* avser medel som Arbetsmarknadsverket lämnade till Skogsstyrelsen för s.k. gröna jobb.

Anslaget 25:74 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor* belastades med 0,3 miljarder kronor avseende kombinationsläkare vid ett antal universitet t.ex. Karolinska institutet.

De största anslagen med omkostnader för konsumtion visas i tabell 5.28. Till denna post räknas myndigheternas köp av varor och tjänster. Omkostnaderna för konsumtion uppgick till 42,3 miljarder kronor under 2006.

Tabell 5.28 Omkostnader för konsumtion

Miljarder kronor

Anslag	Anslagsnamn	Utfall 2006	Utfall 2005	Förändring 2005-2006	Procentuell förändring 2005-2006
06 06 01	Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m.	6,9	6,7	0,2	3,4
06 06 02	Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling	6,6	7,7	-1,0	-13,5
22 36 02	Väghållning och statsbidrag	5,5	6,2	-0,7	-11,7
04 04 01	Polisorganisationen	2,4	2,1	0,3	16,4
01 90 05	Regeringskansliet m.m.	1,2	1,3	0,0	-3,4
10 19 06	Försäkringskassan	1,2	1,4	-0,2	-12,2
04 04 06	Kriminalvården	1,2	1,0	0,1	12,2
	Övriga anslag	17,2	16,2	1,0	6,2
	Totalt	42,3	42,6	-0,3	-0,7

Stora omkostnader för konsumtion förekom på försvarets och Vägverkets anslag.

lånen amorteras påverkas således utgifterna inom statsbudgetens utgiftsområden.

Investeringar

Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga materiella tillgångar såsom byggnader och maskiner, immateriella tillgångar som dataprogram, värdeföremål, finansiella tillgångar och lagerinvesteringar som är ämnade att användas i produktion.

Utgifter för investeringar uppgick till 15,0 miljarder kronor under 2006. Det är 2,0 procent av utgifterna inom statsbudgetens utgiftsområden. De anslagsfinansierade investeringarna bestod främst av investeringar i infrastruktur, vägar och järnvägar. Utgiftsområde 22 Kommunikationer svarade för 89 procent av de totala investeringarna inom statsbudgetens utgiftsområden (se tabell 5.29).

Statliga investeringar finansieras även med lån i Riksgäldskontoret och finansiell leasing. Utgifterna för dessa investeringar ingår därför inte i utgifterna inom statsbudgetens utgiftsområden utan redovisas under Riksgäldskontorets nettoutlåning (avsnitt 5.4.29). Myndigheternas amorteringar på lån redovisas som finansiella transaktioner på anslagen. När

Räntor och finansiella transaktioner

Den realekonomiska gruppen Räntor avser räntor på statsskulden och övriga räntor, t.ex. räntesubventioner för studielån. Räntorna uppgick till 55,0 miljarder kronor eller 7,2 procent av utgifterna inom statsbudgetens utgiftsområden 2006. Räntor under anslagen 92:1 *Räntor på statsskulden* och 25:3 *Studie-medelsräntor m.m.* uppgick till 49,4 respektive 4,7 miljarder kronor.

Under posten Finansiella transaktioner finns bl.a. amorteringar, utlåning och utgifter för upplåning och låneförvaltning. Det största anslaget under denna post är Anslaget 26:2 *Väghållning och statsbidrag* inom utgiftsområde 22 Kommunikationer. De finansiella transaktionerna under detta anslag minskade med 1,2 miljarder kronor till 1,1 miljarder kronor 2006. Utgifterna avser amortering av lån. Lån för de s.k. närtidssatsningarna 2002–2004 började amorteras 2005. Dessutom tidigare lades amorteringar som skulle ske i januari 2006 till december 2005. Dessa uppgick till 0,8 miljarder kronor. Dessa betalningsförskjutningar förklarar minskningen av posten finansiella transaktioner.

Tabell 5.29 Statsbudgetens utgiftsområden realekonomiskt fördelade 2006

Miljoner kronor

		Trans- fereringar	Konsumtion	Investeringar	Räntor och finansiella transaktioner	Totalt
UO 1	Rikets styrelse	1 333	6 650	34	183	8 199
UO 2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	9 322	2 403	27	80	11 832
UO 3	Skatt, tull och exekution	59	8 589	24	339	9 011
UO 4	Rättsväsendet	391	26 976	30	1 108	28 505
UO 5	Internationell samverkan	1 152	268	1	4	1 426
UO 6	Försvar samt beredskap mot sårbarhet	2 013	41 071	70	617	43 771
UO 7	Internationellt bistånd	24 469	1 310	8	107	25 893
UO 8	Invandrare och flyktingar	5 167	2 652	0	35	7 853
UO 9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	37 463	4 637	15	61	42 176
UO 10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	116 686	8 742	8	248	125 683
UO 11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	45 019	-	-	-	45 019
UO 12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	60 066	-	-	-	60 066
UO 13	Arbetsmarknad	59 607	8 427	52	195	68 280
UO 14	Arbetsliv	173	1 012	5	26	1 216
UO 15	Studiestöd	15 373	32	-	4 732	20 137
UO 16	Utbildning och universitetsforskning	15 600	29 620	626	650	46 495
UO 17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	7 709	1 761	17	98	9 585
UO 18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	5 594	2 808	31	310	8 742
UO 19	Regionalutveckling	3 030	232	0	70	3 332
UO 20	Allmän miljö- och naturvård	2 268	1 829	682	43	4 822
UO 21	Energi	1 023	558	7	15	1 603
UO 22	Kommunikationer	3 373	11 843	13 333	2 584	31 133
UO 23	Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	17 844	3 035	22	84	20 985
UO 24	Näringsliv	2 440	1 655	10	28	4 134
UO 25	Allmänna bidrag till kommuner	60 246	0	-	-	60 246
UO 26	Statsskuld räntor m.m.	10	-	-	49 462	49 472
UO 27	Avgiften till Europeiska gemenskapen	25 920	-	-	-	25 920
Summa utgiftsområden		523 351	166 110	15 001	61 076	765 538

5.4 Utfall per utgiftsområde

I följande avsnitt redovisas utfallet per utgiftsområde och större skillnader mot statsbudgeten på anslagsnivå. Även större förändringar i förhållande till föregående år kommenteras. Tabellerna visar utfallet per politikområde inom respektive utgiftsområde. Anslagen har fördelats till de utgiftsområden som de tillhör i statsbudgeten för 2006. I vissa fall kommenteras skillnaderna mot tilldelade medel. Med tilldelade medel avses summan av ingående ramöverföringsbelopp, anvisade medel på statsbudget och tilläggsbudget, medgivna överskridanden samt

indragningar. Dessutom redovisas Riksgäldskontorets nettoutlåning och den kassamässiga korrigeringen, som ingår på statsbudgetens utgiftssida. I *bilaga 6* redovisas en specifikation av utfallet för samtliga anslag på statsbudgeten samt skillnader bl.a. jämfört med statsbudgeten.

5.4.1 Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Demokrati samt delar av politikområdena Mediepolitik och Samepolitik. I utgiftsområdet ingår även anslagen 90:1 *Kungliga hov- och slottsstaten*, 90:2

Riksdagens ledamöter och partier m.m. 90:3 Riksdagens förvaltningskostnader, 90:4 Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen (JO), 90:5 Regeringskansliet m.m. 90:6 Stöd till politiska partier och 90:7 Expertgruppen för EU-frågor samt EU-information.

Tabell 5.30 UO 1 Rikets styrelse

Miljoner kronor

Politikområde	SB 2006	TB 2006	Utfall 2006	Utfall-SB 2006	Utfall 2005
Mediepolitik	662	-4	674	13	657
Samepolitik	21	0	21	0	23
Demokrati	348	14	346	-2	81
Anslag som inte ingår i något politikområde	7 214	-7	7 157	-56	6 913
Summa	8 244	3	8 199	-45	7 673

Utfallet uppgick till 8 199 miljoner kronor och var därmed 45 miljoner kronor (0,5 procent) lägre än vad som anvisades i statsbudgeten. De lägre utgifterna hänför sig främst till anslaget 90:5 Regeringskansliet m.m. Utfallet blev 5 437 miljoner kronor, vilket är 64 miljoner kronor lägre än anvisat i statsbudgeten.

Under 2006 blev utgifterna för utgiftsområdet 526 miljoner kronor (6,9 procent) högre än 2005. Utfallet på anslaget 46:1 Allmänna val och demokrati blev 283 miljoner kronor. Det är en ökning med 265 miljoner kronor, vilket förklaras av det allmänna valet under 2006. Utfallet för anslaget 90:5 Regeringskansliet m.m. ökade med 111 miljoner kronor (2,1 procent) jämfört med 2005.

5.4.2 Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Effektiv statsförvaltning samt Finansiella system och tillsyn. Här ingår ett antal centrala myndigheter, bl.a. Ekonomistyrningsverket, Statskontoret, Statistiska centralbyrån, Konjunkturinstitutet, Kammarkollegiet, Riksgäldskontoret och Finansinspektionen. Vidare finns anslag som inte ingår i något politikområde, dels det på förslag av Riksrevisionens styrelse uppförda anslaget 90:1 Riksrevisionen, dels anslaget 90:2 Försök med trängselskatt i Stockholm. Det största anslaget inom utgiftsområdet är 1:11 Statliga tjänstepensioner m.m.

Tabell 5.31 UO 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Miljoner kronor

Politikområde	SB 2006	TB 2006	Utfall 2006	Utfall-SB 2006	Utfall 2005
Effektiv statsförvaltning	9 696	45	9 653	-43	8 938
Finansiella system och tillsyn	474	0	469	-5	501
Anslag som inte ingår i något politikområde	1 639	0	1 711	72	1 532
Summa	11 809	45	11 832	24	10 972

Utfallet uppgick till 11 832 miljoner kronor och var därmed 24 miljoner kronor (0,2 procent) högre än vad som anvisades i statsbudgeten

Utfallet för anslaget 90:2 Försök med trängselskatt i Stockholm blev 1 441 miljoner kronor, vilket är 82 miljoner kronor högre än anvisat i statsbudgeten. Anslaget användes bl.a. för investeringar, administration och extra satsningar på kollektivtrafik med anledning av försöket. Försöket började den 3 januari 2006 och slutade den 31 juli 2006.

För anslaget 1:12 Statliga kompetensöverföringsjobb uppgick utfallet till 250 miljoner kronor, vilket är 110 miljoner kronor lägre än anvisat i statsbudgeten. Statliga myndigheter får under 2006 och 2007 efter ansökan hos Kammarkollegiet ett tillfälligt bidrag för vissa nyanställningar. Att utfallet blev lägre än budgeterat beror på att ansökningarna blev färre än beräknat.

Utfallet på anslaget 2:2 Insättningsgarantinämnden blev 14,1 miljoner kronor, vilket är 6,5 miljoner kronor högre än beräkningen i statsbudgeten. På tilläggsbudget anvisades 2,5 miljoner kronor för ökade förvaltningskostnader till följd av under 2006 pågående ersättningsfall (CTA Lind & Co Scandinavia AB och Custonia Credit AB). Det utgående ramöverföringsbeloppet blev - 2,0 miljoner kronor. Anslagskrediten är 1,0 miljoner kronor. Det innebär att anslaget överskreds med 1,0 miljoner kronor (se avsnitt 5.3.4 och kapitel 8 Revisionsfrågor).

För utgiftsområdet blev utfallet 861 miljoner kronor (7,8 procent) högre än 2005. Utfallet på anslaget 1:11 Statliga tjänstepensioner m.m. ökade med 415 miljoner kronor (5,1 procent), vilket ungefär motsvarar ökningen av lönesumman i staten. Utgifterna på anslaget 90:2 Försök med

trängselskatt i Stockholm ökade med 176 miljoner kronor. För 2005 och 2006 uppgår således utgifterna på detta anslag till sammanlagt 2 705 miljoner kronor. För 2006 tillkom även 250 miljoner kronor för statliga kompetensöverföringsjobb.

5.4.3 Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Skatt, tull och exekution.

Tabell 5.32 UO 3 Skatt, tull och exekution

Miljoner kronor

Politikområde	SB 2006	TB 2006	Utfall 2006	Utfall- SB 2006	Utfall 2005
Skatt, tull och exekution	9 222	2	9 011	-211	8 572
Summa	9 222	2	9 011	-211	8 572

Utfallet uppgick till 9 011 miljoner kronor och blev därmed 211 miljoner kronor (2,3 procent) lägre än vad som anvisades i statsbudgeten.

Utfallet för anslaget 3:1 *Skatteverket* blev 6 079 miljoner kronor, vilket är 162 miljoner kronor lägre än vad som anvisades i statsbudgeten. Utfallet för anslaget 3:3 *Tullverket* blev 47 miljoner kronor lägre än anvisat.

För utgiftsområdet blev utgifterna 439 miljoner kronor högre än 2005. Skatteverkets och Kronofogdemyndigheternas utgifter ökade med 312 respektive 86 miljoner kronor jämfört med 2005.

5.4.4 Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Rättsväsendet. Här ingår bl.a. polisväsendet, åklagarväsendet, domstolsväsendet, kriminalvården och rättshjälpen.

Tabell 5.33 UO 4 Rättsväsendet

Miljoner kronor

Politikområde	SB 2006	TB 2006	Utfall 2006	Utfall- SB 2006	Utfall 2005
Rättsväsendet	29 023	1	28 505	-518	27 025
Summa	29 023	1	28 505	-518	27 025

Utfallet uppgick till 28 505 miljoner kronor och blev därmed 518 miljoner kronor (1,8 procent) lägre än vad som anvisades i statsbudgeten.

Utfallet på anslaget 4:6 *Kriminalvården* blev 5 447 miljoner kronor, vilket är 283 miljoner kronor (4,9 procent) lägre än anvisade medel i statsbudgeten. Utfallen för anslagen 4:1 *Polisorganisationen* och 4:5 *Domstolsväsendet m.m.* blev 243 miljoner kronor respektive 184 miljoner kronor lägre än anvisade medel i statsbudgeten.

Jämfört med 2005 ökade utgifterna för utgiftsområdet med 1 480 miljoner kronor (5,5 procent). Utgifterna för anslaget 4:1 *Polisorganisationen* ökade med 802 miljoner kronor (5,5 procent) och för anslaget 4:6 *Kriminalvården* ökade utgifterna med 229 miljoner kronor (4,4 procent). Utgifterna för anslaget 4:12 *Rättshjälpskostnader* ökade med 232 miljoner kronor (21,2 procent). Det beror på att anslagsposten *Vissa domstolsutgifter* flyttades från anslaget 4:5 *Domstolsväsendet m.m.* till anslaget 4:12 *Rättshjälpskostnader*. Utfallet för denna anslagspost blev 220 miljoner kronor för 2006. Det innebär att även utgifter för bevisning, parter, tolk och god man, förvaltararvoden m.m. i konkurser, ersättning till likvidatorer och bouppteckningsförrättare m.m. betalas från detta anslag.

5.4.5 Utgiftsområde 5 Internationell samverkan

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Utrikes- och säkerhetspolitik.

Tabell 5.34 UO 5 Internationell samverkan

Miljoner kronor

Politikområde	SB 2006	TB 2006	Utfall 2006	Utfall- SB 2006	Utfall 2005
Utrikes- och säkerhetspolitik	1 359	113	1 426	67	1 365
Summa	1 359	113	1 426	67	1 365

Utfallet uppgick till 1 426 miljoner kronor och var därmed 67 miljoner kronor (4,9 procent) högre än vad som anvisades i statsbudgeten.

I statsbudgeten anvisades 4 miljoner kronor på anslaget 5:4 *Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet*. Utfallet blev 78 miljoner kronor, vilket är 74 miljoner kronor högre än beräknat i statsbudgeten. Krisen i Libanon ledde till

kraftigt ökade utgifter för evakuering av svenska medborgare. Anslaget höjdes med 108 miljoner kronor på tilläggsbudget till följd av de högre utgifterna.

Utgifterna för utgiftsområdet blev 61 miljoner kronor (4,4 procent) högre än 2005. Utfallet för anslaget 5:1 *Bidrag till vissa internationella organisationer* blev 107 miljoner kronor högre än 2005. Anslaget ökade med ungefär samma belopp. Utfallet för anslaget 5:4 *Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet* blev 83 miljoner kronor lägre än 2005. Minskningen förklaras av de höga utgifterna för flodvågskatastrofen 2005.

5.4.6 Utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Totalförsvar och politikområdet Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar. Politikområdet Totalförsvar består av verksamhetsområdet Det militära försvaret och verksamhetsområdet Det civila försvaret.

Tabell 5.35 UO 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet

Miljoner kronor

Politikområde	SB 2006	TB 2006	Utfall 2006	Utfall- SB 2006	Utfall 2005
Totalförsvar	40 013	-70	40 510	497	40 635
Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar	3 420	12	3 261	-159	2 957
Summa	43 433	-58	43 771	338	43 591

Utfallet uppgick till 43 771 miljoner kronor och var därmed 338 miljoner kronor (0,8 procent) högre än vad som anvisades i statsbudgeten.

Utfallet för anslaget 6:1 *Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m.* blev 21 760 miljoner kronor, vilket är 302 miljoner kronor (1,4 procent) högre än vad som anvisades i statsbudgeten. Under 2006 förbrukades därmed del av det anslagssparande som uppstod till följd av utgiftsbegränsningar tidigare år.

Utfallet för anslaget 6:2 *Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling* blev 17 469 miljoner kronor, vilket är 192 miljoner kronor högre än vad som anvisades i

statsbudgeten. En del av anslagssparande från 2005 togs i anspråk.

Utfallet för anslaget 7:6 *Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet* blev 72 miljoner kronor, vilket är 147 miljoner kronor lägre än vad som anvisades i statsbudgeten, vilket bl.a. beror på överklagandet av upphandlingen av RAKEL.

Under 2006 blev utgifterna för utgiftsområdet 180 miljoner kronor (0,4 procent) högre än 2005. Utgifterna på anslaget 6:1 *Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m.* ökade med 594 miljoner kronor (2,8 procent). Ökningen avser främst utgifter för fredsfrämjande truppinsatser. Utgifterna på anslaget 6:2 *Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling* minskade med 881 miljoner kronor (4,8 procent). Det beror huvudsak på det höga utfallet för 2005 till följd av utgiftsbegränsningar 2004, vilket medförde att leveranser försköts från 2004 till 2005.

5.4.7 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Internationellt utvecklingsamarbete.

Tabell 5.36 UO 7 Internationellt bistånd

Miljoner kronor

Politikområde	SB 2006	TB 2006	Utfall 2006	Utfall- SB 2006	Utfall 2005
Internationellt utvecklingsamarbete	26 059	-5	25 893	-165	22 209
Samarbete med Central- och Östeuropa	0	0	0	0	51
Summa	26 059	-5	25 893	-165	22 260

Utfallet uppgick till 25 893 miljoner kronor och var därmed 165 miljoner kronor (0,6 procent) lägre än vad som anvisades i statsbudgeten.

Utgifterna för anslaget 8:1 *Biståndsverksamhet* uppgick till 25 187 miljoner kronor, vilket är 154 miljoner kronor lägre än anvisat i statsbudgeten.

År 2006 blev utgifterna för utgiftsområdet 3 633 miljoner kronor (16,3 procent) högre än 2005. Utfallet för anslaget 8:1 *Biståndsverksamhet* ökade med 3 628 miljoner kronor (16,8 procent). Biståndsramen höjdes med 4 344 miljoner kronor mellan 2005 och 2006.

Redovisning av utfallet för biståndet

Tabell 5.37 Utfall för bistånd 1997–2006

Miljoner kronor

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Totalt utbetalt bistånd ¹	13 212	12 499	13 467	16 479	17 220	19 554	19 388	19 996	25 120	29 252
Totalt bistånd i procent av BNI ²	0,79	0,72	0,70	0,80	0,77	0,83	0,79	0,78	0,94	1,03

¹ Utfallet innehåller samtliga kostnader, inklusive avräkningarna såsom de budgeterats i budgetpropositionen, som kan klassificeras som bistånd enligt DAC.² Den senaste prognosen för BNI används vid rapporteringstillfället till DAC.

Biståndsramens storlek bestäms utifrån den procentsats (procent av bruttonationalinkomsten, BNI) som riksdagen beslutat om för varje enskilt år. Vid beräkningen av biståndsramen i budgetpropositionen används den senast tillgängliga BNI-prognosen, varför ramens storlek kan förändras mellan den ekonomiska vårpropositionen och budgetpropositionen samt mellan åren.

Det totala svenska biståndet under ett år rapporteras årligen till OECD:s biståndskommitté DAC (Development Assistance Committee). DAC ansvarar för att sammanställa medlemsländernas biståndsstatistik.

Rapporteringen till DAC görs under senvåren efter avslutat budgetår. I den ingår samtliga kostnader, inklusive avräkningar, som kan klassificeras som bistånd enligt DAC:s definitioner. Från biståndsramen görs avräkningar i enlighet med DAC:s definition av bistånd, dels för biståndsklassificerade kostnader inom andra utgiftsområden, dels med belopp motsvarande de bilaterala skuldavskrivningarna som Sverige gör. Utgifterna inom andra utgiftsområden avser kostnader för flyktingar från biståndsländer, administration av bistånd på utrikesdepartementet samt den del av Sveriges bidrag till EU:s gemensamma bistånd som finansieras över EU:s reguljära budget.

Biståndsramen för 2006 uppgår till 28 090 miljoner kronor, vilket motsvarar 1,0 procent av vid budgeteringstillfället beräknad BNI. I tabell 5.37 redovisas DAC-rapporteringen för åren 1997–2006. Det preliminära utfallet för 2006 är 1,03 procent av BNI enligt DAC:s redovisningsprinciper. Procentandelen för det preliminära utfallet har beräknats med den senaste prognosen för BNI.

5.4.8 Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Integrationspolitik, Storstadspolitik, Migrationspolitik och Minoritetspolitik.

Tabell 5.38 UO 8 Invandrare och flyktingar

Miljoner kronor

Politikområde	SB 2006	TB 2006	Utfall 2006	Utfall-SB 2006	Utfall 2005
Integrationspolitik	2 765	610	3 284	519	1 958
Storstadspolitik	0	0	35	35	143
Migrationspolitik	5 466	794	4 522	-943	4 806
Minoritetspolitik	10	2	11	0	10
Summa	8 241	1 405	7 853	-388	6 918

Utfallet uppgick till 7 853 miljoner kronor och var därmed 388 miljoner kronor (4,7 procent) lägre än vad som anvisades i statsbudgeten. Utgifterna för politikområdet Integrationspolitik blev 519 miljoner kronor högre än beräknat och utgifterna för politikområdet Migrationspolitik blev 943 miljoner kronor lägre än beräknat i statsbudgeten.

Utgifterna på anslaget 10:3 *Kommunersättning vid flyktingmottagande* blev 3 045 miljoner kronor, vilket är 519 miljoner kronor högre än beräknat i statsbudgeten. Till följd av den tillfälliga ändringen av utlänningslagen (1989:529), som gällde mellan den 15 november 2005 och den 30 mars 2006, anvisades 600 miljoner kronor på tilläggsbudget. Lagändringen medförde att fler personer än vad som tidigare antagits beviljades uppehållstillstånd under 2006, vilket medförde ökade kostnader för kommunerna.

Utfallet för anslaget 12:1 *Migrationsverket* blev 1 729 miljoner kronor. Det är 49 miljoner kronor lägre än anvisat i statsbudgeten. För

handläggning av ökat antal ärenden till följd av den tillfälliga ändringen av utlänningslagen höjdes anslaget med 400 miljoner kronor på tilläggsbudget.

Utgifterna på anslaget 12:2 *Ersättningar och bostadskostnader* blev 2016 miljoner kronor, vilket är 296 miljoner kronor lägre än anvisat i statsbudgeten. Till följd av den tillfälliga ändringen av utlänningslagen anvisades 370 miljoner kronor på tilläggsbudget. Av ramöverföringsbeloppet på anslaget 12:1 *Migrationsverket* överfördes 33 miljoner kronor till anslaget 12:2 *Ersättningar och bostadskostnader*. Syftet var att förstärka och förbättra den ekonomiska styrningen av verksamheten. Anslagets namn var tidigare Mottagande av asylsökande.

Utfallet för anslaget 12:4 *Domstolsprövning i utlänningsärenden* blev 194 miljoner kronor. Det är 324 miljoner kronor lägre än anvisat i statsbudgeten. En ny instans- och processordning för utlännings- och medborgarskapsärenden infördes den 31 mars 2006 och ersatte därmed verksamheten vid Utlänningsnämnden.

Under 2006 blev utgifterna för utgiftsområdet 934 miljoner kronor (13,5 procent) högre än 2005. Utfallet för anslaget 10:3 *Kommunersättningar vid flyktingmottagande* blev 1 309 miljoner kronor (75,4 procent) högre än 2005. Förklaringen till det högre utfallet är den tillfälliga ändringen av utlänningslagen. För anslaget 12:1 *Migrationsverket* blev utgifterna 1 061 miljoner kronor (159 procent) högre än 2005. Ökningen beror på ändringen av utlänningslagen och förändrad anslagskonstruktion. Från och med 2006 finansierar anslaget även kostnader för personal och lokaler. Tidigare finansierades dessa kostnader via anslaget 12:2 *Ersättningar och bostadskostnader*. Utfallet för anslaget 12:2 *Ersättningar och bostadskostnader* blev därmed 1 403 miljoner kronor (41 procent) lägre än 2005.

5.4.9 Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Hälso- och sjukvårdspolitik, Folkhälsa, Barnpolitik, Handikappolitik, Äldrepolitik och Socialtjänstpolitik samt del av Forskningspolitik.

Tabell 5.39 UO 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Miljoner kronor					
Politikområde	SB 2006	TB 2006	Utfall 2006	Utfall- SB 2006	Utfall 2005
Hälso- och sjukvårdspolitik	25 018	63	25 036	19	23 882
Folkhälsa	898	197	886	-12	755
Barnpolitik	38	0	38	0	33
Handikapppolitik	14 042	0	13 976	-66	12 525
Äldrepolitik	155	617	754	599	51
Socialtjänstpolitik	1 150	50	1 172	22	920
Forskningspolitik	319	0	314	-5	307
Summa	41 620	927	42 176	556	38 473

Utfallet uppgick till 42 176 miljoner kronor och var därmed 556 miljoner kronor (1,3 procent) högre än vad som anvisades i statsbudgeten. På tilläggsbudget anvisades ytterligare 927 miljoner kronor.

För genomförande av den nationella utvecklingsplanen för vård och omsorg om äldre (prop. 2005/06:115, 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:369) ökades anslaget 17:1 *Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken* med 617 miljoner kronor på tilläggsbudget. Utfallet blev 754 miljoner kronor, vilket är 18 miljoner kronor lägre än vad som totalt anvisades i statsbudgeten och på tilläggsbudget.

Utfallet för anslaget 13:2 *Bidrag för läkemedelsförmånerna* uppgick till 20 550 miljoner kronor enligt gällande avtal mellan staten och Landstingsförbundet, vilket var i enlighet med anvisat belopp i statsbudgeten. Utgifterna för anslaget 16:8 *Kostnader för statlig assistansersättning* uppgick till 12 882 miljoner kronor, vilket är 65 miljoner kronor lägre än anvisat i statsbudgeten.

Jämfört med 2005 ökade utgifterna för utgiftsområdet med 3 703 miljoner kronor (9,6 procent). Utfallet för anslaget 16:8 *Kostnader för statlig assistansersättning* ökade med 1 534 miljoner kronor (13,5 procent). Antalet assistansberättigade har kontinuerligt ökat de senaste åren. Även det genomsnittliga antalet assistanstimmar har ökat.

Utfallet för anslaget 17:1 *Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken* blev 703 miljoner kronor högre än 2005. Utfallet för anslaget 13:1 *Tandvårdsförmåner m.m.* uppgick till

3 032 miljoner kronor, vilket är ökning med 593 miljoner kronor (24,3 procent) jämfört med 2005.

5.4.10 Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Ersättning vid arbetsförmåga.

Tabell 5.40 UO 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

Miljoner kronor

Politikområde	SB 2006	TB 2006	Utfall 2006	Utfall-SB 2006	Utfall 2005
Ersättning vid arbetsförmåga	129 591	0	125 683	-3 908	127 049
Summa	129 591	0	125 683	-3 908	127 049

Utfallet uppgick till 125 683 miljoner kronor och var därmed 3 908 miljoner kronor (3,0 procent) lägre än vad som anvisades i statsbudgeten.

Utfallet för anslaget 19:1 *Sjukpenning och rehabilitering m.m.* blev 36 668 miljoner kronor, vilket är 1 618 miljoner kronor (4,2 procent) lägre än vad som anvisades i statsbudgeten. Antalet nettosjukpenningdagar uppgick till 61,1 miljoner och medelersättningen till 485 kronor per dag. I statsbudgeten beräknades antalet nettosjukpenningdagar uppgå till 61 miljoner och medelersättningen till 489 kronor per dag. Utgifterna för rehabiliteringspenning uppgick till 1 652 miljoner kronor, vilket är 546 miljoner kronor lägre än budgeterat.

Utgifterna på anslaget 19:2 *Aktivitets- och sjukersättningar m.m.* uppgick till 74 141 miljoner kronor, vilket är 1 849 miljoner kronor (2,4 procent) lägre än anvisat i statsbudgeten. I december 2006 fick närmare 555 000 personer sjuk- eller aktivitetsersättning. Det är ca 20 000 personer färre än vad som bedömdes i statsbudgeten. Utfallet för anslaget 19:4 *Arbets-skadeersättningar* blev 5 888 miljoner kronor, vilket är 552 miljoner kronor lägre än vad som beräknades i statsbudgeten.

Utfallet för utgiftsområdet blev 1 366 miljoner kronor eller 1,1 procent lägre än 2005. Utfallet för anslaget 19:1 *Sjukpenning och rehabilitering* blev 2 383 miljoner kronor (6,1 procent) lägre än 2005. Antalet nettosjukpenningdagar minskade med 6,0 miljoner kronor (8,9 procent) jämfört med 2005. Utfallet för

anslaget 19:4 *Arbets-skadeersättningar* minskade med 338 miljoner kronor (5,4 procent) mellan 2005 och 2006.

För anslaget 19:2 *Aktivitets- och sjukersättning* ökade utgifterna med 650 miljoner kronor (0,9 procent). Antalet personer som erhöll sjuk- eller aktivitetsersättning i slutet av året minskade med ca 2 000 personer (0,3 procent) i förhållande till 2005. Utgifterna på anslaget 19:6 *Försäkringskassan* blev 7 757 miljoner kronor, vilket är 703 miljoner kronor (10 procent) högre än 2005. Det beror bl.a. på ökade utgifter i samband med omorganisationen.

5.4.11 Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Ekonomisk äldrepolitik. Området innefattar garanti-pension till ålderspension, efterlevandepensioner till vuxna, bostadstillägg till pensionärer och äldre försörjningsstöd.

Tabell 5.41 UO 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Miljoner kronor

Politikområde	SB 2006	TB 2006	Utfall 2006	Utfall-SB 2006	Utfall 2005
Ekonomisk äldrepolitik	45 299	180	45 019	-280	46 120
Summa	45 299	180	45 019	-280	46 120

Utfallet uppgick till 45 019 miljoner kronor och blev därmed 280 miljoner kronor (0,6 procent) lägre än vad som anvisades i statsbudgeten.

Utgifterna på anslaget 20:1 *Garantipension till ålderspension* uppgick till 21 339 miljoner kronor, vilket är 225 miljoner kronor (1,0 procent) lägre än beräknat i statsbudgeten.

Utfallet för anslaget 20:2 *Efterlevandepensioner till vuxna* blev 15 813 miljoner kronor. Det är 89 miljoner kronor lägre än beräkningen i statsbudgeten.

Utgifterna på anslaget 20:3 *Bostadstillägg till pensionärer* uppgick till 7 448 miljoner kronor, vilket är 82 miljoner kronor högre än beräknat i statsbudgeten. På tilläggsbudget anvisades 180 miljoner kronor för höjning av bostadstillägget och för ett tilläggsbelopp.

Utfallet för utgiftsområdet blev 1 102 miljoner kronor (2,4 procent) lägre jämfört med 2005. Utfallet för anslaget 20:1 *Garantipension till ålderspension* blev 1 110 miljoner kronor (4,9 procent) lägre än

2005. Det beror på att antalet personer med garantipension minskade. Utfallet för anslaget 20:3 *Bostadstillägg till pensionärer* ökade med 115 miljoner kronor (1,6 procent) jämfört med 2005. Det beror främst på den ovannämnda höjningen av bostadstillägget.

5.4.12 Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Utgiftsområdet omfattar större delen av politikområdet Ekonomisk familjepolitik (bostadsbidrag återfinns inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande).

Tabell 5.42 UO 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Miljoner kronor

Politikområde	SB 2006	TB 2006	Utfall 2006	Utfall- SB 2006	Utfall 2005
Ekonomisk familjepolitik	61 460	0	60 066	-1 394	55 467
Summa	61 460	0	60 066	-1 394	55 467

Utfallet uppgick till 60 066 miljoner kronor och var därmed 1 394 miljoner kronor (2,3 procent) lägre än vad som anvisades i statsbudgeten.

Utfallet för anslaget 21:1 *Allmänna barnbidrag* blev 23 611 miljoner kronor, vilket är 194 miljoner kronor (0,8 procent) lägre än vad som anvisades i statsbudgeten.

Utfallet för anslaget 21:2 *Föräldraförsäkring* blev 26 094 miljoner kronor, vilket är 1 076 miljoner kronor (4,0 procent) lägre än vad som anvisades i statsbudgeten. Antalet uttagna dagar med föräldraförsäkring var lägre än beräknat under 2006.

Utfallet för anslaget 21:6 *Vårdbidrag för funktionshindrade barn* blev 2 625 miljoner kronor, vilket är 56 miljoner kronor lägre än vad som anvisades i statsbudgeten.

Jämfört med 2005 ökade utgifterna för utgiftsområdet med 4 599 miljoner kronor (8,3 procent). Utgifterna på anslaget 21:1 *Allmänna barnbidrag* ökade med 2 153 miljoner kronor (10,0 procent). Ökningen beror huvudsakligen på höjda barnbidrag med 100 kronor per barn och månad fr.o.m. den 1 januari 2006. Utgifterna för anslaget 21:2 *Föräldraförsäkring* ökade med 1 967 miljoner kronor (8,2 procent). Det är främst utgifterna för föräldrapenning som ökade. Det beror bl.a.

på höjt tak från 7,5 till 10 prisbasbelopp och höjd lägstanivå från 60 till 180 kronor per dag från den 1 juli 2006. Utgifterna på anslaget 21:3 *Underhållsstöd* ökade med 287 miljoner kronor (14,8 procent), vilket i huvudsak förklaras av ett beslut om höjning av underhållsstödet.

5.4.13 Utgiftsområde 13 Arbetsmarknad

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Arbetsmarknadspolitik. I detta ingår främst bidrag till arbetslöshetsersättning och utgifter för arbetsmarknadspolitiska program. Vidare ingår bl.a. Europeiska socialfonden och bidrag till Samhall AB.

Tabell 5.43 UO 13 Arbetsmarknad

Miljoner kronor

Politikområde	SB 2006	TB 2006	Utfall 2006	Utfall- SB 2006	Utfall 2005
Arbetsmarknadspolitik	70 230	906	68 280	-1 949	69 568
Summa	70 230	906	68 280	-1 949	69 568

Utfallet uppgick till 68 280 miljoner kronor och var därmed 1 949 miljoner kronor (2,8 procent) lägre än vad som anvisades i statsbudgeten.

Utfallet för anslaget 22:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd* blev 43 708 miljoner kronor, vilket är 1 312 miljoner kronor (2,9 procent) lägre än vad som anvisades i statsbudgeten. December 2006 var åttonde månaden i rad med stark ökning av sysselsättningen. Antalet sysselsatta ökade med 81 000 personer jämfört med december 2005. Liksom tidigare under året sker ökningen i den privata sektorn och gäller främst män. Arbetslösheten fortsatte att minska, både antalet och andelen arbetslösa sjönk. Antalet arbetslösa minskade med 33 000 till 211 000, vilket motsvarar 4,6 procent av arbetskraften.

Utfallet för anslaget 22:3 *Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader* blev 4 777 miljoner kronor, vilket är 555 miljoner kronor lägre än beräknat i statsbudgeten.

För anslaget 22:4 *Lönebidrag och Samhall m.m.* blev utfallet 11 651 miljoner kronor, vilket är 20 miljoner kronor högre än vad som anvisades i statsbudgeten. Detta anslag motsvaras av de tidigare anslagen 22:4 *Särskilda insatser för arbetshandikappade* och 22:9 *Bidrag till Samhall AB*.

För anslaget 22:6 *Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2000–2006* blev utfallet 2 058 miljoner kronor. Det är 98 miljoner kronor högre än anvisat i statsbudgeten. Till följd av fördröjningar uppkom under 2000 och 2001 ett betydande anslagssparande. Detta har delvis utnyttjats under 2006.

Utfallet för anslaget 22:10 *Bidrag till lönegarantiersättning* uppgick till 690 miljoner kronor, vilket är 288 miljoner kronor lägre än anvisat i statsbudgeten. Antalet företagskonkurser uppgick till 5 264 under 2006, vilket är en minskning med 10 procent jämfört med 2005.

Utgifterna för 2006 blev 1 287 miljoner kronor (1,9 procent) lägre än 2005. Utgifterna på anslaget 22:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd* minskade med 3 210 miljoner kronor (6,8 procent). Utgifterna för bidrag till arbetslöshetsersättning minskade med 4 832 miljoner kronor på grund av att antalet öppet arbetslösa minskade kraftigt under 2006. Utgifterna för aktivitetsstöd ökade däremot med 655 miljoner kronor till följd av att fler personer uppbar aktivitetsstöd. Utfallet för anslaget 22:4 *Lönebidrag och Samball m.m.* ökade med 744 miljoner kronor jämfört med utfallet för motsvarande anslag för 2005.

5.4.14 Utgiftsområde 14 Arbetsliv

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Arbetslivspolitik och Jämställdhetspolitik. Inom utgiftsområdet verkar bl.a. Arbetsmiljöverket, Arbetslivsinstitutet och Jämställdhetsombudsmannen.

Tabell 5.44 UO 14 Arbetsliv

Miljoner kronor

Politikområde	SB 2006	TB 2006	Utfall 2006	Utfall-SB 2006	Utfall 2005
Arbetslivspolitik	1 186	0	1 181	-5	1 117
Jämställdhetspolitik	38	-1	35	-3	35
Summa	1 224	-1	1 216	-8	1 153

Utfallet uppgick till 1 216 miljoner kronor och var därmed 8 miljoner kronor (0,7 procent) lägre än vad som anvisades i statsbudgeten.

Utfallet för anslaget 23:1 *Arbetsmiljöverket* blev 660 miljoner kronor, vilket är 4 miljoner kronor högre än beräknat i statsbudgeten.

Utfallet för anslaget 23:2 *Arbetslivsinstitutet* blev 373 miljoner kronor, vilket är 5 miljoner kronor lägre än statsbudgeten.

Utgifterna för utgiftsområdet blev 63 miljoner kronor (5,5 procent) högre än 2005.

5.4.15 Utgiftsområde 15 Studiestöd

Utgiftsområdet omfattar delar av politikområdet Utbildningspolitik. Det innehåller utgifter för olika former av ekonomiskt stöd till enskilda under studier och utgifter för vissa studiesociala insatser. Förvaltningen av studiestöden sköts huvudsakligen av Centrala studiestödsnämnden (CSN).

Tabell 5.45 UO 15 Studiestöd

Miljoner kronor

Politikområde	SB 2006	TB 2006	Utfall 2006	Utfall-SB 2006	Utfall 2005
Utbildningspolitik	22 130	461	20 137	-1 994	19 779
Summa	22 130	461	20 137	-1 994	19 779

Utfallet uppgick till 20 137 miljoner kronor och var därmed 1 994 miljoner kronor (9,0 procent) lägre än vad som anvisades i statsbudgeten.

Skillnaden mellan utfall och anvisade medel i statsbudgeten hänför sig främst till anslaget 25:2 *Studiemedel m.m.* Utfallet på detta anslag blev 9 876 miljoner kronor, vilket är 1 916 miljoner kronor lägre än anvisade medel i statsbudgeten. Det lägre utfallet förklaras av att antalet studenter med studiemedel blev lägre än beräknat både när det gäller vuxna studiemedelstagare med rätt till det högre bidraget och antalet studenter med det generella studiebidraget. För anslaget 25:4 *Rekryteringsbidrag* uppgick utfallet till 1 422 miljoner kronor, vilket är 268 miljoner kronor lägre än beräknat i statsbudgeten. Utfallet för anslaget 15:1 *Studiehjälp m.m.* blev 3 664 miljoner kronor. Det är 199 miljoner kronor högre än vad som anvisades i statsbudgeten. Det beror främst på höjningen av studiebidraget med 100 kronor fr.o.m. april 2006. För att finansiera denna höjdes anslaget på tilläggsbudget med 277 miljoner kronor.

Under 2006 blev utgifterna 357 miljoner kronor (1,8 procent) högre än 2005. Utfallet för anslaget 25:2 *Studiemedel m.m.* blev 689 miljoner kronor (7,5 procent) högre mellan åren. Utfallet

för anslaget 25:3 *Studiemedelsröntor m.m.* blev 678 miljoner kronor (11,9 procent) lägre.

5.4.16 Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Utgiftsområdet omfattar stora delar av politikområdena Utbildningspolitik och Forskningspolitik. Det avser förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg och skola, vuxenutbildning, kvalificerad yrkesutbildning, högre utbildning och forskning samt myndigheter inom utbildnings- och forskningsområdet. En del av politikområdet Storstadspolitik ingick i utgiftsområdet t.o.m. 2002.

Tabell 5.46 UO 16 Utbildning och universitetsforskning

Miljoner kronor

Politikområde	SB 2006	TB 2006	Utfall 2006	Utfall-SB 2006	Utfall 2005
Storstads-politik	0	0	9	9	65
Utbildnings-politik	43 569	67	42 942	-627	40 367
Forsknings-politik	3 554	0	3 544	-10	3 263
Summa	47 123	67	46 495	-628	43 695

Utfallet uppgick till 46 495 miljoner kronor och var därmed 628 miljoner kronor lägre (1,3 procent) än vad som anvisades i statsbudgeten. De största skillnaderna återfinns under politikområdet Utbildningspolitik, som svarar för drygt 90 procent av utgiftsområdets utgifter. Utfallet för detta politikområde blev 42 942 miljoner kronor, vilket är 627 miljoner kronor lägre än anvisade medel i statsbudgeten. Utfallet för anslagen för Grundutbildning blev sammanlagt 579 miljoner kronor lägre än anvisade medel i statsbudgeten.

Den enskilt största skillnaden hänför sig till anslaget 25:9 *Bidrag till personalförstärkningar i förskola*. Utfallet blev 2 277 miljoner kronor, vilket är 277 miljoner kronor högre än anvisade medel i statsbudgeten. Det beror på att utbetalningen av statsbidraget ändrades från januari 2007 till december 2006 enligt förordningen (2005:23; senast ändrad 2006:1260) om statsbidrag till personalförstärkningar i förskola.

Utfallet på anslaget 25:18 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning* blev 1 009 miljoner kronor, vilket är 80 miljoner kronor högre än

anvisade medel i statsbudgeten. På tilläggsbudget ökades anslaget med 189 miljoner kronor och anslaget 25:20 *Utveckling av påbyggnadsutbildningar* minskades med samma belopp.

Utgifterna för utgiftsområdet blev 2 800 miljoner kronor (6,4 procent) högre än 2005. Utfallet för anslaget 25:9 *Bidrag till personalförstärkningar förskola* blev 1 612 miljoner kronor högre än 2005. Utfallet för anslagen 25:16 *Statligt stöd för utbildning av vuxna* och 25:10 *Bidrag till personalförstärkningar i skola och fritidsbem* blev däremot 554 miljoner kronor respektive 514 miljoner kronor lägre än 2005.

5.4.17 Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Kulturpolitik, Ungdomspolitik och Folkrorelsepolitik samt delar av politikområdena Mediepolitik, Finansiella system och tillsyn, Forskningspolitik och Utbildningspolitik.

Tabell 5.47 UO 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Miljoner kronor

Politikområde	SB 2006	TB 2006	Utfall 2006	Utfall-SB 2006	Utfall 2005
Finansiella system och tillsyn	43	0	35	-8	38
Utbildningspolitik	2 783	0	2 775	-8	2 726
Forskningspolitik	56	0	46	-10	40
Mediepolitik	33	0	33	0	33
Kulturpolitik	5 992	32	6 008	16	5 537
Ungdomspolitik	147	1	143	-5	106
Folkrorelsepolitik	528	10	545	17	488
Summa	9 582	43	9 585	3	8 968

Utfallet uppgick till 9 585 miljoner kronor och blev därmed 3 miljoner kronor (0,03 procent) högre än vad som anvisades i statsbudgeten.

Utgifterna för utgiftsområdet blev 618 miljoner kronor (6,9 procent) högre än 2005. Utfallet för anslaget 28:9 *Bidrag till litteratur och kulturtidsskrifter* blev 121 miljoner kronor. Tidigare fanns två anslag, 28:9 *Litteraturstöd* och 28:10 *Stöd till kulturtidsskrifter*. För anslaget 28:10 *Sysselsättningsåtgärder inom kulturområdet* blev utgifterna 291 miljoner kronor under 2006. Det är ett nytt anslag vars syfte är att i ökad utsträckning kunna bevara,

vårda och tillgängliggöra samlingar, föremål och arkivalier vid kulturinstitutioner.

5.4.18 Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande

I utgiftsområdet ingår politikområdena Bostadspolitik, Regional samhällsorganisation samt delar av politikområdena Ekonomisk familjepolitik och Miljöpolitik. Utgiftsområdet omfattar plan-, bygg- och bostadsfrågor, geotekniska frågor, Lantmäteriverket och länsstyrelserna samt stöd till ekologisk utveckling.

Tabell 5.48 UO 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande

Miljoner kronor

Politikområde	SB 2006	TB 2006	Utfall 2006	Utfall- SB 2006	Utfall 2005
Ekonomisk familjepolitik	3 730	0	3 598	-132	3 605
Bostadspolitik	3 380	0	2 764	-616	2 880
Regional samhällsorganisation	2 439	0	2 427	-12	2 190
Miljöpolitik	0	0	-46	-46	63
Summa	9 549	1	8 742	-807	8 737

Utfallet uppgick till 8 742 miljoner kronor och var därmed 807 miljoner kronor (8,5 procent) lägre än vad som anvisades i statsbudgeten.

Skillnaden mellan utfall och anvisat i statsbudgeten hänför sig bl.a. till anslaget 31:11 *Investeringsbidrag för nybyggnad av hyresbostäder*. Utfallet blev 345 miljoner kronor, vilket är 252 miljoner kronor lägre än vad som anvisades i statsbudgeten. Det kan till viss del förklaras av det höga kapacitetsutnyttjandet i byggnadssektorn och att antalet påbörjade projekt blivit lägre än beräknat.

Utfallet för anslaget 21:1 *Bostadsbidrag* blev 3 598 miljoner kronor, vilket är 132 miljoner kronor lägre än beräknat i statsbudgeten. Utgifterna på anslaget *Räntebidrag m.m.* uppgick till 1 573 miljoner kronor. Det är 183 miljoner kronor lägre än beräkningen i statsbudgeten. På anslagen 31:12 *Omstrukturering av kommunala bostadsföretag* och 34:1 *Stöd till lokala investeringsprogram för ekologisk hållbarhet* redovisas nettointkomster (16 respektive 46 miljoner kronor) till följd av återbetalningar av tidigare utbetalade bidrag.

Utgifterna för utgiftsområdet blev 5 miljoner kronor högre än 2005.

5.4.19 Utgiftsområde 19 Regional utveckling

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Regional utvecklingspolitik. Det omfattar huvudsakligen medel för regional projektverksamhet och olika former av regionala företagsstöd. Medlen kan användas för medfinansiering av EG:s strukturfondsprogram. Utgiftsområdet omfattar även utbetalningar från Europeiska regionala utvecklingsfonden, som delfinansierar EG:s bidrag till strukturfondsprogrammen.

Tabell 5.49 UO 19 Regional utveckling

Miljoner kronor

Politikområde	SB 2006	TB 2006	Utfall 2006	Utfall- SB 2006	Utfall 2005
Regional utvecklingspolitik	3 333	120	3 332	-1	3 286
Summa	3 333	120	3 332	-1	3 286

Utfallet uppgick till 3 332 miljoner kronor och var därmed i nivå med vad som anvisades i statsbudgeten.

Utfallet på anslaget 33:6 *Insatser med anledning av försvarsomställningen* uppgick till 109 miljoner kronor, vilket är 191 miljoner kronor lägre än anvisat i statsbudgeten. Anslaget skall användas för kostnader för tillväxtfrämjande insatser och för omlokalisering av statliga arbetstillfällen i de kommuner som berörs mest av försvarsomställningen. Utbetalningarna har varit lägre än beräknat.

Utfallet på anslaget 33:3 *Transportbidrag* uppgick till 495 miljoner kronor, vilket är 91 miljoner kronor högre än anvisat i statsbudgeten. På tilläggsbudget anvisades 102 miljoner kronor för att möta det ökande antalet bidragsberättigade samt ökade godsvolymer och högre oljepris. Utfallet på anslaget 33:5 *Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2000–2006* blev 1 188 miljoner kronor, vilket är 56 miljoner kronor högre än anvisat i statsbudgeten. Utfallet på anslaget 33:1 *Allmänna regionalpolitiska åtgärder* blev 1 514 miljoner kronor, vilket är 54 miljoner kronor högre än anvisat i statsbudgeten. I tilläggsbudget till 2006 års ekonomiska vårproposition tillfördes anslaget ytterligare

40 miljoner kronor för bidrag till Gällivare kommun för samhällsutvecklingsåtgärder. Till andra anslag överfördes 22,5 miljoner kronor. Nettoökningen för anslaget blev således 17,5 miljoner kronor.

Under 2006 blev utgifterna för utgiftsområdet 46 miljoner kronor (1,4 procent) högre än 2005. Utgifterna på anslaget 33:3 *Transportbidrag* ökade med 120 miljoner kronor. Utfallet på anslaget 33:5 *Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2000–2006* blev 118 miljoner kronor lägre än 2005.

5.4.20 Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Miljöpolitik och del av politikområdet Forskningspolitik.

Tabell 5.50 UO 20 Allmän miljö- och naturvård

Miljoner kronor

Politikområde	SB 2006	TB 2006	Utfall 2006	Utfall- SB 2006	Utfall 2005
Forskningspolitik	365	0	359	-6	353
Miljöpolitik	4 231	48	4 462	231	3 901
Summa	4 596	48	4 822	225	4 254

Utfallet uppgick till 4 822 miljoner kronor och var därmed 225 miljoner kronor (4,9 procent) högre än vad som anvisades i statsbudgeten.

Utfallet för anslaget 34:13 *Stöd till klimatinvesteringar* uppgick till 482 miljoner kronor, vilket är 132 miljoner kronor högre än anvisat i statsbudgeten. Utgifterna på anslaget 34:4 *Sanering och återställning av förorenade områden* blev 618 miljoner kronor, vilket är 93 miljoner kronor högre än anvisat i statsbudgeten. Det beror på senareläggning av betalningar till kommuner för marksanering från 2005.

Under 2006 blev utgifterna för utgiftsområdet 567 miljoner kronor (13,3 procent) högre än 2005. Utgifterna på anslaget 34:4 *Sanering och återställning av förorenade områden* ökade med 179 miljoner kronor på grund av utgiftsbegränsning 2005. Utfallet för anslaget 34:13 *Stöd till klimatinvesteringar* ökade med 368 miljoner kronor jämfört med 2005.

5.4.21 Utgiftsområde 21 Energi

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Energi-politik. I detta ingår de tre verksamhetsområdena Elmarknadspolitik, Övrig energi-marknadspolitik och Politik för ett hålligt energisystem. Det är främst Statens energimyndighet och Affärsverket svenska kraftnät som har ansvaret för att genomföra åtgärderna inom energipolitiken.

Tabell 5.51 UO 21 Energi

Miljoner kronor

Politikområde	SB 2006	TB 2006	Utfall 2006	Utfall- SB 2006	Utfall 2005
Energipolitik	1 722	17	1 603	-119	1 396
Summa	1 722	17	1 603	-119	1 396

Utfallet uppgick till 1 603 miljoner kronor och var därmed 119 miljoner kronor (6,9 procent) lägre än vad som anvisades i statsbudgeten.

Utfallet på anslaget 35:5 *Energiforskning* blev 590 miljoner kronor, vilket är 225 miljoner kronor lägre än anvisat i statsbudgeten. Anslaget höjdes med 370 miljoner kronor för att stärka insatserna för forskning, utveckling, demonstration och kommersialisering på energiområdet. Utfallet för anslaget 35:8 *Ersättning för vissa kostnader vid avveckling av Barsebäcksverket* blev 425 miljoner kronor, vilket är 112 miljoner kronor högre än anvisat. Det beror på att avtalet om stängning av Barsebäck 2 vann laga kraft under 2006 och i avtalet specificerade utgifter finansierades med anslagssparande från 2005. I statsbudgeten anvisades 60 miljoner kronor på anslaget 35:7 *Statlig prisgaranti elcertifikat*. Under 2006 skedde inga utbetalningar, vilket beror på att inga garantibelopp behövde betalas ut till producenter som ett skydd mot alltför låga certifikatpriser.

Under 2006 blev utgifterna för utgiftsområdet 207 miljoner kronor (14,8 procent) högre än 2005. Utfallet för anslaget 35:8 *Ersättning för vissa kostnader vid avveckling av Barsebäcksverket* blev 195 miljoner kronor högre än 2005. Ökningen beror dels på lägre utgifter under 2005 på grund av att singeldriftersättningen för Barsebäck 2 bortföll, dels på högre utgifter under 2006 som nämnts ovan. Utgifterna för anslaget 35:5 *Energiforskning* blev 181 miljoner kronor högre än 2005, vilket beror på höjningen av anslaget för 2006. Utgifterna för äldre anslaget 35:7 *Introduktion av ny energiteknik* från 2004

blev 49 miljoner kronor, vilket är 116 miljoner kronor lägre än 2005.

5.4.22 Utgiftsområde 22 Kommunikationer

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Transportpolitik och politikområdet IT, elektronisk kommunikation och post.

Tabell 5.52 UO 22 Kommunikationer

Miljoner kronor

Politikområde	SB 2006	TB 2006	Utfall 2006	Utfall -SB 2006	Utfall 2005
Transport- politik	30 823	-81	30 026	-797	30 830
IT, elektronisk kommunikation och post	712	-2	1 107	396	1 003
Summa	31 535	-82	31 133	-402	31 833

Utfallet uppgick till 31 133 miljoner kronor och var därmed 402 miljoner kronor (1,3 procent) lägre än vad som anvisades i statsbudgeten.

Utfallet inom politikområdet Transportpolitik blev 797 miljoner kronor lägre än anvisat i statsbudgeten. Utfallet för anslaget 36:2 *Väghållning och statsbidrag* uppgick till 15 991 miljoner kronor och blev därmed 492 miljoner kronor lägre än anvisat i statsbudgeten. Orsaken till det lägre utfallet var att Vägverket i december 2005 utnyttjade 581 miljoner kronor av anslagskrediten för att tidigarelägga amorteringar av lån för de s.k. storstadspaketen. Utfallet för anslaget 36:12 *Rikstrafiken: Trafikupphandling* uppgick till 759 miljoner kronor och blev därmed 134 miljoner kronor lägre än anvisat i statsbudgeten. Det beror främst på att skiljedom i tvist mellan staten och en trafikoperatör inte meddelades under 2006 som beräknats.

Utfallet inom politikområdet IT, elektronisk kommunikation och post blev 396 miljoner kronor högre än anvisat i statsbudgeten. Utgifterna under äldreanslaget 37:7 *IT-infrastruktur: Regionala transportnät m.m.* från 2004 blev 245 miljoner kronor.

Jämfört med 2005 minskade utgifterna inom utgiftsområdet med 700 miljoner kronor (2,0 procent). Den största minskningen avser anslaget 36:2 *Väghållning och statsbidrag* vars utfall minskade med 963 miljoner kronor (5,7 procent). Det beror främst på den

ovannämnda tidigareläggningen av återbetalningar av lån för de s.k. storstadspaketen. Utgifterna på anslaget 36:4 *Banbållning och sektorsuppgifter* ökade med 375 miljoner kronor (3,5 procent). Det var främst drift, underhåll och trafikledning som ökade.

5.4.23 Utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Livsmedelspolitik, Djurpolitik, Skogspolitik, Landsbygdspolitik samt delar av Utbildningspolitik, Forskningspolitik och Samepolitik.

Tabell 5.53 UO 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar

Miljoner kronor

Politikområde	SB 2006	TB 2006	Utfall 2006	Utfall- SB 2006	Utfall 2005
Utbildnings- politik	1 382	0	1 382	0	1 348
Forsknings- politik	253	0	252	-1	236
Skogspolitik	1 017	0	701	-316	580
Djurpolitik	516	58	576	60	511
Livsmedels- politik	8 380	6 738	13 332	4 953	8 852
Landsbygds- politik	4 803	-4	4 691	-112	5 834
Samepolitik	47	0	51	4	48
Summa	16 398	6 791	20 985	4 587	17 408

Utfallet uppgick till 20 985 miljoner kronor och var därmed 4 587 miljoner kronor (28,0 procent) högre än vad som anvisades i statsbudgeten.

Utfallet inom politikområdet Livsmedelspolitik blev 4 953 miljoner kronor högre än anvisat i statsbudgeten. Utgifterna under anslaget 43:5 *Gårdsstöd och djurbidrag m.m.* blev 11 665 miljoner kronor, vilket är 5 595 miljoner kronor högre än anvisat i statsbudgeten. Det beror på att riksdagen beslutade att tidigarelägga utbetalningar av gårdsstöd från januari 2007 till december 2006 (prop. 2006/07:1, 2006/07:FiU11, rskr. 2006/07:12). Medel för detta anvisades i tillägsbudget.

Utgifterna under anslaget 43:6 *Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter* uppgick till 829 miljoner kronor, vilket var 578 miljoner kronor lägre än anvisat i statsbudgeten. Orsaken

är främst att behovet av stöd minskat till följd av högre marknadspriser.

Jämfört med 2005 ökade utgifterna inom utgiftsområdet med 3 577 miljoner kronor (20,5 procent). I huvudsak beror ökningen på den ovannämnda tidigareläggningen av utbetalning av gårdsstöd. Utgifterna för anslaget 43:3 *Gårdsstöd och djurbidrag m.m.* ökade med 5 178 miljoner kronor jämfört med 2005.

Utgifterna på anslaget 43:4 *Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter* minskade med 594 miljoner kronor. Anledningen är främst att behovet av intervention (stödköp) minskade under 2006 till följd av högre marknadspriser.

Utgifterna på anslagen 44:1 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* samt 44:2 *Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* minskade med 399 miljoner kronor respektive 543 miljoner kronor. Det beror på senareläggningen av utbetalningar av miljöersättningar från december 2004 till januari 2005.

5.4.24 Utgiftsområde 24 Näringsliv

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Näringspolitik, Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande, Konsumentpolitik samt del av politikområdet Forskningspolitik.

Tabell 5.54 UO 24 Näringsliv

Miljoner kronor

Politikområde	SB 2006	TB 2006	Utfall 2006	Utfall- SB 2006	Utfall 2005
Forskningspolitik	1 493	0	1 505	11	1 261
Näringspolitik	2 023	0	1 963	-59	1 848
Utrikeshandel, export- och investerings- främjande	507	-3	484	-23	499
Konsumentpolitik	176	0	182	5	167
Summa	4 199	-3	4 134	-66	3 775

Utfallet uppgick till 4 134 miljoner kronor och var därmed 66 miljoner kronor (1,6 procent) lägre än vad som anvisades i statsbudgeten. Det lägre utfallet hänför sig i bl.a. till det nya anslaget 38:23 *Utvecklingsprogram för ökad konkurrenskraft*. Utfallet blev 161 miljoner kronor, vilket är 39 miljoner kronor lägre än beräknat i statsbudgeten.

Under 2006 blev utgifterna för utgiftsområdet 358 miljoner kronor (9,5 procent) högre än 2005. Utgifterna på anslaget 26:2 *Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling* blev 1 388 miljoner kronor. Det är en ökning med 240 miljoner kronor, vilket förklaras av att anslaget höjdes i enlighet med riksdagens beslut om proposition Forskning för ett bättre liv (prop. 2004/05:80). Utfallet för anslaget 38:14 *Rymdverksamhet* blev 135 miljoner kronor lägre än 2005. Anslaget tillfördes 235 miljoner kronor för 2005 och 100 miljoner kronor för 2006 för att säkerställa ett fortsatt svenskt deltagande i det europeiska bäraraketprogrammet Ariane.

5.4.25 Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

Utgiftsområdet Allmänna bidrag till kommuner omfattar politikområdet Allmänna bidrag till kommuner. I detta ingår merparten av statens bidrag till kommuner och landsting.

Tabell 5.55 UO 25 Allmänna bidrag till kommuner

Miljoner kronor

Politikområde	SB 2006	TB 2006	Utfall 2006	Utfall- SB 2006	Utfall 2005
Allmänna bidrag till kommuner	60 161	91	60 246	86	57 325
Summa	60 161	91	60 246	86	57 325

Utfallet uppgick till 60 246 miljoner kronor och var därmed 86 miljoner kronor högre än vad som anvisades i statsbudgeten. Utfallet för anslaget 48:1 *Kommunalekonomisk utjämning* blev 58 129 miljoner kronor, vilket överensstämmer med beräkningen i statsbudgeten. Skillnaden mot anvisat i statsbudgeten hänför sig främst till anslaget 48:3 *Statligt utjämningsbidrag för LSS-kostnader*, lag (1993:387) om stöd och service för vissa funktionshindrade. Utfallet för anslaget blev 1 898 miljoner kronor, vilket är 131 miljoner kronor högre än anvisat. Anslaget ökades på tilläggsbudget med detta belopp efter slutlig beräkning av utjämningsbidraget. Det statliga utjämningsbidraget för LSS-kostnader finansieras med en utjämningsavgift för kommuner, vilken redovisas på statsbudgetens inkomstsida (inkomsttitel 1721).

Utfallet för anslaget 48:2 *Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting* blev 326 miljoner kronor, vilket är 46 miljoner

kronor lägre än anvisat i statsbudgeten. Syftet med anslaget är att tillfälligt bistå kommuner och landsting som på grund av speciella omständigheter hamnat i en särskilt svår ekonomisk situation. På tilläggsbudget omfördelades 40 miljoner kronor till det under utgiftsområde 19 uppförda anslaget 33:1 *Allmänna regionalpolitiska åtgärder* för bidrag till Gällivare kommun.

Under 2006 blev utgifterna för utgiftsområdet 2 921 miljoner kronor (5,1 procent) högre än 2005. Utfallet för anslaget 48:1 *Kommunal-ekonomisk utjämning* ökade 2 927 miljoner kronor (5,3 procent), vilket bl.a. beror på beslut om ökade tillskott.

5.4.26 Utgiftsområde 26 Statsskuld räntor m.m.

Utgiftsområdet omfattar räntor på statsskulden, oförutsedda utgifter samt Riksgäldskontorets provisionskostnader i samband med upplåning och skuldförvaltning. Utgiftsområdet Statsskuld räntor m.m. tillhör inte något politikområde och ingår inte under utgiftstaket eftersom regeringen och riksdagen i mycket begränsad omfattning kan påverka dessa utgifter på kort sikt.

Tabell 5.56 UO 26 Statsskuld räntor m.m.

Miljoner kronor

	SB 2006	TB 2006	Utfall 2006	Utfall- SB 2006	Utfall 2005
Statsskuld- räntor m.m.	43 170	0	49 472	6 302	32 657
Summa	43 170	0	49 472	6 302	32 657

Utfallet uppgick till 49 472 miljoner kronor och var därmed 6 302 miljoner kronor (14,6 procent) högre än vad som anvisades i statsbudgeten.

Utgifterna för statsskuld räntor påverkas främst av statsskuldens storlek, räntenivåer och växelkurser. Tekniska faktorer till följd av Riksgäldskontorets upplånings- och skuldförvaltningsteknik påverkar också ränteutgifterna. Anslagsavräkningen görs enligt utgiftsmässiga principer och är ett netto av inkomster och utgifter i upplåningsverksamheten. Riksgäldskontoret har rätt att vid behov överskrida anslaget för räntor på statsskulden.

Tabell 5.57 Räntor på statsskulden 2002-2006

Miljarder kronor

	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Utfall 2005	SB 2006	Utfall 2006
Räntor på lån i svenska kronor	45,4	38,0	40,7	39,5	40,5	37,9
Räntor på lån i utländsk valuta	17,5	16,4	11,5	11,3	10,0	10,5
Över- /underkurser vid emission	-7,7	14,5	10,1	-9,0	-7,0	-4,0
Summa räntor	55,2	39,9	42,1	41,8	43,5	44,4
Räntor på in- och utlåning	0,4	-6,8	-7,0	-6,9	-6,0	-6,1
Valutaförluster /vinster	6,7	4,4	5,1	10,2	1,0	6,3
Kursförluster/ vinster	4,6	3,8	13,5	7,6	4,5	5,9
Övrigt	0,4	0,7	-1,1	0,3	0,0	-1,2
Summa ränteutgifter	67,3	42,0	52,6	32,6	43,0	49,4

Utfallet på anslaget 92:1 *Räntor på statsskulden* blev 49 374 miljoner kronor, vilket är 6 374 miljoner kronor högre än anvisat i statsbudgeten. Regeringen har medgivit att anslaget får överskridas (regeringsbeslut 2007-02-08, se även avsnitt 5.3.4 Medgivna överskridanden). I statsbudgeten för 2006 beräknades statsbudgetens saldo bli ett underskott, motsvarande ett lånebehov på 38 951 miljoner kronor. Utfallet blev ett överskott på 18 373 miljoner kronor. Lånebehovet blev således 57 324 miljoner kronor lägre än beräknat i statsbudgeten, vilket bidrog till lägre ränteutgifter. Andra faktorer medförde dock att utfallet blev högre än beräknat. Orsaken till de högre utgifterna är bl.a. att de realiserade valutaförlusterna blev 5 300 miljoner kronor högre än beräknat. Hur stora valutaförlusterna respektive valutavinsterna blir beror på när lån i utländsk valuta förfaller och hur valutakurserna rör sig jämfört med när lånen togs upp. Kronkursen blev 2006 något svagare jämfört med beräkningen i statsbudgeten. Vidare blev nettointkomsterna av över/underkurser vid emission 3 000 miljoner kronor lägre än beräknat beroende på att Riksgäldskontoret emitterade lån med lägre kupongräntor och på att färre realobligationer gavs ut. Utgifterna för räntor på lån i svenska kronor blev emellertid 2 600 miljoner kronor lägre än beräknat i statsbudgeten. De genomsnittliga räntenivåerna blev dock i stort sett som väntat.

Tabell 5.58 Räntor och valutakurser 2002–2006 årsgenomsnitt

	Utfall 2002	Utfall 2003	Utfall 2004	Utfall 2005	SB 2006	Utfall 2006
Ränta 5 år %	5,0	4,0	3,8	2,8	3,4	3,5
Ränta 6 mån %	4,1	3,0	2,2	1,8	2,4	2,4
TCW-index ¹	133,7	127,6	126,0	128,3	125,4	127,3
SEK/EUR	9,16	9,12	9,13	9,28	9,15	9,25
SEK/USD	9,72	8,09	7,35	7,47	7,02	7,38

¹ Total Competitiveness Weights, ett mått på kronans värde mot en korg av andra valutor.

Utgifterna för utgiftsområde 26 Statsskuld-räntor m.m. blev 16 815 miljoner kronor (51,5 procent) högre än 2005. Det förklaras främst av att det 2005 uppstod stora valutavinster, medan utfallet för 2006 innehåller relativt omfattande valutaförluster. Skillnaden mellan de två årens valutakursdifferenser uppgick till 16 500 miljoner kronor.

Utfallet för anslaget 92:3 *Riksgäldskontorets provisionskostnader i samband med upplåning och skuldförvaltning* blev 88 miljoner kronor för 2006, vilket är 72 miljoner kronor lägre än vad som beräknades i statsbudgeten.

5.4.27 Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska gemenskapen

Utgiftsområdet omfattar enbart Avgiften till Europeiska gemenskapen.

Tabell 5.59 UO 27 Avgiften till Europeiska gemenskapen

Miljoner kronor

Utgiftsområde	SB 2006	TB 2006	Utfall 2006	Utfall-SB 2006	Utfall 2005
Avgiften till Europeiska gemenskapen	28 066	0	25 920	-2 146	25 635
Summa	28 066	0	25 920	-2 146	25 635

Utfallet uppgick till 25 920 miljoner kronor och var därmed 2 146 miljoner kronor (7,6 procent) lägre än vad som anvisades i statsbudgeten.

EU-budgeten beslutas årligen inom ramen för ett fastställt flerårigt budgettak (det s.k. finansiella perspektivet). Avgiften kan förändras

under året och avvika från beräkningen i statsbudgeten beroende på ett flertal faktorer såsom faktisk uppbörd av tullar och importavgifter, revideringar av medlemsstaternas bruttonationalinkomst (BNI), baser för mervärdesskatt, valutakurser, utfallet av EU-budgeten för tidigare år och ändringsbudgetar på gemenskapsnivå.

Det lägre utfallet för avgiften till EU för 2006 beror främst på överskott från EU:s budget 2005 samt lägre utfall än väntat på EU:s budget 2006. Därtill har EU-kommissionen justerat sina beräkningar av medlemsländernas BNI, både för 2006 och tidigare år. Sveriges BNI har visat sig vara relativt mindre jämfört med övriga länders tidigare prognostiserade BNI. Kommissionen har även reviderat beräkningarna av finansieringen av Storbritanniens budgetreduktion, vilket bidrog till att Sveriges andel blev lägre än anvisat i statsbudgeten.

Den mervärdeskattbaserade avgiften blev 534 miljoner kronor högre än anvisat i statsbudgeten. Orsaken är att EU-kommissionen gjort nya beräkningar av medlemsländernas underlag för mervärdesskatt, vilket resulterat i en högre avgift för Sverige.

Jämfört med 2005 ökade utfallet för avgiften till Europeiska gemenskapen med 285 miljoner kronor (1,1 procent). Den mervärdeskattbaserade avgiften ökade med 1 114 miljoner kronor, medan BNI-avgiften minskade med 1 170 miljoner kronor. Tullavgiften ökade med 535 miljoner kronor. Orsaken är ökad import till Sverige.

5.4.28 Förändring av anslagsbehållningar

Budgeteringen av förbrukningen av anslagsbehållningar är i statsbudgeten inte fördelad per anslag utan tas upp under posten Förändring av anslagsbehållningar. Denna post var 1 264 miljoner kronor i statsbudgeten för 2006. Posten utgör ett netto mellan förbrukning av kvarstående medel från föregående budgetår och sparade medel från innevarande budgetår samt utnyttjande av anslagskredit. Förändring av anslagsbehållningar ingår i de utgifter som omfattas av det statliga utgiftstaket. I redovisningen av det slutliga utfallet ingår förbrukning av anslagsbehållningar och utnyttjande av anslagskredit i utgifterna för respektive anslag och utgiftsområde. Nettosumman av för-

ändringar av anslagsbehållningar 2006 avseende ramanslag exklusive Statsskuldräntor m.m. framgår av tabell 5.60.

Tabell 5.60 Förändring av anslagsbehållningar exkl. statsskuldräntor 2006

Miljoner kronor

Ramanslag exklusive statsskuldräntor m.m.	
Ingående ramöverföringsbelopp 2006-01-01	25 404
+ Anvisat i statsbudgeten ¹	725 209
+ Tilläggsbudget	11 072
+ Utnyttjade medgivna överskridande	0
- Indragningar	-11 027
- Utfall	716 066
= Utgående ramöverföringsbelopp 2006-12-31	34 593
Förändring av anslagsbehållningar	9 189

¹ Anvisat i statsbudgeten exkl. Förändring av anslagsbehållningar (1 264 miljoner kronor).

Anslagsbehållningarna uppgick vid utgången av 2006 till 34 593 miljoner kronor. De ökade således med 9 189 miljoner kronor jämfört med 2005. I tabell 5.61 redovisas de anslag som uppvisade utgående anslagsbehållningar 2006 överstigande en miljard kronor. De största anslagsbehållningarna har anslagen 93:1 *Avgiften till Europeiska gemenskapen* och 8:1 *Biståndsverksamhet*.

Tabell 5.61 Specifikation av anslag med anslagsbehållning över 1 000 miljoner kronor

Miljoner kronor

Anslag		
27 93 01	Avgiften till Europeiska gemenskapen	2 654
07 08 01	Biståndsverksamhet	2 498
15 25 02	Studiemedel m.m.	1 848
10 19 02	Aktivitets- och sjukersättning m.m.	1 748
06 06 02	Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling	1 557
18 34 01	Stöd till lokala investeringsprogram för ekologisk hållbarhet (2003)t	1 331
10 19 01	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	1 233
18 31 11	Investeringsbidrag för anordnade av hyresbostäder	1 228
12 21 02	Föräldraförsäkring	1 076

5.4.29 Riksgäldskontorets nettoutlåning

För att statsbudgetens saldo skall överensstämma med statens lånebehov (med omvänt

tecken) redovisas Riksgäldskontorets (RGK:s) nettoutlåning samt en kassamässig korrigeringspost på statsbudgetens utgiftssida.

För 2006 blev utfallet för *Riksgäldskontorets nettoutlåning* 27 502 miljoner kronor. Beräkningen i statsbudgeten uppgick till 14 760 miljoner kronor. Skillnaden mellan utfall och statsbudget blev således 12 742 miljoner kronor. I tabell 5.62 specificeras de största posterna. Alla poster är dock inte specificerade i statsbudgeten.

Tabell 5.62 Riksgäldskontorets nettoutlåning

Miljoner kronor

	Utfall 2006	SB 2006 ¹	Utfall-SB 2006	Utfall 2005
Premiepensionsmedel, inbetalning	-27 065	-25 800	-1 265	-25 225
Premiepensionsmedel, utbetalning	48 999	24 000	24 999	23 081
PPM, ändrat statsobligationsinnehav	490			-930
CSN, studielån	6 170	8 100	-1 930	6 943
Investeringslån myndigheter	763			382
Myndigheters räntekonton	-5 979			2 226
Konton för kommunmoms	0			-5 582
Jordbruksverkets EU-konton	4 566			1 444
Vägverket, Norra länken, Sthlm	255			-1 569
Garantireserver	-470			-344
Insättningsgaranti	-880			312
Kärnavfallsfonden	349			305
Individuellt kompetenssparande	0			5 950
Vinstmedel Svenska Spel AB	200			350
Banverkets infrastrukturlån	1 021			503
Vägverkets infrastrukturlån	1 286			-953
Omfinansiering av infrastrukturlån Sthlm/Gbg	0			6 838
Lån till Botniabanan	2 345			2 915
Omstrukturering av statliga bolag inkl. ränta	19			41

<i>varav</i>			
- Kapitaltillskott Arbetslivsresurs AR AB	20		
-Kapitaltillskott Green-cargo AB	0		600
- Extra utdelning Venantius AB	0		-643
-Fastighetsverkets lån för Försäkrings- kassans fastigheter	0		814
-Exportkreditnäm- nden, förtidsåterbe- talning från Polen	0		-1 825
Övrigt, netto	-4 567		-5 510
Summa	27 502	14 760	12 742
			10 084

¹ Endast vissa delposter är specificerade.

Premiepensionsmyndighetens (PPM:s) utbetalningar av premiepensionsmedel beräknades i statsbudgeten uppgå till 24 000 miljoner kronor. Utfallet blev 48 999 miljoner kronor, dvs. 24 999 miljoner kronor högre än i statsbudgeten. Fr.o.m. 2006 tidigare lade PPM utbetalningen från RGK av pensionsrätter med en månad. Detta medförde att pensionsrätterna för 2005 betalades ut i december 2006 i stället för i januari 2007. Under 2006 blev det alltså dubbla utbetalningar, en i januari avseende 2004 och en i december avseende 2005. Inbetalningarna av premiepensionsmedel inklusive ränta blev 27 065 miljoner kronor, vilket var 1 265 miljoner kronor högre än beräknat. Dessutom har PPM köpt statsobligationer för 490 miljoner kronor (netto), vilket minskade kontobehållningen i RGK.

Centrala studiestödsnämndens lån i RGK för studielån och lån till hemutrustning beräknades i statsbudgeten öka med 8 100 miljoner kronor. Utfallet blev 6 170 miljoner kronor, dvs. 1 930 miljoner kronor lägre än beräknat. Det beror främst på att färre än beräknat tog studiemedel samtidigt som återbetalningarna av lån blev större än väntat. RGK lånar ut medel till myndigheter för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet. Sådana investeringslån till myndigheter ökade med 763 miljoner kronor.

Behållningarna på myndigheternas räntekonton och vissa särskilda räntebelagda konton ökade under 2006 med 5 979 miljoner kronor, vilket minskade nettoutlåningen.

Jordbruksverkets konton för EU-medel hör till de räntebelagda konton som redovisas separat. Kreditutnyttjandet på Jordbruksverkets EU-konton ökade under 2006 med 4 566 miljoner kronor. Det beror främst på att Jordbruksverkets utbetalningar av gårdsstöd och djurbidrag fr.o.m. 2006 görs i december samma år som de avser. År 2006 belastades således med onormalt stora utbetalningar av stöd. (Se även avsnitt 5.4.30 Kassamässig korrigerings.)

Stockholms stad inbetalade i förskott sin andel av finansieringen av Norra länken i Stockholm. Inbetalningen gjordes i maj 2005 med 1 775 miljoner kronor till ett räntebelagt konto avseende Vägverket och medlen skall användas under några år fr.o.m. 2005. Under 2006 utnyttjades 255 miljoner kronor av dessa medel.

Insättningsgarantinämnden (IGN) ökade sin kontobehållning i RGK med 880 miljoner kronor, främst beroende på omplacering av en del av sitt kapital från statsobligationer. Kärnavfallsfonden däremot minskade sin kontobehållning med 349 miljoner kronor.

Banverket ökade under 2006 sin upplåning i RGK med 1 021 miljoner kronor för finansiering av infrastrukturinvesteringar. Vägverket ökade sina infrastrukturlån med 1 286 miljoner kronor.

RGK tog 2005 över finansieringen av lån för de s.k. storstadspaketerna i Stockholm och Göteborg, varav de största projekten är Södra Länken i Stockholm och Götaleden i Göteborg. Lånen uppgick totalt till ca 12 000 miljoner kronor och avvecklas i den takt de förfaller. I stället lånar Vägverket i RGK. Under 2005 uppgick låneförfallen totalt till 6 838 miljoner kronor. Resterande påverkan på lånebehovet kommer vid lånens förfalltidpunkter under perioden 2007–2015. Under 2006 förföll inga lån.

Projektet Botniabanan finansieras också med lån i RGK. Botniabanan AB lånade 2 345 miljoner kronor under 2006.

Totalt ökade nettoutlåningen för infrastrukturinvesteringar med 4 652 miljoner kronor, vilket är 2 148 miljoner kronor mindre än beräknat i statsbudgeten.

Riksdagen beslutade 2003 om en ny modell för omstrukturering av statliga bolag. Ett konto inrättades hos RGK dit extra utdelningar från statliga bolag förs. Från kontot utbetalas kapitaltillskott till statliga bolag. Vid ingången av 2006 fanns 51 miljoner kronor på kontot. Av

dessa utbetalades 20 miljoner kronor till Arbetslivsresurs AR AB. Ränteintäkterna under 2006 uppgick till 1 miljon kronor. Ställningen vid årets slut blev därmed 32 miljoner kronor.

I posten Övrigt, netto ingår främst minskade lån i RGK för Försvarets materielverk med 3 905 miljoner kronor. Vidare ingår en ökad inlåning från Exportkreditnämnden med 2 865 miljoner kronor. Åt motsatt håll verkar att Fortifikationsverket ökade sina lån med 940 miljoner kronor. Svenska kraftnät ingår med både ökad utlåning (709 miljoner kronor) och minskad inlåning (203 miljoner kronor).

Under 2006 blev utfallet för Riksgäldskontorets nettoutlåning sammantaget 17 417 miljoner kronor högre än 2005, vilket främst beror på dubbla utbetalningar av premiepensionsmedel under 2006.

5.4.30 Kassamässig korrigerig

Posten Kassamässig korrigerig och posten Riksgäldskontorets nettoutlåning ingår i statsbudgeten för att statsbudgetens saldo skall motsvara statens lånebehov med omvänt tecken. Posten Kassamässig korrigerig utgör skillnaden mellan å ena sidan saldot mellan statsbudgetens anslag och inkomsttitlar och å andra sidan nettot av in- och utbetalningar över statens centralkonto i Riksbanken (SCR), tidigare statsverkets checkräkning. Kassamässiga korrigeringar uppstår dels till följd av periodiseringsskillnader, dels till följd av att det förekommer transaktioner över statens centralkonto som inte har sin motsvarighet på anslag eller inkomsttitlar och vice versa. Utfallet för den kassamässiga korrigeringen är en restpost, men vissa delposter är möjliga att specificera.

Betalningar till och från EU-kommissionen medför kassamässiga korrigeringar. Utbetalning av EU-finansierade stöd till svenska jordbrukare redovisas både på anslag på statsbudgetens utgiftssida och på Jordbruksverkets EU-konto under RGK:s nettoutlåning. Detta medför en kassamässig korrigerig. Betalningar från EU-kommissionen redovisas på statsbudgetens inkomstsida och på Jordbruksverkets EU-konto under RGK:s nettoutlåning. Då uppstår en kassamässig korrigerig åt motsatt håll. Vid budgetårsskifte kan dessa uppstå på olika budgetår.

Betalning av Sveriges avgift till EU medför också en kassamässig korrigerig. Sverige betalar inte avgiften direkt till EU. Avgiften överförs till ett räntefritt konto hos RGK inom statens centralkonto. Samtidigt sker avräkning mot anslaget för EU-avgiften. EU rekviderar sedan via Riksbanken medel från kontot hos RGK. Eftersom tidpunkten för anslagsbelastning och rekvisition från EU skiljer sig åt uppstår kassamässiga korrigeringar. Anslagsbelastning och rekvisition kan ske under olika budgetår.

För 2006 blev utfallet för *Kassamässig korrigerig* -1 098 miljoner kronor. Beräkningen i statsbudgeten var noll miljoner kronor. Skillnaden mellan utfall och statsbudget blev således -1 098 miljoner kronor. I tabell 5.63 framgår de delposter som är möjliga att specificera.

Tabell 5.63 Kassamässig korrigerig

Miljoner kronor

	Utfall 2006	SB 2006	Utfall- SB 2006	Utfall 2005
Ränteperiodisering	-189			35
Överföring från AP-fonden	0			-2 043
- Förfallande bostadsobligationer	0			-1 818
- Kupongräntor, bostadsobligationer	0			-225
Förskjutning av EU-stöd inom jordbruksområdet	-4 566			-1 444
Övrigt	3 657			408
Summa	-1 098	0	-1 098	-3 269

Den totala kassamässiga korrigeringen för förskjutningar av EU-stöd inom jordbruksområdet uppgick 2006 till -4 566 miljoner kronor. Huvudorsaken till det negativa utfallet är att Jordbruksverkets utbetalningar av gårdsstöd och djurbidrag till jordbrukarna fr.o.m. 2006 sker i december samma år som det avser i stället för i januari påföljande år. I december 2006 utbetalades därmed 5 924 miljoner kronor i stället för i januari 2007, vilket medförde en extra stor belastning av Jordbruksverkets EU-konto under 2006. Åt motsatt håll verkar att i januari 2006 tidigare betalades en motsvarande utbetalning om 1 908 miljoner kronor till december 2005.

Redovisningen på anslaget för statskuldräntor är inte helt kassamässig. En mindre kassamässig korrigerig uppstår främst till följd av att inkomsträntor på vissa delar av RGK:s utlåning periodiseras till det kvartal de avser.

Denna periodiseringseffekt blev -189 miljoner kronor för 2006.

Posten Övrigt, som uppgick till 3 657 miljoner kronor, är en restpost som till stor del är hänförlig till skillnader mellan tidpunkten för anslagsavräkning och tidpunkten för betalning.

Den kassamässiga korrigeringen för 2006 blev 2 172 miljoner kronor högre än 2005. En bidragande orsak till detta är att förfallande bostadsobligationer (inkl. kupongräntor) gav en negativ påverkan på den kassamässiga korrigeringsposten med 2 043 miljoner kronor under 2005, jämfört med noll miljoner kronor 2006. År 2005 var det sista året för förfall av de bostadsobligationer som överfördes från AP-fonden den 1 januari 2001 i samband med beslutet om det reformerade ålderspensionssystemet.

5.4.31 Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten

Utgifterna för Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten belastar inte statsbudgeten. De ingår emellertid i de utgifter som omfattas av utgiftstaket för staten.

Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten består av en fördelningsdel och en premiereservdel. Fördelningsdelen finansieras av under året inbetalda pensionsavgifter. Nettot av inbetalda avgifter och utbetalda pensioner tillfaller, alternativt finansieras av, Första-Fjärde AP-fonderna. Vid sidan av AP-fonderna sker en förmögenhetsuppbyggnad inom premiepensionssystemet, som administreras av Premiepensionsmyndigheten (PPM).

Under 2000 ombildades de tidigare fondstyrelserna till AP-fonder med delvis nya uppdrag.

År 2001 gjordes de första utbetalningarna av reformerad ålderspension i form av tilläggspension, inkomstpension och premiepension. Tilläggspension och inkomstpension belastar fördelningssystemet. Premiepension betalas ut från premiepensionssystemet.

Tabell 5.64 Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten

Miljoner kronor

	SB 2006	TB 2006	Utfall 2006	Utfall- SB 2006	Utfall 2005
AP-fonderna, pensionsutgifter	176 646		176 156	-490	169 127
Administrations- utgifter	2 733		2 749	16	2 801
<i>varav</i>					
Försäkringskassan m.fl. myndigheter			1 197		1 174
AP-fonderna, rörelsens kostnader			680		858
AP-fonderna, provisions- kostnader			726		521
AP-fonderna, prestationsbaserade avgifter			146		248
Premiepensions- systemet, pensionsutgifter	204		232	28	105
Summa	179 584		179 138	-446	172 033

Utfallet uppgick totalt till 179 138 miljoner kronor och var därmed 446 miljoner kronor (0,2 procent) lägre än beräkningen i budgetpropositionen för 2006. Pensionsutbetalningarna från AP-fonderna uppgick till 176 156 miljoner kronor, varav 24 miljoner kronor överfördes från AP-fonderna till EU:s tjänstepensionssystem för de tjänstemän inom EU som har begärt detta.

Under 2006 betalades 232 miljoner kronor ut i premiepension.

Ersättningen till Försäkringskassan, Skatteverket, Kronofogdemyndigheterna och Konjunkturinstitutet från AP-fonderna för administration uppgick till 1 197 miljoner kronor.

AP-fondernas administrationskostnader uppgick totalt till 1 552 miljoner kronor under 2006. I detta belopp ingår även 10 miljoner kronor för avveckling och särskild förvaltning. Före ombildningen till AP-fonder uppgick administrationskostnaderna till 360 miljoner kronor (år 1999).

AP-fonderna ändrade redovisningsprinciper för rörelsens kostnader fr.o.m. 2005. Provisionskostnader redovisas fr.o.m. 2005 som kostnader under rörelsens intäkter. Prestationsbaserade avgifter reducerar nettoresultatet för den tillgång som förvaltats. AP-fondernas administrationskostnader för 2006 framgår av tabell 5.64.

Jämfört med 2005 blev utfallet för Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten 7 105 miljoner kronor (4,1 procent) högre. Pensionsutbetalningarna från AP-fonderna ökade med 7 029 miljoner kronor och beror främst på högre inkomstindex och på ökat antal pensionärer med inkomstrelaterad pension.

6

Statliga garantier och krediter

6 Statliga garantier och krediter

6.1 Statliga garantier

Ett statligt garantiåtagande innebär att staten går i borgen för någon annans betalningsförpliktelser.

Enligt lagen (1996:1059) om statsbudgeten (budgetlagen) får regeringen ställa ut kreditgarantier och göra andra liknande åtaganden för det ändamål och med högst det belopp som riksdagen bestämmer. En avgift skall tas ut som motsvarar statens ekonomiska risk och övriga kostnader för åtagandet, om inte riksdagen beslutar annat. Avgifterna sätts in på konton hos Riksgäldskontoret (RGK), i bank eller placeras i värdepapper. Avgifterna skall täcka förväntade förluster på garantierna. Garantiverksamheten blir på så sätt självfinansierad på lång sikt.

Staten har garantiåtaganden i form av insättningsgaranti och investerarskydd, garantier om tillförsel av kapital, exportgarantier och ukreditgarantier, andra slags kreditgarantier samt pensionsgarantier. Flera av åtagandena är mycket stora och förknippade med relativt hög risk. Därtill kommer att åtaganden eller grupper av åtaganden till stora delar påverkas av samma riskfaktorer (t.ex. ränteutvecklingen).

I avsnitt 6.1.1 redovisas garantiportföljen. Riskerna i portföljen analyseras i avsnitt 6.1.2. Avsnitten 6.1.3–6.1.5 behandlar dels vilka avsättningar som görs för framtida garantiförluster¹, dels vilka tillgångar som finns i

garantiverksamheten och slutligen hur dessa förhåller sig till varandra. Betalningsflödena i garantiverksamheten under 2006 och hur dessa påverkar statens finanser visas i avsnitt 6.1.6.

6.1.1 Garantiportföljens sammansättning

Statens garantiportfölj vid utgången av 2006 var 756 miljarder kronor, en ökning med 33 miljarder kronor jämfört med 2005. I summan ingår inte kapitaltäckningsgarantier eftersom dessa är obegränsade till tid och belopp och därför inte värderas. Dessa garantier är dock få. För investerarskyddet saknas uppgifter om storleken på de skyddade tillgångarna.

Garantierna hanteras av fem myndigheter: Insättningsgarantinämnden (IGN), RGK², Exportkreditnämnden (EKN), Statens bostadskreditnämnd (BKN) samt Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida).

Störst av åtagandena är insättningsgarantin (527 miljarder kronor), exportgarantier och ukreditgarantier (93 miljarder kronor), garantier om tillförsel av kapital (84 miljarder kronor) samt kreditgarantier av olika slag (41 miljarder kronor). Övriga åtaganden, främst pensionsgarantier, är 11 miljarder kronor. Därutöver redovisas utfästelser om att ställa ut garantier på 61 miljarder kronor för i huvudsak exportgarantier.

¹ I texten används termerna förväntad kostnad och förväntad förlust. Skillnaden mellan dessa är att i förväntad kostnad ingår även administrativa kostnader vilka inte ingår i förväntad förlust.

² Garantikapital till internationella finansieringsinstitutioner utfärdas och hanteras av Finansdepartementet och Utrikesdepartementet. RGK rapporterar endast åtagandenas storlek.

Tabell 6.1 Statliga garantiåtaganden och utfästelser 2006-12-31

Miljoner kronor

Typ av garanti	Garantier	Utfästelser
Insättningsgaranti och investerarskyddet¹	527 363	
Garantier om tillförsel av kapital²	83 617	
Kapitaltäckningsgarantier ²		
Grundfundsförbindelser	1 176	
Garantikapital	76 441	
Övrigt	6 000	
Exportgarantier m.m.	92 716	60 669
Exportgarantier	91 576	59 697
Baltramen	7	
U-kreditgarantier	1 133	972
Kreditgarantier	41 537	
Infrastruktur	25 244	
Bostadsfinansieringsinstitut	4 373	
Bostadskrediter	5 203	
Internationella åtaganden	6 486	
Övrigt	231	
Övriga garantier	11 131	
Pensionsgarantier ³	9 491	
Affärsverk m.fl.	1 640	
Summa	756 364	60 669

¹ Åtagandet för insättningsgarantin avser den 31 december 2005. För investerarskyddet saknas uppgifter om storleken på de skyddade tillgångarna.

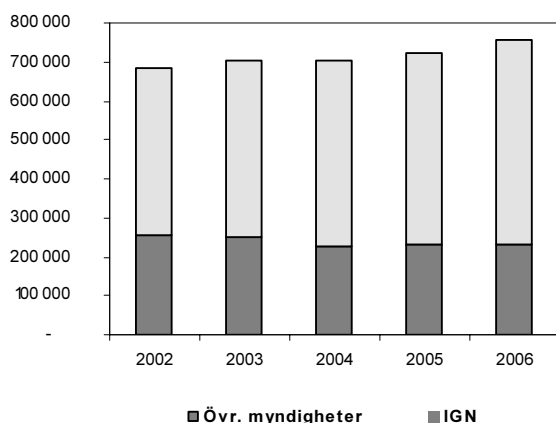
² Det finns två kapitaltäckningsgarantier för vilka inte några värden uppskattats eftersom garantierna är obegränsade till tid och belopp.

³ Åtagandet för pensionsgarantierna är från 31 december 2005.

Den statliga garantiportföljen har under senare år ökat till följd av större volym insättningar som omfattas av insättningsgarantin. Dessförinnan har portföljen omfattat ca 700 miljarder kronor.

Diagram 6.1 Garantiåtaganden 2002-2006

Miljoner kronor

Riksdagen har beslutat att EKN får binda staten för exportkreditgarantier upp till 200 miljarder kronor. Regeringen har för 2006 bemyndigat EKN att av denna ram använda 175 miljarder kronor. För EKN:s investeringsgarantier finns en särskild ram på 10 miljarder kronor. Den totala ramen för Sidas garantiåtaganden är 12 miljarder kronor, varav 1 miljard kan användas för Sidas fristående garantier.

Ramen för BKN:s nya kreditgarantier är 10 miljarder kronor. Inom RGK:s garantigivning finns ramar för enskilda projekt och några mindre program.

Insättningsgaranti och investerarskydd

Syftet med insättningsgarantin är att stärka konsumentskyddet för allmänhetens insättningar i banker, kreditmarknadsföretag och vissa värdepappersbolag samt att komplettera den övriga skyddsreglering som omger instituten. Garantin kan sägas innebära att spararna erbjuds ett säkert placeringsalternativ. Garantins existens antas också minska risken för uttagsanstormningar.

De garanterade insättningarna har under de senaste fem åren ökat med 100 miljarder kronor till 527 miljarder kronor. Insättningsgarantins omfattning och utformning styrs av regelverk inom Sverige och EU. Maximalt belopp som betalas ut som ersättning är 250 000 kronor per kund och institut. Samma ersättningsbelopp gäller för investerarskyddet, vars syfte är att stärka konsumentskyddet för allmänhetens investeringar i finansiella instrument och likvida medel som handhas av värdepappersinstitut i samband med tjänster som instituten utför.

Garantier om tillförsel av kapital

I stället för att staten direkt tillför kapital till ett företag kan garantier ställas ut där staten åtar sig att under vissa betingelser tillskjuta kapital. En sådan garanti är en relation mellan två parter: företaget och staten som utfärdare av garantin. Men garantin skyddar i praktiken tredje part, dvs. företagets långivare, kunder och andra intressenter.

En kapitaltäckningsgaranti innebär att staten åtar sig att ovillkorligen tillskjuta kapital till ett bolag i ett utsatt läge. Sedan införandet av

nuvarande garantimodell 1997 har inga nya kapitaltäckningsgarantier utfärdats. Garantier som är obegränsade till tid och belopp är nämligen inte förenliga med garantimodellen eftersom de är olämpliga ur ett riskperspektiv och mycket svåra att prissätta på ett tillförlitligt sätt.

Det finns två kapitaltäckningsgarantier kvar, båda inom infrastruktursektorn (avseende Arlandabanan och de svenska landförbindelserna till Öresundsbron).

En grundfondsförbindelse är i likhet med kapitaltäckningsgarantin en tvåpartsgaranti, men innebär ett begränsat åtagande i belopp och/eller tid. Staten har åtaganden på 1 miljard kronor till ett antal svenska finansieringsinstitut (främst Svensk Exportkredit, Skeppshypotekskassan och Fonden för den mindre skeppsfarten).

Sveriges medlemsåtagande i nio internationella finansieringsinstitut (Världsbanken, Europeiska investeringsbanken, Nordiska investeringsbanken, regionala utvecklingsbanker m.fl.) består av inbetalt kapital och garantikapital. Garantikapitalet innebär att svenska staten förbinder sig att tillhandahålla ett visst kapitalbelopp utöver det kapital som Sverige direkt betalat in till berört institut. Garantiåtagandena var 76 miljarder kronor vid utgången av 2006.

Sedan 2002 finns en garanti som innebär en rätt för Sveriges Bostadsfinansieringsaktiebolag (SBAB) att vid varje tillfälle tillföras kapital inom en begränsad ram. Denna ram, som från början var 10 miljarder kronor, minskar med 1 miljard per år och var 6 miljarder kronor under 2006. Återbetalning av utnyttjat belopp skall ske inom den ovan nämnda ramen.

Exportgarantier och u-kreditgarantier

Exportgarantier

EKN skall främja svensk export genom att mot en premie erbjuda konkurrenskraftiga exportkreditgarantier och investeringsgarantier anpassade till kundernas efterfrågan. Garanti villkoren skall vara likvärdiga dem i omvärlden under förutsättning att verksamheten på lång sikt uppnår ett balanserat resultat.

Nya utfästelser och garantier för 90 miljarder kronor utfärdades under 2006 och antalet nya kunder mer än fördubblades. Ökningen i volym beror på en mycket stor affär i Pakistan medan

ökningen i antal beror på många nya kunder. Under året har nya och modifierade garantityper lanserats anpassade till små och medelstora företag. Engagemanget i form av garantier och utfästelser var vid årsskiftet drygt 150 miljarder kronor.

Garantigivning inom den särskilda garantiramen för Baltikum, Ryssland med flera länder (Baltramen) upphörde 2005. Den efterfrågan på garantier som kan finnas för de berörda länderna kan numera hanteras inom ramen för EKN:s ordinarie verksamhet.

U-kreditgarantier

En u-kredit är en exportkredit som Sida garanterar och subventionerar. Garantierna ges till projekt som av Sida bedöms få betydande utvecklingseffekter i det berörda landet och som inte kan bära kostnaderna för en normal finansiering på kommersiella villkor. EKN administrerar u-kreditgarantierna på uppdrag av Sida.

Sidas totala engagemang inklusive utfästelser har visat en fallande trend under flera år men minskningen har de två senaste åren mattats av. Vid utgången av 2006 var engagemanget drygt 2 miljarder kronor.

Övriga kreditgarantier

Den vanligaste formen av enskilda garantiåtaganden är kreditgarantier. En sådan innebär att staten tar på sig hela eller delar av kreditrisken vid finansiering av investeringar i infrastruktur, bostäder etc., men överlåter själva kreditgivningen till andra långgivare.

I några fall sköter bolagen sin finansiering genom att emittera obligationer på kreditmarknaden. RGK ställer då ut en kreditgaranti för varje enskild lånetransaktion och även garantier för motparter med vilka bolaget ingår derivatransaktioner.

Nedan beskrivs kreditgarantier inom olika områden förutom exportgarantierna och u-kreditgarantierna som redan behandlats.

Infrastruktur

Det enda infrastrukturprojektet med kreditgaranti är för närvarande Öresundsbron. Svenska och danska staten genom RGK respektive Nationalbanken garanterar solidariskt den upplåning på 25 miljarder kronor som

Öresundsbro Konsortiet har på kreditmarknaden.

Bostadsfinansieringsinstitut

Riksdag och regering beslutade under 2006 att RGK skall överta gäldenärsansvaret för Venantius statsgaranterade obligationslån med tillhörande ränte- och valutasäkringar på drygt 4 miljarder kronor till dess de förfaller fram till 2013. I och med övertagandet upphör garantierna till Venantius.

Bostadskrediter

Bostadskreditgarantierna var vid utgången av 2006 cirka 5 miljarder kronor, en minskning med 2 miljarder kronor under året. Den nuvarande konkurrensen om bolånekunder, på en kreditmarknad präglad av extremt hög likviditet och låga kreditförluster, gör att efterfrågan på statliga kreditgarantier har varit fortsatt låg, trots ett ökat bostadsbyggande.

Internationella åtaganden

De internationella garantierna på drygt 6 miljarder kronor gäller främst krediter från Nordiska investeringsbanken för enskilda projekt i olika länder. Därutöver finns en beloppsmässigt mindre garanti till Sverigehuset i Sankt Petersburg.

Övrigt

Det finns cirka 550 kreditgarantier på relativt små belopp avsedda att främja sysselsättningen inom lantbruk och glesbygd. Sammantaget uppgår garantierna till 60 miljoner kronor. Dessa garantiprogram är stängda för ny garantigivning.

Sida bedriver en försöksverksamhet med fristående garantier inom en ram på 1 miljard kronor. Vid utgången av 2006 fanns tre engagemang i Afrika på tillsammans 154 miljoner kronor.

Pensionsgarantier

Garantier för pensionsåtaganden skall trygga upparbetade avtalspensioner för dem som var anställda när statliga myndigheter bolagiserats. I vissa fall har de aktuella delarna av företagets (de före detta myndigheternas) pensionsskulder tryggats direkt genom garanti. I andra fall finns försäkringar hos Försäkringsbolaget Pensionsgaranti (FPG), som sedan garanteras indirekt genom en efterborgen från staten. I några fall har

medlen som skall finansiera pensionerna förts till stiftelser som sedan garanteras direkt eller indirekt av staten. Åtagandena är på 9,5 miljarder kronor.

6.1.2 Portföljens riskprofil

Statens garantiportfölj innehåller obalanser eftersom åtagandena tillkommer på politiska grunder och inte i diversifieringssyfte. Flera av åtagandena är mycket stora och förknippade med relativt hög risk. Därtill kommer att åtaganden eller grupper av åtaganden i stora delar utsätts för samma riskfaktorer (t.ex. konjunktur- och ränteutveckling).

Det går inte att mäta och redovisa den samlade portföljens riskprofil eftersom IGN och BKN inte redovisar avsättningar för förväntade garantiförluster. Under 2006 har BKN infört en ny avgiftsmodell som innebär att varje enskild garanti får en avgift som återspeglar risk och kostnader. BKN kommer att införa en riskbaserad redovisning från och med 2007, men har för 2006 gjort en skuggredovisning av sitt bokslut enligt dessa principer. I mars 2005 avlämnade Insättningsgarantiutredningen betänkandet *Reformerat system för insättningsgaranti* (SOU 2005:16). Där föreslås bl.a. att insättningsgarantin i fortsättningen skall utformas som en renodlad statlig garanti som prissätts efter risk av en myndighet med resultatansvar och att investerarskyddet även i fortsättningen skall bygga på ömsesidiga principer och administreras av staten. Förslagen bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Nedan följer en beskrivning av olika typer av risker i garantiportföljen samt en bedömning av riskläget. Bedömningarna har utförts av respektive ansvarig myndighet eller departement.

Insättningsgarantin är statens största garantiåtagande. Risken för infriande varierar med konjunkturen men även med den finansiella situationen för enskilda banker. Det mest troliga krisscenariot är att ett kreditmarknadsföretag, värdepappersbolag eller en mindre bank går i konkurs och sådana skadeståndsbetalningar till följd av insättningsgarantin bedöms kunna täckas av garantins ackumulerade avgifter.

Under 2006 inträffade de första ersättningsfallen inom insättningsgarantin då kreditmarknadsbolagen Custodia AB och Allmänna Kapital (Sverige) AB försattes i

konkurs. Vid årets utgång hade 1 187 av beräknade 1 277 insättare i Custodia AB fått preliminära ersättningsbesked. Det sammanlagda ersättningsbeloppet beräknas till cirka 134 miljoner kronor. För Allmänna Kapital AB utbetalades de sista ersättningarna i början av januari 2007, totalt blev ersättningarna närmare 41 miljoner kronor.

Risken för infriande av *investerarskyddet* får i allt väsentligt anses vara densamma som för insättningsgarantin. IGN har bedömt att den skyddslagstiftning och de rutiner för internkontroll som finns utgör en tillräcklig säkerhet för de allra flesta investerare i händelse av fallissemang i ett värdepappersinstitut. Det har därför inte ansetts nödvändigt att bygga upp en fond för att säkerställa betalningsberedskap i förväg.

Under 2004 inträffade det första ersättningsfallet inom investerarskyddet då värdepappersbolaget CTA Lind & Co Scandinavia AB försattes i konkurs. Hanteringen visade sig vara mycket komplicerad. Hösten 2006 fattade IGN de första besluten om ersättning till 396 investerare. Under året utbetalades närmare 49 miljoner kronor, men totalt beräknas ersättningarna bli 97 miljoner kronor.

Risken för infrianden av *kapitaltäckningsgarantierna* till Arlandabanan och de svenska landförbindelserna till Öresundsbron är till stor del beroende av de framtida intäkterna i projekten.

Åtagandena i form av *garantikapital* till internationella finansieringsinstitut är exponerade mot landspecifika risker, till stor del i länder med relativt hög kreditrisk. Finansieringsinstituten, som är exponerade mot dessa landrisker, är prioriterade långgivare med god kapacitet att hantera kreditförluster och har dessutom en konservativ kreditgivning. De bedöms av dessa anledningar vara behäftade med relativt sett låg risk. Dessutom är det troligt att medlemsstaterna skulle utöka andelen inbetalt kapital i stället för att infria garantikapitalet.

Riskvillighet och likviditet inom den privata marknaden har ökat, men på mycket riskfyllda marknader är EKN:s *exportgarantier* många gånger en förutsättning för att affärer skall kunna bli av. I stor utsträckning är det stora affärer med inslag av projektfinansiering inom framför allt telekomsektorn som kräver EKN:s medverkan.

EKN:s garantigivning omfattar allt fler länder, i dag 127 stycken, men ser man på garantibelopp är den internationella spridningen inte lika stor. Liksom tidigare svarar tio länder för cirka 80 procent av volymen. Pakistan är det enskilt största landet följt av Sydafrika. Trenden mot en minskad andel rena statsrisker fortsätter och sammantaget med andra offentliga risker utgör de 35 procent av EKN:s totala risker. Skadeersättningarna under 2006 var de lägsta utbetalningar som gjorts under de senaste decennierna.

För *u-kreditgarantierna* har skadeersättningarna minskat jämfört med föregående år. Årets skadeersättningar orsakades främst av den fortsatt negativa utvecklingen i Zimbabwe. Stora ersättningar har också betalats avseende Pakistan i enlighet med Paris-klubbsavtalet.

De företag inom *infrastruktur* och bostadsfinansiering, vars åtaganden garanteras av staten, har en verksamhet som gör att deras lönsamhet är mycket beroende av den allmänna konjunkturen, ränteläget samt projektspecifika risker och då framförallt trafikutvecklingen för Öresundsförbindelsen.

För *bostadskreditgarantierna* har tillströmningen av skadeärenden fortsatt att minska. Den viktigaste orsaken är det fortsatt låga ränteläget.

Pensionsgarantierna, slutligen, är av varierande risk. Gruppen är relativt stor och inom gruppen finns många olika åtaganden i statliga bolag. Riskerna bedöms totalt sett som små på grund av tillgängligt buffertkapital hos FPG och en konservativ placeringspolicy hos Postens pensionsstiftelse.

6.1.3 Avsättningar för garantiförluster

Den avgift eller premie som garantimyndigheterna tar ut skall avspegla risken i åtagandet (utom avgifterna för insättningsgarantin och investerarskyddet, vilka regleras i lag¹). På så sätt skall avgifterna motsvara

¹ Avgifterna för insättningsgarantin och investerarskyddet regleras i särskild lagstiftning baserad på EG-direktiv. För insättningsgarantin skall bankinstitutens sammanlagda avgifter uppgå till en viss andel av de garanterade insättningarna. Om de behållna avgiftsmedlen nått den målsatta nivån skall avgiftsuttaget vara 0,1 procent av de garanterade insättningarna. För investerarskyddet tas endast en administrativ avgift ut. De ersättningsfall som uppstår finansieras i efterhand av de företag som omfattas av skyddet.

kostnaderna för de framtida infrianden och skadeersättningar som myndigheterna kan komma att betala till sina garantitagare.

Som ett mått på risken i garantiåtagandena värderar RGK¹, EKN och Sida sina förväntade förluster och avsätter medel för förluster samt administrationskostnader (tillsammans benämnda förväntade kostnader) på skuldsidan i sina balansräkningar. I tabell 6.2 redovisas de avsättningar som gjorts, hur avsättningarna står i relation till myndigheternas engagemang samt hur avsättningarna förändrats under 2006. Avsättningarna ökade något under året.

Tabell 6.2 Avsättningar för förväntade garantikostnader 2006-12-31

Miljoner kronor

Myndighet/ Typ av garanti	Garanti- engagemang ¹	Avsätt- ningar för förväntade kostnader	Avsätt- ningarna i relation till engage- mangen	Förändring i avsätt- ningarna under 2006
RGK	52 848	2 210	4%	-44
EKN	97 720	4 120 ²	4%	338
Baltramen	7	1	14%	0
Sida	2 033	182	9%	-5
Summa	152 608	6 513	4%	289

¹ I engagemangen för EKN, Baltramen och u-kreditgarantierna ingår förutom garantiförbindelser även vissa utfästelser vilket förklarar skillnaden mellan tabell 6.2 och not 53 till balansräkningen. I RGK:s engagemang ingår inte garantikapital eller andra åtaganden där avsättningar inte gjorts för framtida förluster.

² EKN har redovisat en långfristig fordran mot återförsäkrare för deras andel av försäkringstekniska avsättningar på 1 174 miljoner kronor varav 487 miljoner kronor är hänförliga till avsättningar för förväntade förluster och 687 miljoner kronor för oförväntade förluster. Nettot av EKN:s avsättningar för förväntade kostnader uppgick därmed till 3 663 miljoner kronor.

BKN kommer att införa en riskbaserad redovisning 2007 men har för 2006 gjort en skuggredovisning av sitt bokslut enligt de nya principerna. För BKN:s garantiåtaganden på 5 203 miljoner kronor redovisas en avsättning med 1 700 miljoner kronor.

¹ RGK gör inte avsättningar för förväntade förluster för garantier till internationella finansieringsinstitutioner. Inga avsättningar görs heller för garantier utställda av affärsverk eller för en garanti utställd av andra myndigheter utan stöd av regeringsbeslut. Dessa åtaganden redovisar RGK inom linjen i balansräkningen.

Sida gör ingen avsättning i balansräkningen för sina fristående garantier på 154 miljoner kronor men beräknar förlustrisken till 28 miljoner kronor.

Oförväntade förluster

Eftersom en stor del av EKN:s och Sidas engagemang är koncentrerad till ett begränsat antal länder kan skadefall på dessa länder ge ett avsevärt mer negativt utfall än det normalt förväntade. En särskild avsättning görs därför för oförväntad förlust i engagemanget med 5 485 miljoner kronor för EKN respektive 201 miljoner kronor för Sida. Beräkningen görs med utgångspunkt från en fastlagd säkerhetsgrad om 95 procent.

Fonder uppbyggda av ackumulerat resultat

För 2006 har inte IGN och BKN gjort några avsättningar för framtida garantiförluster. På balansräkningens skuldsida redovisar dessa myndigheter i stället fonder uppbyggda av verksamhetens ackumulerade resultat. Fondernas bokförda värde var 16,6 miljarder kronor för IGN och 1,9 miljarder kronor för BKN vid utgången av 2006.

Redovisning av åtaganden utan avsättning för förväntade förluster

De garantiåtaganden som inte riskbedömts och för vilka det därmed inte gjorts några avsättningar för förväntade förluster redovisas som ansvarsförbindelser inom linjen. De består av IGN:s, BKN:s och affärsverkens åtaganden samt Sidas fristående garantier och garantikapital till internationella finansieringsinstitutioner. Totalt uppgår de till 611 miljarder kronor.

6.1.4 Tillgångar i garantiverksamheten

Garantiverksamheten finansieras av avgifter som betalas av garantitagarna eller subventioneras över statsbudgeten i vissa fall. Avgifterna placeras på räntekonton i RGK, på bankkonton eller i värdepapper. Staten har även tillgångar i

form av fordringar från tidigare infriade garantier.

Värdepappersinnehav och andra placeringar

IGN placerar huvuddelen av sina tillgångar i statsskuldväxlar och statsobligationer. Kammarkollegiet förvaltar sedan 2005 portföljen på uppdrag av IGN. Förvaltningen bedrivs som passiv indexförvaltning.

EKN och Sida placerar avgiftsmedlen i utländsk valuta från exportgarantier och ukreditgarantier på bankkonton, valutakonton, valutadepositioner och obligationer.

Räntekonton hos Riksgäldskontoret

En del av avgifterna redovisas på räntebärande konton hos RGK. Även återvinningar från tidigare infrianden (skador) tillförs kontona. Från de räntebärande kontona i RGK görs "utbetalningar" för infrianden och myndigheternas administrationskostnader. En obegränsad kredit är kopplad till räntekontona (med undantag av garantier administrerade av Sida och garantierna till Venantius). Överskott på ett konto ger ränteintäkter, medan en utnyttjad kredit medför räntekostnader.

Behållningen på dessa räntekonton konsolideras med statens övriga finanser. Influtna avgifter avräknas direkt mot statens upplåningsbehov. Ett minskat lånebehov minskar också statsskulden. Dessa kontobehållningar i RGK är således inte reserver med likvida medel för eventuella infrianden. Ett infriande belastar kontona, men det är enbart en redovisningsmässig hantering. Finansiering av infrianden sker i praktiken genom statlig upplåning.

Likvida medel

Myndigheterna har en mindre del av sina tillgångar i likvida medel.

Regressfordringar

Förutom värdepappersinnehav och andra placeringar samt kontobehållningar i RGK på sammanlagt 35 miljarder kronor har myndigheterna även tillgångar i form av regressfordringar från tidigare infriade garantier. Större delen av dessa fordringar får betraktas som osäkra men det återstående värdet är för åtminstone exportgarantierna betydande. Regressfordringarnas värde uppskattas till 2,3 miljarder kronor.

Tabell 6.3 Värdepappersinnehav och andra placeringar, räntekonton hos RGK, likvida medel samt regressfordringar 2006-12-31

Miljoner kronor

Myndighet/ Typ av garanti	Värde- pappers- innehav och andra placeringar	Ränte- konton hos RGK	Likvida medel	Regress- fordringar (netto)	Totalt
IGN	15 362	882	0	0	16 244
RGK	0	2 511	0	17	2 528
EKN	3 451	9 243	615	2 050	15 359
Baltramen	9	15	2	0	26
Sida	140	810	14	166	1 130
BKN	0	1 855	0	75	1 930
Summa	18 962	15 316	631	2 308	37 217

6.1.5 Jämförelse mellan avsättningar för förväntade kostnader och olika slags tillgångar i garantiverksamheten

För att bedöma hur väl garantiverksamheten kan hantera eventuella framtida infrianden är det viktigt att analysera dels de avsättningar för förväntade kostnader som gjorts, dels de tillgångar som finns i verksamheten för att möta dessa kostnader inklusive framtida avgifter.

Tabell 6.4 Garantiengagemang, avsättningar för förväntade kostnader, tillgångar i garantiverksamheten samt nuvärdet av framtida avgifter 2006-12-31

Miljoner kronor

Myndighet/ Typ av garanti	Garantiengagemang	Avsättningar för förväntade kostnader	Garanti-tillgångar enligt tabell 6.3	Nuvärde av framtida avgifter ¹
RGK	52 848	2 210	2 528	1 134
EKN	97 720	4 120	15 359	1218
Baltramen	7	1	26	0
Sida	2 033	182	1 130	93
Summa	152 608	6 513	19 043	2 445

¹ RGK redovisar inte framtida avgifter som en tillgång i balansräkningen.

En jämförelse mellan verksamhetens skuld- och tillgångssida görs i tabell 6.4. Jämförelsen görs på myndighetsnivå och omfattar endast myndigheterna RGK, EKN och Sida. Eftersom övriga garantimyndigheter saknar motsvarande riskredovisning kan för närvarande ingen heltäckande analys av statens garantiportfölj göras i detta avseende.

Jämförelsen visar att de förväntade kostnaderna i garantiverksamheten för dessa myndigheter täcks av tillgångar i form av de avgifter som redan erlagts (redovisas som garanti-tillgångar i tabell 6.4.) samt framtida avgifter.

För EKN har tillgångarna ökat till följd av stora återvinningar från tidigare skadefall och ökande premieintäkter samtidigt som skadersättningarna varit de lägsta hittills. Den ekonomiska utvecklingen under senare år har gjort att RGK bara tvingats betala för ett fåtal mindre garantier. Men överskottet kan behövas för att täcka förluster i framtiden då stora infrianden tenderar att komma samlade under dåliga tider.

Som nämnts tidigare visar BKN en skuggredovisning av sitt bokslut för 2006 enligt de nya principerna för riskvärdering som skall börja tillämpas 2007. Där redovisas tillgångar på 1 855 miljoner kronor för att täcka en avsättning för förväntade förluster på 1 700 miljoner kronor.

Sida har inte gjort någon avsättning i balansräkningen för sina fristående garantier men beräknar förlustrisken till 28 miljoner kronor. På ett räntekonto hos RGK finns en säkerhetsreserv på 85 miljoner kronor för dessa garantier.

6.1.6 Betalningsflöden och garantiverksamhetens påverkan på statens finanser

Statligt subventionerade avgifter

I vissa fall kan riksdagen besluta att ett garantiobjekt inte behöver betala någon garantiavgift eller att avgiften skall vara lägre än en avgift som speglar riskerna. Riksdagen anslår då medel på statsbudgeten för att betala avgiften. Denna subvention kommer att tränga ut andra utgifter under statsbudgetens utgiftstak.

År 2006 utbetalades statliga subventioner på 345 miljoner kronor för att bygga upp reserver för förväntade förluster. 204 miljoner kronor avsåg äldre bostadskreditgarantier och 140 miljoner kronor Öresundsbron.

Det finns fortfarande några garantiåtaganden som vid infrianden helt eller delvis får belasta anslag. Det gäller åtagandena i form av garantikapital, u-kreditgarantier samt kapital-täckningsgarantierna till Arlandabanan och de svenska landförbindelserna till Öresundsbron.

I tabell 6.5 visas vilka anslag som finansierat dessa subventioner och vilka ytterligare anslag som kan komma att belastas av infrianden av garantier för vilka riksdagen beslutat om särlosningar från garantimodellen.

Tabell 6.5 Anslag vars ändamål 2006 omfattade garantiverksamhet

Miljoner kronor

UO	Anslag	Garantiåtagande	Utfall
2	2:5 Avsättning för garantiverksamhet	Sverigehuset i Sankt Petersburg	1,4
7	8:1 Biståndsverksamhet	Garantier under LoméIV Bis och Cotonou-avtalet	-
		U-kreditgarantier	-
		Vissa internationella finansieringsinstitut	-
7	8:5 Avsättning för förlustrisker vad avser garantier för finansiellt stöd och exportgarantier	Exportgarantier till Baltikum, Ryssland NIB:s miljöinvesteringslån	-
16	25:28 Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning	Fysikhuset Stockholm KB	-
16	25:36 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning	Fysikhuset Stockholm KB	-
18	31:4 Statens bostadskreditnämnd: Garantiverksamhet	Äldre bostadskreditgarantier	156,8
22	36:2 Vägverket: Väghållning och statsbidrag	Öresundsbro Konsortiet	70
		Svedab AB	-
22	36:4 Banverket: Banhållning och sektorsuppgifter	Öresundsbro Konsortiet	70
		Svedab AB	-
		Arlandabanan Projekt AB	-

Betalningsflöden

Garantiverksamheten påverkar i flera fall statens lånebehov och statsskuld. Påverkan består av flöden in till och ut från statens konsoliderade centralkonto. Flödena utgörs av externa betalningar av garantiavgifter, infrianden, återvinningar och kostnader för administration. I den mån dessa betalningar går via räntekonton i RGK påverkar de statens finanser direkt via centralkontot. I tabell 6.6 beskrivs dessa flöden.

Tabell 6.6 Avgifter, infrianden, återvinningar samt administrationskostnader under 2006

Miljoner kronor

Myndighet/ Typ av garanti	Avgifter	Infrianden	Åter- vinningar	Kostnader för administration
IGN	527	-170	0	-15
RGK	29	0	4	-37
EKN	1218	-153	1 971	-106
Baltramen	0	0	2	-1
Sida	6	-54	448	-1
BKN	27	-14	22	-15
Summa	1 807	-391	2 447	-175

Avgifter

Garantitagarna betalade 1 807 miljoner kronor i avgifter/premier under 2006. Störst var avgifterna för EKN:s exportgarantier, som ökade kraftigt under 2006, och insättningsgarantin.

Infrianden

Garantier infriades för 391 miljoner kronor. Närmare hälften av beloppet hänförde sig till de första ersättningsfallen för insättningsgarantin och investerarskyddet. EKN:s och Sidas åtaganden stod i stort sett för den andra hälften.

Återvinningar

Från tidigare utbetalningar vid infrianden återvanns 2 447 miljoner kronor. Större delen kom från EKN, vars återvinningar var rekordartade under 2006, liksom under 2005.

Kostnader för administration

Administrationskostnaderna var 175 miljoner kronor. I förhållande till totala åtaganden utgör administrationen en liten del men den varierar beroende på garantityp. IGN:s administration är anslagsfinansierad liksom hanteringen av BKN:s äldre garantier. IGN:s verksamhet belastar dock inte statsbudgeten netto, eftersom den del av influtna avgifter som avser IGN:s administration levereras mot inkomsttitel.

Betalningarnas påverkan på lånebehovet

Posterna avgifter, infrianden, återvinningar och administration har i olika grad påverkan på lånebehovet. Flöden i en garantiverksamhet med tillgångar enbart i form av räntekonton i RGK

eller finansiering via anslag påverkar direkt statens lånebehov. Däremot har flöden i en garantiverksamhet med tillgångar i form av externstatliga placeringar inte någon påverkan på lånebehovet.

Med nuvarande redovisningsstruktur är det inte möjligt att beräkna vilken påverkan på lånebehovet som garantiverksamheten har haft under 2006. En analys av flödena visar dock att nettoflödet i garantiverksamheten totalt sett var positivt med ca 3,7 miljarder kronor under 2006 (se tabell 6.6).

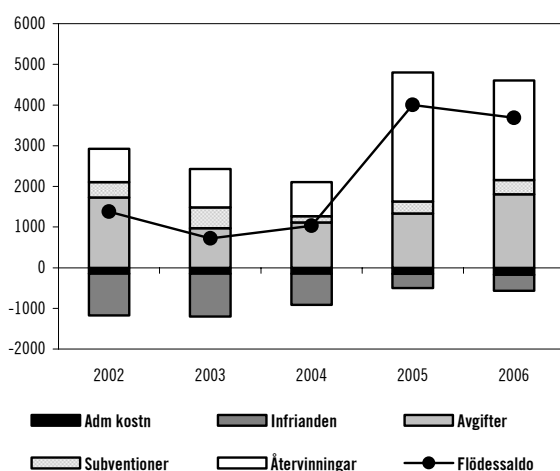
Tillbakablick på de senaste fem åren

De statliga subventionerna har de senaste fem åren varierat mellan 150 och 500 miljoner kronor.

De årliga avgifterna har legat mellan en och två miljarder kronor och det är främst avgifterna från exportgarantierna som varierat. Under femårsperioden låg de årliga infriandena i början på cirka en miljard kronor men har minskat till under en halv miljard de senaste åren. De årliga återvinningarna låg i början av perioden strax under en miljard kronor men har de två senaste åren legat kring 2,5–3 miljarder kronor, främst därför att tidigare infriade exportgarantier återvunnits.

Diagram 6.2 Återvinningar, statliga subventioner, avgifter, infrianden och administrationskostnader samt saldot för betalningsflödet 2002 - 2006

Miljoner kronor

6.2 Statlig utlåning med kreditrisk

Statliga krediter, liksom statsbidrag och statliga garantier, kan ges till verksamheter som staten finner angelägna. Den statliga kreditgivningen utgör på så sätt ett komplement till den övriga kreditmarknaden. Riksdag och regering beslutar om all statlig utlåning, antingen genom särskilda beslut, t.ex. inom infrastrukturuområdet, eller genom lagar och förordningar om mindre lån till en bredare krets, t.ex. studielån. Merparten av statens utlåning finansieras direkt genom upplåning på marknaden via RGK. Endast en mindre del finansieras via anslag på statsbudgeten.

När staten ställer ut lån med kreditrisk tar staten samma risk som när staten ställer ut en kreditgaranti. Skillnaden är att finansieringen av lånet i det första fallet sköts av staten via RGK och i det andra fallet av en bank eller annat kreditinstitut.

För den statliga långivningen saknas i dag motsvarande regelverk som för garantier när det gäller att ta ut avgifter som skall motsvara statens ekonomiska risk och övriga kostnader för åtagandet.

Regeringsuppdrag om en gemensam redovisning av kostnader och risker

Det är i dag inte möjligt att via kreditmyndigheternas redovisningar få en klar och samlad bild över statens utestående krediter och riskerna i dessa eftersom det saknas en enhetlig redovisning av kreditmyndigheternas utlåning.

Regeringen gav därför RGK i uppdrag att samordna ett arbete med de andra kreditmyndigheterna samt Ekonomistyrningsverket för att få till stånd en gemensam redovisning av kostnader och risker inom det statliga kreditområdet. Uppdraget redovisades till regeringen den 28 februari 2006.

Där föreslås att redovisningen av statens utlåning skall vara enkel men utförlig och visa statens totala fordran för utlåningen. En tillförlitlig riskavspeglande värdering av lånen skall dessutom utgöra underlag för de nedskrivningar som skall spegla förväntade förluster i statens utlåning. Slutligen föreslår utredningen att en kreditmodell motsvarande garantimodellen införs, dvs. samma principer som gäller för statliga garantier skall gälla för

statens kreditgivning. Förslagen bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Beskrivning av utestående lånestock

I avsnitt 6.2.1 ges en beskrivning av befintlig utlåning, hur den finansieras samt vilka nedskrivningar som görs för osäkra fordringar enligt respektive myndighets bedömning.

6.2.1 Kreditportföljens sammansättning

Statens externa utlåning med kreditrisk riktad till privatpersoner, företag och projekt var den 31 december 2006 drygt 194 miljarder kronor före reservering för osäkra fordringar. Den dominerande posten är studielånen på 176 miljarder kronor från Centrala Studiestödsnämnden (CSN), som också har ställt ut hemtrustningslån till flyktingar på 1,6 miljarder kronor.

RGK är efter CSN den myndighet som har störst utlåning, 15,5 miljarder kronor, främst till olika infrastrukturprojekt. Övriga myndigheter har tillsammans en utlåning uppgående till mindre än 1 miljard kronor i form av krediter inom bistånd samt lån till jordbrukare, fiskare och småföretag m.fl.

Drygt 30 miljarder kronor av de utlånade 194 miljarderna bedöms av berörda myndigheter som osäkra fordringar. Myndigheternas bedömning grundar sig dock inte i samtliga fall på en sådan riskavspeglande värdering av lånen som föreslås i den ovan nämnda rapporten.

Därutöver redovisar Försvarets Materialverk (FMV) samt affärsverken Svenska Kraftnät och Statens Järnvägar viss utlåning, leasing- och leaseholdavtal m.m. under olika fordringsrubriker.

Tabell 6.7 Statens utlåning med kreditrisk före och efter avdrag för osäkra fordringar 2006-12-31

Miljoner kronor

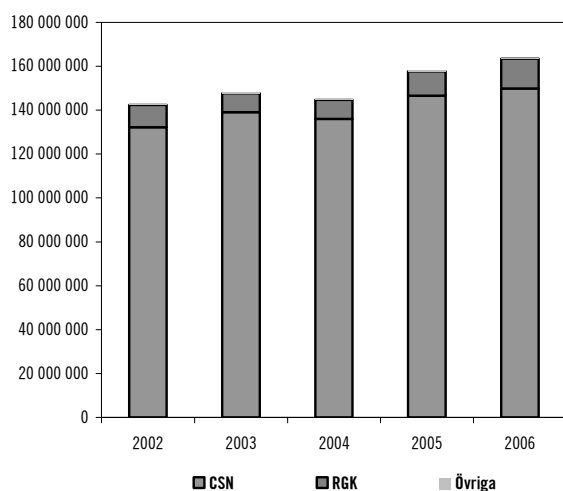
Kreditmyndighet resp. låntagare/ändamål	Utlånat belopp	Nedskrivningar för osäkra fordringar	Utlåning efter avdrag för osäkra fordringar
CSN, studielån	176 231	27 631	148 600
CSN, hemtrustningslån	1 611	298	1 313
RGK, A-Train AB (Arlandabanan)	1 000	100	900
RGK, Botniabanan AB	10 140	-	10 140
RGK, Svedab AB (Öresundsbronns landförbindelser)	4 076	1 900	2 176
RGK, övriga	289		289
Sida, biståndskrediter	269	95	174
Sida, villkorlån	302	202	100
NUTEK, lokaliseringlån m.m.	84	48	36
VINNOVA, såddlån	1	1	-
Energimyndigheten, Baltikumlån	55	22	33
Energimyndigheten, villkorlån	66	62	4
Kammarkollegiet, näringslån m.m.	3		3
Länsstyrelserna, lantbrukslån m.m.	58	13	45
Summa	194 185	30 372	163 813

Anm.: I denna tabell redovisas statens utlåning med kreditrisk varför beloppet inte stämmer överens med posten Utlåning i balansräkningen. Skillnaden utgörs av RGK:s utlåning till PPM respektive AP-fonden på sammanlagt 1 638 miljoner kronor som inte betraktas som lån med kreditrisk.

Under de senaste fem åren har utlåningen efter avdrag för osäkra fordringar legat mellan 143 och 163 miljarder kronor.

Diagram 6.3 Statens utlåning med kreditrisk efter avdrag för osäkra fordringar 2002-2006

Miljoner kronor

Centrala studiestödsnämnden (CSN)

Studiestöd

Studielånen regleras i studiestödslagen och särskilda förordningar. Ungefär 1,4 miljoner personer har tillsammans studieskulder till CSN på 176 miljarder kronor. En stor andel av den totala skulden, 27,6 miljarder kronor, bedöms av CSN som osäker.

CSN administrerar flera olika typer av lån som från finansierings- och redovisnings-synpunkt är helt skilda. Lånen kan delas in i två huvudkategorier. Dels äldre lån som finansierats via anslag på statsbudgeten och där låntagarnas återbetalningar redovisas mot inkomsttitel på statsbudgeten. Dels studielån fr.o.m. 1989 som CSN finansierar via upplåning i RGK. Den låneränta som CSN då betalar till RGK belastar anslaget 25:3 *Studiemedelsräntor m.m.* på statsbudgeten. När sedan låntagarna betalar ränta till CSN återredovisas denna mot statsbudgeten via inkomsttitel.

CSN:s upplåningsränta i RGK fastställs årligen av regeringen och baseras på den ovägda genomsnittsräntan för emission av stats-skuldväxlar och statsobligationer under de tre senaste åren. CSN påför sedan låntagarna en ränta som motsvarar 70 procent av CSN:s upplåningsränta i RGK. I gengäld får låntagarna inte göra avdrag för inbetald ränta i sina självdeklarationer. Räntan på studielånen täcker därmed i princip statens upplåningskostnad.

Beroende på låntagarnas individuella förhållanden betalas den påförda räntan helt, delvis eller inte alls. Obetald ränta vid ett årsskifte läggs till kapitalskulden. Denna kapitaliserade ränta är inte upplånad hos RGK.

CSN:s beräkning av osäkra fordringar grundas på tre principer: betalningsbenägenhet, betalningsförmåga och framtida förluster på grund av dödsfall. Om låntagarna inte sköter sina betalningar lämnas ärendena till kronofogden. Vid senaste årsskifte rörde det sig om 83 000 personer.

En del av de utlånade medlen skrivs av p.g.a. dödsfall, uppnådd åldersgräns m.m. Avskrivningen skall då minska CSN:s skuld till RGK. Den del av avskrivningen som motsvarar CSN:s skuld till RGK belastar statsbudgeten via ovan nämnda anslag. Avskrivning av kapitaliserade räntor leder däremot inte till någon avräkning mot statsbudgeten utan reducerar CSN:s myndighetskapital.

Hemutrustningslån till flyktingar

Sedan 1991 beviljar CSN lån för inköp av hemutrustning till flyktingar enligt särskild förordning. Lån beviljas på maximalt 35 000 kronor beroende på familjens storlek och om bostaden är möblerad eller inte. Återbetalningstiden varierar mellan 1 och 15 år.

Den utestående länestocken var vid senaste årsskifte 1,6 miljarder kronor fördelad på 56 333 lån med 79 786 låntagare. Av skulden bedöms 298 miljoner kronor som osäker, värderad enligt samma principer som CSN:s studielån.

Även hemutrustningslånen finansieras genom att CSN tar upp lån i RGK. I likhet med studielånen fastställer regeringen årligen CSN:s upplåningsränta i RGK baserad på den ovägda genomsnittsräntan för emission av stats-skuldväxlar och statsobligationer under de tre senaste åren. Den ränta som RGK debiterar CSN belastar anslaget 10:4 *Hemutrustningslån* på statsbudgeten.

Regeringen fastställer vilken ränta som låntagarna skall betala till CSN. Den var 4,75 procent under 2006. Beroende på låntagarnas individuella förhållanden betalas den påförda räntan helt, delvis eller inte alls. Den nettoränta som löper fram till och med det att lånet förfaller (två år efter utbetalningen) kapitaliseras löpande under året. Låntagarnas räntebetalningar till CSN återredovisas mot statsbudgeten via ovan nämnda anslag.

Vid avskrivningar av hemustrustningslånen skall CSN:s skuld till RGK minska. Den del av avskrivningen som motsvarar CSN:s skuld till RGK belastar statsbudgeten via ovan nämnda anslag. Avskrivning av kapitaliserade räntor och upplupna räntor leder däremot inte till någon avräkning mot statsbudgeten utan reducerar CSN:s myndighetskapital.

Riksgäldskontoret

För vissa infrastrukturprojekt har riksdagen genom särskilda beslut gett RGK i uppdrag att ställa ut lån till statliga eller privata bolag. Det gäller byggandet av Arlandabanan och Botniabanan samt de svenska landanslutningarna till Öresundsbron. Vid utgången av 2006 var 15,3 miljarder kronor utlånat till dessa projekt.

Lånet till A-Train AB, det privata företag som byggt och driver Arlandabanan, är ett villkorslån. I stället för återbetalning äger staten rätt till en årlig vinstdelning, som inträder när intäkterna i projektet betalat årliga amorteringar och räntor på externa lån samt genererat en viss avkastning på investerat riskbärande kapital till de privata intressenterna.

Återbetalningen av lånet till Svedab AB för de svenska landanslutningarna liksom Öresundsbro Konsortiets egna lån skall finansieras med intäkter från Öresundsbron. I fallet Botniabanan skall lånen betalas tillbaka med hjälp av avgifter som Banverket betalar, vilka i sin tur skall täckas av anslag på statsbudgeten.

Riksdagen har beslutat att RGK skall ställa ut lån till Saab AB och Volvo Aero AB för delfinansiering av utvecklingskostnaderna för vingbalkar respektive flygmotordelar till den nya superjumbon Airbus 380.

Med utgångspunkt från det regelverk som gäller för garantier har under senare år kreditriskavgifter motsvarande garantiavgifterna tagits ut på de nya lån som ställts ut. Lånen till Arlandabanan och Öresundsbrons landanslutningar kom däremot till innan budgetlagen trädde i kraft och några kreditriskavgifter tas inte ut. På grund av förväntade kreditförluster har värdet på dessa lån skrivits ned med 2 miljarder kronor.

Övrig utlåning

Övrig utlåning sker i huvudsak via anslag på statsbudgeten. Samtliga nedanstående lån har finansierats genom anslag. Framtida kreditförluster är därmed redan finansierade. Låntagarnas betalningar av räntor och amorteringar redovisas mot inkomsttitel.

Sidas utlåning på 571 miljoner kronor består av biståndskrediter (269 miljoner kronor, varav osäkra fordringar 95 miljoner kronor) och villkorslån (302 miljoner kronor, varav osäkra fordringar 202 miljoner kronor). Biståndskrediter lämnas till stater för finansiering av infrastruktur och villkorslånen ges inom två program för näringsutveckling och kapitalmarknadsutveckling.

Verket för näringslivsutvecklings (NUTEK) utlåning var vid årsskiftet 84 miljoner kronor varav 48 miljoner kronor betraktas som osäkra fordringar. Utlåningen bestod av landsbygdslån på 32 miljoner kronor, lån med villkorad återbetalningsskyldighet baserad på riskdelning i teknikbaserade affärsutvecklingsprojekt, s.k. såddfinansiering, övertagna från Västra Götalandsregionen på 48 miljoner kronor samt lån administrerade för Sidas räkning på 4 miljoner kronor. Verket för innovationssystem (VINNOVA) övertog s.k. såddlån från NUTEK 2001. Av lånen återstår bara 0,8 miljoner kronor och de är nedskrivna till 0,4 miljoner kronor.

Statens energimyndighet har utestående lån på 55 miljoner kronor till olika projekt i Baltikum för att motverka utsläpp av klimatpåverkande gaser genom investeringar i effektivisering av produktion och distribution av energi, företrädesvis baserad på förnybara energikällor för uppvärmning. De osäkra fordringarna bedöms till 22 miljoner kronor. Vidare har Statens energimyndighet utestående villkorslån inom energisektorn med 66 miljoner kronor varav 62 miljoner kronor bedöms som osäkra fordringar.

Länsstyrelserna har tidigare lånat ut till jordbruk enligt låneprogram som nu är stängda för nyutlåning. Kvarstående lån är på 58 miljoner kronor, varav 13 miljoner kronor bedöms som osäkra fordringar.

Kammarkollegiet har utestående lån på 3 miljoner kronor från tidigare öppna program eller enligt särskilda beslut. Endast en mycket liten del av beloppet bedöms som osäkra fordringar.

7

Avgifter till och bidrag från EU

7 Avgifter till och bidrag från EU

I detta avsnitt redovisas den svenska EU-avgiften och återflödet från EU-budgeten. Avgiften baseras på ett antal olika komponenter och Sverige tar emot EU-bidrag inom flera olika sektorer. Sverige har varje år sedan EU-inträdet betalat in mer i avgift till EU-budgeten än vad som har kommit tillbaka i form av bidrag från EU:s budget till svenska mottagare.

7.1 Avgiften till EU:s budget

EU:s budget, dvs. utgifter och inkomster, upprättas med stöd av artikel 268 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Budgetens utgifter och inkomster skall balansera varandra och det är budgetens utgifter som styr nivån på inkomsterna. Inkomsterna finansieras huvudsakligen med s.k. egna medel, dvs. avgifter från medlemsstaterna vilka fastställs i fördragets artikel 269 och i rådets beslut om gemenskapernas egna medel (2000/597/EG, Euratom). En mindre del finansieras av övriga inkomster, som bl.a. utgörs av eventuellt överskott från föregående år, gemenskapskatter och gemenskapsavgifter, räntor samt EES-ländernas bidrag.

Den totala avgiftens olika beståndsdelar kommenteras kortfattat nedan.

Tullavgifter

Handelstullar tas ut enligt den gemensamma tulltaxan vid handel med icke-medlemsländer. Dessa inkomster tillfaller gemenskapsbudgeten. Medlemsländerna får dock behålla 25 procent av intäkterna för att finansiera administrationskostnader.

Särskilda jordbrukstullar och sockeravgifter

Det tas också ut särskilda jordbrukstullar och en produktionsavgift för socker inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitik. Dessa inkomster tillfaller gemenskapsbudgeten, med avdrag för finansiering av administrativa kostnader enligt samma procentsats som för tullavgifter.

Mervärdesskattebaserad avgift

Denna del av avgiften beräknas som en procentuell andel av den s.k. mervärdesskattebasen. Med mervärdesskattebas avses värdet på den samlade konsumtionen av varor och tjänster under ett år. Den nationella skattebasen korrigeras så att en enhetlig skattebas erhålls för alla medlemsländer. Avgiften baseras på en prognos på landets mervärdesskattebas för aktuellt budgetår. I efterhand revideras avgiften med hänsyn till utfallet för denna bas. Sedan 1999 görs dessutom en justering av innevarande års avgift enligt en uppdaterad prognos för avgiftsbasen. År 2002 reducerades det högsta tillåtna uttaget av momsavgiften från 1 procent till maximalt 0,75 procent av mervärdesskattebasen och från 2004 reducerades uttaget till maximalt 0,5 procent. Utfallet 2006 beräknas uppgå till 0,35 procent.

Avgift baserad på bruttonationalinkomsten

Denna del av avgiften beräknas som en procentuell andel av medlemslandets BNI beräknad till marknadspriser. BNI uttrycker värdet av de samlade inkomster som tillfaller ett land¹.

¹ BNI definieras som BNP minus räntor, löner och kollektiva avgifter betalda till utlandet, plus räntor, löner och kollektiva avgifter erhållna från utlandet., minus skatter betalda till EU, plus subventioner erhållna från EU.

Uttaget beräknas som en procentuell andel av gemenskapens samlade BNI mot bakgrund av återstående finansieringsbehov sedan övriga avgifter beräknats. BNI-avgiften korrigeras i efterhand då den prognostiserade avgiftsbasen ersätts med utfall. Sedan 1999 görs dessutom en justering av innevarande års avgift enligt en uppdaterad prognos för avgiftsbasen.

Storbritanniens budgetreduktion

Storbritannien har beviljats en nedsättning av sin avgift, vilken finansieras gemensamt av övriga medlemsländer. Beslutet om reduktionen fattades med hänsyn till det brittiska nettobidraget. År 2002 reducerades Sveriges finansieringsandel till 25 procent av den tidigare andelen.

7.2 Återflöde från EU-budgeten

De medel som Sverige erhåller som återflöde från EU-budgeten kommer huvudsakligen från EU:s jordbruksfond och strukturfonderna. Sverige får också medel från bl. a. forsknings- och utvecklingsprogram. Nedan redogörs kortfattat för några av de olika fonderna. En stor del av återflödet går via statsbudgeten, en mindre del går direkt till olika myndigheters verksamhet och en del redovisas inte alls inom staten.

Jordbruksfonden

Huvuddelen av bidragen är jordbruksstöd inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken. Exempel är gårdsstöd, djurbidrag och exportbidrag. Dessa bidrag finansieras av jordbruksfondens s.k. garantisektion (EUGFJ-garanti). En del av jordbruksfonden finansierar också insatser under strukturfonderna (EUGFJ-utveckling).

Strukturfonderna

Olika former av strukturstöd erhålls, t.ex. regional- och arbetsmarknadsstöd. Strukturfonderna är ett samlingsbegrepp för fyra fonder, Europeiska Socialfonden (ESF), Europeiska Regionala Utvecklingsfonden (ERUF), Fonden för Fiskets Utveckling (FFU) samt Utvecklingssektionen vid EG:s Jordbruksfond (EUGFJ-utveckling).

7.3 Redovisning i resultaträkningen

I resultaträkningen för staten redovisas avgiften till EU under posten Transfereringar till utlandet (se vidare not 4 till resultaträkningen). Återflödet från EU redovisas under posten Intäkter av bidrag (se vidare not 3 till resultaträkningen). Redovisningen i resultaträkningen är periodiserad, dvs. intäkter och kostnader redovisas det år de är hänförliga till. Kostnaden för EU-avgiften redovisas det år avgiften avser. Intäkt av EU-bidrag redovisas det år som stödet betalas ut till bidragsmottagarna, vilket motsvarar det år kostnaden uppstår. Det finns också vissa medel från EU, exempelvis forskningsstöd, som inte redovisas på statsbudgeten utan endast i resultaträkningen. Under 2006 tog universitet och högskolor samt övriga statliga myndigheter emot 840 miljoner kronor i bidrag från EU:s institutioner som enbart redovisas som intäkter av bidrag i resultaträkningen. I tabell 7.1 nedan redovisas kostnaden för EU-avgiften under perioden 2002-2006. En jämförelse görs med de totala intäkterna av bidrag från EU.

Tabell 7.1 Periodiserade avgifter till EU 2002–2006¹

Miljoner kronor

	2002 ²	2003 ³	2004 ⁴	2005	2006	Förändring 2005/2006
Tullavgift	2 480	2 382	2 662	3 003	3 539	535
Jordbruksavgifter	194	175	210	257	169	-88
Momsbaserad avgift	5 190	5 431	3 420	3 113	4 227	1 114
BNI-baserad avgift	10 625	15 733	16 452	18 893	17 723	-1 170
Storbritannienavgift	662	390	273	369	262	-107
Summa EU-avgift netto	19 151	24 111	23 017	25 635	25 920	285
Summa bidrag m.m.	11 217	11 737	12 294	13 137	13 840	703
Nettoflöde från statsbudgeten till EU	7 934	12 374	10 723	12 498	12 080	-418

¹ Periodiseringen av EU-avgiften försvåras av att korrigeringar kan göras flera år i efterhand.² Från 2001 har 710 miljoner kronor avseende momsavgiften, 876 miljoner kronor avseende BNI-avgiften samt 159 miljoner kronor avseende Storbritannienavgiften periodiserats till 2002.³ Från 2002 har 811 miljoner kronor avseende momsavgiften, 2 376 miljoner kronor avseende BNI-avgiften samt 56 miljoner kronor avseende Storbritannienavgiften periodiserats till 2003.⁴ Från 2004 har 2 546 miljoner kronor avseende BNI-avgiften periodiserats till 2003.

Sveriges redovisade kostnader för avgiften till EU ökade något 2006 jämfört med 2005. Ökningen av den mervärdskattebaserade avgiften är främst orsakad av att EU-kommissionen justerat beräkningar av medlemsländernas momsunderlag, vilket resulterat i en högre avgift för Sverige. Ökningen av tullavgifterna beror på en ökad handel och import. Minskningen av den avgift som baseras på bruttonationalinkomsten beror främst på att EU-kommissionen även justerat beräkningarna av medlemsländernas BNI, både för i år och tidigare år. Sveriges BNI har visat sig vara mindre relativt övriga länder, vilket innebar en lägre avgift för 2006. Den lägre BNI-avgiften beror även på att övriga avgifter i ökad grad finansierat unionens kostnader. BNI-avgiften utgör en restfinansiering för att täcka återstående finansieringsbehov sedan övriga avgifter har fastställts.

Bidragen från EU ökade med 703 miljoner kronor 2006. Bidragsökningen avser i huvudsak ersättningar från Europeiska unionens solidaritetsfond för vissa kostnader för det offentliga med anledning av stormen Gudrun. Nettoflödet till EU minskade 2006 med 418 miljoner kronor.

7.4 Redovisning på statsbudgeten

På statsbudgeten bruttoredovisas det återflöde som administreras av svenska myndigheter, dvs. betalningar från EU-kommissionen redovisas mot inkomsttitel, medan de utbetalningar som myndigheterna gör på kommissionens vägnar redovisas mot anslag på statsbudgetens utgifts-sida. Dessa anslag återfinns inom flera olika utgiftsområden. Betalningar från EU-kommissionen redovisas samlat under inkomsttypen 6000 Bidrag m.m. från EU och specificeras på separata inkomsttitlar. EU-avgiften redovisas under utgiftsområde 27, anslaget 93:1 *Avgiften till Europeiska gemenskapen*. Redovisningen på statsbudgeten är i dessa delar kassamässig. Sveriges mellanhavanden med EU skiljer sig mellan jordbruksfondens garantisektion och strukturfonderna. Jordbruksfonden regleras den tredje vardagen i den andra månaden efter utbetalningsmånaden i Sverige. För strukturfonderna förskottteras medlemsländerna en viss del av bidragen och därefter överförs medel löpande under programperioden allt eftersom kostnaderna uppstår. Slutlig reglering sker vid programperiodens slut.

I tabell 7.2 nedan sammanfattas det kassamässiga flödet mellan EU-budgeten och den svenska statsbudgeten under perioden 2002–2006.

Tabell 7.2 Avgiften till och återflöde från EU (kassamässigt) 2002–2006

Miljoner kronor

	2002	2003	2004	2005	2006	Förändring 2005/2006
Tullavgift	2 480	2 382	2 662	3 003	3 539	535
Jordbruksavgifter	194	175	210	257	169	-88
Momsbaserad avgift	5 291	4 620	3 420	3 113	4 227	1 114
BNI-baserad avgift	12 125	10 811	18 998	18 893	17 723	-1 170
Storbritannienavgift	559	334	273	369	262	-107
Summa EU-avgift¹	20 648	18 322	25 563	25 635	25 920	285
Bidrag från EUGFJ ²	7 641	8 163	8035	8946	8 890	-56
Bidrag från FFU ³	32	34	25	109	76	-33
Bidrag från ERUF ⁴	1 303	1 640	1458	1381	1 212	-169
Bidrag från ESF ⁵	211	2 072	1915	1849	1 270	-579
Bidrag till transeuropeiska nätverk	91	69	91	300	194	-106
Övriga bidrag från EG	29	39	31	7	799	792
Summa bidrag m.m.⁶	9 307	12 016	11 555	12 592	12 441	-151
Nettoflöde från statsbudgeten till EU	11 341	6 306	14 008	13 043	13 479	436

¹ Avräknat mot anslag 93:1 *Avgiften till Europeiska gemenskapen*² Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket³ Fonden för fiskets utveckling⁴ Europeiska regionala utvecklingsfonden⁵ Europeiska socialfonden⁶ Redovisat mot inkomsttitel grupp 6 Bidrag från EU m.m.

Avgiften ökade med 285 miljoner kronor medan bidragen från EU minskade med 151 miljoner kronor, vilket innebär att nettoflödet till EU ökade kassamässigt med 436 miljoner kronor.

Övriga utgifter och bidrag kopplade till EU

Uppgifterna i tabellerna ger ingen helhetsbild av effekterna av EU-medlemskapet för statsbudgeten. Utöver de anslag som helt eller delvis finansieras av EU-bidrag, måste hänsyn tas till att det förekommer utgifter föranledda av den medfinansiering som staten står för. Medfinansieringen är en förutsättning för att medel från bl.a. strukturfonderna skall kunna utbetalas. Utgifterna för medfinansieringen avräknas mot anslag på statsbudgeten. Utgifter hänförliga till medlemskapet förekommer naturligtvis även under myndigheters förvaltningsanslag. Eftersom samarbetet inom EU är integrerat i den nationella verksamheten och utgifter för europeiskt samarbete förekom redan före Sveriges anslutning 1995, är dessa mycket svåra att särskilja. Dessutom förekommer naturligtvis andra indirekta effekter, för såväl inkomster som utgifter, som inte går att beräkna exakt.

7.5 Anslag finansierade med EU-medel

Det finns olika anslag som helt eller delvis finansieras av EU. Anslag finansierade av EU-bidrag, som huvudsakligen utbetalas inom ramen för EU:s strukturfonder och jordbruksfonden, uppgick 2006 till 17,4 miljarder kronor. Medel för att finansiera stöd från EU:s jordbruksfond och strukturfonder redovisas mot inkomsttitel när medlen inflyter från EU och uppgår då endast till 12,4 miljarder kronor. Att utfallen på anslag skiljer sig med 5,0 miljarder kronor från vad som redovisats som bidrag från EU beror på periodiseringseffekter och beslut. Exempelvis har 11,7 miljarder kronor avseende gårdsstöd och djurbidrag betalats ut från anslaget 2006, medan bidragen från EG:s jordbruksfonds garanti- och utvecklingssektioner uppgår till 6,2 miljarder kronor. Återstående bidrag betalas in och redovisas mot inkomsttitel under 2007.

Tabell 7.3 Anslag finansierade med EU-medel

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Anslag	Anslagsnamn	Utfall 2006
08	12:08	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	15
13	22:06	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2000–2006	1 581
19	33:05	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2000–2006	1 188 ¹
22	36:05	Från EG-budgeten finansierade stöd till Transeuropeiska nätverk	194
23	41:04	Från EG-budgeten finansierade medel för skogsskadeövervakning	12
23	43:03	Gårdsstöd och djurbidrag m.m.	11 665
23	43:04	Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter	829
23	43:08	Från EG-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.	65
23	43:13	Jordbruks- och livsmedelsstatistik finansierad från EG-budgeten	7
23	44:02	Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	1 876
Summa			17 432

¹ Den del av anslaget som finansieras med EU-medel

Nedan redogörs för fyra betydande anslag knutna till EU:s jordbruksfond och strukturfonder.

Anslag finansierade av EG:s jordbruksfond

Anslaget 43:3 Gårdsstöd och djurbidrag

Från anslaget utbetalas gårdsstöd, handjursbidrag och mjölkbidrag samt bidrag från EU för bekämpande av djursjukdomar. Gårdsstöd och djurbidrag utgör den största andelen av direktstöden till jordbruket. Gårdsstöd betalas ut till brukare med stödrätter, vilka i princip motsvarar den brukade arealen för 2006.

Anslaget 44:2 Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Från anslaget utbetalas medel motsvarande EU:s finansiering av strukturstöd och miljöersättningar med anknytning till jordbruket som redovisas under anslaget 44:1 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur*.

Anslag finansierade av EG:s strukturfonder

Anslaget 22:6 Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2000–2006

Anslaget skall finansiera projekt som är inriktade på åtgärder som underlättar möjligheterna att få arbete, skapar lika förutsättningar för arbetskraften och medverkar till kompetensutveckling.

Anslaget 33:5 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2000–2006

Målet med Europeiska regionala utvecklingsfonden och anslaget är att bidra till att avhjälpa regional obalans genom att delta i utvecklingen och strukturanpassningen av regioner som utvecklas långsammare och i omstruktureringen av industriregioner på tillbakagång.

8

Revisionsfrågor

8 Revisionsfrågor

Riksrevisionen bedriver revision genom årlig revision och effektivitetsrevision. Den årliga revisionen avslutas genom uttalanden i revisionsberättelser om bl.a. myndigheternas årsredovisningar.

I avsnitt 8.1 redovisas revisionsberättelser med invändning avseende 2006. Regeringen avser att återkomma i budgetpropositionen för 2008 med en bedömning av vilka åtgärder som har vidtagits eller kommer att vidtas med anledning av invändningarna. I budgetpropositionen för 2008 avser regeringen även att redovisa och kommentera Riksrevisionens granskningsrapporter som lämnats av effektivitetsrevisionen.

Europeiska revisionsrätten (revisionsrätten) svarar för den externa revisionen av EU:s budget. Revisionsrätten granskar unionens samtliga utgifter och inkomster och prövar om den ekonomiska förvaltningen varit sund.

I avsnitt 8.2 redovisas rättens väsentligaste iakttagelser från granskningen av budgetåret 2005.

8.1 Revisionsberättelse med invändning

Nedan lämnas en redovisning av de invändningar Riksrevisionen lämnat i 11 revisionsberättelser avseende räkenskapsåret 2006. Antalet invändningar 2005 var 16.

Arbetslivsinstitutet

Riksrevisionen har följande invändning. Arbetslivsinstitutet har inte vid sin värdering av tillgångar och skulder beaktat beslutet om avveckling av myndigheten. Det föreligger därför

väsentliga fel i myndighetens årsredovisning avseende balansposter och därmed påverkan på årets kapitalförändring samt redovisning mot anslag. Riksrevisionen bedömer på grund av detta att årsredovisningen sammantaget till väsentliga delar inte ger en rättvisande bild av myndighetens ekonomiska ställning och resultat.

Insättningsgarantinämnden

Riksrevisionen har följande invändning mot ledningens förvaltning. Insättningsgarantinämnden har överskridit anslaget 2:2 *Insättningsgarantinämnden* anslagspost 1, med 1 miljon kronor på grund av bristande intern styrning och kontroll.

Integrationsverket

Riksrevisionen har följande invändning. Integrationsverket har avseende ersättningar till kommuner för havda kostnader för bl.a. hälsoundersökningar underlåtit att redovisa upplupna kostnader. Det föreligger därför ett väsentligt fel i myndighetens balansräkning och därmed påverkan på årets kapitalförändring. Detta innebär att årsredovisningen inte är i allt väsentligt rättvisande.

Konsumentverket

Riksrevisionen har följande två invändningar.

Avyttring av tidningen Råd & Rön

Konsumentverket har genom avtal, undertecknat den 16 mars 2006, överlåtit tidningen Råd & Rön till ett av Sveriges konsumentråd helägt nybildat bolag.

Av Konsumentverkets årsredovisning framgår att riksdag och regering på olika sätt agerat i frågan om avyttring av tidningen Råd & Rön. Bland annat hänvisas till propositionen Trygga kon-

sumenter som handlar hållbart (prop. 2005/06:105). I denna proposition konstaterade regeringen att Sveriges Konsumentråd kommer att ta över tidningen Råd & Rön från Konsumentverket fr.o.m. maj 2006. Det kommer att stärka organisationens möjligheter att bedriva opinionsbildande arbete. Att kunna erbjuda enskilda medlemmar en tidning ökar också organisationens möjligheter till ett bredare medlemsunderlag bland enskilda konsumenter. Regeringen ser positivt på denna utveckling.

Riksrevisionen konstaterar att även om regeringen enligt propositionen ställt sig positiv till överlåtelsen av tidningen Råd & Rön togs inget regeringsbeslut i frågan. Regeringens uttalande och information i bl.a. propositionen kan inte likställas med ett regeringsbeslut.

Riksrevisionen har inte identifierat något regelverk, regleringsbrev eller liknande där det framgår att Konsumentverket inte får avyttra Råd & Rön. Det finns emellertid skäl som talar för att Konsumentverket borde ha inhämtat ett regeringsbeslut före avyttring. Råd & Rön är en omfattande verksamhet. Omsättningen för verksamheten budgeterades 2006 till 22,9 miljoner kronor. Dessutom har regering och riksdag på olika sätt engagerat sig i frågan om Råd & Rön, dock utan att regeringen har fattat beslut. Det hade därför varit lämpligt att Konsumentverket inhämtat regeringsbeslut före avyttring.

När en myndighet avyttrar statens lösa egendom är förordningen (1996:1191) om överlåtelse av statens lösa egendom tillämplig. Enligt 6 § får försäljning ske om egendomen inte längre behövs för statens verksamhet eller blivit obrukbar. Enligt 7 § skall försäljning genomföras affärsmässigt.

Konsumentverkets avyttring av tidningen Råd & Rön har inte skett affärsmässigt. Dels har Konsumentverket inte undersökt om det fanns fler köpare, dels har Konsumentverket inte gjort någon marknadsmässig värdering av varumärket. Detta strider mot kravet om affärsmässighet i 7 § i förordning (1996:1191) om överlåtelse av statens lösa egendom.

Brister i den interna styrningen och kontrollen av betalningsflödena

Det har under 2006 funnits brister i den interna styrningen och kontrollen av Konsumentverkets betalningsflöden. Bristerna har bl.a. fått till följd att myndighetens räntekonto uppvisar ett för högt saldo. Felet som uppkom före 1999 uppgår

enligt Konsumentverkets utredning till ca 14,2 miljoner kronor, varav ca 6 miljoner kronor avser ränta. Felets omfattning konstaterades i slutet av 2005 och Konsumentverket har inte korrigerat detta. Konsumentverket har agerat i frågan genom att skriva till regeringen och Ekonomistyrningsverket i slutet av 2006. Konsumentverket borde ha agerat tidigare efter genomförd utredning och korrigerat felet genom betalning från myndighetens räntekonto till statsverkets checkräkning.

Bristerna avser även sen information till regeringen. Konsumentverket har ett underskott på posten Balanserad kapitalförändring som beror på en prenumerationssskuld från 1993/94 som myndigheten inte fått täckning för. Underskottet uppgår enligt Konsumentverkets utredning till ca 18 miljoner kronor, varav ca 7,6 miljoner kronor avser ränta. För att täcka underskottet krävs ett regeringsbeslut. Efter genomförd utredning, då bl.a. omfattningen av underskottet konstaterades, avvaktade Konsumentverket ett år innan skrivelse skickades till regeringen. Skrivelse borde ha skickats tidigare.

Kriminalvården

Riksrevisionen har följande invändning mot ledningens förvaltning. Den interna kontrollen och styrningen av upphandlingsverksamheten har varit bristfällig. Kriminalvården har vid upphandling av projekteringsutgifter m.m. uppgående till totalt ca 209 miljoner kronor ej gjort detta enligt vad som regleras i lagen (1992:1528) om offentlig upphandling.

Länsstyrelsen i Örebro län

Riksrevisionen har följande invändning mot ledningens förvaltning. Länsstyrelsen har under räkenskapsåret 2006 rekvirerat strukturfondsmedel från Regionala utvecklingsfonden med ett för högt belopp om 84 miljoner kronor. I under året gjorda rekvisitioner har stödberättigade utgifter i utgiftsdeklaration samt tillhörande ansökan om utbetalning från EU-kommissionen perioden, september 2005 – mars 2006, medtagits även vid efterföljande rekvisitionstillfället. Härigenom har länsstyrelsen rekvirerat medel för samma stödberättigade utgifter i två betalningsansökningar dvs. dubbelt.

Mittuniversitetet

Riksrevisionen har följande invändning mot ledningens förvaltning. Mittuniversitetet har engagemang i en ideell förening och därmed även i ett

av föreningen helägt aktiebolag samt styrelsepresentation i dessa associationer utan att ha regeringens tillstånd. Engagemanget inkluderar vidare att Mittuniversitetet iklätt sig finansiella åtaganden. Riksrevisionen anser att myndigheten i och med detta överträtt sina befogenheter.

Myndigheten för skolutveckling

Riksrevisionen har följande invändning. Myndigheten för skolutveckling har utan bemyndigande från regeringen ingått åtaganden om utbetalning av bidrag för 2008 om totalt 98,8 miljoner kronor, vilket strider mot 20 § anslagsförordningen (1996:1189). De ingångna åtagandena framgår inte av årsredovisningen.

Polarforskningssekretariatet

Riksrevisionen har följande invändning. Polarforskningssekretariatet har avseende sin tjänsteexport underlåtit att redovisa upplupna kostnader på 14,2 miljoner kronor. Det har fått till följd att årets kapitalförändring är för högt redovisad samt att kostnaderna i särredovisningen av tjänsteexporten är för lågt redovisade med motsvarande belopp. Årsredovisningen ger därmed inte en rättvisande bild.

Riksutställningar

Riksrevisionen har följande invändning. Riksutställningar har inte följt god redovisningssed och redovisat kostnader avseende år 2006 som har uppstått p.g.a. omlokaliseringen av verksamheten till Gotland. Om kostnaderna hade redovisats korrekt, skulle de ha haft väsentlig påverkan på myndighetens redovisade resultat och ställning. Årets redovisade kapitalförändring skulle ha varit väsentligt lägre, och redovisade avsättningar och periodavgränsningsposter på balansräkningens skuldsida skulle ha varit med motsvarande belopp högre.

Sameskolsstyrelsen

Sameskolsstyrelsen har under åren 1998–2006 tagit ut för låg ersättning från hemkommun avseende kostnader för elever i sameskolan. Totalt har 11,8 miljoner kronor för lite tagits ut under dessa år. Av årsredovisningen framgår inte det totala beloppet för hela perioden.

8.2 Revision av EU-medel

Revisionsrättens uppdrag är att göra en oberoende granskning av hur Europeiska unionens medel uppbärs och används, och på så sätt bedöma hur de europeiska institutionerna fullgör sina uppgifter i samband med detta. Revisionsrätten granskar om samtliga inkomster och utgifter varit lagliga och korrekta och om den ekonomiska förvaltningen varit sund. Syftet med rättens arbete är att bidra till att förbättra den ekonomiska förvaltningen av unionens medel på alla nivåer. Rättens granskningsmandat omfattar alla organ som förvaltar eller mottar EU-medel. Detta innebär att revisionsrätten inte bara granskar EU:s institutioner, utan även medel som administreras på nationell, regional och lokal nivå.

Revisionsrättens arbete resulterar i olika typer av rapporter. Varje år lämnar revisionsrätten sin årsrapport, som innehåller iakttagelser om Europeiska unionens budgetgenomförande. Årsrapporten innehåller även en revisionsförklaring (DAS) om räkenskapernas tillförlitlighet för året i fråga och de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet. I årsrapporten sammanfattas även rättens granskningar under föregående budgetår, sektor för sektor, samt för institutionernas egna administration.

Revisionsrätten kan när som helst framföra synpunkter i vissa frågor, som främst publiceras i form av särskilda rapporter. Vid sidan av sin granskningsuppgift kan EU:s övriga institutioner begära yttranden från revisionsrätten i vissa frågor, främst över förslag till EU-lagstiftning med finansiellt innehåll. Revisionsrätten har inga rättsliga befogenheter och följaktligen är varken dess rapporter eller yttranden juridiskt bindande.

Revisionsrättens årsrapport, inklusive revisionsförklaring och specialrapporter, utgör ett mycket viktigt underlag för rådets rekommendation till Europaparlamentet om beviljande av ansvarsfrihet för kommissionen beträffande genomförandet av budgeten. Vidare utgör årsrapporten ett viktigt underlag för Europaparlamentet som slutligen beslutar om ansvarsfriheten.

Årsrapporten bereds i rådet och utgör underlag för Ekonomi- och finansministerrådets (Ekofinrådet) ställningstagande om ansvarsfrihet bör beviljas för det berörda budgetåret. Till rekommendationen om ansvarsfrihet fogas även slutsatser på de åtgärder som rådet anser att

kommissionen borde vidta för att komma till rätta med de brister som rätten identifierat.

Förslaget från Ekofinrådet är att rekommendera Europaparlamentet att bevilja kommissionen ansvarsfrihet för budgetåret 2005.

8.2.1 Väsentliga iakttagelser under 2005

Regeringen redovisar här de viktigaste iakttagelserna i revisionsrättens årsrapport för 2005 som ligger till grund för rådets rekommendation om ansvarsfrihet för kommissionen.

Revisionsrätten anser att de konsoliderade räkenskaperna för 2005 i allt väsentligt ger en rättvisande bild av gemenskapens finansiella ställning. Uttalandet görs med reservation för vissa felaktigheter i de in- och utgående balanserna i balansräkningen och en inkonsekvent tillämpning av förfarandena för periodavgränsning vid kommissionens generaldirektorat. Kommissionen införde under 2005 ett nytt redovisnings-system som bygger på bokföringsmässiga principer. Revisionsrätten anser att detta har haft en positiv inverkan på räkenskaperna tillförlitlighet. Revisionsrätten anser vidare att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta när det gäller egna medel, åtaganden, administrativa utgifter och strategi inför anslutningen, med undantag av Sapardprogrammet. För att förbereda kandidatländer för EU-medlemskap finns särskilda förmedlemskapsstöd som främst är inriktat på att stärka de institutionella strukturerna i de nya medlemsstaterna. Sapardprogrammet ger stöd till landsbygdsutveckling och förbereder för nationellt genomförande av EU:s program för utveckling av landsbygden i landet.

Ett uttalande utan reservationer kan dock inte lämnas för den gemensamma jordbrukspolitiken, strukturåtgärder, inre politik samt externa åtgärder. Situationen anses främst bero på brister i den interna kontrollen, där övervakningen och kontrollen anses har varit otillräcklig och ineffektiv. Det finns dock ingen information om att det skulle röra sig om bedrägerier.

Omfattande brister rör framför allt jordbruks- och regionalstöden, vilka är medel som förvaltas och kontrolleras i medlemsstaterna och utgör omkring 80 procent av EU:s budget. Det är därför angeläget att kommissionen tillsammans med medlemsstaterna intensifierar sitt arbete med att stärka förvaltnings- och kontrollsysteme-

men. Revisionsrätten välkomnar den åtgärdsplan till en förstärkt intern kontroll av EU-medlen som kommissionen presenterade under 2006. Rätten understryker betydelsen av att sträva mot en effektiv internkontroll inom gemenskapen.

Revisionsrätten konstaterar att kommissionen gjort framsteg när det gäller att reformera sitt system för intern kontroll, samt att detta har haft en positiv effekt på laglighet och korrekthet vad gäller kommissionens interna förvaltning.

8.2.2 Utgångspunkter för Sveriges agerande avseende revisionsrättens iakttagelser

I propositionen om budgeteffekter av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen m.m. (prop. 1994/95:40, bet. 1994/95:FiU5, rskr. 1994/95:67), som riksdagen ställt sig bakom, slås fast att Sverige skall verka för en effektiv och återhållsam EU-budgetpolitik och för att närhetsprincipen skall tillämpas på budgetområdet. I den svenska politiken ingår även att prioritera frågor som berör uppföljning och kontroll.

Kommissionen ansvarar, i samarbete med medlemsstaterna, för genomförandet av budgeten och följaktligen för att utarbeta och genomföra effektiva kontrollsystem som säkerställer att den ekonomiska förvaltningen är sund. Sverige fäster stor vikt vid rättens iakttagelser och behovet av att kommissionen tillsammans med medlemsstaterna vidtar nödvändiga åtgärder mot de brister som rätten uppdragat.

Sverige kommenteras i mycket begränsad omfattning i årsrapporten. I de fall Sverige omnämns rör det bl.a. egna medel, där det rör frågor av mer teknisk karaktär avseende transiteringssystemet, samt strukturfonderna där brister konstaterats i förvaltnings- och kontrollsystemen.

8.2.3 Revisionsrättens iakttagelser för 2005 gällande Sverige

Generella åtgärder

För närvarande bedrivs ett omfattande utvecklingsarbete i syfte att stärka den interna styrningen och kontrollen inom den svenska statsförvaltningen. Under våren 2007 kommer

regeringen att bereda förslag till dels en ny myndighetsförordning, dels en förordning gällande intern styrning och kontroll i staten. I detta sammanhang är regeringens ambition även att i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag förtydliga innebörden av undertecknandet av årsredovisningen i meningen att den interna styrningen och kontrollen bedöms vara betryggande.

Tydliga krav på en väl fungerande intern styrning och kontroll på nationell nivå bidrar även till att myndigheternas hantering av EU-medel förstärks. Medlemsstaterna och kommissionen har ett gemensamt förvaltningsansvar för en majoritet av EU:s budget. Det är därför angeläget att även medlemsstaterna vidtar åtgärder nationellt i syfte att stärka förvaltningen och kontrollen av EU-medel. Regeringen överväger mot denna bakgrund, och i likhet med de initiativ som redan tagits i Nederländerna, Danmark respektive Förenade Kungariket, att införa ett nationellt intygande avseende de EU-medel som hanteras i Sverige. Ett arbete har påbörjats inom Regeringskansliet i syfte att utforma ett förslag till intygande avseende hantering av EU-medel.

I det följande redogörs närmare för revisionsrättens väsentligaste iakttagelser som har anknytning till svenska förhållanden.

Egna medel (EU-budgetens inkomster)

Revisionsrätten har granskat redovisningen av traditionella egna medel vid kommissionen och i medlemsstaterna, samt analyserat flödet av tullar. En undersökning av gemenskapens transiteringssystem visade dock att många medlemsstater, däribland Sverige, inte hade ändamålsenliga system för att inleda utredningar i tid när det fanns tvivel om varupartiers ankomst. Stora förseningar förekom också under senare stadier av utredningen och indrivningsförfarandet. Därför uppbars tullar och avgifter ofta sent i sådana fall. I flera fall ansåg rätten att tullkontrollerna av varor i tillfällig förvaring inte var tillräcklig för att garantera att tidsfrister och andra regler i gemenskapens tullkodex iakttogs.

Tullverket genomförde under 2004 en omorganisation som bl.a. innebar att hanteringen av granskade ärenden överfördes från flera tullkontor till en central enhet vid Tullverket. Detta medförde att handläggningen och utskick av efterlysningar till en början tappade fart. Rutinerna kring underrättelse till huvudansvarig

var heller inte optimala, något som nu rättats till genom en översyn av rutinerna. Dessa omständigheter ledde sammantaget även till att tullskulden fastställdes senare än vad som var önskvärt.

Vad gäller de stora förseningar som förekom under senare stadier av utredningen har revisionsrätten uppgett att tre ärenden granskades och att tidsgränserna på 10 månader för inledande av uppbördsförfaranden aldrig respekterades och att förseningarna kunde vara nästan 11 månader. Dessutom fanns det inga bevis på att borgensmännen inom tidsgränsen på 12 månader hade underrättats om att förfarandet inte hade kunnat avslutas, vilket befriade dem från åtagandet att betala eventuella tullskulder och innebar en risk för de traditionella egna medlen. Ett försenat inledande av uppbördsförfarandena ledde till att tullskulder fastställdes för sent och därmed att egna medel gjordes tillgängliga för sent i de tre granskade fallen. När det gäller transiteringar där Sverige var bestämmelseland respekterades i allmänhet tidsgränserna för uppbörd och bokföring förutom i ett av de granskade fallen. Tullverket har som ansvarig myndighet sett över rutinerna och åtgärdat de brister som rätten identifierat.

Strukturfonder

Revisionsrätten granskade 16 strukturfondsprogram i medlemsstaterna, sex program från finansieringsperioden 1994-1999 och tio program från finansieringsperioden 2000-2006. Revisionsrätten kunde konstatera en väsentlig förekomst av fel när det gällde redovisningarna av projektutgifter i alla stickprov av program från finansieringsperioden 1994-1999. Av de 65 granskade projekten var 33 behäftade med väsentliga fel. För tre program i det granskade stickprovet, där bl.a. Europeiska Socialfondens mål 3 i Sverige ingick, hade några av de stödmottagare som valts ut för granskning inte arkiverat de styrkande underlagen till sina redovisade utgifter.

Sverige delar inte revisionsrättens slutsats i alla delar vad gäller det svenska program som varit föremål för revisionsrättens granskning. Internrevisionen vid Arbetsmarknadsstyrelsen har med anledning av rättens iakttagelser genomfört en eftergranskning. Av denna framgår att den dokumentation som revisionsrätten till stora delar uppger saknas i allt väsentligt har kunnat identifieras. Sverige bedömer att revisionsrättens iakttagelser till

merparten kan ha uppkommit dels till följd av vissa missuppfattningar kring hur det svenska förvaltningssystemet fungerar, dels till följd av att all dokumentation inte fanns tillgänglig vid rättens besök. Mot bakgrund av att ett antal år har förflutit sedan projekten slutfördes kunde den berörda dokumentationen inte alltid hittas hos stödmottagarna utan fanns arkiverad vid ansvarig myndighet.

Detta gäller t.ex. uppgifter om deltagare och verifieringen av deltagaresättning som nationell medfinansiering. Sverige har således i flertalet fall kunnat ta fram dokumentationen, och endast i

några få fall funnit brister av den art som revisionsrätten påtalar.

Jordbruk

Inom ramen för revisionsförklaringen har revisionsrätten gjort några påpekanden som avser Sverige. Bland annat har avvikelser konstaterats i deklARATIONER av för stora odlingsarealer mellan ansökt och faktiskt uppmätt areal. Felaktigheterna bedöms vara engångsföreteelser och svenska myndigheter har återkrävt beloppen i fråga.

9

Sammanställning av
verksamheter som staten
har ett väsentligt
inflytande över

9 Sammanställning av verksamheter som staten har ett väsentligt inflytande över

De konsoliderade resultat- och balansräkningarna samt finansieringsanalysen i årsredovisningen för staten omfattar i huvudsak de statliga myndigheterna inklusive affärsverken. Genom ägarintressen i bolag och genom att Riksbanken, AP-fonderna och Premiépensionsmyndigheten faller utanför den avgränsning (se avsnitt 4.4 Redovisningsprinciper och tilläggsupplýsningar) som görs för statens konsoliderade balans- och resultaträkningar är den statliga sektorn i realiteten större. De olika avgränsningsbegrepp som används för redovisningar av statens ekonomi beskrivs närmare i bilaga 4 Skillnader mellan resultaträkningen och statsbudgeten.

Sammanställningen i detta kapitel görs i syfte att ge en samlad och översiktlig bild över samtliga verksamheter som staten har ett väsentligt inflytande över. När det gäller bolag, banker och finansinstitut har väsentligt inflytande definierats som att staten har en ägarandel på minst 20 procent i de aktuella organisationerna. Definitionen överensstämmer med definitionen av intresseföretag i årsredovisningslagen (1995:1554). Med denna definition bortfaller stiftelser som är självägande. Sammanställningen av den statliga sektorn inkluderar därmed förutom myndigheterna även statliga bolag och finansinstitut, Riksbanken, Premiépensionsmyndigheten (PPM) och AP-fonderna. Även Allmänna arvsfonden redovisas här med hänsyn till det väsentliga inflytande staten har i verksamheten utan att ha någon ekonomisk ägarandel.

Sammanställningen, som bygger på de ingående organisationernas officiella årsredo-

visningar, ger en uppfattning av den totala statliga bokförda förmögenheten.

9.1 Den statliga sektorns förmögenhet

Den statliga sektorns samlade tillgångar, skulder och kapital framgår av tabell 9.1. När det gäller de tillgångar och skulder som bara indirekt ägs av staten har statens andel medräknats med hänsyn tagen till ägarandelen om den uppgår till minst 20 procent. Redovisningen av myndigheternas tillgångar avseende ägarandelar i företag som är mindre än 20 procent utgörs endast av värdet enligt myndigheternas bokslut.

Någon fullständig eliminering av mellanhavanden såsom fordringar och skulder samt intäkter och kostnader har inte varit möjlig att göra eftersom underlag för detta oftast saknas och de olika organisationernas redovisningsprinciper skiljer sig åt. Dessutom verkar de under olika regelverk. De elimineringar som gjorts för att undvika dubbelräkning framgår av tabellerna 9.2 och 9.3.

Ålderspensionsreformen medförde under 1990-talet betydande förändringar i betalningsflödena mellan statsbudgeten, AP-fonderna och premiépensionssystemet. Sedan 1999 skall AP-fonderna enbart finansiera inkomstrelaterad ålderspension inom det reformerade systemets s.k. fördelningsdel. Finansierings- och betalningsansvaret för förtids- och efterlevandepension flyttades därför från AP-fonderna till statsbudgeten. För att delvis motverka den

ökade belastningen på statsbudgeten har medel överförs successivt under ett antal år från AP-fonderna till statsbudgeten i enlighet med riksdagens beslut med anledning av propositionen AP-fonden i det reformerade pensionssystemet (prop. 1999/2000:46, bet. 1999/2000:FiU19 rskr. 1999/2000:181). Hittills överförda belopp uppgår till 245 miljarder kronor. År 2004–2006 överfördes inga medel utifrån ovan nämnda beslut. Frågan om ytterligare överföringar hän-sköts till en kontrollstation 2004 med avsikten att det skulle ske en slutlig reglering den 1 januari 2005. Vid överläggningar mellan de fem partierna i juni 2004 fastställdes att pensionsöverenskommelsen ligger fast, men att någon överföring inte skulle ske den 1 januari 2005. Riksdagen har därefter efterlyst en tidsplan för när den slutliga kontrollen av överföringsbeloppet skall vidtas och när ett slutligt belopp i så fall skall föras över.

Partierna bakom pensionsöverenskommelsen har därefter haft fortsatta överläggningar om möjligheterna att fastställa en tidsplan för hanteringen av frågan. De fem partierna som står bakom pensionsöverenskommelsen har under dessa överläggningar gjort bedömningen att det under överblickbar tid fortsatt kommer att saknas förutsättningar för att överföra medel från AP-fonden. I detta sammanhang har också frågan om hanteringen av överskott i pensionssystemet diskuterats. Mot bakgrund av dessa överläggningar anser regeringen att frågan om kriterier för ytterligare överföringar bör hanteras i samband med att frågan om hanteringen av överskott i pensionssystemet föreläggs riksdagen i proposition.

Tabell 9.1 Den statliga sektorns samlade tillgångar, skulder och kapital

Miljarder kronor

	2002	2003	2004	2005	2006
Myndigheter					
Summa tillgångar	793	817	864	942	1 002
Summa skulder	1 566	1 607	1 639	1 687	1 637
Nettoförmögenhet/ Eget kapital	-773	-790	-775	-745	-635
Summa skulder och kapital	793	817	864	942	1 002
Statliga bolag, banker och finansinstitut					
Summa tillgångar	889	946	1 021	1 159	1 213
Summa skulder	706	746	770	886	908
Nettoförmögenhet/ Eget kapital	183	200	251	273	305

Summa skulder och kapital	889	946	1 021	1 159	1 213
Riksbanken					
Summa tillgångar	201	186	183	209	201
Summa skulder	112	114	119	149	138
Nettoförmögenhet/ Eget kapital	89	72	64	60	63
Summa skulder och kapital	201	186	183	209	201
AP-fonderna					
Summa tillgångar	494	582	655	780	871
Summa skulder	7	5	9	11	13
Nettoförmögenhet/ Eget kapital	487	577	646	769	858
Summa skulder och kapital	494	582	655	780	871
Premiepensionsmyndigheten					
Summa tillgångar	105	140	170	240	295
Summa skulder	2	2	2	2	2
Nettoförmögenhet/ Eget kapital	103	138	168	238	293
Summa skulder och kapital	105	140	170	240	295
Allmänna arvsfonden					
Summa tillgångar	1	1	1	1	1
Summa skulder	1	1	1	1	1
Nettoförmögenhet/ Eget kapital	0	0	0	0	0
Summa skulder och kapital	1	1	1	1	1
Den statliga sektorn eliminerings					
Summa tillgångar	-277	-306	-323	-380	-397
Summa skulder	-97	-108	-105	-108	-94
Nettoförmögenhet/ Eget kapital	-180	-198	-218	-272	-303
Summa skulder och kapital	-277	-306	-323	-380	-397
Den statliga sektorn totalt					
Summa tillgångar	2 206	2 366	2 571	2 951	3 186
Summa skulder	2 297	2 367	2 435	2 628	2 605
Nettoförmögenhet/ Eget kapital	-91	-1	136	323	581
Summa skulder och kapital	2 206	2 366	2 571	2 951	3 186

Vid utgången av 2006 var den statliga sektorns samlade tillgångar 3 186 miljarder kronor efter elimineringar av inomstatliga mellanhavanden. Sammantaget ökade tillgångarna under 2006 med 235 miljarder kronor. De samlade skulderna uppgick till 2 605 miljarder kronor 2006, vilket

motsvarar en minskning med 23 miljarder kronor.

Till följd av ökad sysselsättning samt en gynnsam utveckling på aktiemarknaden ökade AP-fondernas tillgångar med 91 miljarder kronor och AP-fondernas egna kapital med 89 miljarder kronor. AP-fondernas egna kapital uppgick vid utgången av 2006 till 858 miljarder kronor. PPM:s tillgångar ökade med 55 miljarder kronor och det egna kapitalet uppgick vid utgången av 2006 till 293 miljarder kronor.

Statens ägande avseende andelar i de statliga bolagens tillgångar uppgick till 1 213 miljarder kronor, en ökning med 54 miljarder kronor. Motsvarande skulder ökade med 22 miljarder kronor till sammanlagt 908 miljarder kronor. De största förändringarna är hänförliga till Sveriges Bostadsfinansieringsbolag SBAB och Svensk Exportkredit AB där tillgångar och skulder ökat med 33,8 miljarder kronor respektive 21,7 miljarder kronor samt Vattenfall AB vars skulder minskat med 25,7 miljarder kronor.

Sammantaget uppgick den statliga sektorns egna kapital, dvs. skillnaden mellan tillgångarnas och skuldernas bokförda värde, efter elimineringar till 581 miljarder kronor. Ökningen med 258 miljarder kronor jämfört med 2005 beror främst på att de statliga myndigheternas nettoförmögenhet har förbättrats med 110 miljarder kronor och nu uppgår till -635 miljarder. Även AP-fonderna och PPM ökade det egna kapitalet med sammanlagt 144 miljarder kronor. Bland de statliga bolagen ökade Vattenfall AB eget kapital med 18,5 miljarder kronor och LKAB med 4,3 miljarder kronor.

Förändringarnas effekter på statens resultat- och balansräkningar beskrivs närmare i kapitel 4 Resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys.

Elimineringar avseende myndigheternas aktieinnehav

Av bilaga 2 Statliga myndigheter m.m. framgår vilka myndigheter som ingår i redovisningen över den statliga sektorns samlade tillgångar, skulder och kapital. Statens innehav av aktier i de statliga bolagen redovisas främst av Regeringskansliet (not 26 till balansräkningen, Andelar i dotter- och intresseföretag).

Affärsverkens innehav av aktier i dotterbolag, liksom Riksbankens grundfond, redovisas under andelar i dotter- och intresseföretag. För att

undvika dubbel redovisning elimineras nämnda innehav enligt tabell 9.2 mot summa tillgångar och nettoförmögenhet för den statliga sektorn.

Tabell 9.2 Eliminering avseende myndigheternas aktieinnehav (andelar i dotter- och intresseföretag)

Miljoner kronor

	2002	2003	2004	2005	2006
Regeringskansliet	178 687	196 065	216 504	270 189	301 704
Riksbankens grundfond	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Riksbanken	58	0	61	61	0
<i>Affärsverk</i>					
Luftfartsverket	181	156	150	153	162
Svenska kraftnät	323	324	351	415	422
Övriga myndigheter	59	60	63	57	45
Summa	180 308	197 605	218 129	271 875	303 333

Elimineringar gentemot Riksgäldskontoret

Premiepensionsmyndigheten (PPM) redovisar tillgångar och skulder gentemot Riksgäldskontoret. För att undvika dubbel redovisning elimineras dessa mot summa tillgångar respektive skulder för den statliga sektorn. Även AP-fondernas innehav av statspapper har eliminerats för att undvika dubbel redovisning. Innehavet av statspapper har eliminerats med nominellt belopp mot summa tillgångar och skulder. Statspappren utgörs av statsobligationer och tidigare år till en mindre del av statsskuldsväxlar. Riksbanken har från utgången av 2001 inte kvar några statspapper eftersom den extra utdelningen till staten 2001 främst utgjordes av statsobligationer.

Tabell 9.3 Eliminering avseende AP-fondernas och PPM:s innehav av statspapper samt PPM:s övriga tillgångar och skulder gentemot Riksgäldskontoret

Miljoner kronor

	2002	2003	2004	2005	2006
AP-fonderna	51 711	61 277	59 579	60 597	68 038
PPM	45 481	46 361	45 626	47 168	25 712
Riksbanken	0	0	0	0	0
Summa	97 192	107 638	105 205	107 765	93 750

9.2 AP-fonderna och Premiépensionsmyndigheten

AP-fondernas redovisning avser bokfört marknadsvärde. Det nya pensionssystemet infördes i januari 1999 och den 1 maj 2000 omorganiserades AP-fonderna. Den 1 januari 2001 fick Första, Andra, Tredje och Fjärde AP-fonderna nya identiska placeringsregler, vilka bland annat innebär att samtliga fonder får placera i aktier och i högre grad än tidigare även globalt. AP-fonderna skall förvalta svenska allmänna pensionsmedel så att kraven på långsiktigt hög avkastning i förhållande till risk tillgodoses.

Sjätte AP-fonden har en särställning inom AP-fondsytet efter som den har obegränsade möjligheter att äga både noterade och onoterade företag. En betydande del av resurserna inriktas specifikt mot ägande i onoterade bolag.

I det allmänna pensionssystemet ingår att en del av pensionsavgiften avsätts till s.k. premiépension och förvaltas i värdepappersfonder efter individuella val av pensionsspararna. Den statliga Premiévalfonden är en värdepappersfond som kan väljas på samma sätt som andra fonder inom premiépensionssystemet. För de personer som avstår från att välja fond placeras pensionsmedlen i Premiesparfonden. Såväl Premiesparfonden som Premiévalfonden förvaltas av Sjunde AP-fonden. Endast fondens egen verksamhet redovisas dock under Sjunde AP-fonden i tabell 9.4 nedan. Till skillnad från de övriga AP-fondernas tillgångar tillhör Sjunde AP-fondens förvaltade tillgångar premiépensionssystemet, dvs. de förvaltas för pensionsspararnas räkning. Tillgångarna hos de övriga AP-fonderna tillhör fördelningsystemet. I denna sammanställning av den statliga sektorn redovisas även de fonderade kapitalet i premiépensionssystemet på samma sätt som AP-fondernas tillgångar. De redovisas som Nettoförmögenhet/Eget kapital i den statliga sektorns samlade tillgångar och skulder, tabell 9.1. Även i nationalräkenskaperna (NR) ingår sparandet i premiépensionssystemet som en del av sparandet inom den offentliga sektorn. EU:s statistikorgan Eurostat beslutade 1997 att hela det reformerade svenska pensionssystemet skulle klassificeras till den offentliga sektorn. Beslutet motiverades bl.a. med att deltagandet är obligatoriskt och att staten kontrollerar regelverket för både avgifter och förmåner. Detta beslut har nu ändrats av Eurostat till att avgiftsbestämda fonderade pen-

sionssystem inte skall klassificeras till den offentliga sektorn i nationalräkenskaperna. För medlemsländer som för närvarande klassificerar sådana allmänna pensionssystem i den offentliga sektorn har Eurostat medgett en övergångstid att ändra redovisningen till mars 2007.

Det finns två avvecklingsfonder som förvaltas av Första respektive Fjärde AP-fonden. De förvaltar fordringsbevis som ej är noterade på någon börs eller avsedda för allmän omsättning. Dessa medel skall avvecklas så fort som möjligt utan att värdet försämras och kommer därefter successivt att föras över till AP-fonderna.

Tabell 9.4 AP-fonderna 2006

<i>Miljoner kronor</i>			
	Tillgångar	Skulder	Fondkapital
Första AP-fonden	210 124	3 019	207 105
Andra AP-fonden	217 788	1 013	216 775
Tredje AP-fonden	218 223	6 025	212 198
Fjärde AP-fonden	203 316	2 779	200 537
Sjätte AP-fonden	17 254	64	17 190
Sjunde AP-fonden	65	215	-150
Första AP-fondens avvecklingsfond	3 644	1	3 643
Fjärde AP-fondens avvecklingsfond	489	0	489
Summa	870 903	13 116	857 787

AP-fondernas sammanlagda resultat för 2006 är 83 miljarder kronor. Fondkapitalet påverkades dessutom av utbetalda pensionsmedel och administrationsersättningar till Försäkringskassan samt inbetalda pensionsavgifter, vilka netto tillfört kapital på totalt 6 miljarder kronor.

I den konsoliderade balansräkningen för staten redovisas Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser. Avsättningarna avser den beräknade pensionsskulden för statligt anställd personals avtalspension. I princip samtliga myndigheter betalar pensionspremier till Statens pensionsverk som skuldför den beräknade pensionsavsättningen. Därutöver gör några myndigheter egna pensionsavsättningar (se not 43 till balansräkningen, Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser).

I den konsoliderade resultaträkningen redovisas ålderspensioner som transferering. Skillnaden mellan inbetalda avgifter och utbetalda pensioner redovisas som nettoöverföring till ålderspensionssystemet under transfereringar (se även not 4 till resultaträkningen, Transfereringar). Åtaganden avseende ålderspension

redovisas inte som skuld varken i den konsoliderade balansräkningen eller hos AP-fonderna. Åtaganden i premiepensionssystemet redovisas som skuld i PPM:s årsredovisning, men inte i sammanställningen i tabell 9.1 där PPM:s fonderade kapital hanteras på samma sätt som AP-fondernas och redovisas som Nettoförmögenhet/Eget kapital. På samma sätt redovisas även skulder avseende ej fastställda avgiftsmedel som Nettoförmögenhet/Eget kapital.

Enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension samt förordningen (2002:135) om årlig redovisning av det inkomstgrundande ålderspensionssystemet finansiella ställning och utveckling skall närmast berörda myndigheter från och med 2002 göra en årlig redovisning av ålderspensionssystemets ekonomiska ställning och utveckling. Den samlade redovisningen av ålderspensionssystemet för 2006 sammanfattas i avsnitt 9.5 Pensionssystemets årsredovisning. I det avsnittet redovisas avgiftstillgång och pensionsskuld enligt en beräkningsteknisk modell. I avsnitt 5.4.31 återfinns information om utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten.

9.3 Statliga bolag, banker och finansinstitut

I tabell 9.1 särredovisas statens tillgångar och skulder i statliga bolag, banker och finansinstitut där ägarandelen uppgår till minst 20 procent. Ägande i företag där statens andel är mindre än 20 procent ingår i myndigheternas samlade tillgångar och skulder. I bilaga 3 återfinns en sammanställning av nyckeltal avseende kalenderåret 2006 för bolag med statligt ägande. I bilagan redovisas bolagens nyckeltal brutto och de summerar, efter elimineringar, till beloppen i sammanställningen över statliga sektorns förmögenhet (tabell 9.1). I tabell 9.1 ingår bolagen endast till den del de ägs av staten. Det högre värdet av bolagen i den statliga sektorn i jämförelse med det bokförda värdet är främst hänförligt till Svenska Spel AB, vars bokförda värde endast uppgår till 260 000 kronor, men i tabell 9.1 ingår med beloppet 3,4 miljarder kronor. En närmare redogörelse för bolagens verksamhet och resultat 2006 kommer att

presenteras senare i vår i regeringens årliga skrivelse till riksdagen om statliga bolag.

Totalt finns ett sextiotal företag där staten äger mer än 20 procent av aktierna. Företagens bokförda värde uppgår till 303 miljarder kronor. De sex största bolagen är Vattenfall AB, TeliaSonera AB, Akademiska Hus AB, Civitas Holding AB (Vasakronan), LKAB och Sveaskog AB som tillsammans svarar för 77 procent av det bokförda värdet. Enbart Vattenfall AB och TeliaSonera AB motsvarar 50 procent av det bokförda värdet.

Den statliga sektorns förmögenhet påverkas av förvärv och försäljning av företag, omstruktureringar, bolagens resultat m.m. Sveriges Bostadsfinansieringsaktiebolag SBAB har ökat sina tillgångar med 33,8 miljarder kronor, vilket främst förklaras av ett ökat innehav av obligationer och andra räntebärande värdepapper samt ökad utlåning till allmänheten. Bolaget har under året byggt upp en likviditetsportfölj som buffert mot likviditetsrisk. Skulderna har ökat med 33,3 miljarder kronor till största delen avseende emitterade värdepapper.

AB Svensk Exportkredit har ökat sina tillgångar med 21,7 miljarder kronor. Det är främst utlåning till allmänheten och obligationer och andra värdepapper som har ökat. Utlåningsökningen avser främst företagssektorn, men även utlåningen till kommuner ökar. Den svenska kronans förstärkning har reducerat ökningen av tillgångarna. Skuldökningen med 21,3 miljarder kronor avser främst emitterade värdepapper.

Vattenfall AB har minskat tillgångarna med 7,3 miljarder kronor och skulderna med 25,7 miljarder kronor. De största förändringarna av tillgångsvärden avser banktillgodohavanden, som ökat med 8,6 miljarder kronor och anläggningstillgångar som minskat med 8,1 miljarder kronor. Tillgångarnas minskning förklaras i övrigt främst av ny redovisningsprincip avseende utsläppsrätter som bolaget erhållit gratis från olika statsmakter. Principbytet har reducerat både tillgångar och skulder med 5,3 miljarder kronor. De skulder i övrigt som minskat är väsentligen räntebärande skulder, som amorterats ned med 13,0 miljarder kronor samt uppskjuten skatteskuld, som minskat med 10,1 miljarder kronor. Eget kapital har ökat med 18,5 miljarder kronor, främst som en följd av årets vinst på 18,7 miljarder kronor.

Eget kapital har påverkats negativt av utdelning till staten av 5,8 miljarder kronor och 3,3 miljarder kronor i omräkningsdifferenser, samt positivt med 4,6 miljarder kronor av kassaflödessakring och 1,9 miljarder kronor av valutasäkring av utländskt eget kapital. Dessutom har det egna kapitalet höjts med 2,3 miljarder kronor efter en justering av uppskjuten skatteskuld i startbalansräkningen vid bolagiseringen av Vattenfall AB.

TeliaSonera AB:s tillgångar uppgår till 199,4 miljarder kronor, varav statens andel uppgår till 90,3 miljarder kronor. Minskningen under året är 2,0 miljarder kronor, vilket avser räntebärande fordringar. Skulderna har ökat med 1,6 miljarder kronor, vilket främst avser ökad långfristig upplåning med 3,8 miljarder kronor samtidigt som kortfristiga lån minskat med 2,8 miljarder kronor. Statens andel av eget kapital har minskat med 3,5 miljarder kronor som ett resultat av utdelning till staten av 7,1 miljarder kronor och valutakursdifferenser vid sidan av resultatet på 4,1 miljarder kronor. Minskningen har delvis kompenseras av andelen av årets vinst på 7,7 miljarder kronor.

9.4 Riksbanken

Riksbankens tillgångar har minskat med 7,9 miljarder kronor och skulderna med 10,5 miljarder kronor under året. Minskningen av tillgångarna avser främst banktillgodohavanden och värdepapper i utländsk valuta, som minskat med 5,1 miljarder kronor. Dessutom har huvudsakliga refinansieringstransaktioner minskat med 2,9 miljarder kronor och avser främst en minskning av den penningpolitiska repån för att finansiera utdelningen av 5,3 miljarder kronor till staten. Skuldernas minskning kan främst hänföras till minskade värderegleringskonton för orealiserade valutakursvinster. Som en följd av kronans förstärkning under året har värderingen av valutaservan, för flertalet valutor, istället medfört orealiserade förluster som ingår som kostnad i resultaträkningen. Det egna kapitalet har ökat med 2,6 miljarder kronor, vilket förklaras av årets överskott 7,9 miljarder kronor reducerat med utdelning av 5,3 miljarder kronor till staten.

9.5 Pensionssystemets årsredovisning

Försäkringskassan har i uppdrag att varje år göra en redovisning av det inkomstgrundande ålderspensionssystemets finansiella ställning och utveckling. Den inkomstgrundande ålderspensionen omfattar inkomst- och tilläggs-pensionen från inkomstpensionssystemet samt premiepension. Ett mål med redovisningen är att informera om de förlopp – demografiska, ekonomiska och beteendemässiga – som bestämmer systemets finansiella ställning och som direkt påverkar, eller kan komma att påverka, pensionernas värde. Ytterligare en ambition med redovisningen är att den i så hög grad som möjligt skall ansluta till vedertagna redovisningsprinciper för försäkringsföretag. För en mer fullständig beskrivning av redovisningen hänvisas till Försäkringskassans publikation Orange rapport - Pensionssystemets årsredovisning 2006.

Redovisningsprinciper

Pensionssystemets årsredovisning har upprättats som ett koncernbokslut där även premiepensionen konsoliderats. I koncernbokslutet har Premiepensionsmyndighetens (PPM) redovisning tagits in i huvudsak enligt den av PPM upprättade årsredovisningen.

Pensionsavgifter tas ut med 18,5 procent av pensionsgrundande förvärvsinkomster, transfereringar m.m. varav 16 procentenheter tillförs inkomstpensionssystemet och 2,5 procentenheter premiepensionssystemet.

Inkomstpensionssystemet är ett fördelnings-system, där inbetalda pensionsavgifter i princip direkt används till att betala samma års pensionsutbetalningar. Buffertfonden, det vill säga Första – Fjärde och Sjätte AP-fonderna, hanterar de över- eller underskott som uppstår på grund av skillnader mellan inbetalda pensionsavgifter och pensionsutbetalningar. Tillgångarna i systemet är värdet av flödet av pensionsavgifter – avgiftstillgången – och buffertfonden. Avgiftstillgången beräknas i princip genom att årets inbetalda pensionsavgifter multipliceras med den tid som en krona i genomsnitt ligger i pensionssystemet – omsättningstiden. Avgiftstillgången bestäms till stor del av sysselsättningen och inkomstutvecklingen.

Premiepensionssystemet är ett fonderat system där pensionsspararna själva väljer i vilka

fonder premiepensionspengarna skall placeras. Pensionen utbetalas genom att det ackumulerade kapitalet säljs av. Tillgångarna utgörs främst av pensionsspararnas placeringar i fonder.

Pensionsskulden avser både skulden till aktiva och pensionerade. Pensionsskulden värderas med utgångspunkt från de förhållanden som råder vid värderingstillfället. Ett undantag från denna princip gäller pensionsskulden till aktiva avseende tilläggspension. Den utgör cirka 16 procent av den totala pensionsskulden, men andelen minskar snabbt framöver. År 2017 är det sista året som ATP-poäng kan tjänas in.

Nedan redovisas resultat- och balansräkning för ålderspensionssystemet, dvs. inkomst- och premiepensionen sammantaget, uttryckt i miljoner kronor.

Tabell 9.5 Inkomst- och premiepension, resultaträkning

Miljoner kronor

	2006	2005	Förändring
Förändring av fondtillgångar¹			
Pensionsavgifter	233 625	203 176	30 499
Pensionsutbetalningar	-176 388	-169 232	-7 156
Avkastning på fonderat kapital	110 342	159 383	-49 041
Administrationskostnader	-2 406	-2 319	-87
<i>Summa förändring av tillgångar (a)</i>	<i>165 173²</i>	<i>191 008</i>	<i>-25 835</i>
Förändring av avgiftstillgång			
Värdet av förändringen i avgiftsinkomst	236 612	163 453	73 159
Värdet av förändringen i omsättningstid	-12 652	-49 367	36 715
<i>Summa förändring av avgiftstillgång (b)</i>	<i>223 960</i>	<i>114 086</i>	<i>109 874</i>
Förändring av pensionsskuld³			
Nya pensionsrätter och ATP-poäng	-241 169	-213 180	-27 989
Pensionsutbetalningar	176 364	169 176	7 188
Indexering/värdeförändring	-221 144	-206 585	-14 559
Värdet av förändring i medellivslängd m.m.	-32 764	-36 519	3 755
Uppkomna arvsvinster/dödsfallskapital	9 865	9 150	715
Fördelade arvsvinster	-10 557	-9 542	-1 015
Avdrag för administrationskostnader	1 500	2 073	-573
<i>Summa förändring av pensionsskuld (c)</i>	<i>-317 905⁴</i>	<i>-285 427</i>	<i>-32 478</i>
Årets resultat (a)+(b)+(c)	71 228⁵	19 667	51 561

¹ Avser buffertfonden samt premiepensionstillgångar.

² Varav inkomstpensionssystemet 88 746 miljoner kronor och premiepensionssystemet 76 427 miljoner kronor.

³ Negativ post (-) innebär att pensionsskulden ökar och positiv post (+) innebär att pensionsskulden minskar.

⁴ Varav inkomstpensionssystemet -241 534 miljoner kronor och premiepensionssystemet -76 371 miljoner kronor.

⁵ Varav inkomstpensionssystemet 71 172 miljoner kronor och premiepensionssystemet 56 miljoner kronor.

Tabell 9.6 Inkomst- och premiepension, balansräkning

Miljoner kronor

	31/12 2006	31/12 2005	Förändring
Tillgångar			
Buffertfonden	857 937	769 190	88 747
Försäkringstillgångar ¹	269 447	193 077	76 370
Övriga tillgångar	25 956	47 410	-21 454
Avgiftstillgång	5 944 638	5 720 678	223 960
Summa tillgångar	7 097 978²	6 730 355	367 623³
Skulder och resultat			
Ingående balanserat resultat	26 770	7 104	19 666
Årets resultat	71 228	19 667	51 561
Utgående balanserat resultat	98 000	26 770	71 228
Pensionsskuld	6 972 457 ⁴	6 654 553	317 905 ⁵
Övriga skulder	27 521	49 032	-21 511
Summa skulder och resultat	7 097 978	6 730 355	367 623

¹ Avser premiepension² Varav inkomstpensionssystemet 6 802 575 miljoner kronor och premiepensionssystemet 295 403 miljoner kronor.³ Varav inkomstpensionssystemet 312 707 miljoner kronor och premiepensionssystemet 54 916 miljoner kronor.⁴ Varav inkomstpensionssystemet 6 703 010 miljoner kronor och premiepensionssystemet 269 447 miljoner kronor.⁵ Varav inkomstpensionssystemet 241 534 miljoner kronor.

Ålderspensionssystemets balansomslutning för 2006 är 7 098 miljarder kronor.

Årets resultat i inkomstpensionssystemet är 71 miljarder kronor. Inkomstpensionens tillgångar ökade med sammanlagt 313 miljarder kronor, eller 4,8 procent. Buffertfonden ökade

med sammanlagt 89 miljarder kronor och utgör nu knappt 13 procent av tillgångarna. Avkastningen svarade för drygt 83 miljarder kronor, vilket motsvarar en kapitalvägd avkastning på 10,7 procent. Pensionsavgifterna översteg pensionsutbetalningarna, vilket efter avdrag för administrationskostnader bidrog till en buffertfondökning med drygt 5 miljarder kronor. Ökningen på skuldsidan var 3,7 procent, vilket motsvarar 242 miljarder kronor. Indexeringen på 3,0 procent stod för 194 miljarder kronor av ökningen. Under 2006 ökade medellivslängden, vilket medför att pensionerna betalas ut i genomsnitt 21 dagar längre. Det ökade skulden med 33 miljarder kronor. Resterande del av skuldökningen förklaras främst av att nyintjänade pensionsrätter och ATP-poäng, inklusive vissa justeringar, översteg årets utbetalningar.

För premiepensionen uppgick årets resultat till 56 miljoner kronor. De fonderade premiepensionstillgångarna har under året ökat med 76 miljarder kronor, varav 50 miljarder kronor avser nya pensionsrätter och 27 miljarder kronor avser värdeförändring. Värdeutvecklingen under året har varit ca 12 procent. Pensionsskulden ökade med 76 miljarder kronor 2006. Förändringen av pensionsskulden avser nyintjänade pensionsrätter, en positiv kapitalförvaltning och utbetalning av pensioner.